

זה ספר הצעיר שמואל בן כמהר חיים ויטץ
זלה"ה

תיקון
ליל שבועות
השלם

יוצא לאור לראשונה ע"פ כ"י "חמדת ישראל"

לכמהר"ר שמואל ויטאל זצוק"ל זלה"ה

לפי הסדר המבורר והאמיתי שקיבל

מאביו אביר הרועים כמהר"י חיים ויטאל זלה"ה

שקיבל מהחסיד כמהר"י לוריא אשכנזי זלה"ה

קהילת הרמח"ל ירושלים תשע"ט

לעילוי נשמת כלל מתי ישראל ובפרט:

ר' דוד בן ג'מילה זצ"ל.

ה"ה אסתר בת רחל נ"ע.

לרפואת כלל ישראל ובפרט:

מו"ר אבי ר' שלמה יוסף בן אסתר הי"ו

מרת אימי מטילדה בת אסתר תמ"א.

קהילת הרמח"ל

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור ע"י "קהילת הרמח"ל" ירושלים.

my@ramhal.net 055-2237370

תיקון ליל שבועות

מקור התיקון בדברי הזוהר הקדוש, וז"ל:

"רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא דכלה אתחברת בבצלה. דתנינו, כל אנון חבריא דבני היכלא דכלה אצטריכו בההיא ליליא דכלה אודמנת למיהוי ליומא אחרא גו חופה בבצלה - למיהוי עמה כל ההוא ליליא, ולמחדי עמה בתקונהא דאיהי אתתקנת, למלעי באורייתא: מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובמדרשות דקראי, וברזי דחכמתא. בגין דאלין אנון תיקונין דילה ותכשיטה. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהון ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא ליליא.

וליומא אחרא, לא עאלת לחופה אלא בהדיהו. ואלין אקרון בני חופתא. וכיון דעאלת לחופתא קודשא בריך הוא שאיל עליהו ומברך לון ומעטר לון בעטרהא דכלה. זכאה חולקהון.

והוה רבי שמעון וכלהו חבריא מרננין ברנה דאורייתא, ומחדשן מלין דאורייתא כל חד וחד מניה, והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חבריא. אמר לון רבי שמעון: בני, זכאה חולקכון בגין דלמחר לא תיעול כלה לחופה אלא בהדיהו. בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן בה כלהו יהון רשימין וכתיבין בספרא דדכרניא וקודשא בריך הוא מברך לון בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה".

(זוהר ח"א, ת, ע"א) עכ"ל.

וכן בזוהר פרשת אמור (החל מח"ג צו, ע"ב) אומר:

"תא חזי, כל בר נש דלא מני חושבנא דא, אינון שבע שבתות תמימות, למזכי דכיותא דא - לא אקרי טהור, ולא ככלל דטהור הוא, ולא הוא כדאי למיהוי ליה חולקא באורייתא. ומאן דמטי טהור להאי יומא, וחושבנא לא אתאביד מניה, כד מטי להאי ליליא, לבעי ליה: למלעי באורייתא, ולא תחברא בה, ולנטרא דכיו עלאה דמטי עליה בההוא ליליא, ואתדכי.

(צח, ע"א) ואוליפנא, דאורייתא דבעי ליה למלעי בהאי ליליא - אורייתא דבעל פה, בגין דיתדכון כחדא, ממבועא דנחלא עמיקא. לבתר, בהאי יומא, ליתי תורה שבכתב, ויתחבר (ס"א בהו) בה, וישתכחון כחדא בזווגא חד לעילא. כדן מכריז עליה ואמרי, "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיהך" (ישעיהו נט, כא) וגו':

ועל דא, חסידי קדמאי לא הוו גיימי בהאי ליליא, והוו לעאן באורייתא, ואמרי, 'ניתי לאחסנא ירותא קדישא, לן, ולבנו, בתרין עלמין'. וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עליהו, ואתייא לאזדוגא ביה במלכא, ותרווייהו מתעטרי על רישיהו, דאינון דזכאן להכי.

רבי שמעון הכי אמר, בשעתא דמתכנשי חברייא בהאי ליליא לגביה, ניתי לתקנא תכשיטי כלה, בגין דתשתכח למחר בתכשיטה, ותקונהא, לגבי מלכא פדקא יאות. זכאה חולקיהון דחברייא, כד יתבע מלכא למטרוניתא, מאן תקין תכשיטה, ואנהיר עטרהא, ושוי תקונהא. ולית לה בעלמא, מאן דידע לתקנא תכשיטי כלה, אלא חברייא, זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

תא חזי, חברייא מתקני בהאי ליליא תכשיטה לכלה, ומעטרי לה בעטרהא, לגבי מלכא. ומאן מתקין ליה למלכא בהאי ליליא, לאשתכחא בה בכלה, לאזדוגא בה במטרוניתא? נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין, אימא עלאה. הדיא הוא דכתיב, "צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה" (שיר השירים ג, יא) וגו'. לבתר דאתקנית ליה למלכא, ואעטרת ליה, אתיית לדכאה לה למטרוניתא, ולאינון דמשתכחי גבה.

למלכא, דהוה ליה בר יחידאי. אתא לזווגא ליה במטרוניתא עלאה. מאי עבדת אמיה כל ההוא ליליא? עאלת לבי גניזהא, אפיקת עטרא עלאה, (צח ע"ב) בשבעין אבני יקר סחרנא, ואעטרת ליה, אפיקת לבושין דמילת ואלבישת ליה, ואתקנת ליה בתקוני דמלכין. לבתר עאלת לבי כלה, חמאת עולימתהא, דקא מתקני עטרהא, ולבושהא, ותכשיטה, לתקנא לה. אמרה לון, הא אתקנית בי טבילה, אתר דמיין נבעין, וכל ריחין ובוסמין סוחרני אינון מיין, לדכאה לכלתי. לייתי כלתי, מטרוניתא דברי, ועולימתהא, ויתדכון בההוא אתר דאתקנית בההוא בי טבילה, דמיין נבעין דעמי. לבתר תקינו לה בתכשיטה, אלבישו לה לבושהא, אעטרו לה בעטרהא. למחר כד ייתי ברי לאזדוגא במטרוניתא, יתקין היכלא לכלהו, וישתכח מדוריה בכו כחדא.

כך מלכא קדישא, ומטרוניתא, וחברייא - כהאי גוונא, ואימא עלאה דמתקנת כלה. אשתכח דמלכא עלאה, ומטרוניתא, וחברייא, מדוריהון כחדא, ולא מתפרשין לעלמין. הדיא הוא דכתיב, "ה' מי יגור באהלך" (תהלים טז, א) וגו', "הולך תמים ופועל צדק" (שם, שם, ב). מאן הוא פועל צדק. אלא, אלין אינון דמתקני למטרוניתא בתכשיטה, בלבושהא, בעטרהא. וכל חד, פועל צדק אקריי. עכ"ל.

עיקר התיקון המוזכר הוא להיות ערים בלילה הזאת, ולעסוק בתורה לתיקון השכינה הנקראת "תורה שבעל-פה", ע"פ סדר:

לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵי יִתְאָ: "מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובמדרשות דקראי, ובכרזי דחכמתא".

וּלְאַתְחַבְרָא בָּהּ: "דאלין אנון תיקונין דילה ותכשיטהא"

וּלְנַטְרָא דְּכִיּוֹ עֲלָאָה: "ליתי כלתי, מטרוניתא דברי, ועולימתהא, ויתדכון בההוא אתר דאתקינת בההוא בִּי טבילה".

כיוון שכך, מתחברים עליונים ותחתונים להיות אחד.

כִּפֶּה מְלָכָא קְדִישָׁא, ומטרוניתא, וחברייא - כהאי גוונא, ואימא עלאה דמתקנת כלא. אשתכח דמלכא עלאה, ומטרוניתא, וחברייא, מדוריהון כחדא, ולא מתפרשין לעלמין.

הנוסח המפורט והמאוחר לדברי הזוהר הידוע כיום, נמצא בספר "אור זרוע"¹ לרבי דוד בן יהודה החסיד - נכד הרמב"ן ז"ע.² כתב היד מתוארך לערך לשנת ה'ס (1300), וז"ל:

"סוד חג השבועות. זמן תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה. נהגו הקדמונים ז"ל משרתי עליון שלא לישן בליל שבועות, ועכשו בשתי לילות. וכל הלילה קורין בתורה, ובנביאים, ובכתובים, ומדלגין בתלמוד ובהגדות, וקורין בחכמות סתרי התורה עד אור הבקר, וקבלת אבותיהם בידיהם. והעניין הזה טוב ונכון ואשריהם בזה ובבא ואשרי העם שלא כבה, ויספו ענוים בזה שמחה. והימים האלה ימי לבון הם, להניס יגון ואנחה. ונכנסת אצל רום בעלה בליל החמשים, אזי הוא זמן הייחוד. ועל זה מאור הקדוש ר' שמעון בן יוחאי היה מקבץ חברייא לפניו באלו השתי לילות, ואומרים להם: בואו והתקינו תקוני הכלה ותכשיטיה כדי שתעשה המלך, והיו יושבים כל הלילה ועוסקין בתכשיטי הכלה הידועה. אשריהם חברייא שהיו בדורו דבר יוחאי. הוא הלילה הזה ליי, להתחבר תורה

¹ רבי דוד חי ככל הנראה בין השנים ה' - ה'פ (1240 – 1320) במחוז קאשטיליא שבספרד. רבי דוד נולד לר' יהודה בנו של הרמב"ן שגם כונה "החסיד", ואינו "רבי יהודה החסיד" המפורסם יותר שחי בגרמניה באותם הזמנים. כמו כן, ספר זה אינו ספר "אור זרוע" המפורסם יותר שנתחבר ע"י רבי יצחק בן משה מוינה שנכתב מספר עשרות שנים קודם לכן. מספרו ניתן ללמוד שאכן מנהג הקדמונים השתמר בספרד.

² הספרייה הבריטית, לונדון, אנגליה Add. 26929 דפי סריקה, 73 ע"א - 72 ע"ב

שבכתב עם תורה שבעל פה, ובניה מכניסין אותה לחופה. והם נרשמים ונכתבים בספר זכרונות כי הם מרגנים רנה וצהלה של תורה בליל שמחת הכלה. ואזי של מבועי של הנחלים שופכים לה, והם מגישים אליה, והיא מוצקת. לכן לא היו חברייא נותנים דומי לנפשם ועוסקים ברינה של תורה, והיו משתדלים בברכת חתנים. מתורה למקרא, ממקרא לכתובים, ומכתובים למשנה, וממשנה שואבים מים בששון ממעיני הישועה. אלה הם שושביני הכלה. מכאן ואיך הם ידועים אצלה, והמלך שואל עליהם בכל יום, ובזה כח להם לעמוד בהיכל מלך. אשרי העם שככה לו.³ עכ"ל.

עדות נוספת לקיום הלימוד מהתקופה הקודמת לכתבי הרמ"ק והאר"י, נמצאת בין השאר בספר³ יסוד עולם. סדר הלימוד המובא בספר זה אינו שונה מלשון הזהור.

את נוסח התיקון העיקרי הקודם להוראת רבנו האר"י תקן רבנו הרמ"ק הקדוש, והביאו בחיבורו האדיר על הזהור - ⁴ "אור יקר", בב' מקומות. בהשוואת המקורות, ניתן לראות התפתחות בהוראת הלימוד והדגשי פרטי הלימוד בחבורתו. וז"ל:

⁵ "אור יקר כרך א:

"מִתּוֹרָה לְנִבְיָאִים וכו',⁶ ובפרשת אמור משמע שהעיקר הוא תורה שבע"פ שהם קישוטי הכלה, ולזה צריך שימצט בתורה ובנביאים ובכתובים, וירבה בשאר כפי כח ידיעתו.

ומה שנוהגים עתה הוא: תורה: מעשה בראשית, ועשרת הדברות - מפרשת 'בחדש השלישי' עד תומה. ופרשת 'ואל משה אמר' שבפרשת משפטים. ופרשת 'ועתה שמע ישראל' ועשרת הדברות שבפרשת ואתחנן והרי תורה. ומרכבת יחזקאל והרי נביאים. ומזמור 'כהנודף' והרי כתובים. וגם כן שיר השירים שהוא כלה בתוך חתן. ורות שהוא חתן אחר כלה. ומסכת אבות שהוא מילי דחסידותא,

³ "חסידים הראשונים היו אומרים כל אחד לחבירו בעצרת 'תא ונקיים כן לא ימושו מפיד ומפי זרעך'. "יסוד עולם" ה'ט"ו (1555), כ"י מוסקבה, רוסיה Ms. Guenzburg 607, דף סריקה 102 'פעמון ק"ס'.

⁴ ב' מקומות. כרך א' הקדמת הזהור עמ' עו. כרך י"ג פרשת אמור עמ' קנט' - קס'.

⁵ "אור יקר", כרך א', הוצאת אחוזת ישראל, דפוס "העברי" יחיאל ורקר, ירושלים. תשכ"ב.

⁶ ע"פ נוסח הדברים, ניראה שפסקה זו הוסיפה בהגהות שעשה, והגם שהביא כאן את ענין התיקון, הוראתו לעיין בהרחבה הגדולה והעקרת בפרשת אמור.

ומשנה ואזהרות דר' שלמה גבירול שהם תרי"ג מצות שהם תיקוני כלה. ואחר כך עד אור הבקר ברזון דאורייתא. ועולימתהא הם שבע הנערות הראויות, והיינו סוד שבעה היכלות שהם מתיחדים ונקשרים יחד כדפירש בזוהר פ' פקודי וְאַתְּמִקְנֶת בָּהֶן בסוד נשמתם שבתוכה שמושכים לה אור ע"י המעשה הנזכר... ויותר נראה לי כי כמו שהיא מתתקנת בתורתם בלילה היא מתתקנת בתפילת ביום, ולכך הכל נכלל בתיקוניה. ונודע שהתפלה עולה וקושרת ומייחדת, לכך היא מצפה וממתנת עם חיילה לכל אלו שהם מתפללים בתוך קהילות ישראל וצריכה להמתין עד שתכלה כנסיה אחרונה שבארץ ישראל תפילה, ואז היא תתקשט בתפילותיהם ותעלה. וצריך האדם להיותו עומד ביום אחר התפילה בעסק תורה או מצוה ולא בקלות ראש שלא יקטרגו עליו וכו'. עכ"ל.

ובפרשת אמור זכרך י"ג:

וּמֵאֵן דְּמָטִי טְהוֹר שְׁמִנָּה⁸ הספירות, וְחוֹשְׁבֵנָּא וכו' פירוש שלא הפסיק יום בלא חשבון כדי שלא יסתור יום מן הימים, או ירצה - שלא יִשָּׁן כל ליל שבועות כדמסיק, פֶּד מָטִי וכו', הכוונה כי כל הלילות אנו מונים, וליל שבועות עצמו אין מניין, ואם היה הייחוד בלילה - אין חשש, שכבר הוחזקה טהורה. אמנם הייחוד ביום בעת היות התורה, לכך צריך שמירה אל הטהרה, שלא תאבד. ולכך צריך לעמוד כל הלילה בקריאה, ולנדד שינה מעיני בשר, ולעורר עיני הלב בלמוד, וקישוטי הכלה, להיות מבני היכל, ליכנס בייחוד עם המלך במסיבו. וְאוֹלִיפְנָא דְּאוֹרֵייתָא וכו', לאו דווקא אורייתא דבעל פה לבד - שגם כן צריך אורייתא נ' ביאים וכו' טובים, שכן פירש הרשב"י ע"ה בפרשת בראשית, ואלו הם תכשיטי הכלה אנ"ך. אמנם הענין שִׁמְעֵט במקרא וְיִרְבֶּה בתורה שבעל פה, שכן משמע התם. ולהכי נוחא דנקט אֲוִרֵייתָא דְּבַעַל פֶּה הכא, משום דאיקרי עיקר - דאיהי עיקר - ובתר עיקרא גריד. ומשמע התם, דאורייתא דבעל פה לֹא היינו משנה ותלמוד אלא אגדות ומדרשים וסודות התורה. ופשר דבר יעסוק האדם מעט באנ"ך ולא ירבה אלא כשעה. ואחר כך ישנה מעט במשנה ותלמוד שהם מכלל תכשיטי כלה - ולא ירבה אלא כשעה. ושאר הלילה עד הבוקר במדרשים ואגדות. והצנועים אשר חלקם בסוד התורה אין עסק יפה מלמוד הזוהר במקום מדרש ואגדה.

⁷ "אור יקר", כרך יג', הוצאת אחוזת ישראל, דפוס ספרא, ירושלים. תשמ"ה.

⁸ ספירת העומר.

כדי להבין את ההבדלים שבין ב' הכרכים סדרנום בטבלה והם:

(לעיל) כרך א' עמ' עו.	(כאן) כרך יג' עמ' קנט.
ומה שנוהגים עתה הוא; תורה: מעשה בראשית,	ומה שנהגתי לפני חברי בזה, הוא שאנו קוראים מעשה בראשית עד 'ויכול' שהם כלל שבע ימים עליונים ובהם תכשיטי הכלה, ואגב אורחין אנו מפרשין בה קצת מסודותיה מה שמזדמן.
ועשרת הדברות - מפרשת 'בחדש השלישי' עד תומה. ופרשת 'ואל משה אמר' שבפרשת משפטים.	ופרשת יתרו מ'בחדש השלישי' עד סופה שבה עשרת הדברות. ופרשת 'ואל משה אמר' שבפרשת משפטים.
ופרשת 'ועתה שמע ישראל' ועשרת הדברות שבפרשת ואתחנן. והרי תורה.	ופרשת ואתחנן בענין הדברות. והרי זה כלל התורה. וכדי שיהיה תורה שבעל פה לעיקר - באיזה פסוק איזה חידוש כפי מה שמעוררים החברים והשואלים ונושאים ונותנים.
ומרכבת יחזקאל והרי נביאים.	נביאים, מרכבת יחזקאל ויש בה חידושים כתובים אצלינו בפרשת נח מהזוהר, ובפרשת אחרי מות, ובתחלת שיר השירים בדרישות החקירות.
ומזמור 'כהנדוף' והרי כתובים.	ומזמור 'כהנדוף עשן' דאיהו עניינא דיומא.
וגם כן שיר השירים שהוא כלה בתוך חתן. ורות שהוא חתן אחר כלה.	וכתובים שיר השירים דאיהו תיאובתא דכלה לגבי חתן. ורות דאיהו תיאובתא דחתן לגבי כלה.
ומסכת אבות שהוא מילי דחסידותא, ומשנה	ובמקום משנה - מסכת אבות שהוא מילי דחסידותא - עם טעם, איזה ענין או איזו משנה על דרך האמת - והיינו תלמוד.

⁹ במקור כתוב "ורות דאיהו תיאובתא דחתן לגבי כלה. ומזמור 'כהנדוף עשן' דאיהו עניינא דיומא. ובמקום משנה..." וכו'. אלא שהקדמנו להביאו בטבלה לצורך ההשוואה.

ואזהרות דר' שלמה גבירול שהם תר"ג מצות שהם תיקוני כלה.	ואחר כך האזהרות שבו נכללו תר"ג מצות.
	ושארית הלילה בזהר בפרשת יתרו בסודות דשייכי בעניינא דיומא, וכפי התעוררות השואלים והדורשים, ומפני יופי מעשה הסדר הזה הארכתני בו.

(המשך כרך י"ג) **בְּגִין דִּיתְפָּרְכוּן פְּתָדָא** וכו'. כי בהיותם נאחזים בה בעסקם בתיקוניה באותו הלילה, היא מקבלת שפע הבינה לטהרתה, וכולם טובלים בסוד נשמתם עֲמָה - מעמיקא דנחלא. והוא סבה שביחוד הנעשה ביום - גם הם בסוד נשמתם נמצאים בו.

אמנם הברכה הוא, **וְכָאָה חוֹלְקָא דְחִבְרִיָּא פֶּד יִתְבַּע מְלָכָא לְמִטְרוֹנִיתָא, מֵאן תִּקְוִין תְּכַשִּׁיטָהּ**, דהיינו האור המתחדש על ידי הסודות מלמעלה, שהיסוד אור ר"ז איקרי **וְאַנְהִיר עֲטָרָהּ**, דהיינו האור המאיר העטרות הקודמות אליה כמנהגה בכל עת זווגה. **וְשׁוּי תִּיקוֹנָהּ** הם תיקוני עצמה היותה היא מתאחדת בענפיה. ושאלה זו ששואל התפארת הכוונה, ששם בייחודם - מְפָרְטִים כל אחד ואחד לפי שיעור מה שתיקן, וכך נותנים לו שכר כפי שיעור מה שעשה...

(שם עמ' קס) והנה כשנדקדק בתיקוני השכינה הנזכרות הם: (א) תיקון תכשיטין, (ב) ושימת עטרות, (ג) והארת תיקונים. ועתה נבאר כי הם שלש בחינות:

האחד הם **תכשיטים** אשר לה: אלא שאין הם כראוי וצריך להעמידם על מכונם, וכפי עלויות כן הם מעורבבים. האחד הם תכשיטין שהם לה מלמעלה - אלא שצריכים תיקון. ותיקון לא יאמר אלא כשהם מקולקלים וצריך לתקנם, וכן הוא כי בחול ובעון הפגם והגלות תכשיטין אלו הם מקולקלים והיינו ויבן "אֵת מִזְבֵּחַ ה' הַהָרוּס" (מלכים א' יח, ז) ולכך אלו הם **תיקון תכשיטהא**.

השנית **העטרות**: ואלו אינם מקולקלות ומעורבבות אלא שאינם מאירות מפני החול והפגם, ובעסק התורה יאירו ויזהירו ולזה אמר **אנהיר עטרהא**.

השלישית **תיקונין**: ואלו הם מעולים יותר מעטרות ואלו לעולם הם כראוי, שאין פגם שולט בהם אלא שהם נתונים באוצר, ובעסק התורה מביאים אותם מהאוצר ומשימים אותם עליה, וזהו שאמר **ושוי תיקונהא**.

וכבר היה אפשר לפרשם בשלש ראשונות:

- ויהיו תכשיטין מבינה שהאם מקשטת הבת.
- והעטרות מאבא, ולכך אין פגם כל כך מגיע אליו, אלא שאין העטרות האלו שבה מחכמה מאירות - עד שיארום בשפע החכמה.
- והתיקונים מכתר, והוא המסתלק בפגם. ועתה מושכים אותו לה ומתתקן בתיקונים משם, וכן הם באריך אנפין תיקונין תיקוני דיקנא וכיוצא.

וְלִית לָךְ בְּעֶלְמָא וכו' מפני שהם מארי קבלה. כי מארי מקרא - 'בצים'. מארי משנה - 'אפרוחים' - מארי תלמוד. מארי קבלה - בָּנִים, ובנים לעילא מכולהו בסוד האצילות, ולכך הם ממשיכים גבוה מעל גבוה. ואמר לְתַקְנָא תְּכַשִּׁיטִי כי אפילו מדרגה זו התחתונה משלשה הנזכרות אינם משיגים - כל שכן העליונות שהם "עטרות" ו"תיקונים". תְּבַרְיָא מְתַקְנִי. מפני שכל צורכי השכינה הם מהתחתונים ממטה למעלה" וכו'. עכ"ל. ע"ש באורך.

נוסח האר"י הקדוש זלה"ה

רבנו האר"י הרחיב וגילה את הסדרים הנדרשים לתיקון. ניתן להבחין בכל הגרסאות במבנה ברור לסדר הלימוד, לתכלית בנין 'קישוטי כלה' והכנתה ליחוד. רבנו האר"י הורה לקרוא ג' פסוקים ראשונים ואחרונים מכל פרשות התורה, ומכל אחד ואחד מספרי הנ"ך. בספרים מסוימים הורחבו קטעי הקריאה הקשורים לענייני דיומא. למעט 'ספר כוונות' לרב פנצ'ירי להלן, הושמט מהלימוד הצורך להגות במשנה ובשאר הספרים שאינם מכלל הכ"ד, והודגש הצורך לעסוק דווקא בסודות התורה.

ספר הכוונות כ"י ר' אפרים פנצ'ירי (להלן ספה"כ רא"פ)

מקורו של ספר זה הוא בכוונות שנכתבו ע"י רח"ו, שנערכו וסודרו ע"י רבי אפרים פנצ'ירי, תלמיד ושכן להרח"ו בדמשק. דרושי חג השבועות שהובאו בספרו נמצאים בב' דרושים לא סמוכים. בעניין תיקון ל"ש כתב בדרוש חג השבועות, ¹⁰ו"ז"ל: "הוא שתקרא שלשה פסוקים ראשונים וג' אחרונים מכל פרשה. ובפרשת תשא מן "ויאמר י"י אל משה כתוב לך את הדברים", עד סוף הפרשה.

¹⁰ ספר הכוונות ר' אפרים פנצ'ירי. כת"י לונדון, הספרייה הבריטית, O. 12354 מ', 8298. והודפס בהוצאת אהבת שלום, "ספר הכוונות ישן", ירושלים תשס"ד.

ובפרשת ראה - "שבעה שבועות תספור לך" עד סוף הפרשה. וכן גם כן ג' פסוקים ראשונים וג' אחרונים מכל נביא ונביא, וכן מכתובים - מכל כתוב וכתוב, עד שתסיים כל הכ"ד. במגילת רות תקרא כל הספר. והפסוקים של מגילת איכה יהיו נקראים בלחש כי הוא יום טוב. ובפרשת בראשית מ' בראשית" עד "אלה תולדות השמים", ובפרשת יתרו מ' בחדש השלישי" עד סוף הפרשה. ובפרשת משפטים מן "ואל משה אמר" עד סוף הפרשה. ובפרשת ואתחנן דברות שניות מן "ויקרא" עד סיום פרשת שמע ישראל, וביחזאל הפטרת שבועות דיום א', ובחבקוק הפטרת יום שני של שבועות."

לאחר הדרוש, כתב רא"פ ו' דרושים בעניינים אחרים, ובסוף הדרוש השישי - "סדר כוונות ספירת העומר בכל לילה", הביא כוונה נוספת ששייכת לשבועות:

¹¹ "ובשבועות נשלם הזעיר... וסדר הקריאה כתוב למעלה עיין שם. גם כונה זו צריך לכוין באלו האותיות עם נקודות אלו, והם אותיות ממלה שנית מפסוק אחרון של כל ספר, והם אות ראשונה מהמלה ההיא ואות אחרונה של המלה ההיא, כגון בראשית פסוק אחרון הוא "וימת יוסף" וצריך לכוין במלת יוסף אות "ו" ואות ה', וכן כולם.

¹² בראשית יפ. שמות ענ. ויקרא ה. במדבר ה. דברים ה. שה"ש ד. קהלת א. רות ה. איכה א. אסתר מ. יהושע ב. שופטים ה. שמואל ש. מלכים א. ישעיה ו. ירמיה א. יחזקאל ש. תרי עשר ל. תהלים ה. משלי ל. איוב א. דניאל ל. דה"י א. עזרא ה.

בדרוש הראשון, נראה בבירור כי לא הובא סדר קריאת הספרים, אלא רק אופן הקריאה תוך ציון המקומות שיש בהם שינוי ותוספת.

בדרוש האחר, לימד כיצד יוצאים שמות הקודש מהפסוקים. ברם, ממקור זה לא ניתן להסיק לגבי סדר הקריאה. אי לכך, פיצול דרושי אופן סדרי הקריאה וכוונת השמות מקשה על ההבנה - האם סדר השמות הוא סדר הקריאה. כמו כן, קשה להבין האם יש לכוון בזמן הקריאה, או שצריך לכוון באלו השמות אחרי הקריאה - עם קשר או בלי קשר לסדר הספרים, כיוון שבסדר הקריאה סידר לקרוא תורה נביאים וכתובים, ובסדר השמות הביא אחרי התורה את ה' מגילות וכן הלאה.

¹¹ שם עמ' רמ.

¹² ציין המו"ל בהערה ג' על המקום: "מקביל לפע"ח... וכו' וליתא בשעה"כ כתי מרח"ר".

ספר היכל ה'

ספר "היכל ה'" הוא הדפוס הראשון שמובא בו סדר הלימוד כדברי האר"י ז"ל. בשער הפתיחה נכתב "להחכם השלם כמה"ר יחיאל אשכנזי נר"ו איש ירושלים". מעט מאוד ידוע על הרב המחבר, ולעיתים הוא מוזכר כאיש צפת. הספר עצמו נדפס בויניצאה בשנת ה'שסא. הגעתו של הרב יחיאל ז"ל לאירופה נבעה מתוך היותו מקפיד ונוזהר שלא לדבר בשבת דיבור חול, וכיוון שפעם אחת עבר על הקפדתו - קיבל עליו גלות ונדד לאירופה. ישנה סברה שאומרת שהייתה לרב יחיאל ז"ל קרבה משפחתית לאר"י ז"ל, והעובדה הזו יכולה להסביר כיצד ידע את שידע.

בסוף ספרו בדף מד' ע"א, הביא את "פירוש של הקדוש מהרר"י לוריא אשכנזי זלה"ה", וז"ל:

"ליל שבועות מתקן כת"ר לז"א בסוד הבריאה, וזהו הסדר הקריאה. בראשית עד "אלה תולדות השמים, ו' פסוקים מתחלת כל פרשה. ופרשת יתרו "בחדש השלישי" עד סוף הפרשה. ופרשת ואלה המ שפטים "ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה" עד סוף הפרשה. ופרשת ואתחנן "ויקרא משה" עד וכתבתם". וכן מכל נביא ג' פסוקים ראשונים וג' אחרונים. וביחזקאל הפטרת המרכבה. וכן בחבקוק "וה' בהיכל קדשו" וכו'. גם מכתובים ג' פסוקים ראשונים וג' אחרונים, ופסוקי איכה יקרא בלחש. ובתורה שבע"פ משנה א' מתחילת המסכתא, ומשנה א' מסופה עד אור היום" וכו'".

סדר "תיקוני שבת"

התיקון השני המודפס הובא בדף האחרון בספר "סדר תיקוני שבת", שחובר על ידי "כמה"ר יהודה הכהן" ז"ל, והודפס בקראקא שנת ה'שעב (1612). בסוף הספר הקצר הביא המחבר תחת הכותרת "תיקון ליל השבועות וליל הושענא רבא" את דברי הזוהר ודברי רבנו האר"י זלה"ה לחשיבות התיקון וסדר הקריאה, וז"ל לענייננו:

"...וזה הוא: מפרשת בראשית, ג' פסוקים מתחילת הפרשה וג' פסוקים מסוף הפרשה. וכן פרשת נח על זה הדרך וכל הפרשות הנמשכים אחריה... ופרשת ראה "משבעה שבועות תספור לך" עד סוף הפרשה, וכן עד סוף הספר כסדר הנזכר. ואח"כ מנביאים ראשונים ואחרונים, מיהושע שופטים שמואל מלכים

ירמיה יחזקאל ישעיה תרי עשר, ומכל ספר ג' פסוק וכו'... וכן מכתובים תהלים
איוב משלי ש"ה איכה... קהלת מגילה דניאל עזרא דברי הימים וכו'... וקודם
תהלים יאמר רות מראש לסוף... ואח"כ סדר משנה... ואח"כ בספרי קבלה" וכו'.

בהמשך, הביא המחבר בסוגריים את שסבר שהוא נוסח הרמ"ק, ועליו הוסיף למכביר
קטעים נוספים שככל הנראה נהגו בהם בתפוצות ישראל, וז"ל:

(אמר המדפיס, וכן מצאתי וכן קבלתי משאלוניקי יע"א וכן היו נוהגים שם גם
כן סדר של הרב מהר"ר משה קורדיברה ז"ל שהוא מ"בראשית עד ויכלו",
ואח"כ כל השירה "אז ישיר משה", ופ' המן כולה...).

חשיבות הספר נובעת מעצם היותו המקור הראשון לתיקון ליל שבועות הקרוב ביותר
לדברי האר"י ז"ל בכלל, ועל אדמת אירופה בפרט. בחינת תוכן הדברים מעידה שככל
הנראה הגיעו לידי המחבר העתקות ראשונות מדברי האר"י זלה"ה, אם כי בריא לנו
שהסדר שהיה בידי משובש. ובדבריו ציין כל מסורת ומנהג שהכיר וששמע, ונעדרות
מהסדר כוונות שמות קישוטי כלה.

מתוכן הדברים ניתן לשער שספר זה, אחרי למעלה ממאה ועשרים שנה, היווה בסיס
למקור עליו הסתמך ה"חמדת ימים", ובעקבותיו הלך בעל ה"קריאי מועד" וקבע את
הסדר המשובש עד היום הזה.

¹³שער הכוונות ר' שמואל ויטאל (להלן שעה"ב רש"י)

רבי שמואל ויטאל - בנו של רבי חיים, החזיק בביתו בדמשק במרבית כתבי אביו.
מאז שהסתלק מהרח"ו לבית עולמו, פרץ הצמאון האדיר להשגת הכתבים. במשך
כארבעים שנה נמנע רש"י מהפצתם ומנע את העתקתם. במקביל, נותרו כתבים בידי
תלמידי האר"י, נבזזו גניזות, וחלק מהכתבים הועתקו במרמה. הקונטרסים השונים
נקבצו ע"י מספר תלמידי חכמים והודפסו כדברי האר"י. ככל הנראה, ריבוי הפרסומים
דחקו את הרש"י להוציא לאור את ספר "עץ חיים". החל משנת ת"ט ועד ת"י שקד
רש"י על המלאכה, וחילק את הספר לשמונה שערים. חשוב לציין כי תפוצתם הייתה

¹³ שער הכוונות ר' שמואל ויטאל. ספריית המדינה של רוסיה, מוסקבה, רוסיה, כתב יד

מוגבלת ביותר לאזור דמשק ומצרים ולא הגיעו לאדמת אירופה, ובמקביל אליהם עסקו מקובלי אטליה ופולין בספרי האר"י שנערכו ע"י חכמי מקובלי אירופה. כיום ברור לכל שספרי הרש"י הם היותר מדויקים ורק עליהם יש לסמוך.

בשנת ת"י נשלמה עריכת "שער הכוונות" להרש"ו. בעניין דרושי ליל שבועות¹⁴ כתב:

"וזה הוא הסדר של המקרא שתעסוק בו בלילה הזה כדי להמשיך הכתר הנזכר. תתחיל מן פרשת בראשית, ותקרא פרשת בראשית עד "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" וכו', ואח"כ תדלג ותקרא שלשה פסוקים האחרונים של בראשית. ומשם ואילך תקרא שלשה פסוקים הראשונים ושלשה פסוקים האחרונים מכל פרשה ופרשה משאר הפרשיות. ואם נודמנה פרשה קטנה של ארבעה או של חמשה פסוקים - הן בהתחלת איזו פרשה הן בסופה - תקראנה כולה. וכשתגיע לפרשת יתרו אז תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג ותקרא מן "בחדש השלישי לצאת בני ישראל" וכו' עד סוף פרשת יתרו. וכשתגיע לפרשת משפטים תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג ותקרא מן "ואל משה אמר עלה אל ה'" וכו' עד תשלום הפרשה.

לומר שמואל: ופרכת פנחס תקרא "זיוס הזכורים" וכו'.

וכשתגיע לפרשת ואתחנן תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג ותקרא מן "ואל משה אמר עלה אל ה'" וכו', עד תשלום הפרשה עשרת הדברות השניות - שהם מן "ויקרא משה אל כל ישראל וכו' עד סיום פרשת "שמע ישראל" שהוא עד "ובשעריך". ומשם תדלג ותקרא שלשה פסוקים האחרונים. וכשתגיע לפרשת "ראה" תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג ותקרא מן "שבעה שבועות תספר לך" עד סוף הפרשה.

וכשתסיים לקרוא כל הפרשיות על הסדר הנזכר, תקרא כל נביא ונביא, וכל כתוב וכתוב מן הכתובים, על דרך הנזכר - שלשה פסוקים ראשונים ושלשה פסוקים אחרונים שבכל אחד ואחד מהם עד שתסיים כל הארבעה ועשרים ספרים. והפסוקים של מגילת איכה תקראם בלחש מפני שהוא יום טוב. ומגלת רות תקראנה כולה. ובהגיעך אל יחזקאל - תקרא הפטרת יום ראשון של שבועות כולה שהוא מן "ויהי בשלישים שנה" וכו' עד תשלומה, ותדלג אל פסוק "ותשאני

¹⁴ דרושי חג השבועות כ"י דף קצ"ח ע"ב.

רוח" וכו', ומשם תדלג אל שלשה הפסוקים האחרונים שבו. ובהגיעך אל חבקוק, תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג אל פסוק "זה" בהיכל קדשו" וכו' "תפלה לחבקוק הנביא" וכו' עד סוף חבקוק כי זאת היא הפטרת יום שני דשבועות.

וזהו הסדר המוכרח בענין המקרא. ואח"כ תעסוק כל שאר הלילה בסודות התורה ובספר הזוהר כפי השגת שכלך". עכ"ל.

סדר הקריאה בשעה"כ רש"י מפורט ומורחב מאוד לעומת ספה"כ רא"פ. מתוכן דבריו נראה כי:

- הרחיב ופרט את סדר הקריאה בתורה, וסדרה לפי סדר החומשים.
- לא פרט את סדר הקריאה בספרי הנביאים והכתובים.
- לא הזכיר כלל את סדר כ"ד קישוטי כלה בדרושי שבועות.

סדר הקישוטין מובא בשעה"כ רש"י בעניין אחר - בדרושי יום הכיפורים, ושם לא נקשר עניינו לחג השבועות:

¹⁵(רכא ע"א) "זה מצאתי בספר המחזור של מורי ז"ל כמנהג אשכנזים, כתוב בחוץ קודם תפלת (רכא ע"ב) אלול ועשרת ימי תשובה יום צום ישאל האדם חיים וכפרה. יעמוד בשעת הוצאת ספר תורה ויקרא..."

גם זה מצאתי אחר כל הנזכר וז"ל. יום צום ישאל אדם חיים וכפרה וכו', כמו שכתוב למעלה עד. ויקרא שלש פעמים פסוק "ואני תפילתי". וכתוב סמוך לו תכפ אלו השמות. ואולי שצריך להזכירם או לכיין בהם תכפ אחר נוסח התפלה והשאלה הנ"ל. ואלו הן:

בראשית יפ. שמות ענ. ויקרא ה. במדבר ה. דברים ה. שיר ד. מגילה מ. רות ה. איכה א. קהלת א. יהושע ב. שופטים ה. שמואל ש. מלכים א. ישעיה ו. ירמיה א. יחזקאל ש. תרי עשר ל. תילים ה. איוב א. משלי ל. דניאל ל. דה"א א. עזרא א.

ואני חיים חקרתי לידע מהיכן מוצא השמות האלו וידעתי כי הם מתיבה שניה של פסוק אחרון של הספר אות ראשונה ואחרונה כזה: שם ראשון והוא יפ יוצא

¹⁵ שער הכוונות רש"י דרושי יום הכיפורים, דף רכא ע"ב.

מפסוק אחרון של ספר בראשית שהוא "וימת יוסף וכו', אות ראשונה ואחרונה של יוסף וכן כולם על דרך זה". עכ"ל.

התחוות סדרי לימוד ליל שבועות

לאור כל האמור לעיל, טבעי ופשוט הדבר שיקומו חכמים ויחברו את סדר הלימוד בליל שבועות, לסדר קישוטי כלה המובאים בדרוש אחר. ככל שנחברו חיבורים ואוגדו קונטרסים - התהווה נוסח "תיקון ליל שבועות", שחיבר את המקורות השונים עם סדר כ"ד הספרים שהובאו בדרושי יום הכיפורים.

ר' יעקב צמח ז"ל - תלמיד הרש"י בדמשק, הביא בספרו "עולת תמיד" את שיטת רבו שעה"כ הרש"י. לעומתם, חכמי מקובלי אטליה נדרשו לקבוע את הסדר כפי הקונטרסים שהיו בידם, וכך נקבע סדר שונה ע"י הרנ"ש והרמ"ז, שדבריהם הובאו בספרים "טוב הארץ" ו"מחברת הקודש", ואחריהם נמשכו מקובלי אטליה שבדורות הבאים.

עץ חיים

סדר משמעותי נוסף לענייננו, מובא בסוף ספר ¹⁶"עץ חיים" בדרוש "כללי מוהרח"ו ז"ל - כלל יח" (דף ק"ח ע"ב), ושם נסדרו ספרי התנ"ך לפי סדר הספירות זו"ן, וז"ל:

(יח) הת"ת כולל ה' ספרים של תורה, וב' דרועין דיליה, ה' חסדים וה' גבורות. כיצד. יהושע חסד, שופטים גבורה, שמואל ת"ת, מלכים נ"ה - כי הם ב' ספרים - הרי ה' חסדים. ישעיה חסד, ירמיה גבורה, יחזקאל ת"ת, תרי עשר נ"ה - בסוד שוקיו עמודי שש.

המלכות כוללת ה' מגילות. ותרין דרועין - ה' חסדים וה' גבורות. ה' חסדים הם ה' ספרי תהלים. ה' גבורות הם: משלי איוב - חסד גבורה, דניאל ת"ת, עזרא נצח, דברי הימים הוד".

¹⁶ "עץ חיים". מביא לדפוס מנחם מענכין היילפרין, ירושלים תק"ע.

חמדת ישראל

כעשר שנים אחרי שסיים הרש"ו לערוך את שמונת שערי עץ חיים, כתב את ספרו "חמדת ישראל". ספר זה היה אמור להיות סידור תפילה הכולל ב' חלקים: יום חול, ושבט ומועדים. בפועל, ספר זה הוא מעין קיצור הכוונות הרח"ו, שעל ב' החלקים הוסיף הרש"ו את הגהותיו והרחבותיו. הספר הודפס לראשונה בדפוס "מונקאטש" תרס"א.

לפני כשנתיים התגלו כתבי היד המקוריים של ספר "חמדת ישראל" על שני חלקיו.

¹⁷ ונתקף הוברר לן, כי אכן ב' החלקים של סידור "חמדת ישראל" הנדפס, ב' ספרים שונים הם, ואך החלק הראשון הוא ספר "חמדת ישראל" שחיבר מהרש"ו, והוא זהה לחלק הראשון אשר בכתבי היד, ואילו חלקו השני של הספר הנדפס אינו ספר "חמדת ישראל" כלל, אלא ספר אחר... ואין לו עם חיבורו של הרש"ו כלל.

אם כן, הרי חלקו השני של ספר "חמדת ישראל" מחיבורו של הרש"ו ז"ל, לא נתפרסם מעולם ולא נודע כלל, ושונה הוא שינוי גמור מהחיבור הנדפס, ולא קרבו זה אל זה, לא בלשונם ולא בסדר עריכתם...

עכשיו, משהתגלה כתב היד המקורי על ב' חלקיו:

"משזכינו לזה, הנה בזה עולה עתה ספר "חמדת ישראל" על מכבש הדפוס לראשונה בצורה מושלמת ודוקנית".

בסיעתא דשמיא מגלגלים זכות ע"י זכאי. כך זכו רבני "אהבת שלום" להדפיס לראשונה מזה 355 שנה את "חמדת ישראל" בשלמותו על ב' כרכיו, הגלוי והטמון ע"פ כתבי היד המקוריים שאינה ה' לידם. (וזה המקום להלל ולשבח את עבודת קודשם, ולהודות על שנאותו לנו להדפיס את דברי הרש"ו).

בכרך ¹⁸ ב', הביא רש"ו את הסדר השלם לליל שבועות, וז"ל:

¹⁷ מבוא ל"חמדת ישראל", אהבת שלום, עמ' 21-22.

¹⁸ חמדת ישראל, הוצאת "אהבת שלום" ירושלים תשע"ח. עמ' קפה-קפז. © כל הזכויות שמורות להוצאת "אהבת שלום".

”צריך האדם שלא לישן בלילה ולהיות כל הלילה נעור ועוסק בתורה כנזכר באורך בהקדמת פ’ בראשית ובפרשת אמור בספר הזוהר. ודע שכל מי שלא יישן כלל אפילו רגע אחד בלילה הזה ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה ההיא, וכמ”ש רשב”י ע”ה בהקדמת בראשית וז”ל, ”דיפוק ההוא שתא בשלם” וכו’ וע”ש, ולא עוד אלא שהוראת חיי האדם בשנה ההיא תלויה בענין זה אם לא יישן כלל ודאי הוא שלא ימות בשנה ההיא ודי בזה.

ולכן פשט המנהג הזה בישראל לעסוק בתורה כל ליל חג השבועות, ואמנם הענין הוא זה, כי ע”י היותם עוסקים בתורה כל הלילה הם ממשיכים את הכתר הנזכר בז”א שהוא בחינת דיקנא דא”א שז”א עולה עד שם כנזכר.

וזהו הסדר של המקרא שתעסוק בו בלילה הזה כדי להמשיך הכתר הנזכר, תתחיל מן פרשת בראשית ותקרא פרשת בראשית עד ”אלה תולדות השמים והארץ בהבראם” וכו’, ואח”כ תדלג ותקרא ג’ פסוקים האחרונים מפרשת בראשית. ומשם ואילך תקרא ג’ פסוקים הראשונים וג’ פסוקים האחרונים מכל פרשה ופרשה משאר הפרשיות, ואם נזדמנה איזו פרשה קטנה של ד’ או ה’ פסוקים מן תחלת הפרשה או בסופה תקראנה כולה.

וכשתגיע לפרשת ”וישמע יתרו”, אז תקרא ג’ פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא מן ”בחדש” וכו’ עד סוף פרשת יתרו. וכשתגיע לפרשת משפטים תקרא ג’ פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא פסוקים ”ואל משה אמר עלה אל ה’” וכו’, עד סוף פרשת משפטים, ותקרא משם ואילך כמנהג ג’ פסוקים הראשונים שבכל פרשה וג’ פסוקים האחרונים שבכל פרשה.

אמר שמואל, וכשתגיע לפרשת כי תשא תקרא ג’ פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא פרשת ”ויאמר ה’ אל משה פסל לך” וכו’, עד סוף פרשת כי תשא וכו’.

עוד אמר שמואל, וכשתגיע לפרשת ”אמור אל הכהנים” תקרא ג’ פסוקים ראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא פרשת המועדות ”וידבר ה’ אל משה לאמר” וכו’ עד ”וידבר משה את מועדי ה’ אל בני ישראל”, ותדלג ותקרא בסוף הפרשה ג’ פסוקים וכו’.

וכשתגיע לפרשת פנחס תקרא ג’ פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא פסוקים ”וציוס הציבורים וכו’ ומנחתם” וכו’ עד ”ונסכיהם”, ותדלג ותקרא בסוף הפרשה ג’ פסוקים וכו’.

וכשתגיע לפרשת ואתחנן תקרא ג' פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא מן פסוק "ויקרא משה" וכו' עד "ובשעריך", ותדלג ותקרא ג' פסוקים האחרונים וכו'. וכשתגיע לפרשת ראה תקרא ג' פסוקים הראשונים, ותדלג ותחזור ותקרא פרשת "שבעה שבועות תספר לך" עד סוף הפרשה וכו'.

ותקרא בסוף התורה "ויהושע בן נון" וכו' עד "לעני כל ישראל", חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה'.

ויכוין בכל ספר וספר בסופו השמות היוצאים מן הספר, והם ספר בראשית יפ, שמות ענ, ויקרא ה, במדבר ה, דברים ה, ואח"כ תקרא ג' פסוקים הראשונים מן שיר השירים וכו', ושלשה פסוקים האחרונים, ותכוין לשם היוצא ממנו והוא ד. ואח"כ תקרא מגילת רות כולה, ותכוין לשם היוצא ממנה והוא ה.

ואח"כ תקרא ממגילת איכה ג' פסוקים ראשונים ואחרונים של כל איכה מהם, האמנם תקראם בלחש מפני שהוא יום טוב, ותכוין לשם היוצא ממנה והוא א. ואח"כ תקרא קהלת ג' פסוקים הראשונים וג' האחרונים, ותכוין לשם היוצא ממנה והוא א. ואח"כ תקרא מגילת אסתר ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים, ותכוין לשם היוצא ממנה והוא מ.

אח"כ תקרא מספר יהושע ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים, ותכוין בשם היוצא ממנו והוא ב. אח"כ שפטים ותכוין לשם היוצא ממנו והוא ה. אח"כ שמואל ותכוין לשם היוצא ממנו והוא ש, ואח"כ מלכים ותכוין לשם היוצא ממנו והוא א. ואח"כ ישעיה ויכוין לשם היוצא ממנו והוא ו. ואח"כ ירמיה ויכוין לשם היוצא ממנו והוא א.

ואח"כ יקרא ג' פסוקים הראשונים מספר יחזקאל, וישלים כל הפטרת יום שבועות כולה עד "ואשמע קול מדבר", ותדלג ותאמר פסוק "ותשאני רוח" וכו', ותדלג עד סופו ותקרא ג' פסוקים האחרונים, ותכוין בשם היוצא ממנו והוא ש.

ואח"כ תקרא תרי עשר, מכל נביא ונביא ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים, ובהגיעך אל חבקוק תקרא ההפטרה של יום שני של שבועות והיא "וה' בהיכל קדשו" וכו' עד סופו, ומכאן ואילך תקרא על הסדר, ותכוין בשם היוצא מסוף כולם והוא ל.

ואח"כ תקרא ג' מזמורים ראשונים של ספר תהלים, ותדלג ותקרא מזמור ס"ח והוא "למנצח לדוד מזמור שיר יקום אלהים" וכו', וידלג ויקרא מזמור ק"ן והוא "הללויה הללו אל בקדשו" וכו', כולו, ויכוין בשם היוצא ממנו והוא הַהֲ.

ואח"כ יקרא ג' פסוקים הראשונים מספר משלי, וידלג ויקרא אשת חיל וכו' עד סוף הספר, ויכוין בשם היוצא ממנו והוא הַהֲ.

ואח"כ יקרא איוב ויכוין בשם היוצא ממנו והוא אָבִי, ואח"כ יקרא דניאל ויכוין בשם היוצא ממנו והוא לָאֵל. אח"כ יקרא ספר עזרא ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים, אח"כ יקרא ספר נחמיה ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים ויכוין בשם היוצא ממנו והוא הַהֲ.

אח"כ יקרא דברי הימים ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים מן הראשון וכן מן השני, ויכוין בשם היוצא ממנו והוא אָבִי. וזהו הסדר המוכרח בענין המקרא. אח"כ תעסוק כל שאר הלילה בסודות התורה ובספר הזוהר.

אמר שמואל, מנהגנו לקרא כל האדרא רבא כליל שבועות". עכ"ל.

סדר מיוחד זה, רחב ומפורט ביותר מכל הסדרים שהבאנו עד עתה. בדבריו, דקדק הרש"י לסדר קריאת כל אחד ואחד מהספרים, מקומו של הספר בתוך סדר הקריאה, תוכנו, כוונת הקישוט היוצא מהפסוק ומקום כוונתו. בדבריו ציין הרחבות מסוימות שלא מצינו כדוגמתן בסדרים אחרים, לצד כאלה שהביא ה"אור יקר". כאמור, בשונה משאר עריכותיו, הביא כאן הרש"י סדר ברור ומפורט לאופן קריאת ספרי הנ"ך עם הכוונה המלאה בכל מקום ומקום.

ניתן להניח שסדר זה סודר ע"פ סיכום כלל הקונטרסים והמאמרים שכתבם אביו, ושלא היו בכלל ח' השערים שסודרו כעשר שנים קודם. נוכל גם להניח שסדר זה היה נהוג בבית מדרשו של אביו הרח"ו הקדוש.

סדרי המערכה

עתה נעשה סדר ונסכם את כל המקורות שהבאנו עד הנה. בס"ד נתבונן במשותף ובשונה בסדרים שהבאנו דלעיל, וננסה להבין את החילוקים שביניהם. ע"פ כל הכתבים, לאחר קריאת ה' חומשים, מובא סדר קריאת ה' מגילות.

טבלת גרסאות ה' מגילות

חמדת ישראל, רמ"ז, רמח"ל ¹⁹ מ1,	שיר השירים	רות	איכה	קהלת	אסתר
²⁰ שער הכוונות רש"י ²¹ מהרנ"ש (ובשערי ציון), רמח"ל ²² מ2, ²³ מ3. ²⁴ עולת תמיד.	שיר השירים	אסתר	רות	איכה	קהלת
ספר הכוונות רא"פ	שיר השירים	קהלת	רות	איכה	אסתר

¹⁹ מ1 – רמח"ל מאמר "כ"ד קישוטי כלה", כ"י אוקספורד, אנגליה Ms. Reggio 52 סריקה 102. ובנדפס, "אוצרות רמח"ל" עמ' רצ. מאמר זה אינו קשור לחג השבועות אלא רק מבאר סוד כ"ד הקישוטים.

²⁰ שעה"כ רש"י, הדרוש הנ"ל נמצא בכוונות יום הכיפורים דף רכא ע"ב ולא בדרוש שבועות.

²¹ מהרנ"ש – רבי נתן שפירא בן ראובן דוד הירושלמי ז"ל, "מחברת הקודש" קארעץ ה'תקמג. עמ' קיא. "טוב הארץ, ח"ג שפר תיקונים" ויניציאה ה'תטו. עמ' עה.

ראה: "ספר מאורות נתן (ה'ת"ז) לא נדפס בשלמותו. ספר פרי עץ חיים שנדפס בדפוס אינו הספר שערך ר' מאיר פופרש... אלא ספר מאורות נתן בשינויי עריכה גדולים... החלק השני של מאורות נתן, שבו הכוונות לשבת ולמועדים, נדפס בדפוס בשם 'מחברת הקודש'. ("קבלת האר"י", יוסף אביב"י, כרך ב' עמ' 705. מכון בן-צבי, ירושלים תשס"ח).

²² מ2 רמח"ל, כ"י מוסקבה, רוסיה Ms. Guenzburg 745 סריקה 174, דף בודד, ללא הקשר לתוכן כל שהוא.

²³ מ3 רמח"ל, קצה"כ ראש השנה, כ"י לונדון, אנגליה Or. 10860 סריקה 36.

²⁴ "עולת תמיד", רבי יעקב צמח ז"ל, כ"י ספריית בית המדרש ללימודי יהדות, ניו יורק, ארצות הברית Ms. 2020 סריקה 112.

ע"פ "חמדת ישראל" הרש"ו, מסודרות ה' המגילות כפי סדר קריאתן בחגי השנה. שיר השירים - פסח, רות - שבועות, איכה - ט' במנחם אב, קהלת - סוכות, אסתר - פורים. שעה"כ רש"ו ובעקבותיו הרמח"ל, לא הביאו סדר זה בשבועות אלא בימים נוראים - הרש"ו ביוה"כ והרמח"ל בראש השנה, ולהלן נציע בחמלת ה' פתרון למראה.

ספה"כ רא"פ סומך את שיר השירים לקהלת, ונראה שהסמיכות נובעת מהיות וב' הספרים חוברו ע"י שלמה הע"ה. וכן בספרי הכתובים, סדרם באופן שונה מהרש"ו בחילוף ב' הספרים האחרונים וצ"ע.

טבלת גרסאות סדרי הכתובים

חמדת ישראל. שבועות הרש"ו - הרש"ו	תהילים	משלי (חזקיה)	איוב (משה)	דניאל (כנה"ג)	עזרא (עזרא)	דה"י (עזרא)
עץ חיים. דף קי"ח ע"ב	תהילים	משלי (חסד)	איוב (גבורה)	דניאל (ת"ת)	עזרא (נצח)	דה"י (הוד)
ה"ח						ה"ג
ספר הכוונות רא"פ.	תהילים	משלי	איוב	דניאל	דה"י	עזרא
מהרנ"ש, רמ"ז, רמח"ל מ'1. מ'2. מ'3.	תהילים	משלי	איוב	דה"י	דניאל	עזרא
שער הכוונות הרש"ו. דף ק' דרוש יוה"כ. עולת תמיד.	תהילים	איוב (גבורה)	משלי (חסד)	דניאל (ת"ת)	דה"י (הוד)	עזרא (נצח)

ב"חמדת ישראל", סידר הרש"ו את סדר הלימוד בליל שבועות בספרי הכתובים כפי סדר הספירות, שהוא גם סדר היחוד. על כן תואם סדרם גם כן לסדר "עץ חיים", שהוא סדר הספירות (זו"ן בה"ח וה"ג).

בכתבי יד אשכנזיים של התנ"ך, וכן ברוב ספרי התנ"ך המודפסים, סדר ג' ספרי אמ"ת הוא: תהלים, משלי, איוב. סדר זה נמצא ג"כ בכל הגרסאות המובאות בטבלה לעיל, למעט גרסאות שעה"כ רש"ו, ו"עולת תמיד" (שחובר ע"י תלמידו).

שעה"כ הרש"ו בולט בחריגותו מכל שאר הגרסאות, ובפרט מספרו שלו עצמו "חמדת ישראל". נוכל למצוא הפתרון לכך בסוד סדר הספרים, כביאור ה"עץ חיים".

כידוע ליודעי ח"ו, ביום שבועות ישנו זיווג דגדלות גמור של קוב"ה ושכינתיה. תכלית סדר ליל שבועות להיות הכנה אליו, וכמובא לעיל בהרחבה ב"אור יקר" וב"שער הכוונות". לפי סדרי הזיווג מחייב שה' חסדים וה' גבורות ימשכו כסדרם, ואחרי סדר זה נמשכים סדרי הלימוד של "חמדת ישראל" כפי סדר זו"ן ב"עץ חיים".

סדרי הקישוטין בשעה"כ רש"ו לא הובאו בדרושי שבועות אלא בדרושי יום הכיפורים, וכן הרמח"ל הביאם בתפילת ראש השנה. כשנתאים את הספירות לפי סדר הספרים, דהיינו: איוב גבורה, משלי חסד, דניאל ת"ת, דה"י הוד, עזרא נצח, נראה שהרש"ו סידר אותם באופן שהקדים את קו השמאל - קו הדין לקו הרחמים. ונלע"ד שלפי זה שפיר לכוון דווקא סדר זה בימים נוראים (שאין בהם יחוד עד לשמיני עצרת כידוע) - שהם ימי הדין - ואין לכוונם בשבועות. וזו הסיבה שהרש"ו הביאם בדרושי יום הכיפורים דווקא, ולא בשבועות. מכאן שאין לקחת סדר זה ולהטמיע אותו בסדר לימוד ליל שבועות. מסברא זו נקיש לעיל לסדר ה' מגילות ונוכל לומר, שאפשר שגם הם ע"פ סדר המיוחד לימי הדין ולא לשבועות, ופשוט.

בסדרי הכוונות לפי שיטת מקובלי אטליה - הרנ"ש, הרמ"ז והרמח"ל, רואים אנו שסדרי ג' ספרים אחרונים שונים, ונראה שמקורם בקונטרסים והעתקות פחות מוסמכות מכת"י של הרח"ו והרש"ו שהיו ברשותם.

סיכום הדברים

מכל אורך הדברים, נראה ששיטת ה"חמדת ישראל" היא שהייתה נהוגה בבית מדרשם של נרות העולם האר"י, הרח"ו והרש"ו. ועל כן הסדר שכתב באופן מפורט ביותר הוא הסדר שיש לדבוק בו, ובפרט שסדריו הם הדומים והמשותפים ביותר לכלל הסדרים האחרים. ופשוט הוא שיש להתרחק מסדר "קריאי מועד", שאינו ע"פ חכמת האמת.

ע"כ, סודר הלימוד עתה מחדש כפי סדר חמדת ישראל, "חכו ממתקים וכלו מחמדים זה דודי וזה רעי בנות ירושלים" (שיר השירים ה, טז). ויהי רצון שיתקבלו תפלותינו ותיקוננו לרצון, לתברא בית אסירא, לאקמא שכינתא מעפרא וליחדא בבעלה לשם וכרצון שמים, "ובכל ארץ אֶחָזְתְּכֶם גְּאֻלָּה תִתְּנוּ לְאַרְצִי" (ויקרא כה, כד). אמן.

סדר הלימוד והכוונות בהתאמה ע"פ חמדת ישראל

ז"א				נוק'
שְׁמוּאֵל	שֶׁמֶךְ	מֶלֶךְ	שְׁמִמֶּלֶךְ	נִיאֵד
מַלְכִּים	אֶתְ	יְ	אֶתְיְ	נִידֵא
יְשַׁעְיָהוּ	וּוְ	לֵלְ	וּלְלֵלְ	נֵאדִי
יְרֵמְיָהוּ	אֶתְ	יְ	אֶתְיְ	נֵאִיד
יְחֻזְקָאֵל	שֶׁהַ	יְהַ	שְׁהִיָּה	נֵדִיא
מִלְאֲכִי	לֶבְ	הֶזְ	לֶבְהֶזְ	נֵדֵאִי
תְּהִלִּים	הֶהַ	יְהַ	הֶהִיָּה	יֵאֵרֵנִי
מִשְׁלֵי	לֶהַ	בֶּמְ	לֶהֶבֶמְ	יֵאֵנֵד
אִיּוֹב	אֶבְ	וְעַ	אֶבְוְעַ	יֵדֵנֵא
דְּנִיָּאֵל	לֶכְ	לֶזְ	לֶכְלֶזְ	יֵדֵאֵנִי
עֲזַרְיָה וְנַחֲמִיָּה	הֶמְ	אִיְ	הֶמְאִיְ	יֵנֵאֵד
דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים	אֶרְ	עֵנְ	אֶרְעֵנְ	יֵנֵדֵא

ז"א				נוק'
בְּרֵאשִׁית	יֶפֶ	בֶּנְ	יֶפְבֶּנְ	אֵרֵנִי
שְׁמוֹת	עֵנְ	בֶלְ	עֵנְבֶלְ	אֵרֵינִי
וַיְקַרָּא	הֶתְ	בֶּרְ	הֶתְבֶּרְ	אֵנִיד
בְּמִדְבָּר	הֶתְ	יֶנְ	הֶתְיֶנְ	אֵנִידִי
דְּבָרִים	הֶדְ	כֶּלְ	הֶדְכֶּלְ	אֵיֵדֵנִי
שִׁיר הַשִּׁירִים	רִיְ	הִיְ	רִיְהִיְ	אֵיֵנֵד
רוּת	הֶדְ	אֶתְ	הֶדְאֶתְ	רֵנֵיא
אִיכָה	אֶמְ	עֶדְ	אֶמְעֶדְ	רֵנֵאִי
קִהְלֵת	אֶתְ	וּמְ	אֶתְוּמְ	רֵיֵאֵנִי
אֶסְתֵּר	מִיְ	לֶלְ	מִיְלֶלְ	רֵיֵנֵא
יְהוֹשֻׁעַ	בֶּנְ	בֶּרְ	בֶּנְבֶּרְ	רֵאֵנִי
שְׁפָטִים	הֶמְ	בּוֹ	הֶמְבּוֹ	רֵאֵינִי

וכתב הרמח"ל הקדוש זי"ע:

"וקודם מוסף יכוין כל הב"ד קישוטי כלה כמו בלילה" (קיצור הכוונות, שבועות עמ' קא).

סדרי התיקון

כל כ"ד הספרים סודרו בדקדקנות כפי הוראת הרש"י זלה"ה בספרו "חמדת ישראל", ועימם נסדרו קטעי הלימוד כפי שהורה לנו.

בראש כל קטע קריאה בפרשיות התורה הודגשה האות הראשונה ונוקדה בחולם (בנוסף לניקודה שלה), וכן בכל מילה שבסוף הודגשה האות האחרונה ונוקדה בחולם, כעין הוראת עט"ר הרמח"ל בתיקוני זוהר תניינא סוף תיקון ל"ג, בעניין העולה לתורה בסוד החיבור וז"ל:

"וּמֵאֵן דִּידַע... וְאַצְטְרִיד לִיה לְחַבְרָא תְרִין אַתָּון. אֵת בְּתִרְאָה מְקִרְיָאָה קְדָמָאָה, וְאֵת קְדָמָאָה מְקִרְיָאָה דְּאַתְחָזִי לִיה, לְחַבְרָא לְהוּ פְּחָדָא. וְנִיקוּדָא דְלֵהוּ, נִיקוּדָא דְאוּרִיתָא דָא חוּלָם. פְּדִין מִתְחַבְרָן דְרָגִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְחִילָא נְחִית מְדָרְגָא לְדָרְגָא, עַד דְּאַתְמַלְיִין כְּלָהוּ חִילָא וּבִרְכָאָן וְתִיקוּנָא סְלִיק כְּדָקְחָזִי". (סוף תיקון ל"ג).

בפסוק האחרון בכל אחד ואחד מכ"ד הספרים, הודגשו אותיות קישוטי כלה ונוקדו. בסיום כל ספר, הובאה שורת טבלה עם צירופי השמות השייכים למקום.

תחת שורת הטבלה, הובאו דברי הרמח"ל ממאמר "כ"ד קישוטי כלה", המבארים את סוד הפסוק בהקשרו לתיקוני השכינה וקישוטיה. המאמר פוענח מחדש²⁵ מכתב יד, ותוקנו הטעויות.

בספר רות, שובץ פירוש הרמח"ל לספר רות, שפוענח מחדש ע"פ²⁶ כתב יד.

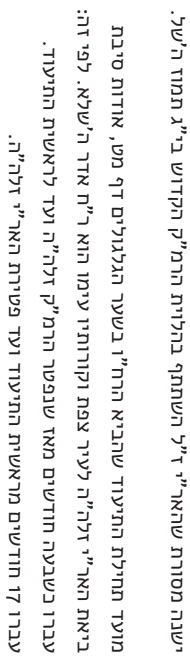
תודות

לבורא עולם אחד יחיד ומיוחד שנתן לנו תורת אמת, פוקח עיניים ומרחיק הטעויות. להדסה אשר נתת עמדי, שלי ושלכם שלה הוא. לרה"צ איש אמת אברהם יעקב פלינטנשטיין יצ"ו בבירורי הנוסחים. להוצאת "אהבת שלום" שנאותו להעמיד לרשותינו את נוסח חמדת ישראל. לר' יוסף אביבי וסדרת ספריו המחכימים "קבלת האר"י", הוצאת "יד בן צבי", על בירורי כתבי היד וגרסותיהם בדברי הימים. ישלם ה' פעולכם ותהי משכורתכם שלימה מאיתו יתברך.

הכותב המיחל לגילוי שכינה - דויד שלם קהילת הרמח"ל.

²⁵ ספריית אוקספורד, אנגליה Ms. Reggio 52 דף סריקה 102. נמצא ג"כ ב"אוצרות רמחל" עמ' רצ.

²⁶ הספרייה הלאומית, ישראל Ms. Heb. 8°5217 דף סריקה 404. נמצא ג"כ ב"אוצרות רמחל", עמ' קצ.

לְשֵׁם יִזְוֹד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ

יכוון שיתעורר ויתגלה היחוד העליון בכח זיווג:

י א ה ר ז ב ה י

בְּדִזְוִילוֹ וּרְזִימוֹ וּרְזִימוֹ וּדְזִילוֹ

י א ה ה ו י ה ה א י ה ה ו י ה ה

סדר א'

לִיזְוֹדָא שֵׁם

י ו ד ה א ב - ו א ו ה א

סדר ב'

בְּיִזְוֹדָא שְׁלִים

סדר ג' / יחיד

י ה ר ז א ה י א ו ז י ד

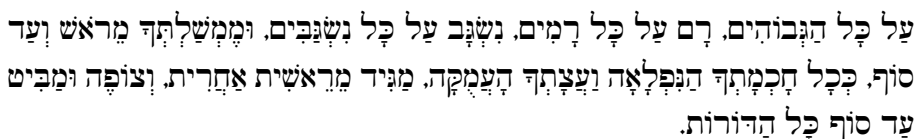
אדון היה הוזה ויהיה
הכל יאהרונה
הוא ושמו אחד

על ידי שהוא טמיר ונעלם (שפע אור א"ס ב"ה המיוחדם) בשם כלל ישראל לתבא בית אסירא ולאקמא שכינתא מעפרא ולחברה בבעלה יאהרונה הנה אנחנו באים בשמחה לעסק הלילה הזאת בתורתינו הקדושה לשם שמים בלבד, ולהמשיך הארת מוחין דדיקנא דא"א בכתרא דז"א העולה עד שם ולהשלים גדלותו. והנה אנחנו שושביני דמטרוניתא באים בכת הלמוד הזה להאיר את רחל שכינת עוזנו ולקשטה בכ"ד קישוטין עלאין להשלמות כתרא בכת הארת כתרא דז"א, ולהכינה ליחודא.

תפילה קודם הלמוד מהרמח"ל.

רבון כל העולמים, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אשר אין אחד כמותו, הוא ראשון והוא אחרון, אשר ממנו כל פח ועצמה, ונותן לענף פת, המשנה סדרים ומחליף משמרות צבאות.

אתה האל יחיד המיוחד, נשגב נעלם ונורא, אשר לסתרך אין מגיע, ולרוב נפלאותיך אין שכל יוכל להביט ולעמוד, כי אתה קדוש על כל הקדושים, גבוה

על כן מודים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְהַמְּצִימָה אֲשֶׁר אֵין לָהּ סוּף וְתַכְלִית. כִּי יִדְעָנוּ מִכָּל הָעַמִּים. וּבְחֶרְתָּנוּ מִכָּל הַלְּאָמִים. וְקִרְבָּתְנוּ לַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת וּבִירְאָה. לְשִׁמְחַת בְּחֻקֶּיךָ וּלְעֹלַת בְּדִבְרֵי תוֹרָתְךָ.

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה כְּשֶׁנֶּחְשָׁנוּ בְּקִשְׁוֵינוּ אֶמּוּנָתְךָ עַד עוֹלָם, וּלְפָאֲרָנוּ בְּרוֹב תַּפְאֲרָתְךָ, וּבִכְחַד הַגְּדוֹל
הַנִּשְׁגָּב וְהַנִּפְלֵא תוֹצִיא מִבּוֹר אֲסִירֶיךָ, וְלַעֲמֹךְ תַּקְרֵא דְרוֹר לְעוֹלָם, כִּי לְפָנֶיךָ
יִשְׁתַּחֲוּ כָּל גּוֹיִם וְלִשְׁמָךְ יִרְצוּ כָּל גּוֹיִם וְלִשְׁמָךְ יִרְצוּ כָּל הָעַמִּים, וְיִדְעוּ כִּי אַתָּה
אֶחָד יָחִיד בְּמַלְכֻתָּהּ וְאֶחָד זֶלַתְךָ, וְהַבֵּט פָּנֶי מִשְׁתַּח לַהֲרִים קַרְנֵינוּ בְּכַבּוֹד, וְלַעֲרוֹךְ
לּוֹ נֵר בִּישׁוּעָתְךָ, וְיִבּוֹשׁוּ וְיִכָּחֲלוּ כָּל אוֹיְבֵינוּ מִפְּנֵינוּ וְיִכָּלְמוּ לַעַד כָּל הַנִּגָּחִים בּוֹ,
וְתִרְצֶה בְּעַבְדְּךָ תִּנּוּ וְתִשְׁמַח עָלֵינוּ בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, כִּי אַתָּה מֶלֶךְ מְרוֹם וְנִשְׂא לְדוֹר
וְדוֹר וְלִנְצַח נִצָּחִים, וְלִישׁוּעָתְךָ עֵינֵינוּ תִּלְוִית.

"יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לִפְנֵיךָ יְהוָה
אֵלֶיךָ הָיָה חֲבוּנָה וְהָיָה רָצוֹן וְהָיָה אֲדִיר
צוּרֵי וְגִבְעוֹתֵי" (תהלים יט, טז): "כִּי
לֵךְ יְהוָה
אֵלֶיךָ הָיָה חֲבוּנָה וְהָיָה רָצוֹן וְהָיָה אֲדִיר
הוֹחֵלְתִּי אִתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵי" (תהלים לד, טז): "נֶאֱמַר בְּחֹסֶדְךָ
בִּשְׁחַחְתִּי וְגַל לִבִּי בִישׁוּעַתְךָ, אֲשִׁירָה לִיהוָה
אֵלֶיךָ הָיָה חֲבוּנָה וְהָיָה רָצוֹן וְהָיָה אֲדִיר
כִּי נִמַּל עָלַי" (תהלים יג, ו).

בראשית

מזריע זרע למינהו ועץ עשה-פרי
אשר זרעו-בו למינהו ויבא
אלהים כיי-טוב: ויהי-ערב ויהי-
בקר יום שלישי:

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע
השמים להבדיל בין היום ובין
הלילה והיו לאתל ולמועדים
ולימים ושנים: והיו למאורת
ברקיע השמים להאיר על-הארץ
ויהי-כן: ונעש אלהים את-שני
המארת הגדלים את-המאור
הגדל לממשלת היום ואת-המאור
הקטן לממשלת הלילה ואת
הכוכבים: ויתן אתם אלהים
ברקיע השמים להאיר על-הארץ:
ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל
בין האור ובין החשך ויבא
אלהים כיי-טוב: ויהי-ערב ויהי-
בקר יום רביעי:

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ
נפש חיה ועוף ועופף על-הארץ
על-פני רקיע השמים: ויבא
אלהים את-התנינם הגדלים ואת
כל-נפש החיה והרמשת אשר
שרצו המים למינהם ואת כל-עוף
כנף למינהו ויבא אלהים כיי-טוב:

בראשית ברא אלהים את השמים
ואת הארץ: והארץ היתה תהו
ובהו וחשך על-פני תהום ורוח
אלהים מרחפת על-פני המים:
ויאמר אלהים יהי אור ויהי-אור:
ויבא אלהים את-האור כיי-טוב
ויבדל אלהים בין האור ובין
החשך: ויקרא אלהים לאור יום
ולחשך קרא לילה ויהי-ערב
ויהי-בקר יום אחד:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים למים:
ונעש אלהים את-הרקיע ויבדל
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין
המים אשר מעל לרקיע ויהי-כן:
ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי-
ערב ויהי-בקר יום שני:

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת
השמים אל-מקום אחד ותראה
היבשה ויהי-כן: ויקרא אלהים
ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא
ימים ויבא אלהים כיי-טוב: ויאמר
אלהים קדשא הארץ וקדשא עשב
מזריע זרע עץ פרי עשה פרי
למינו אשר זרעו-בו על-הארץ
ויהי-כן: ותוצא הארץ קדשא עשב

וּלְכָל-עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל-רוֹמֵשׁ
עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת-
כָּל-יִנְרֵק עֹשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי-כֵן:
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה
וַהֲנִיחַ טוֹב מְאֹד וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-
בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צִבְּאָם:
וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת
מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹת:

וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם
בָּאָרֶץ וְכָל-יִצְרָל מַחֲשַׁבֶּת לְבֹו רָק
רָע כָּל-הַיּוֹם: וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי-
עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְּעַצֵּב
אֵל-לְבָבוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת-
הָאָדָם אֲשֶׁר-בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-
רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחֲמַתִּי
כִּי עָשִׂיתֶם: וְנָח מִצָּא חַן בְּעֵינֵי
יְהוָה:

וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ
וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַמַּיִם בַּיּוֹמִים
וְהָעוֹף יִרְבֵּ בָאָרֶץ: וַיְהִי-עֶרֶב
וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ
חַיָּה לְמִינָהּ בַּחֲמָה וְרֶמֶשׂ וְחַיִּיתוֹ-
אָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת-חַיֵּית הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת-
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת כָּל-רֶמֶשׂ
הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-
טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ וַיִּרְדּוּ בִדְגַת
הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה
וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ
עַל-הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים וְאֶת-
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא
אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ
אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים
פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ
וּכְבִּשְׁתָּהּ וּרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיָּה הָרֹמֶשֶׁת עַל-
הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי
לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשְׂבוֹ זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר
עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ
אֲשֶׁר-בּוֹ פְרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם
וְהָיָה לְאֹכְלָהּ: וּלְכָל-חַיֵּית הָאָרֶץ

נח

אֱלֹהִים תוֹלְדֵת נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־
נֹחַ: וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת: וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־
הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דְּרָכָו עַל־הָאָרֶץ:

וַתַּחֲי שְׂרֵי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֶד: וַיִּקַּח תָּרַח אֶת־אֲבִרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרֵן
בֶּן־בְּנוֹ וְאֶת שְׂרֵי כָלָתוֹ אֵשֶׁת אֲבִרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת
אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁם: וַיִּהְיֶה יְמֵי־תָרַח חֲמִשָּׁה שָׁנִים וּמֵאתַיִם
שָׁנָה וַיָּמָת תָּרַח בְּחָרָן:

לך לך

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־לָךְ מֵאֶרֶצְךָ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֵל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֹרְאָךְ: וְאָעֲשֶׂה לְנָנִי גְדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאֶגְדָּלָה שְׁמִי וְהָיָה בְּרָכָה:
וְאַבְרָכָה מִבְּרָכֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אֶאֱרָ וּנְבָרְכֻךָ בָּךְ כָּל מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה:

וַיִּשְׁמַעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהַמְלֹךְ אֶת בָּשָׂר עָרְלָתוֹ: בְּעֶצֶם הַיּוֹם
הַזֶּה נִמּוֹל אֲבִרָהֶם וַיִּשְׁמַעֵאל בְּנוֹ: וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ וְיָלִיד בְּיָתוֹ וּמִקְנֵת־כַּסְפָּה
מֵאֵת בֶּן־נֶכֶד נִמְלְוּ אִתּוֹ:

וירא

וַיַּרְא אֵלָיו יְהוָה בְּאַלְגֵּי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֵהֶל כְּחֵם הַיּוֹם: וַיִּשָּׂא
עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיִּרְא וַיֵּרָץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח
הָאֵהֶל וַיִּשְׁתָּחוּ אֶרֶצָה: וַיֹּאמֶר אֶדְנִי אִם־נָא מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֵל־נָא תַעֲבֹר
מֵעַל עֲבָדְךָ:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּגֶד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יִלְדָה מִלְכָּה גַם־
הוּא בָנִים לְנַחֲוֹר אַחִיד: אֶת־עֹיִן בָּכְרוּ וְאֶת־בְּיוֹז אָחִיו וְאֶת־קִמּוֹאֵל אָבִי
אָרָם: וְאֶת־כְּשָׁד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יֶדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל: וּבְתוּאֵל יִלְדָה
אֶת־רַבְקָה שְׁמֹנֶה אֲלֵה יִלְדָה מִלְכָּה לְנַחֲוֹר אָחִיו אַבְרָהָם: וּפִילִגְשׁוּ וּשְׁמֵמָה
רְאוּמָה וְנַתְלָד גַּם־הוּא אֶת־טַבַּח וְאֶת־נָחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה:

חיי שרה

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה: וַתָּמָת
שָׂרָה בְּקֶרֶת אַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה
וּלְכַפְתָּהּ: וַיִּקָּם אַבְרָהָם מֵעַל פָּנָיו מִתּוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חַת לֵאמֹר:

אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחֻצֵּיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂאִם
לְאֻמָּתָם: וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאָה שָׁנָה וּשְׁלָשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים וַיָּגֹעַ
וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ: וַיִּשְׁכְּנוּ מִחוּילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶחָה
אֲשׁוּרָה עַל־פְּנֵי כָל־אָחִיו נָפַל:

תולדות

וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק: וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־
אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחְתּוֹ אֶת־רַבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדָן אָרָם אָחֹת לְבֶן
הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה: וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא וַיַּעֲתֵר
לוֹ יְהוָה וַתֵּהָר רַבְקָה אִשְׁתּוֹ:

וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פָּדְנָה אָרָם: וַיֵּרָא עֲשׂוֹ כִּי רָעוֹת בָּנוֹת
כְּנָעַן בַּעֲיָנִי יִצְחָק אָבִיו: וַיֵּלֶךְ עֲשׂוֹ אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקָּח אֶת־מַחְלָתוֹ בַּת־
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אָחֹת נָכְיוֹת עַל־נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה:

ויצא

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה: וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם כִּי־בֹא הַשֶּׁמֶשׁ
וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיֵּשֶׁב בַּמָּקוֹם הַהוּא: וַיַּחֲלֹם וַהֲנִה
סֹלֶם מִצֵּב אֲרֻצָּה וְרֹאשׁוֹ מִנִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲנִה מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עָלִים וְיִרְדִּים
בּוֹ:

וַיִּשְׁכֶּם לָבֹן בַּבֶּקֶר וַיִּנָּשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֹתָהֶם וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב לָבֹן
לְמִקְמוֹ: וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכוֹ וַיִּפְגַּעוּ־בּוֹ מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
כֹּאֲשֶׁר רָאִים מִחֲנָה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא מִחְנֵי־ם:

וישלח

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֲשׂוֹ אָחִיו אֲרֻצָּה שְׂעִיר שָׂדֶה אֲדוֹם: וַיֵּצֵא
אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֹדְנִי לַעֲשׂוֹ כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם־לָבֹן נָרְתִי
וְאַחֲרַי עַד־עַתָּה: וַיְהִי־לִי שׂוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וַעֲבָד וּשְׂפָחָה וְאֲשֻׁלְחָה לְתַנְיִד
לְאֹדְנִי לְמִצְאָתָן בְּעֵינֶיךָ: וַיֵּשְׁבִי הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־
אָחִיךָ אֶל־עֲשׂוֹ וְגַם הָלַךְ לִקְרֹאתָךְ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

אֲלֹהִים אֲחִילִיבֶמָה אֲלֹהֵי אֱלֹהֵי פִינּוֹן: אֲלֹהֵי קִנּוֹ אֲלֹהֵי תִימָן אֲלֹהֵי מִבְּצָר:
אֲלֹהֵי מִגְדֵּי־יָאֵל אֲלֹהֵי עֵירָם אֲלֹהֵי אֱלֹהֵי אֲלֹפֵי אֲדוֹם לְמִשְׁכַּתָּם בְּאַרְץ אֲחִיזָתָם הוּא
עֲשׂוֹ אָבִי אֲדוֹם:

וישב

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאַרְץ מְנוּחֵי אָבִיו בְּאַרְץ כְּנָעַן: אֲלֵהוּ תַלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־
שִׁבְעֵ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רַעְיָה אֶת־אֲחִיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־
בְּנֵי זִלְפָּה נָשֵׁי אָבִיו וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־דְּבָרָתָם רַעְיָה אֶל־אֲבִיהֶם: וַיִּשְׁרָאֵל אֶת־
אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זָקֵנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתָנֶת פָּסִים:

וַיָּשָׁב אֶת־שָׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף פְּרָעָה: וְאֵת שָׂר הָאִפִּים תָּלָה כְּאִשֶּׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף: וְלֹא־זָכַר שָׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ:

מקץ

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלָם וַהֲנֶה עֹמֵד עַל־הַיָּאָר: וַהֲנֶה מִן־הַיָּאָר עֹלֵת שְׁבַע פָּרוֹת וּפְרוֹת מִרְאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתִּרְעִינָה בָּאָחוּ: וַהֲנֶה שְׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאָר רָעוֹת מִרְאָה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמִדְנָה אֶצְל הַפָּרוֹת עַל־שִׁפְתַּי הַיָּאָר: וַתֹּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמִּרְאָה וְדַקּוֹת הַבָּשָׂר אֵת שְׁבַע הַפָּרוֹת וַיָּפֶת הַמִּרְאָה וַהֲבִרִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה:

וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־הַמַּעֲשֶׂה תָזָה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם חֲלוֹא יַדְעֹתֶם כִּי־נִחַשׁ וְנִחַשׁ אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמוֹנִי: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לְאֹדְנִי מַה־נִּדְבַּר וּמַה־נִּצְטַדֵּק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת־עֵנֶן עֲבָדֶיךָ הִנֵּנוּ עֲבָדִים לְאֹדְנִי גַם־אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר־נִמְצָא תִּגְבִּיעַ בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֹׂת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא תִּגְבִּיעַ בְּיָדוֹ הוּא יְהִי־לִי עֹבֵד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם:

ויגש

וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר־בִּי אֹדְנִי יַדְבַּר־נָא עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֹדְנִי וְאֶל־יֹחֵר אַפֶּךָ בְּעֲבָדְךָ כִּי כְמוֹדָה כְּפָרָעָה: אֹדְנִי שְׁאַל אֶת־עֲבָדֶיךָ לֵאמֹר הִגִּישׁ לָכֶם אֵב אוֹ־אָח: וַנֹּאמֶר אֶל־אֹדְנִי יִשְׁלַלְנוּ אֵב זָקֵן וְיִלְד זָקֵנִים קָטָן וְאַחִיו מֵת וַיּוֹתֵר הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אַהֲבָה:

וַיֹּאמְרוּ הִחִיתָנוּ נִמְצָא־חַן בְּעֵינֵי אֹדְנִי וַהֲנִינוּ עֲבָדִים לְפָרָעָה: וַיִּשָּׂם אֶתְּהָ יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם תָּזָה עַל־אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפָרָעָה לְחֹמֶשׁ רֶכֶּם אֲדָמַת הַכְּתָנִים לְבָדִים לֹא תִּתֶּה לְפָרָעָה: וַיָּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיִּפְּרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:

ויחי

וַיְחִי וַיַּעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי-יַעֲקֹב שְׁנֵי חֲזֵיו שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה: וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא מֵצְאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ שִׁים-נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֹת אֶל-נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם: וְשִׁכְבְּתִי עִם-אֲבֹתִי וַנִּשְׁאֲתָנִי מִמִּצְרַיִם וַיִּקְבְּרֵנִי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אַעֲשֶׂה כְּדִבְרְךָ: וַיֹּאמֶר הַשִּׁבְעָה לִּי וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל-רֹאשׁ הַמִּטָּה:

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיַּעֲקֹב: וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת-בָּנָיו וַיִּשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלָתֶם אֶת-עַצְמוֹתַי מִזֶּה: וַיָּמָת יוֹסֵף יוֹם בֶּן-מֵאָה וְעֶשְׂרִי שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בְּאֶרֶז בֶּן בְּמִצְרַיִם:

בראשית	יפ	בן	יפכן	אדני
--------	----	----	------	------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעִיָּתִי וּמוֹם אֵין בָּדָ" (שיר השירים ד, ז). כְּשֶׁהַשְׂכִּינָה הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ הַקְּלֹפֹת יֵשׁ יסוד עֲמָה, לְפִיכָךְ נִשְׁאָר לַחוּץ אֶחָד בְּפָנִים - מִתְקַן הַנוֹק' בְּהִשּׁוּאָה אַחַת. "כִּלְדָּ יִפָּה". וְזֶהוּ, "וַיִּישֶׂם בְּאֶרֶז", בְּזִמְנֵי הַקְּלֹפֹת "בְּמִצְרַיִם", - "וּמוֹם אֵין בָּדָ":

שמות

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: רְאוּבֵן
שְׁמֵעוֹן לְנִי וַיהוּדָה: יִשָּׁשְׁכָר זְבוּלֹן וּבִנְיָמִן:

וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶדְוִי לָמָּה הִרְעֵתָהּ לָעָם הַזֶּה לָמָּה זֶה
שָׁלַחְתָּנִי: וּמֵאֵז בָּאתִי אֶל־פְּרַעֲהַ לְדַבֵּר בְּשִׁמּוֹךְ הַרַע לָעָם הַזֶּה וְהִצַּל לֹא־
הִצַּלְתָּ אֶת־עַמּוֹךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲתָה תֵּרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפְרַעֲהַ
כִּי בְיַד חֲזָקָה יִשְׁלַחֵם וּבְיַד חֲזָקָה יִגְרָשֶׁם מֵאֶרֶצוֹ:

וּאֵלֶּה

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: וְאַתָּה אֶל־אַבְרָהָם אֶל־
יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בָּאֵל שְׂדֵי וּשְׁמִי יְהוָה לֹא נִדְרַעְתִּי לָהֶם: וְגַם הִקְמַתִּי אֶת־
בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מִגְרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָּהּ:

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעַם פְּרַעֲהַ אֶת־הָעִיר וַיִּפְרֹשׁ כַּפָּיו אֶל־יְהוָה וַיַּחֲדִלּוּ הַקְּלֹת
וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא־נָתַד אֶרְצָה: וַיֵּרָא פְּרַעֲהַ כִּי־חָדַל תַּמָּטָר וְהַבָּרָד וְהַקְּלֹת
וַיִּסָּפֶה לַחֲטֹא וַיִּכְבֹּד לְבֹו הוּא וַעֲבָדָיו: וַיַּחֲזֹק לֵב פְּרַעֲהַ וּלֹא שָׁלַח אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:

בֹּא

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פְּרַעֲהַ כִּי־אֲנִי הַכְּבַדְתִּי אֶת־לְבֹו וְאֶת־לֵב
עַבְדָּיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּתִי אֵלָה בְּקִרְבּוֹ: וּלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וּבְנֵי־בְנוֹ
אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִּי בַּמִּצְרָיִם וְאֶת־אֶתְתִּי אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֻם כִּי־אֲנִי
יְהוָה: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו אֶל־פְּרַעֲהַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעֲבָרִים עַד־מָתִי מֵאַנְתָּ לַעֲנֹת מִפְּנֵי שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹרְנִי:

וְהָיָה כִּי־יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךְ מִן־הַיּוֹם הַהוּא וְאָמַר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ
 יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְהוָה
 כָּל־בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מִבֶּכֶר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בַּהֲמָה עַל־כֵּן אֲנִי זֹכֵר
 לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בְּנֵי אִפְרָיִם: וְהָיָה לְאוֹת עַל־
 יָדְכָה וּלְשׁוֹטְפֹת בֵּין עַיִנֶיךָ כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

בשלה

וַיְהִי בְשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָתַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פִּלְשְׁתִּים כִּי קָרוֹב
 הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֶם הָעָם בְּרֹאֲתָם מַלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִם: וַיֹּסֶב
 אֱלֹהִים וְאֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁפִּיעַ הַשֶּׁבַע אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לֵאמֹר פֶּקֶד וּפָקֵד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עֲצָמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׂים בְּאָזְנִי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחָה
 אֶמְחֶה אֶת־זִכְרֹךְ עַמְּלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וַיָּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
 יְהוֹהוֹנָסִי: וַיֹּאמֶר כִּי־יֵד עַל־כֵּס יְהוָה מַלְחָמָה לִיהוָה בְּעַמְּלֶךְ מִדֶּרֶךְ דָּר:

יתרו

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לָצֵאת בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיוֹם הַזֶּה
 בָּאוּ מִדְבָּר סִינַי: וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים
 וַיָּבֹאוּ מִדְבָּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר
 וַיַּחֲנֶם־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַהָר: וּמֹשֶׁה
 עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו
 יְהוָה מִן־הַהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר
 לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְבֵית יִשְׂרָאֵל:

וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כִּתְּנוֹ מִדִּין חֲתָן מֹשֶ�ה
 אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה
 וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה
 אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: וַיִּקַּח יְתֵרוֹ
 חֲתָן מֹשֶ�ה אֶת־צִפּוֹרָה אִשְׁתּוֹ מֹשֶ�ה
 אַחֵר שְׁלוּחִיָּה: וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר
 שָׁם הָאֶחָד גֵּרְשָׁם כִּי אָמַר גֵּר
 הָיִיתִי בָּאָרֶץ נִכְרִית:

אִתְּם בְּהִמָּה אִם-אִישׁ לֹא יִהְיֶה
בְּמִשְׁדֵּי הַיָּבֵל הַמָּה יַעֲלוּ בָהֶר:
וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן-הָהָר אֶל-הָעָם
וַיְקַדֵּשׁ אֶת-הָעָם וַיַּכְבְּסוּ שְׂמֹלֹתָם:
וַיֹּאמֶר אֶל-הָעָם הָיוּ נֹכְחִים
לְשִׁלֵּשֶׁת יָמִים אֶל-תַּנְשׁוֹ אֶל-אִשָּׁה:
וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲנִית הַבֶּקֶר
וַיְהִי קִלְת׃ וּבְרָקִים וַעֲנָן כָּבֵד עַל-
הָהָר וְקָל שֹׁפָר חֲזָק מְאֹד וַיִּחַדֵּר
כָּל-הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה: וַיּוֹצֵא
מֹשֶׁה אֶת-הָעָם לִקְרֹאת הָאֱלֹהִים
מִן-הַמַּחֲנֶה וַיִּתְנַצְּבוּ בַתְּחִתִּית
הָהָר: וְהָר סִינַי עָשָׂן כְּלוֹ מִפְּנֵי
אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יִהְיֶה בָאֵשׁ וַיַּעַל
עֲשָׂנוּ כַּעֲשֹׂן הַכֹּבֶשֶׂן וַיִּחַדֵּר כָּל-
הָהָר מְאֹד: וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ
וְחֲזָק מְאֹד מֹשֶׁה יִדְבֹּר וְהָאֱלֹהִים
יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל: וַיֵּרֶד יִהְיֶה עַל-הָהָר
סִינַי אֶל-רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יִהְיֶה
לְמֹשֶׁה אֶל-רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה:
וַיֹּאמֶר יִהְיֶה אֶל-מֹשֶׁה הָרָה הָעֵד
בָּעָם פֶּן-יִהְיֶה רְסוֹ אֶל-יִהְיֶה לְרֹאוֹת
וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רָב: וְגַם הַכֹּהֲנִים
הַנֹּגְשִׁים אֶל-יִהְיֶה יִתְקַדְּשׁוּ פֶן-
יִפְרָץ בָּהֶם יִהְיֶה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-
יִהְיֶה לֹא-יֻכָּל הָעָם לַעֲלֹת אֶל-
הָר סִינַי כִּי-אַתָּה הַעֲדַתָּה בְּנֵי
לֹאמֹר הַנִּבֵּל אֶת-הָהָר וְקִדְּשָׁתוּ:

אִתְּם רְאוּתָם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרָיִם
וְאִשָּׁא אִתְּכֶם עַל-כִּנְפֵי נְשָׁרִים
וְאָבָא אִתְּכֶם אֵלַי: וְעַתָּה אִם-שָׁמוּעַ
תִּשְׁמָעוּ בְּקִלִּי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-בְּרִיתִי
וְהָיִיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל-הַעַמִּים כִּי-
לִי כָל-הָאָרֶץ: וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי
מִמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹּר אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיֵּשֶׁם
לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר צִוָּהוּ יִהְיֶה: וַיַּעֲנוּ כָל-הָעָם
וַיִּחַדּוּ וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר-דִּבֶּר יִהְיֶה
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁבַּע מֹשֶׁה אֶת-דְּבָרֵי הָעָם
אֶל-יִהְיֶה: וַיֹּאמֶר יִהְיֶה אֶל-מֹשֶׁה
הַנֶּה אֲנֹכִי בָּא אֵלָיִךְ בְּעַב הָעֲנָן
בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדְבָרֵי עַמּוּד
וְגַם-בְּדֶךְ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה
אֶת-דְּבָרֵי הָעָם אֶל-יִהְיֶה: וַיֹּאמֶר
יִהְיֶה אֶל-מֹשֶׁה לֵּךְ אֶל-הָעָם
וְקִדְּשָׁתֶם הַיּוֹם וּמָחָר וַיַּכְבְּסוּ
שְׂמֹלֹתָם: וְהָיוּ נֹכְחִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
כִּי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יָרַד יִהְיֶה לְעִיגִי
כָל-הָעָם עַל-הָר סִינַי: וְהַנִּבֵּלֹת
אֶת-הָעָם סָבִיב לֹאמֹר הַשְּׁמָרוּ
לְכֶם עֲלוֹת בָּהָר וְנִנְע בְּקִצְחוֹ כָּל-
הַנִּנְע בָּהָר מוֹת יוֹמָת: לֹא-תִנָּע בּוֹ
יָד כִּי-סָקוֹל יִסְקֶל אוֹ-יִנְרָה יִינְרָה

אֶת־תֵּימָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח
בֵּינוֹם הַשְּׂבִיעִי עַל־כֵּן בִּרְדּוֹ יִהְיֶה
אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיִּקְדְּשׁוּהוּ:

כַּבֵּד אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ לְמַעַן
יֵאָרְכוֹן יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר־
יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ:

לֹא תִרְצַח: לֹא תִנְאֹף: לֹא
תִנְגֹּב: לֹא־תַעֲנֶה בְרַעְיָךְ עַד
שֹׁקֶר: לֹא תַחֲמוֹד בֵּית רַעְיָךְ לֹא־
תַחֲמוֹד אֵשֶׁת רַעְיָךְ וְעַבְדּוֹ וְאִמָּתוֹ
וְשׁוֹרְוֹ וְחִמְלּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְיָךְ:

וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־
הַלְפִידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־
הַהָר עָשָׂן וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְעֻזוּ וַיַּעֲמֻדּוּ
מִרְחָק: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־
אִתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֶל־יְדַבֵּר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֵל־תִּירְאוּ כִּי
לְבַעֲבוֹר נִסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים
וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יִרְאַתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם
לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ: וַיַּעֲמֵד הָעָם
מִרְחָק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־הָעֶרְפֶּל
אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי
מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם: לֹא
תַעֲשֹׂן אִתִּי אֱלֹהִי כִסֵּף וְאֵלֹהֵי זָהָב

וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לִךְ־רֹד וְעָלִיתָ
אִתָּה וְאַחֲרָיו עַמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם
אֲלֵי־הָרָסוֹ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה פֶּן־
יִפְרֹץ־בָּם: וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־הָעָם
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֵת
כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר:

אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: לֹא
יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פְּנֵי
לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה
אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם וּמַמָּעַל וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ
לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי
אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קָדָא פֶּקֶד
עוֹן אֶבֶת עַל־בָּנִים עַל־שְׁלֹשִׁים
וְעַל־רַבְעִים לְשָׁנָאִי וְעֹשֶׂה חֹסֶד
לְאֻלָּפִים לְאַהֲבִי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי:

לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשׁוֹא כִּי לֹא יִנָּקֶה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־
יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לְשׁוֹא:

זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ שֵׁשֶׁת
יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלָאכְתְּךָ
וַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שַׁבְתוּ לִיהְוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אִתָּה וּבִנְךָ־
וּבִתְּךָ עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וּבַחֲמֹתְךָ
וּגְרֶךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים
עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ

אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה-לִּי לֹא-תִכְנֶנָּה אֶתְּחַן
נִזִּית כִּי תִרְבֶּךָ הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ
וְתִחַל-לָהּ: וְלֹא-תַעֲלֶה בְּמַעֲלֵת
עַל-מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא-תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ
עָלָיו:

לֹא תַעֲשֶׂוּ לָכֶם: מִזְבֵּחַ אֲדָמָה
תַּעֲשֶׂה-לִּי וְזִבְחָתָה עָלָיו אֶת-עֹלֹתֶיךָ
וְאֶת-שְׁלֵמֶיךָ אֶת-צֹאנֶךָ וְאֶת-בְּקָרְךָ
בְּכָל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת-שְׁמִי
אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכִיתִּיךָ: וְאִם-מִזְבֵּחַ

משפטים

פָּרִים: וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיָּשֶׂם
בְּאֹזְנֹת וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל-
הַמִּזְבֵּחַ: וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא
בְּאָזְנוֹ הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר-דִּבֶּר
יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע:

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-הַדָּם וַיִּזְרַק עַל-
הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דָם-הַבְּרִית אֲשֶׁר
כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל-הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה: וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב
וְאָבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת
רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבָנֹת הַסִּפִּיר
וַיַּעֲצֹם הַשָּׁמַיִם לְטָהֵר: וְאֵל-
אַצִּילִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יְדֹ
וַיַּחֲזֹו אֶת-תְּאֵלֵהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל-מֹשֶׁה עֲלֶה אֵלַי
הִהְרֶה וְהִיהָ-שָׁם וְאַתָּנָה לִּי אֶת-
לִחַת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר
כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם: וַיָּקָם מֹשֶׁה
וַיַּהֲשֹׁעַ מִשְׁרָתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל-הָרַ

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים
לְפָנֶיהֶם: כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָדִי שֵׁשׁ
שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעֹת יֵצֵא לְחֻפְשִׁי
חֲנֹם: אִם-בְּנָפוֹ יָבֹא בְּנָפוֹ יֵצֵא אִם-
בַּעַל אִשָּׁה הוּא וַיִּצָּאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ:
וְאֵל-מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֶל-יְהוָה
אֶתְּהָ וְאַהֲרֹן נָדָב וְאָבִיהוּא וְשִׁבְעִים
מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרָחֹק:
וַיִּגַּשׁ מֹשֶׁה לְבִדּוֹ אֶל-יְהוָה וְהֵם לֹא
יָגִשׁוּ וְהָעָם לֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ: וַיָּבֹא
מֹשֶׁה וַיִּסְפֹּר לָעָם אֶת כָּל-דִּבְרֵי
יְהוָה וְאֶת כָּל-הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל-
הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל-
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה:
וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת כָּל-דִּבְרֵי יְהוָה
וַיִּשְׁכֶּם בְּבֹקֶר וַיָּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת
הָהָר וּשְׁתֵּים עָשָׂר מִצְבֹּחַ לְשִׁנָּים
עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַח אֶת-
נַעֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת
וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַיהוָה

אֶל-מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ
הָעָנָן: וּמֵרָאִי כְבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ
אֹכֶלֶת בָּרֹאשׁ הַהָר לְעֵינֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן
וַיַּעַל אֶל-הָהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וָאַרְבָּעִים לַיְלָה:

הָאֱלֹהִים: וְאֶל-הַזִּקְנִים אָמַר שְׁבוּ-
לָנוּ בָּזֶה עַד אֲשֶׁר-נָשׁוּב אֲלֵיכֶם
וְהִנֵּה אֶהְרֶן וְחֹזֵר עִמָּכֶם מִי־בַעַל
דְּבָרִים יָגֹשׁ אֲלֵהֶם: וַיַּעַל מֹשֶׁה
אֶל-הָהָר וַיִּכַּס הָעָנָן אֶת-הָהָר:
וַיִּשָּׁכֶן כְּבוֹד-יְהוָה עַל-הָהָר סִינִי
וַיִּכַּסְהוּ הָעָנָן שְׁשַׁת יָמִים וַיִּקְרָא

תרומה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה מֵאֵת
כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי: וְזֹאת תְּרוּמָתָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ
מֵאֵתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת:

כָּל-עֲמוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב מִחֲשָׁקִים כֶּסֶף וְנִיָּהִם כֶּסֶף וְאַדְמִינִיָּהִם נַחֲשֶׁת: אַרְךְ
הַחֹצֵר מֵאָה בָּאַמָּה וְרָחִבּוּ חֲמִשִּׁים בְּחֲמִשִּׁים וְקָמָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מִשְׁזָר
וְאַדְמִינִיָּהִם נַחֲשֶׁת: לְכָל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן בְּכָל עֲבֹדָתוֹ וְכָל-יִתְדָתָיו וְכָל-יִתְדֵת
הַחֹצֵר נַחֲשֶׁת:

תצווה

וְאַתָּה תִּצְוֶנָהוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לַמָּאֹר
לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: בְּאַהֲל מוֹעֵד מִחוּץ לַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדֻת יַעֲרֹף אֹתוֹ
אֶהְרֶן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד-בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה חֲקֵת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְאַתָּה תִּקְרַב אֵלֶיךָ אֶת-אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת-בָּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ-לִי אֶהְרֶן נָדָב וָאִיָּהוּ אֶלְעָזָר וְאַיִתָּמָר בְּנֵי אֶהְרֶן:

וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֶן אֶת-הַנֵּר בֵּין הָעֶרְבִים יִקְטִירֶנָּה קִטְרֵת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה
לְדֹרֹתֵיכֶם: לֹא-תַעֲלוּ עָלָיו קִטְרֵת זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֹסֶף לֹא תִסְכּוּ עָלָיו:

וּכְפָר אַהֲרֹן עַל־קִנְיָתוֹ אֶחָת בַּשָּׁנָה מִיָּם חֲטָאת הַכֹּהֲנִים אֶחָת בַּשָּׁנָה וְכָפָר
עָלָיו לְדִרְתִּיכֶם קֹדֶשׁ־קֳדָשִׁים הוּא לַיהוָה:

בי תשא

וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:
וַיַּעֲבֹר יְהוָה וְעַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה וַיְהִי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ
אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נֶצַח חֶסֶד
לְאַלְפִים נָשָׂא עֵזוֹ וּפָשַׁע וְחַטָּאת
וְנִקָּה לֹא יִנָּקֶה פֶקֶד וְעֵזוֹ אֲבוֹת
עַל־בָּנִים וְעַל־בָּנֵי בָנִים עַל־
שְׁלֹשִׁים וְעַל־רַבָּעִים: וַיִּמָּהֵר מֹשֶׁה
וַיִּקַּד אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיֹּאמֶר אִם־
נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יְהוֹ־נָא
אֲדֹנָי בְּקִרְבָּנוּ כִּי עַם־קָשֶׁה־עֶרְפָּה
הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנָנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
וַנַּחֲלִתֵנוּ: וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנִכִּי כִּרְת
בְּרִית גָּדוֹל כָּל־עַמּוּךָ אֲעִשֶׂה נִפְלְאוֹת
אֲשֶׁר לֹא־נִבְרָאוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־
אִתָּה בְּקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־
נִזְרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ:
שְׁמֹר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אֲנִי מַצְוֶה
הַיּוֹם הַנִּי גֵרֶשׁ מִפְּנֶיךָ אֶת־הָאֱמֹרִי
וְהַכְנַעְנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרָזִי וְהַחִתִּי
וְהַיְבוֹסִי: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרַת
בְּרִית לִיזֻבֵּב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִתָּה כֹּא
עָלֶיךָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבְּךָ:

וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: כִּי
תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לִפְקֻדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כָּפָר נַפְשׁוֹ
לַיהוָה בִּפְקֹד אַתֶּם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם
גִּגִּף בִּפְקֹד אַתֶּם: זֶהוּ וַיִּתְּנוּ כָּל־
הָעָבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל
בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל
מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פֶּסֶל־לְךָ
שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים כְּרָאשִׁים
וְכַתְּבְתִּי עֲלֵיהֶם לַחַת אֶת־הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר הִיוּ עֲלֵיהֶם לַחַת הַכְּרָאשִׁים
אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ: וְהָיָה נִכּוֹן לִבְקֹר
וְעֹלִית בִּבְקֹר אֶל־תֵּר סִינִי וְנִצַּבְתָּ
לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר: וְאִישׁ לֹא־
יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אֶל־יֶרֶא
בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבְּקָר אֶל־
יָרְעוּ אֶל־מֹוֹל הָהָר תִּהְיֶה: וַיִּפְסֹל
שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים כְּרָאשִׁים וַיִּשְׁלֹם
מֹשֶׁה בִּבְקֹר וַיַּעַל אֶל־תֵּר סִינִי
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים: וַיַּרְדּוּ יְהוָה בַּעֲזֹן

אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים
בַּשָּׁנָה: לֹא־תִשְׁתַּטּ עַל־חֲמִין דָּם־
זִבְחִי וְלֹא־יִלִּין לִפְקֹד זִבַּח חֵג
הַפֶּסַח: רֹאשִׁית בִּכּוּרֵי אֲדֻמָּתוֹךָ
תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־
תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב־לְךָ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי |
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּתַבְתִּי אֶתְּךָ בְּרִית
וְאֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי־שֵׁשׁ עֶסְרֵי־יָמִים
אֲרֻבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם
לֹא אָכַל וַיָּמִים לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל־
הַלַּחַת אֵת דְּבָרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרִים: וַיְהִי בַּרְדַּת מִשָּׁה מֵתָר
סִינִי וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בִּיד־מֹשֶׁה
בַּרְדָּתוֹ מִן־הַהֵר וּמֹשֶׁה לֹא־יָדָע כִּי
קָרַן עוֹר פָּנָיו בַּדְּבָרוֹ אֹתוֹ: וַיֵּרָא
אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶ�ה
וְהָנָה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת
אֱלֹוֹ: וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיָּשָׁבוּ
אֱלֹוֹ אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשָׂאִים בַּעֲדָה
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם: וְאַחֲרֵי־כֵן
נִגְשׂוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְּחוּ אֶת־
כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֹתוֹ בְּהַר
סִינִי: וַיְכַל מֹשֶׁה מַדְבַּר אֲתָם וַיִּתֵּן
עַל־פָּנָיו מִסּוּהָ: וּבָבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי
יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ יָסִיר אֶת־הַמִּסּוּהָ
עַד־צֵאתוֹ וַיֵּצֵא וְדִבֶּר אֶל־בְּנֵי

כִּי אֶת־מִזְבַּחְתָּם תִּתְּצוּן וְאֶת־
מִצְבַּחְתָּם תִּשְׁבְּרוּן וְאֶת־אֲשֶׁרֵינוּ
תִּכְרֹתוּן: כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָאֵל
אַחֵר כִּי יְהוָה קִנְיָ שְׁמוֹ אֵל קִנְיָ
הוּא: פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לַיּוֹשֵׁב
הָאָרֶץ וַנִּנּוּ | אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וַנִּבְחַל
לֹא־לֵהִיָּהֶם וְקִנְיָ לָהֶם וְאִכְלָתָם
מִזְבָּחוֹ: וְלִקְחָתָם מִבְּנֵיהֶם וַנִּנּוּ
בְּנֵיהֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וַהֲנִינוּ אֶת־
בְּנֵיהֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן: אֱלֹהֵי מִסְכָּה
לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ: אֶת־חֵג הַמִּצּוֹת
תִּשְׁמֹר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת
אֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב
כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יֵצֵאתָ מִמִּצְרָיִם:
כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנֶךָ
תִּזְכֹּר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה: וּפֶטֶר חֲמוֹר
תִּפְדֶּה בָשָׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה
וַעֲרַפְתּוֹ כָּל בְּכוֹר בְּנֵיהֶם תִּפְדֶּה
וְלֹא־יִירָאוּ פָנֵי רִיקָם: שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת
בְּחֹרֶשׁ וּבִקְצִיר תִּשְׁבֹּת: וְחַג
שְׁבַעַת תַּעֲשֶׂה לָּךְ בִּכּוּרֵי קִצִּיר
חֲפָטִים וְחַג הָאֹסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה:
שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל־
זְכוּרְךָ אֶת־פָּנֵי הָאֵלֹהִים | יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל: כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ
וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלְךָ וְלֹא־יִחַמְדוּ
אִישׁ אֶת־אֲרָצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לָרְאוֹת

יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר יֵצְוָה: וְרָאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרָן עֹר
פְּנֵי מֹשֶׁה וְהָשִׁיב מֹשֶׁה אֶת־הַמָּסֹחַ
עַל־פְּנָיו עַד־בָּאוּ לְדַבֵּר אִתּוֹ:

ויקהל

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־
צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָהּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה
לָכֶם קָדֹשׁ שַׁבַּת שַׁבְתּוֹן לַיהוָה כָּל־הָעֲשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת: לֹא־תַבְעֲרוּ
אֵשׁ בְּכָל מִשְׁכְּתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת:

וּמִסֹּד שַׁעַר הַחֲצֵר מַעֲשֶׂה רָקִים תַּכְלִת וְאֲרָגָמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזָר
וְעֹשָׂרִים אֲמָה אֹרֶךְ וְקוֹמָה בְּרֹחַב חֲמֵשׁ אַמּוֹת לַעֲמֹת קַלְעֵי הַחֲצֵר:
וְעַמְדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאֲדָנֵיהֶם אַרְבָּעָה נְחֹשֶׁת נְחֹשֶׁת וְנִיָּהֶם כָּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם
וְחֻשְׁקֵיהֶם כָּסֶף: וְכָל־הַיִּתְדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלַחֲצֵר סָבִיב נְחֹשֶׁת:

פקודי

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן הַמִּשְׁכָּן הָעֹלֹת אֲשֶׁר פָּקַד עַל־פִּי מֹשֶׁה עַבְדְּת ה' לְוִיִּם
בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: וּבְצִלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה
אֶת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְאֵתוֹ אֶהֱלִיאָב בֶּן־אַחִיסָמֶךְ לְמַטֵּה־דָן
חָרָשׁ וְחָשֵׁב וְרָקִים בַּתְּכִלֵת וּבְאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ:

וַיִּכַּס הָעָנָן אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה
לְבוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו הָעָנָן וּכְבוֹד יְהוָה מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן:
וּבַהֲעֹלֹת הָעָנָן מַעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם: וְאִם־לֹא
יַעֲלֶה הָעָנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יוֹם הָעֹלֹתוֹ: כִּי עָנָן עָנָן יְהוָה עַל־הַמִּשְׁכָּן וַיּוֹמַם
וְאֵשׁ תִּהְיֶה לְלֵילָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּכָל בֵּל־מַסְעֵיהֶם:

שמות	ענ	בל	ענבל	ארינ
------	----	----	------	------

"כִּלְדָּ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּדָ" (שיר השירים ד, ז). כְּשֶׁנִּתְקַנְּנִים כָּל הַחֲלָקִים לִהְיוֹת עִם יִשְׂרָאֵל, בַּחֲיִנָּה אַחַת מִחֲסֵד וּגְבוּרָה דו"א מְכַסִּים עָלֶיהָ, וְנִתְקַנְּנִים כָּל הַחֲלָקִים בַּהֲשׂוּאָה אַחַת, וְאֵין אֶחָד חָסֵר כְּמוֹ מִתְחִלָּה:

ויקרא

וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֶחָל מוֹעֵד לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנֵכֶם: אִם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרֹצְנוֹ לִפְנֵי יְהוָה:

אֹז מִכָּל אֲשֶׁר־יִשְׁבַּע עָלָיו לְשֹׁקֵר וְשָׁלֵם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּחֲמִשְׁתָּיו יִסַּף עָלָיו לְאִשֶּׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בַּיּוֹם אֲשֶׁמֶתוּ: וְאֶת־אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אֵיל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ לְאִשָּׁם אֶל־חֲכֹהֵן: וְכֹפֶר עָלָיו תִּכְתֵּן לִפְנֵי יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל־אֲחַת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לְאֲשָׁמָה בָּהֶן:

צו

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹו אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הוּא הָעֹלָה עַל־מוֹקְדָּה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַלֵּילָה עַד־הַבֹּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ: וְלִבֶּשׁ תִּכְלֶה מִדָּבָר וּמִכְנָסֵי־בָד וְלִבֶּשׁ עַל־בָּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת־הַדָּשֵׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ:

כְּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: וּפָתַח אֱהִל מוֹעֵד
תִּשְׁבוּ יוֹמָם וּלְיָלָלָה שְׁבַעַת יָמִים וּשְׁמֵרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא תִמּוּתוּ כִּי־
כֵן צִוִּיתִי: וַיַּעַשׂ אֶהֱרֹן וּבָנָיו אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:

שמיני

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶל־
אַהֲרֹן קַח־לָךְ עֹגֶל בֶּן־בָּקָר לְחֹטָאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרֵב לִפְנֵי
יְהוָה: וְאַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר־עִזִּים לְחֹטָאת וְעֹגֶל וְכִבְשֵׁ
בְנֵי־שֹׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה:

כִּי אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִזִּית לָכֶם לְאֱלֹהִים וְהִיִּיתֶם
קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי: זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכָל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמִשֶׁת
בָּמִים וּלְכָל־נֶפֶשׁ הַשֹּׁרֶצֶת עַל־הָאָרֶץ: לַהֲבִדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין
הַחַיָּה הַנּוֹאכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכֵל:

תזריע

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ
וַיֵּלֶדָה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּי־מִן נִדַת דּוֹתָהּ תִּטָּמָא: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי
יִמּוֹל בָּשָׂר עָרְלָתָהּ: וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמִּי טָהֳרָה בְּכָל־
קֹדֶשׁ לֹא־תִנָּע וְאַל־הִמְקִדְשׁ לֹא תָבֹא עַד־מִלֵּאת יָמֵי טָהֳרָתָהּ:

וְאִם־תִּרְאֶה עוֹד בִּבְגָד אוֹ־בִשְׂתִי אוֹ־בְעֵרֶב אוֹ בְּכָל־כְּלִי־עוֹר פָּרַחַת הוּא
בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפֶנּוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּנֶע: וְהַבְּגָד אוֹ־הַשְּׂתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־כְּלִי
הָעוֹר אֲשֶׁר תִּכְבֹּס וְסָר מֵהֶם הַנֶּנֶע וְכִבֹּס שְׁנִית וְטָהַר: זֹאת תּוֹרַת נִנְעֵ־צֹרֶעַת
בְּגָד הַצֹּמֵר אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׂתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָל־כְּלִי־עוֹר לְטָהָרוֹ אוֹ
לְטָמְאוֹ:

טהרות

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֹאת תִּהְיֶה תוֹכַת הַמִּצְלָע בְּיוֹם טְהִרְתּוֹ וְהוּבָא אֶל-הַכֹּהֵן: וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נִגְעֵי-הַצָּרַעַת מִן-הַצָּרוּעַ: וַצִּוָּה הַכֹּהֵן וּלְקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי-צִפְּרִים חַיִּוֹת טְהוֹרוֹת וַעַץ אֲרָז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאַזְבִּי:

וְהִזְרִיתֶם אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאתָם וְלֹא יָמָתוּ בְּטְמֵאתָם בְּטִמְאָם אֶת-מִשְׁכְּנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם: זֹאת תוֹכַת הַזָּב וְאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכַבַת-זָרַע לְטִמְאָה-בָּה: וְהִדְוָה בְּנִדְוָתָהּ וְהַזָּב אֶת-זוּבָו לְזָכָר וּלְנִקְבָּהּ וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם-טִמְאָה:

אחרי מות

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-יְהוָה וַיָּמָתוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל-אֶהֱרֹן וְאֶל-יָבָא בְכֹל-עַתָּה אֶל-הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל-פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ וְלֹא יָמוּת כִּי בַעֲנֹן אֲרָאָה עַל-הַכַּפֹּרֶת: בְּזֹאת יָבֹא אֶהֱרֹן אֶל-הַקֹּדֶשׁ בִּפְרָשׁ בֶּן-בִּקְרָה לְחִטָּאת וְאִיל לְעֹלָה:

וְלֹא-תִקֵּי־הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאָתְכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם: כִּי כָל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וַיִּנְכְּרֵנִי הַנִּפְשׁוֹת הַעֲשֹׂת מִקֶּרֶב עַמִּים: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-מִשְׁמַרְתִּי לִבְלֹתִי עֲשׂוֹת מַחֲקוֹת הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

קדושים

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-כָּל-עֲדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ

וְאֶת־שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אֶל־תִּפְּנוּ אֶל־הַאֲלִילִים וְאֶל־הִי
מִסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטְּהוֹר וְלֹא־
תִשְׁקְצוּ אֶת־נַפְשֵׁיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכָל־אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאָדָמָה אֲשֶׁר־
הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לַטְּמֵא: וְהִנִּיתֶם לִי קִדְּשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וְאֶבְדַּל אֶתְכֶם
מִן־הָעַמִּים לַהֲיוֹת לִי: וְאִישׁ־אִזְּאִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בֵּינֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֵנִי מוֹת יוֹמָתוֹ
בְּאָבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמִיתָם בָּם:

אמור

מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם
בְּמוֹעֵדָם:

בַּתִּדְּשׁ הָרֵאשֹׁן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר
לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים פֶּסַח לַיהוָה:
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חֹג
הַמִּצּוֹת לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת
תֹּאכְלוּ: בַּיּוֹם הָרֵאשֹׁן מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלָאכַת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה
לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכַת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי־תֵבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ
וְהִבַּאתֶם אֶת־עֹמֶר רֹאשִׁית

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־
הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
לִנְפֹשׁ לֹא־יִטְמָא בְּעַמּוּי: כִּי אִם־
לִשְׂאֹרוֹ תִקְרַב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאִבּוֹ
וּלְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאֶחָיו: וְלֹאֲחָתָנוּ
תִּבְתּוֹלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־
הִיָּתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם
מוֹעֲדֵי: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת שַׁבְתוֹן
מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הוּא לַיהוָה בְּכָל־
מוֹשְׁבֵיתְכֶם: אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה

הכרתו | אתם על לחם הכפרים
תנופה לפני יהוה על שני כבשים
קדש יהיו ליהוה לפתו: וקראתם
בעצם | היום הזה מקרא-קדש
יהיה לכם פל-מלאכת עבודה לא
תעשו חקת עולם בכל-
מושבותיכם לדרתיכם: ובקצרכם
את-קציר ארצכם לא-תכלה פאת
שדה בקצודה ולקט קצירה לא
תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני
יהוה אלהיכם:

וידבר יהוה אל-משה לאמר:
דבר אל-בני ישראל לאמר
בחדש השביעי באחד לחדש
יהיה לכם שבתון זכרון תרועה
מקרא-קדש: פל-מלאכת עבודה
לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה:
וידבר יהוה אל-משה לאמר: אך
בעשור לחדש השביעי הזה יום
הכפרים הוא מקרא-קדש יהיה
לכם ועניתם את-נפשותיכם
והקרבתם אשה ליהוה: וכל-
מלאכה לא תעשו בעצם היום
הזה כי יום כפרים הוא לכפר
עליכם לפני יהוה אלהיכם: כי
כל-הנפש אשר לא-תענה בעצם
היום הזה ונקרתה מעמיה: וכל-

קצירכם אל-הפתו: והניף את-
העמר לפני יהוה לרצונכם
ממחרת השבת יניבנו הפתו:
ועשיתם ביום הניפכם את-העמר
כבש תמים בן-שנתו לעלה
ליהוה: ומנחתו שני עשרונים סלת
בלולה בשמן אשה ליהוה בית
ניחם ונסכה גון רביעת הקין:
ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו
עד-עצם היום הזה עד הביאכם
את-קרבן אלהיכם חקת עולם
לדרתיכם בכל מושבותיכם:
וספרתם לכם ממחרת השבת
מיום הביאכם את-העמר התנופה
שבע שבתות תמימות תהיינה: עד
ממחרת השבת השביעית תספרו
חמשים יום והקרבתם מנחה
חדשה ליהוה: ממושבותיכם
תביאו | לחם תנופה שנים שני
עשרונים סלת תהיינה חמץ
תאפינה בפורים ליהוה:
והקרבתם על-הלחם שבעת
כבשים תמימים בני שנה ופר בן-
בקר אחד ואילים שנים יהיו עלה
ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה
ריח-ניחם ליהוה: ועשיתם שעיר-
עזים אחד לחטאת ושני כבשים
בני שנה לגבח שלמים: והניף

הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל-מְלָאכָה
בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת-
הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמָּה: כָּל-
מְלָאכָה לֹא תַעֲשֶׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם: שִׁבְתֵּי
שְׁבָתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת-
נַפְשֵׁיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לְחֹדֶשׁ בְּעָרֵב
מֵעָרֵב עַד-עָרֵב תִּשְׁבֹּתוּ שְׁבַתְכֶם:

וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֲמֹשֶׁה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
הַזֶּה חֹג הַסְּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
לִיהוָה: בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן מִקְרָא-קֹדֶשׁ
כָּל-מְלָאכָתָּ עֹבְדָה לֹא תַעֲשׂוּ:
שִׁבְעַת יָמִים תִּקְרִיבוּ אִשָּׁה לִיהוָה
בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא-קֹדֶשׁ יְהוָה
לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לִיהוָה
עֲצֵרַת הָיָא כָּל-מְלָאכָתָּ עֹבְדָה לֹא
תַעֲשׂוּ:

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב אִשָּׁה
לִיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וְנִסְכִּים
דְּבִרְיוֹם בְּיוֹמוֹ: מִלֵּבֶד שְׁבַתַּת
יְהוָה וּמִלֵּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלֵּבֶד
כָּל-נִדְרֵיכֶם וּמִלֵּבֶד כָּל-
נִדְבָתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לִיהוָה:

אֲדָּ בַּחֲמֹשֶׁה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפְּכֶם אֶת-תְּבוּאֹת
הָאָרֶץ תַּחֲנוּ אֶת-חַג־יְהוָה שִׁבְעַת
יָמִים בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שְׁבָתוֹן וּבְיוֹם
הַשְּׁמִינִי שְׁבָתוֹן: וּלְקַחְתֶּם לָכֶם
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת
תְּמָרִים וְעֵגֶף עֵץ-עָבֹת וְעֵרְבֵי-נַחַל
וּשְׁמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
שִׁבְעַת יָמִים: וְחִנַּתֶּם אֹתוֹ חֹג
לִיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
תַּחֲנוּ אֹתוֹ: בַּסֵּכֶת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת
יָמִים כָּל-הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבּוּ
בַּסֵּכֶת: לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי
בַּסֵּכֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶת-
מַעֲדֵי יְהוָה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וּמִכָּה בְּהִמָּה יִשְׁלַמְנָה וּמִכָּה אָדָם
יִימָת: מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם כִּגְר
כְּאֲזָרָח יִהְיֶה כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּצִיאוּ אֶת-הַמִּקְלָל אֶל-
מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אֶבֶן
וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת-מֹשֶׁה:

בהר

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תֵבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וּשְׁכַנְתֶּה הָאָרֶץ שָׁבֹת לַיהוָה: שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶךְ וְאַסַּפְתָּ אֶת-תְּבוּאָתָהּ:

כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא-תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים וּפָסֵל וּמִצְבֵּה לֹא-תִקְיִמוּ לָכֶם וְאֲבֹן מִשְׁכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאֶרֶצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אֶת-שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקֹּדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי יְהוָה:

בחקותי

אֲסִי-בְּחֻקְתִּי תֵּלְכוּ וְאֶת-מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם: וְנִתַּתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהָ וְעֵץ הַשָּׁדָה יִתֵּן פֵּרוֹ: וְהָשִׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת-בְּצִיר וּבְצִיר יִשְׂגוּ אֶת-זֶרַע וְאִכְלֹתֶם לֶחֶמְכֶם לְשֹׂבַע וּשְׁכַבְתֶּם לְבֶטֶח בְּאֶרֶצְכֶם:

וְכָל-מַעֲשֵׂךְ בְּקֶרֶךְ וּצְאוֹן כָּל אֲשֶׁר-יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה-קֹּדֶשׁ לַיהוָה: לֹא יִבָּקֵר בֵּין-טוֹב לְרָע וְלֹא יִמְרְנוּ וְאִם-הִמְרָו יִמְרְנוּ וְהִיהִי-הוא וּתְמוּדָתוֹ יִהְיֶה-קֹּדֶשׁ לֹא יִנָּאֵל: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי:

וַיִּקְרָא	הָתָּה	בְּרָ	הַתְּבָרָ	אֲנִיד
------------	--------	-------	-----------	--------

"כִּלְדָּ יָפָה רַעִיתִי וּמוֹם אִין בָּדָ" (שיר השירים ד, ז). הַשְׂכִּינָה תְּקוּנָה בַּמִּצְוֹת - בְּכָל תְּרִי"ג אֲבָרִים שֶׁבָהּ. וְעַם כָּל זֶה מֵהֵיכָן נִתְקַנְתָּ לְגִמְרִי? אֵלֶּה, "אֶחָת הִיא לְאִמָּה" (שיר השירים ו, ט) - אִימָא מְאִירָה עָלֶיהָ וּמִתְקַנְתָּ בְּהַשְׁוָאָה אֶחָת, וְזֶהוּ, "בְּהַר סִינַי":

במדבר

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר סִינִי בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִּשְׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: שְׂאוּ אֶת-רֹאשׁ כָּל-עֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל-זָכָר לְגִלְגָּלָתָם: מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל-יֶזְעָא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאָתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן:

אֶל-תִּכְלִיתוֹ אֶת-שִׁבְט מִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם: וְזֹאתוּ עָשׂוּ לָהֶם וְחִיו וְלֹא יָמָתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת-קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים אֶהְרֹן וּבְנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל-עִבְדָּתוֹ וְאֶל-מִשְׁאֹ: וְלֹא-יָבֹאוּ לְרֹאוֹת כִּבְלַע אֶת-הַקֹּדֶשׁ וּמָתוּ:

נשא

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: נָשָׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי גִרְשׁוֹן גַּם-הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה עַד בֶּן-חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקְדוּ אוֹתָם כָּל-הַבָּא לְצָבָא צָבָא לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאַהֲל מוֹעֵד: זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת הַגִּרְשֹׁנִי לַעֲבֹד וּלְמִשְׁאֵ:

כָּל-הַבֹּקֶר לַעֲלֹה שְׁנַיִם עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנַיִם-עָשָׂר כִּבְשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁנַיִם עָשָׂר וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנַיִם עָשָׂר לַחֹטָאת: וְכָל בֹּקֶר וַיָּבֹחַ הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם שְׁנַיִם עֶתְדִים שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁנַיִם זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמִּשְׁחָ אֹתוֹ: וּבָבֹא מֹשֶׁה אֶל-אַהֲל מוֹעֵד לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת-הַקּוֹל מִדְבָּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפָּרֶת אֲשֶׁר עַל-אֶרֶץ הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרִבִּים וַיְדַבֵּר אֵלָיו:

בהעלתך

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת-הַנֶּחֱלֹת אֶל-מֹול' פָּנֵי הַמִּנְזָחָה יֵאָדְרוּ שִׁבְעַת הַנְּקוֹת: וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל-מֹול'

בְּנֵי הַמִּנְחָה הֶעֱלָה גִּרְתִּיהָ כְּאִשֶּׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְזֹה מַעֲשֵׂה הַמִּנְחָה
מִקְשָׁה זָהָב עַד־יִרְכָּה עַד־פְּרָחָה מִקְשָׁה הָיָה כַּמֶּרְאֶה אֲשֶׁר הָרָאָה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה בֶּן עֶשֶׂה אֶת־הַמִּנְחָה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֵבִיךָ יִרְקֶה יִרְקֶה בְּפָנֶיהָ הִלָּא תִּכְלֹם שִׁבְעַת יָמִים
תִּסְגֹּר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמִּחְנֶה וְאַחֵר תֵּאָסֵף: וְתִסְגֹּר מִרִּים מִחוּץ לַמִּחְנֶה
שִׁבְעַת יָמִים וְהָעַם לֹא נִסָּע עַד־הָאָסֵף מִרִּים: וְאַחֵר נִסְעוּ הָעָם מִחֲצָרוֹת
וַיִּחַנּוּ בַּמִּדְבָּר פָּאֶרָן:

שלה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: שְׁלַח־לְךָ אַנְשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר־
אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לַמִּטָּה אֲבִתּוֹ תִּשְׁלָחוּ כָּל נָשִׂיא
בָּהֶם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבָּר פָּאֶרָן עַל־פִּי יְהוָה כָּלֵם אַנְשִׁים רָאשֵׁי
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָמָּה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ
לָהֶם צִיצִית עַל־כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכְּנָף פֶּתִיל תְּכֵלֶת:
וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא־תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם: לִמְעַן
תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהָיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

קרח

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קַהַת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וְאֵבִירָם בְּנֵי אֵלִיָּאב וְאוֹזַן בֶּן־
פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן: וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים
נָשִׂאֵי עֵדָה קִרְאֵי מוֹעֵד אֲנָשִׁי־שָׁם: וַיִּקְהָלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ

אֱלֹהִים רַב־לִכְסֹף כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלָם קָדָשִׁים וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ
עַל־קֹהֶל יְהוָה:

וְאָמַרְתָּ אֱלֹהִים בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֻלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וּנְחַשְׁבֵּל לְלוֹיִם כְּתִבּוּאָת גִּרְן
וּכְתִבּוּאָת יָקָב: וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מָקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שֹׁכֵר הוּא לָכֶם
חֻלְף עֲבַדְתֶּם בְּאֶהֱל מוֹעֵד: וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֲטָא בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֻלְבּוֹ
מִמֶּנּוּ וְאֶת־קֹדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלִלוּ וְלֹא תָמוּתוּ:

חֻקָּה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיקַחְוּ אֵלֶיהָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־
בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עַל: וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֱלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא
אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂחַט אֹתָהּ לִפְנָיו:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בִידְךָ נִתַּתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עֲמּוֹ
וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לוֹ כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחִשְׁבּוֹן:
וַיִּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בְּנָיו וְאֶת־כָּל־עֲמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הַשְּׂאִיר־לוֹ שְׂרִיד וַיִּירָשׁוּ אֶת־
אֲרָצוֹ: וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבּוֹת מוֹאָב מַעֲבַר לַיַּרְדֵּן וַיַּחֲלוּ:

בִּלְק

וַיֵּרָא בִּלְק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֱמֹרִי: וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי
הָעָם מֵאֵד כִּי רַב־הוּא וַיַּקְצֵן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי
מִדְּבָר עֹתָהּ יִלְחֲכוּ הַקָּהֶל אֶת־כָּל־סִבִּיבְתֵינוּ כְּלַחֲדָה שׁוֹר אֶת יֵרֶק הַשָּׂדֶה
וּבִלְק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא:

וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן־אֱלֻעֶזֶר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹד הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ
בְּיָדוֹ: וַיָּבֹא אַחֵר אִישֵׁי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקָּהֶל וַיִּדְקָר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ וְיִשְׂרָאֵל

וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קִבְתָּהּ וְתַעֲצֹר הַמִּגְפָּה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִיו הַמִּתִּים
בַּמִּגְפָּה אֲרֻבָּה וְעֹשִׁים אֶלֶף:

פנחם

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינָחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁב
אֶת־חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי: לָכֵן אֹמֵר הִנְנִי נֹתֵן לְךָ אֶת־בְּרִיתִי שְׁלוֹמִם:

וּבְנֵי חַבְבּוּלִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשִׁבְעַתִּיכֶם מִקְרֵא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מִלְאכָתָה עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהַקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרִיחַ נִיחַח
לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אֵיל אֶחָד שִׁבְעָה כִּבְשִׂים בְּנֵי שְׁנָה: וּמִנְחָתְכֶם
סֶלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל הָאֶחָד:
עֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׂים: שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם: מִלֵּבָד עֹלֹת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַעֲשׂוּ תָמִיד וְיִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם:

וְשְׁעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלֵּבָד עֹלֹת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: אֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיהוָה
בְּמוֹעֲדֵיכֶם לֵבָד מִנְדְּרֵיכֶם וּנְדָבְתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחָתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם
וּלְשִׁלְמֵיכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּכָל אֲשֶׁר־צֻוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

מטות

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צֻוָּה
יְהוָה: אִישׁ פִּי־יָדוּר גֵּדֵר לַיהוָה אוֹיֵה־שָׁבַע שִׁבְעָה לְאַסֵּר אֶסֶר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא
יִחַל וְדָבְרוּ כְּכֹל־הֵצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה: וְאִשָּׁה כִּי־תִדְרֹג גֵּדֵר לַיהוָה וְאַסְרָה
אֶסֶר בְּבֵית אָבִיהָ בְּנִעֲרִיתָ:

וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמִכְיָר בֶּן־מְנַשֶּׁה וַיָּשֵׁב בָּהּ: וַיֹּאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הַלֵּל וַיִּלְכֹּד אֶת־חוֹתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֹתָהֶן חֹת יֹאִיר: וְנָבַח הַלֵּל וַיִּלְכֹּד אֶת־קִנְיָת וְאֶת־בְּנֵיהָ וַיִּקְרָא לָהּ נָבַח בְּשֵׁמוֹ:

מסעי

אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְאָתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם: וַיִּסְעוּ מֵרַעְמֶסֶס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעֵינֵי כָל־מִצְרַיִם: וַתִּתְּיֶנָּה מַחֲלָה תִרְצָה וְחִגְלָה וּמִלְכָּה וְנָעָה בָנוֹת צִלְפָּחָד לִבְנֵי דֹדֵיהֶן לְנָשִׁים: מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וַתְּהִי נַחֲלָתָן עַל־מִטָּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יַיִן יִרְחֹו:

בְּמִדְבָּר	הָתָּה	יַיִן	הָתָּה	אֲנֹדִי
-------------	--------	-------	--------	---------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעִיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). כְּשֶׁנִּתְקַנָּה לְמַעַלָּה שׁוֹרָה לְמִטָּה עַל יִשְׂרָאֵל. אָבֵל, "בֵּיד מֹשֶׁה" - בְּהַשְׁוָאָה אַחַת מִמִּשְׁדֵּי עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, "אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ [בַּחֲרֵב] עַל כָּל יִשְׂרָאֵל" (מלאכי ג, כב), וְזֶהוּ, "בֵּיד מֹשֶׁה בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב" - עֲרֵבוֹת הָעֲלִיזוֹן.

דברים

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנִּירָהוּ בַּמִּדְבָּר
בְּעַרְבָה מִזֶּל סוּף בֵּין-פָּאֶרָן וּבֵין-תְּפֵל וְלִבְנֵי נַחֲצִית וְדִי זָהָב: אַחֵר עָשָׂר
יוֹם מִחֹלֶב הַרְדֵּף הַר-שֹׁעִיר עַד קָהָשׁ בִּרְגֵעַ: וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעִשְׁתֵּי-
עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאַחֶד דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֹתוֹ אֵלֵהֶם:

עַד אֲשֶׁר-יָנִית וַיְהוּהוּלֹאחִיכֶם כָּכֶם וַיִּרְשׁוּ גַם-הֵם אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָהֶם בְּעֵבֶר הַנִּירָהוּ וּשְׁבָתָם אִישׁ לִירֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם:
וְאֶת-יְהוֹשֻׁעַ צִוִּיתִי בָּעֵת הַהוּא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הִרְאָת אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לְשָׁנֵי הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה כִּן-יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל-הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה
עֹבֵר שָׁמָּה: לֹא תִירָאוּם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם:

ואתחנן

דִּבֶּר בְּאַזְנֵיכֶם חַיִּים וְלִמְדַתְּם אֹתָם
וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית בְּחָרֵב: לֹא אֶת-
אַבְתָּנוּ כָּרַת יְהוָה אֶת-הַבְּרִית
הַזֹּאת כִּי אֲתָנוּ אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֶּה
חַיִּים כָּלֵנוּ חַיִּים: פָּנִים בְּפָנִים
דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בְּהָר מְתוֹךְ
הָאֵשׁ: אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין-יְהוָה
וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהוּא לְהַגִּיד לָכֶם
אֶת-דִּבְרֵי יְהוָה כִּי יִרְאֶתֶם מִפְּנֵי
הָאֵשׁ וְלֹא-עֲלִיתֶם בְּהָר לֵאמֹר:

אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: לֹא

נִאֲתַחֲנֶנּוּ אֶל-יְהוָה בָּעֵת הַהוּא
לֵאמֹר: אֲדַנִּי יְהוָה אַתָּה הַחֲלוֹת
לְהִרְאוֹת אֶת-עַבְדְּךָ אֶת-נִדְלָךְ
וְאֶת-יָדְךָ הַחֲזִקָה אֲשֶׁר מִי-אֵל
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה
כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְנִבּוֹרְתְךָ: אַעֲבֹרָה-נָא
וְאִרְאֶה אֶת-הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר
בְּעֵבֶר הַנִּירָהוּ הַהָר הַטּוֹב הַזֶּה
וְהַלְבִּנֵן:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-
הַחֲקִים וְאֶת-הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי

הַאֲדָמָה אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נִתֵּן
לָךְ:

לֹא תִרְצֹחַ: וְלֹא תִנָּאֵף: וְלֹא
תִנְגֹּב: וְלֹא־תַעֲנֶה בְרַעַף עַד
שָׁוֵא: וְלֹא תַחֲמוֹד אִשְׁתִּי רַעַף
וְלֹא תִתְאָוֶה בֵּית רַעַף שְׂרָחוּ
וְעִבְדוּ וְאָמְתוּ שׁוֹרֹו וַחֲמֹרוֹ וְכָל
אֲשֶׁר לְרַעַף:

אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהוָה
אֶל־כָּל־קְהֵל־לֶכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ
הַעֲנִן וַהֲעִרֲפֵל קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסַר
וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לְחֹת אֲבָנִים
וַיִּתֵּנָם אֵלַי: וַיְהִי כְשִׁמְעֶכֶם אֶת־
הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וַהֲהָר בָּעַר
בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּל־רֹאשֵׁי
שִׁבְטֵיכֶם וְזִקְנֵיכֶם: וַתֹּאמְרוּ הֵן
הִרְאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־כְּבוֹדוֹ
וְאֶת־גְּדֻלּוֹ וְאֶת־קוֹל שְׁמֵנוּ מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ הַיּוֹם הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יִדְבָּר
אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיְחִי: וַעֲתָה
לָמָּה נָמוּת כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ
הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־יִסְפִּימוּ אֲנַחְנוּ
לְשִׁמְעַת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד
וּמָתָנִי: כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע
קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים מִדְּבַר מִתּוֹךְ־
הָאֵשׁ כָּמֹנִי וַיְחִי: קִרְבֵּה אֶתָּה וְשָׁמַעַתְּ
אֶת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

יְהִי־לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל־פְּנֵי
לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ פֶּסֶל וְכָל־תְּמוּנָה
אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם וּמַמְלָכָה וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ
לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי
אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קָדָשׁ פָּקֹד
עוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שְׁלֹשִׁים
וְעַל־רַבָּעִים לְשָׁנָאִי וַעֲשֵׂה חֶסֶד
לְאֻלָּפִים לְאַהֲבִי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי:

לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשׁוֹא כִּי לֹא יִנָּקֶה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר־
יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לְשׁוֹא:

שְׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ
כַּאֲשֶׁר צֻוְּוָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֵׁשֶׁת
יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלָאכְתֶּךָ
וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּתוֹ לִיהְיֶה אֱלֹהֶיךָ
לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אֹתָהּ וּבִנְיָן־
וּבִתּוֹךְ וְעִבְדוֹתֶיךָ וְאִמָּתֶיךָ וְשׁוֹרֶיךָ
וַחֲמֹרֶיךָ וְכָל־בְּהֵמָתֶיךָ וְגֵרֶיךָ אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן נָנוּחַ עִבְדוֹתֶיךָ וְאִמָּתֶיךָ
כַּמּוֹד וַיִּזְכְּרָתְּ כִּי־עֹבֵד הָיִיתָ בְּאָרֶץ
מִצְרַיִם וַיִּצְאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן
צֻוְּוָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם
הַשַּׁבָּת: כַּבֵּד אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ
כַּאֲשֶׁר צֻוְּוָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן
יָאֲרִיכוּ יָמֶיךָ וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ עַל

ובנך ובן-בנך כל ימי חגיך ולמען
יֵאָרְכְּךָ יְמֶיךָ: וּשְׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל
וּשְׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטָב לְךָ
וְאֲשֶׁר תִּרְבּוֹן מְאֹד כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ אֶרֶץ זָבֶת
חֶלֶב וְדָבָשׁ:

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יְהוָה אֶחָד: וְאַהֲבָתָה אֶת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ
וּבְכָל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ תְּהִלָּתוֹ
הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוָה הַיּוֹם עַל-
לִבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבִלְכֻתְךָ בְּדֶרֶךְ
וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת
עַל-יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ:
וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ
וּבְשַׁעְרֶיךָ:

וְיִדְעָתָה כִּי-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנּוֹאֲמֵן שְׁמֵר הַבְּרִית
וְהַחֲסֹד לְאַהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוָתוֹ
לְאַלֹף דּוֹר: וּמִשְׁלָם לְשֹׁנְאָיו אֶל-
פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יֵאָחֵז לְשֹׁנְאוֹ
אֶל-פָּנָיו יִשְׁלַם-לוֹ: וּשְׁמַרְתָּ אֶת-
הַמִּצְוָה וְאֶת-הַחֲקִים וְאֶת-
הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוָה הַיּוֹם
לַעֲשׂוֹתָם:

וְאַתָּה תִּדְבֹּר אֵלֵינוּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר
יִדְבֹּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ וּשְׁמַעְנוּ
וְעָשִׂינוּ: וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל
דְּבָרֶיכֶם בְּדִבְרֶכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֵלַי שְׁמַעְתִּי אֶת-קוֹל דְּבָרֵי
הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי
הִיטִיבוּ כָל-אֲשֶׁר דִּבְּרוּ: מִיֵּיתָן
וְהָיָה לְבַבְכֶם זֶה לָהֶם לִירְאָה אֹתִי
וּלְשֹׁמֵר אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי כָּל-הַיָּמִים
לְמַעַן יִיטָב לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם לְעֹלָם:
לְךָ אֹמֵר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם
לְאַהֲלֵיכֶם: וְאַתָּה פַּה עֹמֵד עֹמֵד
וְאַדְבַּרְתָּ אֵלֶיךָ אֶת כָּל-הַמִּצְוָה
וְהַחֲקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּלְמָדָם
וְעָשׂוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָהֶם
לְרִשְׁתָּהּ: וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כְּאֲשֶׁר
צֻוֶּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא
תִסְרוּ יָמִין וּשְׁמָאל: בְּכָל-הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר צֻוֶּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
תִּלְכוּ לְמַעַן תִּחְיִין וְטוֹב לָכֶם
וְהִאֲרַכְתֶּם יָמִים בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
תִּירְשׁוּן: וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֲקִים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צֻוֶּה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת
בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ: לְמַעַן תִּירָא אֶת-יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵר אֶת-כָּל-חֻקֹּתָיו
וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוָה אֹתָהּ

עקב

וַיְהִי וַעֲקֵב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵתֶם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וַיִּשְׁמֶר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם וַאֲחֵבְךָ וּבִרְכָּךָ וְהַרְבֵּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אֲדָמְתְּךָ דִּנְגֶנֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְחָרְךָ שְׁנֵר־אֶלְפִיךָ וַעֲשִׂיתָרְתָּ צֹאנְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לָתֵת לְךָ פְּרוּךְ תִּתֶּנָּה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יִהְיֶה בְּךָ עֶקֶר וַעֲקָרָה וּבְבִתְּמֶתְךָ:

כִּי אִם־שָׁמַר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֹתְכֶם לַעֲשׂוֹתָהּ לֹא־תִבָּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדַבְּקָה־בּוֹ וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וַיִּרְשִׁתֶּם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצָמִים מִכֶּם: כָּל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְבָּנוֹן מִן־הַנֶּהָר נְהַר־פָּרָת וְעַד הַיָּם הָאֲחֵרֹן וַיְהִי גְבֻלְכֶם: לֹא־יִתְנַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם פָּחוֹדְכֶם וּמוֹרָאֲכֶם יִתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרֹכֶיבָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:

ראה

רְאֵה אֲנִי נָתַן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה: אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֹתְכֶם הַיּוֹם: וְהַקְלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֹתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם:

שִׁבְעָה שָׁבָעַת תִּסְפֹּר־לְךָ מִהַחֵל חֶרֶם שֶׁבַע בַּקֶּמֶה תַּחֲלֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבָעַת: וַעֲשִׂיתָ חֲגֵ שִׁבְעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְשָׁמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָהּ וּבִגְדְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיִּתּוֹם וְהָאֵלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם: וְזָכַרְתָּ כִּי־עָבַד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּשְׁמְרֵת וַעֲשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה:

חַג הַסִּפְתָּ תַעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים בְּאַסְפֹּף מְגֻרְנָךְ וּמִקְבֹּךְ: וְשִׁמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ
 אֹתָהּ וּבְגֻדְךָ וּבִתְהִלָּתְךָ וּבְעִבְדֶּךָ וּבְאֻמָּתְךָ וּבְחֵלְוֶיךָ וּבְהִגְרֹתֶיךָ וּבְהַלְמָנָהּ אֲשֶׁר
 בְּשַׁעְרֶיךָ: שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲגֹל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר יְהוָה כִּי
 יִבְרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאָתְךָ וּבְכָל מַעֲשֶׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אֶךְ שִׂמְחָה:
 שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים וּבַשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל-זְכוּרְךָ אֶת-פָּנָיו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר
 יִבְחָר בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג הַשִּׁבְעוֹת וּבְחַג הַסִּפּוֹת וְלֹא יִרְאֶה אֶת-פָּנָיו יְהוָה
 רִיקָם: אִישׁ כְּמַתְנֵת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ:

שפטים

שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן-לָךְ בְּכָל-שַׁעְרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 לְשִׁבְטֶיךָ וּשְׁפֹטוּ אֶת-הָעָם מִשְׁפַּט-צֶדֶק: לֹא-תִטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִכִּיר פָּנִים
 וְלֹא-תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲוֶל עֵינֶי חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים: צֶדֶק
 צֶדֶק תִּרְדֹּף לִמְעַן תַּחֲיֶה וְיִרְשָׁתָּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:

וְעָנּוּ וְאָמְרוּ יְדִינּוּ לֹא שִׁפְכָה שְׁפָכוּ אֶת-הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ: כִּפּוֹר
 לַעֲמֹד יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-פָּדִיתָ יְהוָה וְאֶל-תִּתֵּן יָדָם נָקִי בְּקָרֵב עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל
 וּנְכַפֵּר לָהֶם הַדָּם: וְאֹתָהּ תִּבְעֵר הַדָּם הַנָּקִי מִקֶּרְבְּךָ כִּי-תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֶי
 יְהוָה:

כי תצא

כִּי-תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל-אֹיְבֶיךָ וְנִתְּנָו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבוּיִם:
 וְרָאִיתָ בַּשָּׁבִיָּה אִשָּׁה יְפֹת-תֹּאֵר וְחִשְׁקָתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה: וְהִבֵּאתָהּ
 אֶל-תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלַּחְתָּ אֶת-רֹאשָׁהּ וְעָשִׂתָה אֶת-צַפְרָנֶיהָ: וְהִסִּירָהּ אֶת-שִׁמְלַת
 שָׁבִיָּהּ מֵעָלֶיהָ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתְךָ וּבִכְתָּהּ אֶת-אֹבִיָּהּ וְאֶת-אִמָּהּ גֵּרַח יָמִים וְאַחֲרֵי
 כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעִלְתָּהּ וְהָיְתָה לָךְ לְאִשָּׁה: וְהָיָה אִם-לֹא תַפְצֹתָ בָּהּ

וּשְׁלַחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכַר לֹא-תִמְכְּרָנָה בַּכֶּסֶף לֹא-תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר
עֲנִיתָהּ:

זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר-עָשָׂה לָךְ עַמְלֶךְ בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם: אֲשֶׁר קָרָךְ
בְּדֶרֶךְ וַיַּזְגֵּב בְּךָ כָּל-הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֲנִי וַיַּגֵּעַ וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים:
וְהָיָה בַּהֲנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָךְ מִכָּל-אִיְכִיד מַסְכִּיב בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יִהְיֶה-
אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחַח אֶת-זִכְרֵ עַמְלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא
תִשְׁכַּח:

כי תבוא

וְהָיָה כִּי-תִבְּוֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וַיִּרְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבֶּתָּ
בָּהּ: וְלִקְחָתָּ מֵרֵאשִׁיתוֹ כָּל-פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְּיֹא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְשִׁמְתָּ בַטֶּנָּא וְהִלַּכְתָּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשָׂכַן שְׁמוֹ שָׁם: וּבָאתָ אֶל-הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הַהֵם וְאַמְרַתְּ אֵלָיו
הִנֵּנִי הַיּוֹם לִיהְיוֹת אֱלֹהֶיךָ כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתֵינוּ
לָתֶת לָנוּ:

וְתִבְּאוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיתָן מֶלֶךְ-חֹשְׁבֹן וְעֹז מֶלֶךְ-הַבָּשָׁן לִקְרֹאתָנוּ
לְמִלְחָמָה וּנִפְּסָם: וְנִקַּח אֶת-אֲרָצָם וְנִתְּנָה לְנַחֲלָה לְרֵאשִׁיבֵינוּ וְלִגְדֵינוּ וְלַחֲצֵינוּ
שִׁבְטֵי הַמְּנַשִּׁי: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-דְּבַרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן
תִּשְׁכְּלִיזוּ אֵת כָּל-אֲשֶׁר תַּעֲשֹׂן:

נצבים

אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כָּלְכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רֵאשִׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זְקִנֵיכֶם
וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: טַפְכֶם נְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מִחֲנֶיךָ מִחֻטְב
עֲצִידָה עַד שָׂאֵב מִיָּמִיד: לְעַבְדְּךָ בַּבְּרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֵלֹתָיו אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם:

וְלֹא נָתַתִּי לְפָנֶיךָ יְיָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־הָרָע: אֲשֶׁר
אֲנִי מִצְוֶיךָ הַיּוֹם לֹא־הִבֵּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו
וְחֻקָּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻנִּית וְרִכִּית וּבְרַכָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּאָרְץ אֲשֶׁר־אַתָּה בֹּא־
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וְאִם־יִפְגַּה לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמַע וְנִדְחַת וְהִשְׁתַּחֲוִית לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים וְעַבַּדְתָּם: הִגַּדְתִּי לָכֵם הַיּוֹם כִּי אֲבֹד תִּאבְדּוּן לֹא־תֵאָרִיכּוּ יָמִים
עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: הַעֲלֵתִי בָכֶם
הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ חֲסִיִּים וְחַמּוֹת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבִּרְכָּה וְהַקְלָלָה
וּבְחֵרָתָ בְּחַיִּים לְמַעַן תַּחֲוֶה אֶתָּה וְזָרַעְךָ: לֹא־הִבֵּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֵעַ
בְּקֻלּוֹ וּלְדַבָּקָה־בּוֹ כִּי הוּא חַיִּיךָ וְאָרְךָ יָמֶיךָ לְשִׁבְתָ עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לֹא־בְתֶיךָ לֹא־בְרַתָּם לִיצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם:

וילך

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־
מֶאֱהָ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנִכִּי הַיּוֹם לֹא־אוּכַל עוֹד לַצָּאָת וּלְבוֹא וַיְהִי־הָאָמֵר אֵלַי
לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא־יִשְׁמֹד
אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתָם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה: וְעַשֵּׂה יְהוָה לָהֶם כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיתוֹן וּלְעוֹג מֶלֶכִּי הָאֱמֹרִי וּלְאַרְצָם
אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם: וְנָתַנָּם יְהוָה לְפָנֶיכֶם וְעִשִּׂיתֶם לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר
צִוִּיתִי אֹתְכֶם: תִּזְקוּ וְאִמְצוּ אֶל־תִּירָאֵי וְאֶל־תַּעֲרָצֵי מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ הוּא הוֹלֵךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ:

תִּקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זִקְנֵי שְׁבָטֵיכֶם וּשְׁטָרֵיכֶם וְאַדְבָּרָה בְּאָזְנוֹהֶם אֶת
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֶעֱיֶדָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ: כִּי יִדְעֵתִי אַחֲרֵי מוֹתִי
כִּי־הִשְׁתַּת תִּשְׁחַתּוֹן וְסִרְתָּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם וְקָרָאת אֹתְכֶם
הָרָעָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרָעָה בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה
יָדֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי כָל־קַתָּל יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד
תָּמָּם:

האזינו

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶדְבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי-פִי: יַעֲרַף כַּמָּטָר לִקְחֵי תִגְלָל
כַּטֹּל אִמְרָתִי כַשְׁעֵיכֶם עַל-יְדֵי-שָׂא וְכַרְבִּיבִים עַל-יַעֲשֹׁב: כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא
הָבוּ גִדְל לֹא־הֵינִי: הַצֹּר תָּמִים פָּעִלֹ כִּי כָל-דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֲמוּנָה וְאִין
עוֹל צְדִיק וְיֹשֶׁר הוּא:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר: עֲלֶה אֶל-הָרֹהַר הָעֲבָרִים הַזֶּה
הַר-נֹבֹו אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מֹאָב אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרֵחוֹ וְרָאֵה אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר
אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֻחֻזָּה: וּמֵת בְּהָרֹהַר אֲשֶׁר אֵתָּה עֹלָה שְׁמָה וְהֶאֱסָף אֶל-
עַמִּידָךְ כְּאֲשֶׁר-מָת אַחֲרָיו אַחִיד בְּהָרֹהַר הַהוּא וַיֶּאֱסָף אֶל-עַמּוּיוֹ: עַל אֲשֶׁר מַעֲלָתֶם
בִּי בְתוֹדֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי-מְרִיבַת קִדְשׁ מִדְּבַר-צֹן עַל אֲשֶׁר לֹא-קִדְשְׁתֶּם
אוֹתִי בְתוֹדֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי מִנְגִּיד תִּרְאֶה אֶת-הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל-
הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

וזאת הברכה

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו מוֹתוֹ:
וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵתֵר פֶּאֶרְן וְאֵתָה מִרְבַּבַת
קִדְשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ: אָף חֲבֵב עַמִּים כָּל-קִדְשָׁיו בִּיָּדְךָ וְהֵם יִתְּבוּ
לְרִנְלָךְ יִשָּׂא מִדְּבַר-תִּיךָ: תוֹרָה צִוְּהֵלְנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קַהֲלַת יַעֲקֹב:

וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נּוֹן מָלֵא רוּחַ חֲכָמָה פִּי-סִמְךָ מֹשֶׁה אֶת-יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: וְלֹא-קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל
כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ יְהוָה פָּנִים אֶל-פָּנִים: לְכָל-הָאֵתָה וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלַחוּ
יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעָה וּלְכָל-עַבְדֵּיו וּלְכָל-אֶרְצוֹ:
וּלְכָל תִּיַד הָהָר הַחֲזָקָה וּלְכָל הַמוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל

כָּל-יִשְׂרָאֵל: [בְּרֵאשִׁית]

דברים	ה	כל	הדכל	אידן
-------	---	----	------	------

"בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). לְכָל הַצָּדִידִים שֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא רַצְתָּהּ לְהִתְאַחֵז - נִתְחַזְקָה הַשְׂכִּינָה וְעֲשִׂתָּה נְקֻמוֹת, וְאִינָה עוֹלָה עַד שֶׁעֲשִׂתָּה כָּל הַנְּקֻמוֹת, וְאִז "בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי" - שְׁלִימוֹת הַתִּיקוֹן:

שיר השירים

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמוֹה: יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי־טוֹבִים דְּרִיד מִנִּי: לְרִיחַ שְׁמִנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן תוֹרֵק שְׁמֶךָ עַל־כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ: מִשְׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה הֵבִיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחְהוּ בָּךְ נִזְכֶּרָה דְּרִיד מִנִּי מִיִּשְׁרָיִם אֶהְבוּךָ:

כָּרָם הָיָה לְשִׁלְמוֹה בְּבַעַל הַמֶּזֶן נָתַן אֶת־הַכָּרָם לְנִטְרִים אִישׁ יָבֵא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כֶּסֶף: כָּרְמִי שְׁלִי לְפָנַי הָאֶלֶף לֶךְ שְׁלְמוֹה וּמֵאתִים לְנִטְרִים אֶת־פְּרִיו: הַיּוֹשֶׁבֶת בַּנָּחִים חֲבֵרִים מְקֻשָּׁבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי: בְּרַחֵם דוֹדִי דְּרִיד וְדָמָה־לֶךְ לְצִבְיָא אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים עַל הָרֵי דְּרִיד בְּשָׂמִים:

שיר השירים	ר	ה	ר	ה	אידן
------------	---	---	---	---	------

"בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). הַשְׂכִּינָה מִתְפַּרֶּשֶׁת עַל הַתְּרִין מְשִׁיחִין, וְהֵם כּוֹלֵלִים כָּל יִשְׂרָאֵל. וְצָרִיד לְהַעֲבִיר הָרִיחַ רַע מִיִּשְׂרָאֵל - לְבִשָּׁם אוֹתָם. וְצָרִיד שֶׁהַקֶּב"ה יִטּוֹל בְּעַצְמוֹ עֲנָן הַתְּרִין מְשִׁיחִין, וְזֶה, "וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ" (זכריה יד, ט), וְיַעֲלֶה עַל "הָרֵי בְשָׂמִים" (שיר השירים ח, יד) וְכֹלָם מִתְבַּשְּׂמִים. אִז, "בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי" - מִתְבַּשְּׂמֵת בְּבִישׁוֹם אֶחָד כָּלָה, מִחֲמַת תִּיקוֹן קֶשֶׁר הַמְּשִׁיחִין.

רות

א. וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפָּט הַשְּׁפָטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לָחֶם

נח פירוש הרמח"ל טז

וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפָּט הַשְּׁפָטִים הנה ידוע לכל אשר שם אלהים בלבו רוח חכמה ודעת, כי נשמת דוד המלך היתה מלובשת בקליפת מואב, ועם רות - יצאה. כי גם על זה נאמר: "מִי יֵתֵן טְהוֹר מְטֵמָא" (איוב יד, ד). הן המה מחשבות הבורא ותחבולותיו בהנהגת עולמו להביא את כל פועל לדרך הישרה, וכל מעשה ה' ילכו נתיבות, הגם כי בארחות עקלקלות. כי על זה כתוב, "מִגְלָה עֲמָקוֹת מִנִּי חֲשָׁךְ וַיֵּצֵא לְאוֹר צִלְמוֹת" (איוב יב, כב). כי כזה לכל הנשמות הגדולות קרה, בלכתם לתוך הקליפות לשלול שלל ולבזוז בז. וכן הוא למשה ולשני המשיחין בגלות הזה, כי בקליפות ירדו אחרי השכינה, והנם מדוכאים בחבלי עוני, לזכות את ישראל. ועל זה הכתוב אומר "וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפָּט הַשְּׁפָטִים" (רות א, א) - "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לָרַע לוֹ" (קהלת ח, ט), וינתנו בני ישראל תחת ידי עושיקים ושוסיים, הם השופטים אשר הפקיד אלהים עליהם ליסרם, ככתוב, "שְׁפָטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ" (דברים טז, יח) - מדת הדין, "בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" (שם) מדה כנגד מדה, שעור כנגד שעור. "אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ" (שם) לכל שבט ושבט כראוי לו. אמנם, "בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א), על זרע הקדש נאמר, וכל אויביהם אשר עברו חוק ויכום שבע על חטאתיהם - לא באלה חפץ ה', כי אם, "וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק" (דברים טז, יח) והם במקום המשפט שמו הרשע. אמנם "בַּיּוֹם חָבַשׁ ה' אֶת שָׁבַר עַמּוֹ" (ישעיהו ל, כו) ישיב עמלם בראשם, "וַיֹּאכְלוּ מִפְּרִי דָרְכָם" (משלי א, לא), ומדעתם ישבעו.

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ. ולא זו בלבד, כי לא לישראל לבדם האור חשך, כי גם בארצם שונאים שלטו, ותהי הארץ שממה, הדא הוא דכתיב, "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ" (רות א, א) "וַיִּשְׁמְמוּ עָלֶיהָ אִיבֵיכֶם" (ויקרא כו, לב). משה ראש לישראל אשר בעדם מסר נפשו למות, בראשם יצא. וַיֵּלֶךְ אִישׁ, "הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד" (שמות יא, ג). מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה, יוצא ממקום קבלת השפע - "לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" (שמות טז, ד), הבא מיהודה - מדריגת מלכות. לָגוֹר באשר ימצא, הדא הוא דכתיב "לָגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב" (רות א, א). ואחריו יצתה כנסת ישראל ושני המשיחין.

יְהוּדָה לְגוֹר' בְּשָׂרֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו: וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו מַחְלֹן וְכַלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה
וַיָּבֹאוּ שְׁדֵי־מוֹאָב וַיַּהֲיוּ־שָׁם: וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נַעֲמִי וַתִּשְׁאָר הִיא וּשְׁנֵי
בָנֶיהָ: וַיִּשְׁאוּ לָהֶם נָשִׁים מֵאֲבוֹת שֵׁם הָאֶחָת עֲרֻפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רֹות וַיָּשְׁבוּ
שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:

סג פירוש הרמח"ל זצ

הוא וְאִשְׁתּוֹ, כידוע משה בעלה דמטרוניתא. העומד בראש המשיחין, תרין
משיחין ומשה על גביהן - הנה הוא מלך, אשר עליו נאמר, "וְיִהְיֶה בִּישְׁרוֹן מֶלֶךְ"
(דברים לג, ה). ולא לו בלבד, כי למלך המשיח הכין מאז.

וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ בעבור המלך. וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי כנסת ישראל, שכתוב בה
"מֶה יָפִית וּמֶה נַעֲמָת" (שיר השירים ז, ז). והנו מחבר שני המשיחין יחדיו, "בְּהֶתְאֶסֶף
רִאשֵׁי עָם" (דברים לג, ה), ככתוב על שני המשיחין, "וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל אֶחָד" (יחזקאל
לז, ז). "אֶחָד" זה משה שהוא עץ אחד, מ'קום ש'יפול ה'עץ ר"ת משה. על כן, וְשֵׁם
שְׁנֵי בָנָיו מַחְלֹן, זה משיח בן דוד שבו מחילה וכפרה, "וְהִיָּתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד"
(ישעיהו יא, י). וְכַלְיוֹן, משיח בן יוסף שבו יקבלו אומות העולם עונשם, "כִּי אֶעֱשֶׂה
כָּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִפְצֹתִיךָ שָׁם" (ירמיהו ל, יא). והנם מתחברים יחדיו יהודה
באפרים, אֶפְרָתִים - אפרים, ביהודה - מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה. "מִי בְּרֹאשׁ, בֶּן יִשִּׁי
בְּרֹאשׁ" (סנהדרין קב ע"א), "וּמִמֵּי יְהוּדָה יֵצֵא" (ישעיהו מח, א). וַיָּבֹאוּ שְׁדֵי מוֹאָב, בגלות.
וַיַּהֲיוּ שָׁם - עד עת קץ. הראשון להתחלה - משה, וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נַעֲמִי,
"וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' בְּאֶרֶץ מוֹאָב" (דברים לד, ה). וַתִּשְׁאָר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ, שני
המשיחין. וישארו שניהם לבדם בשדה אדום לברר, כי משה "תִּשָּׁשׁ כְּחוֹ כְּנָקָה"
(רש"י במדבר יא, טו) בעונותינו הרבים, אז כגבורים למלחמה שני המשיחין מתחילין
להעלות כל ניצוצי הקדושה מתוך הקליפה איש לעברו, משיח בן דוד לצד
הפנים, ומשיח בן יוסף לצד העורף.

מֵאֲבוֹת שֵׁם הָאֶחָת... וַיָּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים, אלף יומין דחול. והגם כי משה
נחלש, בהעלם להם עוזר, כי מ'ואביות ש'ם ה'אחת ר"ת משה, אבל באריכות
הגולה גם שניהם נחלשו.

וַיָּמָתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחֲלֹן וְכַלְיוֹן וַתִּשְׁאַר הָאִשָּׁה מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִשָּׁה:
וַתָּקָם הִיא וְכַלְתֶּיהָ וַתָּשֶׁב מִשְׁדֵּי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בַּשָּׂדֶה מוֹאָב כִּי־פָקֵד
יִהְיֶה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם: וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי
כַלּוֹתֶיהָ עִמָּה וַתִּלְכְּנָה בְּדֶרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה: וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשְׁתֵּי
כַלְתֶּיהָ לִכְנֹה שְׂכֵנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה יַעֲשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֹסֶד כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים וְעַמָּדִי: יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמִצָּאֵן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִשָּׁה
וַתִּשָּׁק לָהֶן וַתִּשְׁאַנָּה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה: וַתֹּאמְרֵנָה־לָּהּ כִּי־אַתְּךָ נָשׁוּב לְעַמָּךְ:

סו פירוש הרמח"ל

וַיָּמָתוּ גַם שְׁנֵיהֶם... וַתִּשְׁאַר הָאִשָּׁה. אז נאמר, "וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ" (שמות ב, יב) זה
משה, "וַיִּשְׁתַּמֵּם כִּי אֵין מִפְּגִיעַ" (שם) מן המשיחין, "וַתוֹשַׁע לוֹ זָרְעוֹ וַצְדָקָתוֹ הִיא
סִמְכָתָהוּ" (שם).

זה שהכתוב אומר, וַתָּקָם הִיא וְכַלְתֶּיהָ — "מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרֶב שֹׁבֵת יֹאכֵל בַּשָּׂבֶת"
(עבודה זרה ג, ע"א) "בַּזַּעַת אֲפִיקָה תֹאכַל לָחֶם" (בראשית ג, יט). וַתָּשֶׁב מִשְׁדֵּי מוֹאָב, לשוב
לאדמת הקדש, "עַד שׁוֹבֵךְ אֶל הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לִקְחָתָהּ כִּי עֹפֵר אֶתָּה וְאֶל עֹפֵר
תָּשׁוּב" (שם), הרי "חז"ל אמרו, אדם הראשון ממקום כפרתו נברא" (רמב"ם, הלכות בית
הבחינה ב, ב) מעפר המזבח, וישראל הקרויים אָדָם - בדין הוא ששמה ישובו. כִּי
שָׁמְעָה בַּשָּׂדֶה מוֹאָב, עודם בגלות, הקב"ה ה"מְגַלֶּה עֲמָקוֹת מִנִּי חֹשֶׁךְ" (איוב יב, כב),
ולכל בני ישראל יהיה אור משמיע קול מבשר, כִּי פָקֵד ה', אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם
לָחֶם.

וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה, בהשלים קץ יצאו בני ישראל ממקום
גלותם, זאת היא נעמי "הַשְּׂכֵנָה מִשְׁדֵּי מוֹאָב" (רות א, כב), שדה אדום. "וַיַּעֲבֵר מִלִּפְנֵי
לְפָנֶיהֶם" (מִיכָה ב, יג) משה, אשר אתם גֵּלָה ועמם היה, וזה שִׁמְ"ה שהוא מש"ה.

ובלכתה ילכו הגרים הנגררים אחריה ליהנות מכבודה ומרב טוב אשר נצפן לנו,
כִּי אַתְּךָ נָשׁוּב לְעַמָּךְ, כי זו היתה מחשבת שכם החוי והיינו "לְעַם אֶחָד" (בראשית
לד, טז). אמנם "לֹא אִישׁ אֶל וְיִכְזָּב" (במדבר כג, יט), "וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר וְלֹא
יִנָּחֵם" (שמואל א' טו, כט), ובעמו אשר בחר ישוב עוד ויחפץ ולא בגויי הארץ, כי

וְתֹאמַר נַעֲמִי שְׂבֵנָה בְּנָתִי לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי הָעוֹד־לִי בָנִים בְּמַעֲשֵׂי וְהָיוּ
לָכֶם לְאֻנָּשִׁים: שְׂבֵנָה בְּנָתִי לָכֵן כִּי זָקַנְתִּי מִהַיּוֹת לְאִישׁ כִּי אִמְרַתִּי יִשְׁלִי
תִּקְנָה גַם הֵייתִי תִּלְיָלָה לְאִישׁ וְגַם יִלְדַּתִּי בָנִים: הִלָּתָן תִּשְׁבְּרָנָה עַד
אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ הִלָּתָן תַּעֲנֶנָּה לְבִלְתִּי הָיוֹת לְאִישׁ אֶל בְּנָתִי כִּי־מִרְלִי מְאֹד
מִכֶּם כִּי־יִצְאָה בִּי יַד־יְהוָה: וְתִשְׁנֶנָּה קוֹלָן וְתִבְכֶּינָה עוֹד וְתִשָּׁק עַרְפָּהּ
לְחִמּוֹתֶיהָ וְרוֹת הִבָּקָה בָּהּ:

סג פירוש הרמח"ל

ל"חטְבִי עֲצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם" (יהושע ט, כא) נתנו, "וּבְנֵי נָכָר אֶפְרִיכֶם וְלִרְמִיכֶם" (ישעיהו
סא, ה). והנשאר יהיו "לְמַס עֶבֶד" (ע"פ יהושע טז, י) ומביאי מנחה מדי שנה בשנה,
וממלכותיהם תעקרנה. ותחת נגידי עם קדש ישבו, אשר יפקוד עליהם מלך
המשיח כיום מועד. ובעבור זה, "נַעֲמִי" כנסת ישראל המדברת עמם, כשתקרא
להם לשלום, אליהם תודיע כי אם תחת ממשלתם ישבו, וּלְמִצּוֹת שְׁנֵי הַמִּשְׁחָן
יעבודו, ולא יהיה להם עוד מלך - יקובלו בסבר פנים יפות. אמנם, אם חשוב
יחשבו לשמור את מצות ה', גוי גוי תחת מלכו ושריו - לא בזאת חפץ ה', כי
אחרי עבור זעמו מעל בניו, ידכא תחת ידם כל אצילי ארץ, ומלך אחד יהיה לכל
בשר, בן ישי בראש, ותחת ידו אפרים הבן יקיר. ועל העת הזאת נאמר, "כִּי חָלָה
גַם יִלְדָה צִיּוֹן אֶת בְּנֵיהָ" (ישעיהו סו, ח), "וְאֵין [כָּל] חֹדֶשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ" (קהלת א, ט), ואיך
יצאו מתוכם אחרים למלוך על האומות, הגם כי יהיו עבדי ה', הָעוֹד לִי בָנִים
בְּמַעֲשֵׂי וְהָיוּ לָכֶם לְאֻנָּשִׁים. אם כן "אֲזִי אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקֹרֵא כָל־
בָּשָׂם יִהְיוּ לְעֹבְדוֹ שָׂכָם אֶחָד".

שְׂבֵנָה בְּנָתִי לָכֵן כִּי זָקַנְתִּי מִהַיּוֹת לְאִישׁ, רע ובליעל, אשר על עם קדוש נתיצב
כל הגלות. אמנם כִּי אִמְרַתִּי יִשׁ לִי תִקְנָה, "וְיִשׁ תִּקְנָה לְאַחֲרִיתָךְ" (ירמיהו לא, טז). גַּם
הֵייתִי תִּלְיָלָה לְאִישׁ, "ה' אִישׁ מִלְחָמָה" (שמות טו, ג) המגלה זרועו על עמו באשון
לילה ואפילה לגאלם.

וקשים גרים לישראל כספחת, על כן לא יקבלו אותם לימות המשיח כִּי מִרְ לִי
מְאֹד מִכֶּם כספחת. כִּי יִצְאָה בִּי יַד ה', יד החזקה על ישראל נגלתה ולארצם
ישובו.

וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמָּתְךָ אֶל-עַמָּהּ וְאֶל-אֱלֹהֶיהָ שׁוֹבִי אַחֲרַי יְבֻמָּתְךָ:
וַתֹּאמֶר רוּת אֶל-תַּפְּנֻעֵי-בִי לְעִזְבֹּךָ לָשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֶל-אֲשֶׁר תִּלְכִּי
אֵלָיוּ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיְנִי אֵלָיוּ עִמָּךְ עָמִי וְאֶל-הֵיךְ אֱלֹהֵי: בְּאֲשֶׁר תִּמְוָתִי אֲמוֹת
וְשֵׁם אֶקְבֹּר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יוֹסִיף כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינָךְ:
וַתֵּרָא כִּי-מִתְאַמְצָת הִיא לְלֶכֶת אִתָּהּ וַתַּחֲדֹל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ:

סג פירוש הרמח"ל זצ"ל

וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמָּתְךָ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. "בְּיוֹם בּוֹא גֹגַעַל אֶדְמֶת יִשְׂרָאֵל"
(יחזקאל לח, יח), כצדק כספ בתוך כור יתלבנו רבים אשר לא מבני ישראל המה, הן
המה הגרים הבאים מן הארצות, ואז ערפה תפרד מעל עם קדש, וישבו הגרים
המתייחדים למראה לעמם ולמולדתם, באמרם, הנה שב "הַעֲפָר עַל הָאָרֶץ
כְּשֶׁהָיָה" (קהלת יב, ז). ועוד כל ימי הארץ כתמול כשלשם יהיו - גוי גוי תחת מלכו
ושריו - וישראל מדוכאים בחבלי עני. אמנם ה' הצדיק, אם ידו נגלתה על עם
קדש - לא עוד יעזבם. ומי כְּהֶחֱכֵם יִרְאֵה אֶת דְּבַר ה' מִן הַגֵּרִים - לא ישבו אל
עמו, כי עם בני ישראל יהיה. והגם כי הנה יום בא לה' וחולק שלל העיר בקרבה
(ע"פ זכריה יד, א), בזה יחפוצו, תחת עזבם עבודת ה'. אֶל תַּפְּנֻעֵי בִי... לָשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ.
ואם יֵצֵא "חֲצִי הָעִיר בְּגוֹלָה" (זכריה יד, ב) בְּאֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלָיוּ. ואם "הַנָּשִׁים תִּשְׁכַּבְנָה"
(זכריה יד, ב) — בְּאֲשֶׁר תִּלְיְנִי אֵלָיוּ. כי אלה הם השרים, וכל לבם לחסות תחת
כנפי השכינה, עִמָּךְ עָמִי וְאֶל-הֵיךְ אֱלֹהֵי. ובהיות מדת העמים הצובאים על
ירושלים משונה "הֵמָּךְ בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֹמֵד עַל רַגְלָיו" (זכריה יד, ב) וגו' בְּאֲשֶׁר תִּמְוָתִי
אֲמוֹת. והקבר יותר על לבם חקוק, כי נשמת ישראל נקשרת בשרשה "וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה" (קהלת יב, ז) וְשֵׁם אֶקְבֹּר. כֹּה יַעֲשֶׂה ה' לִי, בריה
חדשה, גר שנתגייר כקטן שנולד. וְכֹה יוֹסִיף, ויתר אחיו יתוספו על בית ישראל.
כל זה בכח חמשים שערי הבינה אשר למשה מתברר, אשר בו כתוב, "וַיִּפֶּן כֹּה
וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ" (שמות ב, יב) - גר צדק יוצא מזרעו. כִּי הַמּוֹת, אשר הוא טוב
מאד, מברר אוכל מתוך פסולת - בֵּינִי, פסולת מתוך אוכל - וּבֵינָךְ.
וַתֵּרָא כִּי מִתְאַמְצָת הִיא לְלֶכֶת אִתָּהּ, אלה הם ידי עשו המתחברים עם יעקב,

וּתְלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד-בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבּוֹאֲנָהּ בֵּית לָחֶם וּתְהִם כָּל-
הָעִיר עָלֶיהֶן וַתֹּאמְרָנָה הִזָּאת נָעָמִי: וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אֶל-תִּקְרְאֵנָה לִי נָעָמִי
קְרָאן לִי מָרָא כִּי-הָמָר שָׂדֵי לִי מָאד: אֲנִי מִלֵּאָה הִלַּכְתִּי וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי
וַיְהִי לָמָּה תִּקְרְאֵנָה לִי נָעָמִי וַיַּהֲזֶה עֵנָה בִּי וְשָׂדֵי הָרַע לִי:

נכ פירוש הרמח"ל

"חֲזָקוּ יָדִים רַפּוֹת וּבְרָפִים פְּשָׁלוֹת אֲמַצוּ" (ישעיהו לה, ג), "כָּל הַבְּרָפִים אֲשֶׁר לֹא קָבְעוּ
[בפסוק: כָּרְעוּ] לַבַּעַל" (מלכים א' יט, יח). וַתַּחֲדֵּל לְדַבֵּר אֲלֵיהָ — כִּי טוֹבָה הִיא וְבָה
יִחְפוֹץ ה'. וַתְּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם, לֵב אֶחָד לַעֲבוֹד אֶת ה'. עַד בּוֹאֲנָהּ בֵּית לָחֶם, הֵנוּ
לֶחֶם אֲבִירִים, מוֹצֵא פִי ה' אֲשֶׁר עָלוּ יַחֲיָה הָאָדָם בַּעַת הַהִיא. וַתְּהִם כָּל הָעִיר,
הִיא "הָעִיר הַיֵּצֵאת אֶלָּף" (עמוס ה, ג), "וּבְכָל מְקוֹם מְקַטֵּר מִגֶּשֶׁת לְשֹׁמֵי" (מלאכי א, יא). "כִּי
יִהְיֶה עֲלֵיךְ הַמּוֹן" עִם "חֵיל גִּזְיִם יָבֹאוּ לָךְ" (ישעיהו ס, ה), כִּי הֵלֵא "קוֹל ה' לְעִיר וְקְרָא"
(מִיכָה ו, ט), ה' יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעִם לֹא יִחָרְדוּ" (עמוס ג, ו). אֲמַנֵּם כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בָּאֵפוֹ תֹּאמְרָנָה הִזָּאת נָעָמִי, כִּי חֲסָרִי כָּל טוֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם יֵצְאוּ, וְכַעַתָּה
שׁוֹב יֵשׁוּבוּ כְּבִרְאשׁוֹנָה, "מוֹסֵר מַלְכִּים" (אִיּוֹב יב, יח) ה' יִפְתַּח, וַיֹּאזֹר קִמְיָהֶם
בְּמַתְנֵיהֶם, "וַיְהִי מַלְכִּים אֲמִנִּי" (ישעיהו מט, כג), וִירִיק עֲלֵיהֶם אֱלֹהִים "בְּרָכָה עַד בְּלִי
דִי" (מלאכי ג, י). וְהֵגֶם כִּי בְנֵי יַעֲקֹב בְּטוֹב יִגִּילוּ, יִנְקָמוּ מֵאוֹיְבֵיהֶם.

אַל תִּקְרְאֵנָה לִי נָעָמִי קְרָאן לִי מָרָא, כִּי אַחֲרֵי שׁוֹךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ מֵעַל בְּנֵיו, כִּי
הָמָר שָׂדֵי לִי מָאד בִּידָם יִנְתְּנוּ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כְּרִצּוֹנָם, בַּעֲבוּר זֶה,
קְרָאן לִי מָרָא.

אֲנִי מִלֵּאָה הִלַּכְתִּי, הֵלֵא מִלֵּאָה הִיא אֱלֹהִים. וּמִדּוּעַ אֱלֹהִים שׁוֹפֵט עֲלֵיהָ, נֹטָה
יָדוֹ בְּצִאתָהּ מִירוּשָׁלַיִם, אֵין זֶה כִּי אִם נִשְׁקָד עַל פְּשָׁעֶיהָ בִּידָו (ע"פ אִיכָה א, יד). וְרִיקָם
הִשִּׁיבֵנִי ה', כִּי בַחֲסָדוֹ חָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לֹא יָדָה מִמֶּנָּה נִדָּח (ע"פ שְׁמוּאֵל ב' יד, יד). וּמִדִּי
בּוֹאָה תֹאמֶר בְּשִׁיר וְרוֹן, "כִּי עֲתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי, אֶת עֲנָיִי וְאֶת יָגִיעַ כָּפִי רָאָה
אֱלֹהִים וַיִּוְכַח אֶמְשׁ" (בְּרַאשִׁית לא, מב). אֲמַנֵּם עֲתָה "וְכֹאֹר בָּקָר יִזְרַח שְׁמִשׁ" (שְׁמוּאֵל ב'
כג, ד), כִּי הִנֵּה כָּל עוֹד עֵנָה ה' אֶת בְּנֵיו, שְׁמָאֵל דּוּחָה וַיִּמִּין מִקְרִבָּת - וַח' עֵנָה כִּי
הֵגֶם כִּי שָׂדֵי הָרַע לִי.

וּתְשֹׁב נַעֲמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כִלְתָּהּ עִמָּה הַשָּׂדֶה מִשְׁרֵי מוֹאָב וְהָמָּה בָּאוּ
בֵּית לָחֶם בְּתַחֲלַת קֶצֶר שְׁעָרִים:

ב. וְלִנְעָמִי מוֹדֵעַ לְאִשָּׁה אִישׁ גִּבּוֹר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בָּעִז:
וּתְאֹמַר רֹוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נַעֲמִי אֶלְכֶּה־נָּא הַשָּׂדֶה וְאֶלְקָטָה בְּשִׂבְלִים
אַחֵר אֲשֶׁר אֲמָצֵא־חֵן בְּעֵינָיו וּתְאֹמַר לָהּ לְכִי בְּתִי: וּתְלֹךְ וּתָבוֹא וּתִלְקֹט
בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקְּצָרִים וַיִּקֶּר מִקְרָהָ חֲלָקַת הַשָּׂדֶה לְבָעִז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת

סג פירוש הרמח"ל

ובעת ההיא שם הקדוש יהו"ה למואב מתקן, המוֹאֲבִיָּה - מא"ב יהו"ה. מִשְׁרֵי
מוֹאָב היא באה, הוא שדי והוא שדי, כי "תַּחַת בְּשִׁתְּכֶם מִשְׁנָה" (ישעיהו סא, ז) וְ"לֶכֶן
בְּאַרְצָם מִשְׁנָה יִירָשׁוּ" (שם). על כן, בְּתַחֲלַת קֶצֶר שְׁעָרִים, "כִּי לֹא בַּחֲפוּזִן תִּצְאוּ"
(ישעיהו נב, יב) וכו', מעלת חג הפסח וחג העצרת יחדיו יחווירו. ובא לציון גואל.

פרק ב.

וְלִנְעָמִי מוֹדֵעַ לְאִשָּׁה. משה אשר במטהו בקע הים, הלא זה שְׂרָיָה ממשפחת דן,
אשר יפדה את ישראל מיד שוסייהם, בהיותו שר צבא ה' (זוהר ח"ג קצד, ע"ב). אִישׁ
גִּבּוֹר חֵיל. הנו מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בָּעִז. בו עוז וגבורה לא ירא ולא יחת.
וכעת יבקשו גרי הצדק להחזיק "בְּכֹנֶף אִישׁ יְהוּדִי לֵאמֹר גִּלְכָּה עִמָּכֶם" (זכריה ח, כג),
ככתוב "וּתְבַלְעֶנָּה הַשִּׁבְלִים הַדִּקּוֹת" (בראשית מא, ז) - מצב בני ישראל בגלותם, את
שְׂבַע הַשִּׁבְלִים... הַמְּלֹאוֹת" (שם) כי יאכלו את כל העמים.

וְאֶלְקָטָה בְּשִׂבְלִים, כי בתוכם ילוקטו בחמלת ה' עליהם, אַחֵר אֲשֶׁר אֲמָצֵא חֵן
בְּעֵינָיו.

וּתְלֹךְ, מארצם וממולדתם וּתָבוֹא וּתִלְקֹט בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקְּצָרִים — כי עת הקציר
הגיע. וַיִּקֶּר מִקְרָהָ חֲלָקַת הַשָּׂדֶה לְבָעִז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ — "מה" יצא
הַדָּבָר" (בראשית כד, ו), הלא הוא "מִקְרָה אֶחָד" (קהלת ט, ב), ככתוב, "כִּי מִקְרָה [בְּנִי]
הָאֶדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה [וְ] מִקְרָה אֶחָד לָהֶם" (קהלת ג, יט). ואלהים חפץ בבוועז הלזה,
בעבור זה — ה"מקרה אחד" בידו ניתן, ככתוב, "דֵּן יְדִין עִמּוֹ כְּאֶחָד שְׂבָטִי

אֱלִימֶלֶךְ: וְהִנֵּה-בָעוּ בָּא מִבֵּית לָחֶם וַיֹּאמְרוּ לְקוֹצְרִים יְהוֹנָה עִמָּכֶם
וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרְכֶךָ יְהוֹנָה: וַיֹּאמֶר בָּעוּ לְנַעֲרוֹ הַנָּצִיב עַל-הַקּוֹצְרִים לָמִי
הַנֶּעֱרָה הַזֹּאת: וַיַּעַן הַנַּעַר הַנָּצִיב עַל-הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מְוָאבִיָּה הִיא
הַשִּׁבְחָה עִם-נַעֲמִי מִשְׁרֵי מְוָאב: וַתֹּאמֶר אֶלְקִטָּה-נָּא וְאֶסְפַּתִּי בַעֲמָרִים
אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמֹד מֵאֵז הַבִּקְרָ וְעַד-עֵתָה זֶה שְׁבֵתָה הַבֵּית

סג פירוש הרמח"ל ע"ס

יִשְׂרָאֵל" (בראשית מט, טו). והוא קוצר את עומר השעורים - גרי צדק האלה, כעת
השמידו כל רשעי ארץ. וְהִנֵּה בָעוּ בָּא מִבֵּית לָחֶם, כי מקור ברכה הוא מאת ה'.
וַיֹּאמְרוּ לְקוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם, כל המברך מתברך ראשונה (ע"פ סוטה לח, ב). וַיֹּאמְרוּ לוֹ
יְבָרְכֶךָ ה', כי ימלא פי כל בית ישראל תהלתו, לאמר, "הִכָּה שָׂאוֹל בְּאֶלְפִּיר" (שמואל
א' כט, ה), וברוך מבנים יהיה "דָּן גֹּר אֲרִיָּה" (דברים לג, כב), "וְנוֹדַעַה יָד ה' אֶת עַבְדִּיו
וְזָעַם אֶת אֲבִיר" (ישעיהו סו, יד).

וַיֹּאמֶר בָּעוּ לְנַעֲרוֹ, כי מידי בואם לעבוד עבודת ה', לא לפי רגע יתן להם מתנה
לחסות תחת כנפי השכינה, כי בראשונה תחת העבד הנאמן יושמו, כי הוא נער
שֶׁר הָעוֹלָם הַנָּצִיב עַל הַקּוֹצְרִים ככתוב, "כִּי יֵלֶךְ מִלְּאֲכֵי לְפָנֶיךָ וְהִבִּיאָךְ אֶל הָאָמְרִי"
(שמות כג, וגו'), "הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלְּאָךְ לְפָנֶיךָ" (שמות כג, כ). לָמִי הַנֶּעֱרָה הַזֹּאת,
פירושו, לך יאתה. בעת ההיא הוא מביא אותה אליו וכה ידבר: נַעֲרָה מְוָאבִיָּה
הִיא מְוָאבִי וְלֹא מְוָאבִיָּה (יבמות עו, ע"ב) נאסרו לבא בקהל ה', וכעת בני ישראל
לארצם ישובו, והחזיקו עשר נשים "בְּכַנָּף אִישׁ יְהוּדִי" (זכריה ח, כג), כי תשש כחם
נקבה, ולא עוד יאמרו "בְּעָלוֹנוּ אֲדָנִים זוֹלָתְךָ" (ישעיהו כו, יג).

וַתֹּאמֶר אֶלְקִטָּה נָא וְאֶסְפַּתִּי בַעֲמָרִים - לקט שכחה ופאה מה שיתיר עם קדש
מִשְׁבָּעִם, כי ה' אלהים אמת אשר "חֲשֵׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַלְתִּי יָדַח מִמֶּנּוּ נִדָּח" (שמואל
ב' יד, יד). יניח מקום להם להתגדר בו אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים השפע שבע רצון. וַתָּבוֹא
וַתַּעֲמֹד, בנסיונה, "לַעֲבֹד עֲבֹדָת עֲבָדָה וְעֲבֹדָת מִשְׁא" (במדבר ד, מז), "חֲטָבִי עֲצִים
וְשֹׁאֲבֵי מִים" (יהושע ט, כא) תחת היותם בארצם לבטח. מֵאֵז, "כְּאוֹר בִּקְרָ יִזְרַח שְׁמִשׁ"
(שמואל ב' כג, ד) לְשֵׁה פְזוּרָה יִשְׂרָאֵל" (ירמיהו ג, יז) מֵאֵז הַבִּקְרָ וְעַד עֵתָה, סוף הימים

מָעַט: וַיֹּאמֶר בָּעֵז אֱלֹהִים הָלוֹא שָׁמַעְתָּ בְּתִי אֶל־תִּלְכִּי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה
 אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה וְכֵה תִדְבָּקִין עִם־נַעֲרָתִי: עֵינֶיךָ בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר־
 יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵיהֶן הָלוֹא צִוִּיתִי אֶת־הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעָךָ וְצִמָּת
 וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַכְּלָיִם וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַבּוּן הַנְּעָרִים: וַתִּפֹּל עַל־פָּנֶיהָ
 וַתִּשְׁתַּחֲוֶה אַרְצָה וַתֹּאמֶר אֱלֹהִים מִדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירָנִי וְאֲנִי
 נִכְרִיָּה: נִינֵן בָּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה הִנֵּה לִי כָּל אֲשֶׁר־עָשִׂית אֶת־חֲמוּתְךָ
 אַחֲרֵי מוֹת אִישׁךָ וַתַּעֲזָבִי אֶבִּיד וְאִמְךָ וְאַרְץ מוֹלֶדְתְּךָ וַתִּלְכִּי אֶל־עַם אֲשֶׁר
 לֹא־יָדַעְתָּ תְּמוּל שְׁלָשׁוֹם: יִשְׁלָם יְהוָה פְּעֻלָּךְ וְתִהְיֶה מְשֻׁכַּרְתְּךָ שְׁלָמָה מֵעַם
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת־כַּנְּפָיו:

סג פירוש הרמח"ל

הנם עובדים ועושים את מלאכתם - הגם כי מעט היא, כי בני ישראל עבדו את
 ה' מאז היותם זה שְׁבֻתָּה חֲבִית מָעַט. על כן אם באו הָלוֹא שָׁמַעְתָּ בְּתִי, לא
 יחזרו לעבוד אלהים אחרים, אֵל תִּלְכִּי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר וְזו הדרך לכו בה, וְכֵה
 תִדְבָּקִין עִם נַעֲרָתִי. ואם עֵינֶיךָ בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן, ולא בשדה אחר, הָלוֹא
 צִוִּיתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעָךָ, וְצִמָּת, לקבל הצריך להם. וְהִלַּכְתָּ אֶל הַכְּלָיִם,
 כי המה לא יבואו אל הקדש פנימה, כי אם בחוץ יעמודו, וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַבּוּן
 הַנְּעָרִים, "כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֲרִית" (ישעיהו לז, לב) אל העמים אשר ישובו לעבוד
 את ה'.

וַתִּפֹּל עַל פָּנֶיהָ, כדרך כל העבדים. מִדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ - כי חסד הוא
 לְהַכִּירָנִי וְאֲנִי נִכְרִיָּה. והגם כי נכריה היא, יחשב לה עזבה את עמה ואת אלהיה
 [ו]האיש המת, אֲשֶׁר עָשִׂית אֶת חֲמוּתְךָ אַחֲרֵי מוֹת אִישׁךָ וַתַּעֲזָבִי וכו' כדרך
 הנכון, וַתִּלְכִּי אֶל עַם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ תְּמוּל שְׁלָשׁוֹם, הלא הם בני ישראל אשר
 שונאיהם מאסו להכיר אותם ויתנכרו אליהם. בעבור זה, יִשְׁלָם ה' פְּעֻלָּךְ וכו'
 מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל - כי בעת ההיא "יְהִי ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זכריה יד, ט). וגם
 גויי הארץ המתיהדים, מאת ה' יקבלו, ולא ילכו עוד איש בשם אלהיו, "כִּי עַל

וַתֹּאמֶר אֲמָצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי כִּי נִחְמַתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עַל־לֵב שְׂפַחְתִּיךָ
וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שְׂפַחְתֶּיךָ: וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֹז לַעֲת הָאֵכֶל גָּשִׁי הֵלֶם
וְאָכַלְתָּ מִן־הַלֶּחֶם וְטִבַּלְתָּ בַּחֲמֶזֶן וַתִּשָּׁב מִצָּד הַקְּצָרִים וַיִּצְבֹּט־לָהּ
קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתֵּתֶר: וַתֵּקֶם לִלְקֹט וַיִּצֹו בְּעֹז אֶת־נַעֲרָיו לֵאמֹר גַּם
בֵּין הָעֹמְרִים תִּלְקֹט וְלֹא תְכַלִּימוּהָ: וְגַם שַׁל־תִּשְׁלֹו לָהּ מִן־הַצִּבְתִּים
וְעִזְבֹתָם וְלִקְטָה וְלֹא תִנְעֲרוּ־בָּהּ: וַתִּלְקֹט בַּשָּׂדֶה עַד־הָעֶרֶב וַתַּחֲבֹט אֶת

ספ פירוש הרמח"ל

כָּל מוֹצָא פִּי ה' יִחְיֶה הָאָדָם" (דברים ח, ג), "וְגַר זָאב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ" (ישעיהו יא, ו), וידעו כל בשר כי פי ה' דבר. וַתֹּאמֶר אֲמָצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי - שריה זה, הגם כי הוא שר צבא אדני, לנתוש ולנתוץ להאביד ולהרוס, גם הוא על גרי הצדק ירחם, הבאים לחסות בצל ה', וימצאו חן בעיניו, ומאויב יהיה להם לאוהב. וינחם אותם וידבר על לבם. ובעבור זה יתנו לו תודה, ויאמרו, כִּי נִחְמַתָּנִי. אמנם לא כל אשר ימלא את ידו יהיה לרצון, כי חסידי אומות העולם לבדם יִרְצו לעבוד את ה', וְכִי דִבַּרְתָּ עַל לֵב שְׂפַחְתִּיךָ, כי לב האומות ירצה, והשאר יכרתו. ועל כן לא יהיו הגרים האלה הולכים בדרכי אבותיהם אשר לא לעבדים אלא לשפחות ניתנו, וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שְׂפַחְתֶּיךָ.

ובהיות ששלש פעמים כשנה יעלו כל משפחות האדמה אל הר ה' לקבל מזונם, וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֹז לַעֲת הָאֵכֶל גָּשִׁי הֵלֶם, הלא על זה כתוב, ותקרא את שם הבאר "בְּאֵר לַחֵי רֵא"י" (בראשית טז, יד) "כִּי אִמְרָה הֵגַם הֵלֶם רְאִיתִי אַחֲרֵי רֵא"י" (בראשית טז, יג) כי שם נגלה אליה האלהים, ועל כן תבא לבית אל לאכול גם היא את הלחם, וְאָכַלְתָּ מִן הַלֶּחֶם. אמנם וְטִבַּלְתָּ בַּחֲמֶזֶן כִּרְאוֹי לעצל, כי אליה וקוץ בה - להם יאתה, ועבודתם היא המחמצת, ותשם מר במתוק כאשר נאות להם, אשר לא עבדו את ה' מלפנים. על כן, וַתִּשָּׁב מִצָּד הַקְּצָרִים כי מן הצד תעמוד לקבל לחם קל, וַיִּצְבֹּט לָהּ קָלִי. ובהיות כי לא הוכנה לקבל מימי קדם, גם מן המעט וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתֵּתֶר. וְגַם שַׁל תִּשְׁלֹו לָהּ מִן הַצִּבְתִּים וְעִזְבֹתָם וְלִקְטָה אמנם מעט מזער לא כביר, כי אז לא על זה יהיה חרון אף ה' על ישראל, וְלֹא תִנְעֲרוּ בָּהּ.

אֲשֶׁר־לִקְטָה וַיְהִי כְּאַיִפָּה שְׁעָרִים: וַתֵּשֶׂא וַתִּבְּרָא הָעִיר וַתֵּרָא חֲמוּתָהּ אֶת
אֲשֶׁר־לִקְטָה וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן־לָהּ אֶת אֲשֶׁר־הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה: וַתֹּאמֶר לָהּ
חֲמוּתָהּ אֵיפָה לִקְטָת הַיּוֹם וְאַנְה עֲשִׂית יְהִי מִכִּירָךְ בְּרוּךְ וַתִּגַּד לַחֲמוּתָהּ
אֶת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בָּעֵז:
וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְכֻלָּתָה בְּרוּךְ הוּא לִיהֲוֶה אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חֲסִדּוֹ אֶת־הַחַיִּים
וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נַעֲמִי קְרֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגְּאֻלָּנוּ הוּא: וַתֹּאמֶר רֹות
הַמּוֹאָבִיָּה גַם כִּי־אָמַר אֵלַי עַם־הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִדְבָּקִין עַד אִם־כָּלוּ
אֶת כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי: וַתֹּאמֶר נַעֲמִי אֶל־רֹות כָּלָתָה טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי
עַם־נַעֲרוֹתָיו וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בַּשָּׂדֶה אַחֵר: וַתִּדְבָּק בְּנַעֲרוֹת בָּעֵז לְלִקֵּט
עַד־כָּלוֹת קִצְר־הַשְּׁעָרִים וּקְצִיר הַחֲטִיִּם וַתֵּשֶׂב אֶת־חֲמוּתָהּ:

סג פירוש הרמח"ל

עוד כל ימי הארץ תלקט ותִּלְקֹט בַּשָּׂדֶה עַד הָעָרֶב. אמנם אינם כי אם שעורים, כי
החטים לבני ישראל ניתנו, וַיְהִי כְּאַיִפָּה שְׁעָרִים. בימים האלה גם הם יעלו ויבואו אל
בית ה' ובידיהם מנחה, וַתֵּשֶׂא וַתִּבְּרָא הָעִיר וַתֵּרָא חֲמוּתָהּ אֶת אֲשֶׁר לִקְטָה וַתּוֹצֵא
וַתִּתֵּן לָהּ אֶת אֲשֶׁר הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה.

וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוּתָהּ אֵיפָה לִקְטָת הַיּוֹם וְאַנְה עֲשִׂית, לראות אם יאמרו כחי ועוצם
ידי עשה לי את החיל הזה. אמנם, יְהִי מִכִּירָךְ בְּרוּךְ, הלא הוא שריה זה
שאמרנו, כי כל המברך מתברך. אמנם גם הם ידעו את ה' מקטנם ועד גדולם,
יכירו וידעו כי לא גבורתם, כי אם שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בָּעֵז.
בעבור זה, בְּרוּךְ הוּא לָהּ אֲשֶׁר לֹא עָזַב חֲסִדּוֹ אֶת הַחַיִּים - הגם עם בני ישראל,
וְאֶת הַמֵּתִים - גויי הארץ. ומדוע יכול לעשות כל זה קְרֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגְּאֻלָּנוּ
הוּא - גם גואל נקרא בהיותו שר צבא ה'.

וַתֹּאמֶר רֹות הַמּוֹאָבִיָּה גַם כִּי אָמַר אֵלַי, כי זהו הדרך הישר אשר יתדבקו על
בני ישראל עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבָּקִין עַד אִם כָּלוּ אֶת כָּל הַקָּצִיר אֲשֶׁר לִי,
כי בזה הנם "כָּרִית שָׂדֶה אֲשֶׁר בָּרְכוּ ה'" (בראשית כז, כז) נקשרים. וְלֹא יִפְגְּעוּ בָךְ בַּשָּׂדֶה
אַחֵר, שדה קוצים. והנה כעת יְכַלָּה קְצִיר הַשְּׁעָרִים וּקְצִיר הַחֲטִיִּם, הלא ישוב
הָעֹפֵר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה" (קהלת יב, ז).

ג. ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך:
ועתה הלא בעז מדעתנו אשר תיית את הנערותיו הנה הוא זרה את-גִּרְן
השערים הלילה: ורחצתו וסכתו ושמת שמלתיך עליה וירדת הגרן אל-
תודעי לאיש עד בלתי לאכל ולשתות: ויהי בשכבו וידעת את המקום
אשר ישכב-שם ובאת וגלית מרגלתי ושכבת והוא יגיד לך את אשר
תעשין: ותאמר אליה כל אשר-תאמרי [קרי ולא כתיב אלי] אעשה: ותרד
הגרן ותעש ככל אשר-צויתה חמותה: ויאכל בעז וישת וייטב לבו ויבא
לשכב בקצה הערמה ותבא בליל ותגל מרגלתי ותשכב:

ס פירוש הרמח"ל

פרק ג.

אם כן, גם הם יבקשו מנוחה לעתיד, הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך.
ובהקרב יום ה' יום הדין הגדול, אז לשריה ניתן לתקן את השעורים הללו, לזרות
מהם התבון, אשר על זה כתוב, "תזרם ורוח תשאם" (ישעיהו מא, טז). הנה הוא זרה
את גרן השערים הלילה, כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור.
ורחצת וסכת ושמת שמלתיך עליה, להמחות כל מעשיהם אשר עשו.
אמנם, וירדת הגרן אשר שם הדין יעשה מכל ילוד אשה. אל תודעי לאיש עד
בלתי לאכל ולשתות, כי אין ראוי יבוא העבד לאכול אם לא אכל ושתי רבו.
ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם, כי ידעו המנוח אשר לבני
ישראל יהיה. ובאת וגלית מרגלתי ושכבת תחת רגליו כי בשפל ישבו. והוא
יגיד לך את אשר תעשין, כי בידו נפקדו. ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה,
הלא זוהי תחילת המחשבה. באשר תמותי אמות ושם אקבר. להעשות כל
הארץ שפה אחת ודברים אחדים, לעבוד את ה' שכם אחד.

ותרד הגרן וגו'. ויאכל בעז וישת וייטב לבו, מאכל ומשתה הנשמה הלא היא
תורת ה' אשר עליה יחיה האדם. ויבא לשכב בקצה הערמה, בהגיע כל המעשים
לקציהם. אז, ותבא בליל, בכח הטל המחיה את המתים יבואו. ותגל מרגלתי
ותשכב. וזהו יד יעקב האוחזת בעקב עשו. והיות כל זה בגרים נולד מגלות בני

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיַּחְרַד הָאִישׁ וַיִּלְכֹּץ וַהֲנִיחָהּ אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מְרֻגְלָתוֹ:
וַיֹּאמֶר מִי־אַתָּה וַתֹּאמֶר אֲנֹכִי רֹות אֲמִתְּךָ וּפְרִשְׁתָּ כְּנָפַי עַל־אַמְתְּךָ כִּי גָאֵל
אַתָּה: וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּה לַיהוָה בְּתִי הִיטַבְתָּ חֲסִידְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרֵאשֹׁן
לְבַלְתִּי־לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אֲסִידֵל וְאִם־עָשִׂיר: וְעַתָּה בְּתִי אֶל־תִּירָאִי
כָּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אַעֲשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עִמִּי כִּי אִשָּׁת חַיִל אַתָּה:
וְעַתָּה כִּי אֲמַנָּם כִּי גָאֵל אֲנֹכִי וְגַם יֵשׁ גָּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי: לִינִי הַלַּיְלָה וַהֲנִיחָהּ
בַּבֹּקֶר אִם־יִגְאָלְךָ טוֹב וְגָאֵל וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ לִגְאָלְךָ וַיִּגְאָלְתִּיךָ אֲנֹכִי חִי־
יְהוָה שִׁכְבִּי עַד־הַבֹּקֶר:

סג פירוש הרמח"ל

ישראל אשר הגינו בעדם ובעד הבאים אליהם. וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיַּחְרַד הָאִישׁ וַיִּלְכֹּץ, ומזה נולד וַהֲנִיחָהּ אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מְרֻגְלָתוֹ. וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה - כי כן שאול ישאלו גם לכל אשר ילך לבית עולמו, לראות אם מכיר את עצמו. וכאשר תשיב כשורה, אזי לרצון תהיה, כי הלא במסור עצמם ביד ה' לְבַלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים. ואינם יודעים אם יהיו אפר תחת רגלי עם קדוש - אִם יָל, או אם יתענגו ברוב טוב - וְאִם עָשִׂיר. וה' אלהי ישראל ועמו ישמחו בם, כי "בְּרַב עִם הַדֶּרֶת מְלֹךְ" (משלי יד, כח) - כִּי יוֹדֵעַ כָּל שַׁעַר עִמִּי כִּי אִשָּׁת חַיִל אַתָּה.

וְעַתָּה כִּי אֲמַנָּם כִּי גָאֵל אֲנֹכִי וְגַם יֵשׁ גָּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי, הלא כתוב "שְׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עִמָּד לְגַס עַמִּים אֱלֹוֵי גוֹיִם יְדָרְשׁוּ" (ישעיהו יא, י) כי הכל לו יהיה, בראש ו"מי בִּרְאשׁ, בֶּן יִשְׂרָאֵל" (סנהדרין קב ע"א), ראשון לכל דבר שבקדושה (ע"פ גיטין נט, ע"ב). לִינִי הַלַּיְלָה הלא הוא שארית הלילה הנשארה עדי יאיר היום, וגאולת ישראל שלימה תהיה. "כִּי עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד" (חבקוק ב, ג), וגוג יבא "עַל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל לח, יח). אמנם כְּתוּם כל הדברים האלה "וּכְאֹר בֹּקֶר יִזְרַח שֶׁמֶשׁ" (שמואל ב' כג, ד) וַהֲנִיחָהּ בַּבֹּקֶר - "בֹּקֶר לֹא עֲבוֹת" (שם) אל עם ה' הגאולים. בעת ההיא למשיח בן אפרים יהיה - אם לתת גאולה הוא אל הגרים האלה, או אם שריה יגאלם, אִם יִגְאָלְךָ טוֹב וְגָאֵל וְאִם לֹא יִחַפֵּץ לִגְאָלְךָ וַיִּגְאָלְתִּיךָ אֲנֹכִי, כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור (ע"פ ירושלמי ראש השנה א, ח), ועל כן נשבע להם לאמר, חִי ה' שִׁכְבִּי עַד הַבֹּקֶר.

וּתְשַׁכַּב מִרְגְּלוֹתָיו עַד-הַפֶּקֶר וּתָקֵם בְּטָרֶם יָכִיר אִישׁ אֶת-רַעְיוֹנוֹ וַיֹּאמֶר
 אֶל-יְהוָה כִּי-בָאָה הָאִשָּׁה הַגֵּרָה: וַיֹּאמֶר הָבִי הַמַּטְפַּחַת אֲשֶׁר-עָלֶיךָ
 וְאַחֲזִי-בָהּ וְתֹאחֲזוּ בָּהּ וַיִּמָּד שְׁשֶׁעֶרִים וַיִּנָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר: וְתִבּוֹא
 אֶל-חֲמוּתָהּ וְתֹאמַר מִי-אַתָּה בְּתִי וְתַגִּד-לָהּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה-לָּהּ הָאִישׁ:
 וְתֹאמַר שְׁשֶׁעֶרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי בִי אָמַר [אֵלִי] אֶל-תִּבּוֹאִי רִיקָם אֶל-
 חֲמוּתָךְ: וְתֹאמַר שְׁבִי בְּתִי עַד אֲשֶׁר תִּדְּעִין אִיךָ יִפֹּל דְּבָרְךָ כִּי לֹא יִשְׁקֹט
 הָאִישׁ כִּי-אִם-כָּלָה הַדְּבָר הַיּוֹם:

סג פירוש הרמח"ל

וּתְשַׁכַּב מִרְגְּלוֹתָיו עַד הַפֶּקֶר, כדרך הנכנעים, וּתָקֵם ממשכבה לעלות אל הר ה'.
 אמנם כל דבר בהעלם יעמוד, עדי ישקיף וירא ה' משמים בְּטָרֶם יָכִיר אִישׁ - ה'
 איש מלחמה, אֶת רַעְיוֹנוֹ - זרע הקדש, אשר עליהם אמר הכתוב, "לִמְעַן אֲחִי וְרַעִי
 אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ" (תהלים קכב, ח). ואין כל סתר זה - איננו כי אם לצפות זמן
 ועת נכון, אֶל יְהוָה כִּי בָאָה הָאִשָּׁה הַגֵּרָה. אמנם בהיות ישראל ילבשו בגדי
 שונאיהם, אשר להם יאתו מיום היותם על הר סיני, בעבור זה, הָבִי הַמַּטְפַּחַת
 אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְאַחֲזִי בָהּ, כי בהאחזם אחרי הלבושים האלה יתקנו. וְתֹאחֲזוּ בָהּ,
 וַיִּמָּד שְׁשֶׁעֶרִים, כי בזה יתתקן פגם שש ימי המעשה שהיו בגלות, שהם
 שעורים ולא חטה. והנה בהיות שבני ישראל יבזו "אֶת בְּזִיזֵיהֶם" (יחזקאל לט, ט) על
 כן אומר, וַיִּנָּשֶׁת עָלֶיהָ. ובזה - וַיָּבֹא הָעִיר, כי יכול לבא אל מתוך למחנה - טהור
 הוא.

וְתִבּוֹא אֶל חֲמוּתָהּ וְתֹאמַר מִי אַתָּה בְּתִי, כי בהתקרבה להיות בבני ישראל,
 תמיד צריך לבקש - "מי את" כאומרנו. והנה שש השעורים לחלקם ניתנו לתקן,
 כי גם הם צריכים לעשות תיקונים, אֶל תִּבּוֹאִי רִיקָם אֶל חֲמוּתָךְ.
 והנה שְׁבִי בְּתִי, תאמר לה כנסת ישראל להניח לה מקום מנוחה, וידעו גוים
 את שם ה'. עַד אֲשֶׁר תִּדְּעִין אִיךָ יִפֹּל דְּבָרְךָ, כי ה' אלהים יתן להם "לְשׁוֹן לְמוֹדִים
 לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעַף דְּבָרְךָ" (ישעיהו ג, ד). כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ - הלא הוא שריה, כי
 בכח התעוררותו לא שקט ולא ישקוט עד אִם כָּלָה הַדְּבָר הַיּוֹם.

ד. וּבָעֵז עָלָה הַשָּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וַהֲנִיחַ הַגָּאֵל עֵבֶר אֲשֶׁר דִּבֶּר-בָּעֵז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׂבַח-פֶּה פִּלְנִי אֶלְמִנִי וַיִּסֹּר וַיֵּשֶׁב: וַיִּקָּח עֲשָׂרָה אָנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׂבוּ-פֶה וַיֵּשְׁבוּ: וַיֹּאמֶר לַגָּאֵל חֲלֹקֶת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ לְאַלְיִמְלֶךְ מִכְרָה נַעֲמִי הַשָּׂבָה מִשָּׂדֶה מוֹאָב: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי אֲנִלָּה אֶזְנֶךָ לְאֹמֶר קִנְיָה נִגְדַּד הַיִּשְׁבִּים וְנִגְדַּד זִקְנֵי עַמִּי אִם-תִּגְאָל גָּאֵל וְאִם-לֹא וַיֹּאמֶר הַיָּדָה לִי וְאִדְעָה כִּי אֵין זִוְלָתְךָ לַגָּאֹל וְאֲנֹכִי אֲחִירָךְ וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲנִלָּה: וַיֹּאמֶר בָּעֵז בְּיוֹם-קִנְיֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיָּד נַעֲמִי וַיֵּמָאֵת רֹוֹת הַמּוֹאָבִיָּה אֲשֶׁת-הַמֶּת קִנְיָתָה לְהַקִּים שֵׁם-הַמֶּת עַל-נַחֲלָתוֹ: וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לֹא אוֹכַל לַגָּאֵל-לִי פֶן-אֲשַׁחִית אֶת-נַחֲלָתִי גָאֵל-לְךָ אֶתְּךָ אֶת-גָּאֹלְתִּי כִּי לֹא-אוֹכַל לַגָּאֵל:

סג פירוש הרמח"ל

פרק ד.

וּבָעֵז עָלָה הַשָּׁעַר - כי בהגיע עת קץ ובהקרב גאולה יעלה שריה משפל ערכו למקום שער העליון, שמה יפגע בו משיח בן יוסף. וַהֲנִיחַ הַגָּאֵל עֵבֶר אֲשֶׁר דִּבֶּר בָּעֵז באומרו - אָמֵנָם כִּי אִם גָּאֵל אֲנֹכִי וְגַם יֵשׁ גָּאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי (רות ג, יב), אזי יאמר לו, סוּרָה - כי הוא עת נכון לתקן ו"ה, אותיות שניות של שם יהו"ה ב"ה, בכח י' הויות - ס"ר ו"ה. כי י"ה - מישראל ניתקנו, ו-ו"ה - בבא הגרים יתוקנו. אמנם נעלם הוא, כי גאולת ישראל לא ניגלתה - סוּרָה שְׂבַח פֶּה פִּלְנִי אֶלְמִנִי. וגם אחרי העירו את הגואל לגאול, יעיר עשרה אנשים מזקני העיר, הגם כי אינם זקני העיר כי אם מכח זקני העיר, יפרש בעת ההיא את השמלה לפני זקני העיר - כל המאורע לבני ישראל, וכי תמה זכות אבות - חֲלֹקֶת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ לְאַלְיִמְלֶךְ מִכְרָה נַעֲמִי. אמנם כאשר ישמע הכרח גאולת הגרים, הגם כי רצונו לגאול את ישראל - ימנע עצמו מזה, כי ירא פן יתדבקו אחריו כימי קדם, כי שלטו עליו בימי ירבעם. ועל כן - לֹא אוֹכַל לַגָּאֹל לִי פֶן אֲשַׁחִית אֶת נַחֲלָתִי וכו'. בעבור זה מיד נהפך הגלגל, כי לפי השתנות הזמנים הגאולה משתנית, כאשר מימי קדם.

וְזֹאת לְפָנַי בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַנֶּאֱלָה וְעַל־הַתְּמוּדָה לְקַיֵּם כָּל־דְּבַר שְׁלֹף
אִישׁ נֶעְלָו וְנָתַן לְרַעְיוֹ וְזֹאת הַתְּמוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הַנֶּאֱלָל לְבַעַז קְנֵה־
לָךְ וַיִּשְׁלֹף נֶעְלָו: וַיֹּאמְרוּ בָּעִז לְזִקְנֵי וְכָל־הָעָם עָדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי
קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לְאַלְיִמְלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נַעֲמִי:
וְגַם אֶת־רִוֵּת הַמַּאֲבִיָּה אֲשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים שֵׁם־הַמֶּת
עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא־יִכְרַת שֵׁם־הַמֶּת מֵעַם אַחֲרָיו וּמִשְׁעֶר מְקוֹמוֹ עָדִים אַתֶּם
הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בַּשָּׂעַר וְהַזִּקְנִים עָדִים יִתְּן יְהוָה אֶת־הָאִשָּׁה
הַבָּאָה אֶל־בֵּיתְךָ כְּרַחֲלוֹ וּכְלָאָהּ אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתִּיָּהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל

סג פירוש הרמח"ל

וְזֹאת לְפָנַי בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַנֶּאֱלָה וְעַל הַתְּמוּדָה כִּי תמיד פעם בפעם בהיות גאולה
- תמורה תמצא ממה שהיה מלפניה, ושינוי סדר. ופה יהי כן שְׁלֹף אִישׁ נֶעְלָו -
הלא הם הגרים הבאים להתאסף אל בית ישראל, אשר עליהם נאמר, "וְהִדְרִיךְ
בְּנַעֲלִים" (ישעיהו יא, טו), "מִה יָפוּ פְעָמֶיךָ בְּנַעֲלִים" (שיר השירים ז, ב). על כן וַיֹּאמֶר הַנֶּאֱלָל
לְבַעַז קְנֵה לָךְ וַיִּשְׁלֹף נֶעְלָו, לתתה לבועז - יהיה לו כח ועצמה לעשות חיל.
וַיֹּאמְרוּ בָּעִז לְזִקְנֵי וְכָל הָעָם עָדִים אַתֶּם הַיּוֹם - כִּי יהיה גלוי וידוע לכל העם כי
בו בחר ה' להושיע את עמו מיד שוסיים. וגם כי מהם יקח כח לעשות מעשהו,
ולקנות לעצמו מעשה שלושת הרועים להכין דרך ישר לפניהם, דרך לעבור
גאולים, כִּי קָנִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַלְיִמְלֵךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד
נַעֲמִי, כִּי על כן יכול ויכול לאכול את כל הגוים על ימין ועל שמאל, כִּי יקח לו
כח משה ושני המשיחין, וְגַם אֶת רִוֵּת הַמַּאֲבִיָּה הלא הם הגרים האלה - קָנִיתִי
לִי לְאִשָּׁה כִּי תקרא על שמו. ומדוע זה יהיה לו, כִּי ממש הוא בא, אשר הוא
החל להוציא יְפִי יָקָר מְזוֹלֵל, ועל כן הגם כי מת, על שמו יקראו - לְהָקִים שֵׁם
הַמֶּת שהוא משה מת.

אז יאמרו כל ישראל קול רם - יִתְּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתְךָ כְּרַחֲלוֹ וּכְלָאָהּ
- בעבור היות שריה זה חיבור שני המשיחין, אשר האחד מרחל יוצא ואחד

וַעֲשֶׂה-חֵיל בְּאַפְרָתָה וּקְרָא-שֵׁם בְּבֵית לָחֶם: וַיְהִי בֵיתָךְ בְּבֵית פְּרָץ
 אֲשֶׁר-יִלְדָה תָמָר לַיהוּדָה מִן-הַזֶּרַע אֲשֶׁר יָתַן יְהוָה לָךְ מִן-הַנְּעֻרָה
 הַזֹּאת: וַיִּקַּח בָּעֵז אֶת-רוּת וַתְּהִי-לּוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ
 הָרִיוֶן וַתֵּלֶד בֶּן: וַתֹּאמְרָנָה הַנָּשִׁים אֶל-נַעֲמִי בְרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית
 לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל: וַהֲיָה לָךְ לְמַשִּׁיב נָפֶשׁ וּלְכֹלְכַל אֶת-
 שִׁיבְתְּךָ כִּי כָלְתָךְ אֲשֶׁר-אַהֲבָתְךָ יִלְדֶתוּ אֲשֶׁר-הִיא טוֹבָה לָךְ מִשְׁבַּעַה

ס פירוש הרמח"ל

מלאה. וַעֲשֶׂה חֵיל בְּאַפְרָתָה הלא הוא משיח בן אפרים. וּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם -
 בית לחם יהודה - משיח בן דוד. אזי יחל להלחם על אויביו להשמידם, כאשר
 עשה דוד, "פָּרַץ ה' אֶת אִיבֵי לִפְנֵי כְּפָרֶץ מַיִם" (שמואל ב' ה, כ) - וַיְהִי בֵיתָךְ בְּבֵית
 פְּרָץ אֲשֶׁר יִלְדָה תָמָר לַיהוּדָה - כי הכל מיד אשה אליו יגיע, כעת צאת ממעי
 תמר פרץ, מימי קדם.

וַיִּקַּח בָּעֵז אֶת רוּת וַתְּהִי לּוֹ לְאִשָּׁה, כי לו תהיה לעולם "לא יוכל לשלחה כל
 יָמָיו" (דברים כב, יט). ובהיות כי מה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח, ע"ב), בעבור
 זה כל מעשי הגרים הללו לזכות שריה יחשב, כי מכוחו הם באים - וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
 וַיִּתֵּן ה' לָהּ הָרִיוֶן וַתֵּלֶד בֶּן - מצות ומעשים טובים.

וַתֹּאמְרָנָה הַנָּשִׁים אֶל נַעֲמִי אלה הם אומות העולם אשר יודו וישבחו על טובת
 בני ישראל, וגם כי גואלם חזק הוא יריב ריבם, ולא שקט ולא נח ולא שבת -
 בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל - כשם הגדולים
 אשר בארץ.

וַהֲיָה לָךְ לְמַשִּׁיב נָפֶשׁ, כי יחיה את בני ישראל ממיתתם, אשר בעת הגלות נאמר
 בהם, "בְּמַחֲשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם" (איכה ג, ו). וּלְכֹלְכַל אֶת שִׁיבְתְּךָ, כי אז
 ישראל יגיעו לעת זקנה ושיבה, וגויי הארץ יכלכלו אותם, "וַיִּנָּקֶת חֵלֶב גּוֹיִם"
 (ישעיהו ס, טז), "וַהֲיוּ מְלָכִים אִמְנִיָּה" (ישעיהו מט, כג) וכו' "וּבְגִי נָכַר אֶכְרִיכֶם וְכִרְמִיכֶם"
 (ישעיהו סא, ה). כִּי כָלְתָךְ אֲשֶׁר...

[חסר ההמשך המאמר בכ"י וחבל על דאבדון].

בָּנִים: וּתְלַח נַעֲמִי אֶת־הַלֵּל וּתְשַׁתְּהוּ בְּחִיקָהּ וּתְהִי־לוֹ לְאִמָּנָה: וּתְקַרְאָנָה לּוֹ הַשְּׂכָנוֹת שֵׁם לְאִמֹּר יֶלֶד־בֶּן לְנַעֲמִי וּתְקַרְאָנָה שְׁמוֹ עֹבֵד הוּא אָבִי־יִשִּׁי אָבִי דָּוִד: וְאַלְהָ תוֹלְדוֹת פָּרַץ פָּרַץ הוֹלִיד אֶת־חֲצָרוֹן: וְחֲצָרוֹן הוֹלִיד אֶת־לֵם וְלֵם הוֹלִיד אֶת־עֲמִינָדָב: וְעֲמִינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחֲשֹׁן וְנַחֲשֹׁן הוֹלִיד אֶת־שִׁלְמֹן: וְשִׁלְמֹן הוֹלִיד אֶת־בָּעַז וּבָעַז הוֹלִיד אֶת־עֹבֵד: וְעֹבֵד הוֹלִיד הָדָר אֶת־יִשִּׁי וְיִשִּׁי הוֹלִיד אֶת אֶת־דָּוִד:

רוּת	הָדָר	אֶת	הָדָרָא	רְנִיא
------	-------	-----	---------	--------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּד" (שיר השירים ד, ז). יֵשׁ שְׁנֵי [בְּחִינוֹת] לְמַשִּׁיחַ: א' בְּסוּד עֶבֶד וּמִקוֹמוֹ בְּסוּף הָרְגָלִים, וְאַחַד בְּסוּד רֹאשׁ. הַשְּׂכִינָה - בְּזִמְנָה שֶׁהִיא בְּרִגְלִים, מִשָּׁם מִתְקַנֶּת בְּחִינַת הָרֹאשׁ. וְסוּד זֶה עֹבֵד וְיִשִּׁי - בֶּן יִשִּׁי בְּרֹאשׁ. וּמַעֲבֵד יוֹצֵא יִשִּׁי. אַחֵר כֵּד, מִשָּׁם יוֹצֵא דָוִד, וְלָכֵן, "כִּלְדָּ יִפָּה", אֵינוֹ מוֹם שֶׁהִיָּתָה בְּסוּד עֶבֶד, כִּי אֲדָרְבָּא, שֶׁם נִתְקַן הָרֹאשׁ.

איכה

יש לקרא פסוקי איכה בלחש

יִשְׁכַּח בְּגוֹלָם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ כָּל־
רַדְפֵיהָ הַשִּׁיגִינָהּ בֵּין הַמְּצָרִים:
רֹאה יְהוָה כִּי־צָר־לִי מַעַי
חֲמַרְמְרוּ נִהַפְדָּ לִבִּי בְּקִרְבִּי כִי
מָרוּ מְרִיתִי מִחוּץ שְׂכָל־חֶרֶב
בְּבֵית כְּמוֹת: שְׁמָעוּ כִּי נִאֲנָחָה אֲנִי

אִיכָה! יִשְׁכַּח כְּדָר הָעִיר רַבְּתִי עָם
הִיָּתָה כְּאִלְמָנָה רַבְּתִי בְּגוֹלָם שְׂרָתִי
בְּמִדְיָנוֹת הִיָּתָה לְמָס: כָּלוּ תִבְכָּה
כִּלְיָה וְדַמְעָתָה עַל לַחֲיָה אֵין־לָהּ
מִנְחָם מִכָּל־אַחֲבָיָה כָּל־רַעֲיָהּ
בְּנָדוּ כִּי הִי לֹה לְאִיָּבִים: גְּלָתָה
יְהוּדָה מִלְּעִי וּמִרַב עֲבָדָה הִיא

פָּלִיט וְשָׁרִיד אֲשֶׁר-טָפַחְתִּי וְרַבִּיתִי
אֵיבִי כָלָם:

איכה יועם זָהָב ישנא הכתם הטוב
תשתפכנה אבני־קֹדֶשׁ בְּרָאשׁ כָּל-
חוּצוֹת: בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים
הַמְסֻלָּאִים בַּפֹּז איכה נחשבו
לְנִבְלֵי־חֶרֶשׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי יוֹצֵר: גַּם-
תַּנִּים תִּלְצוּ שֹׁד הַיְנִיקוּ גִּירֵיהֶן בַּת-
עַמִּי לֹא־כֹזֵר כִּיעֲנִים בַּמִּדְבָּר:

רוח אפינו מְשִׁיחַ יְהוָה נִלְכַּד
בְּשָׁחִיתוֹתָם אֲשֶׁר אִמְרָנוּ בְּצִלּוֹ
נָחִיָּה בְּנוֹיָם: שִׁישִׁי וְשִׁמְחִי בַת-
אֱדוֹם יוֹשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עוֹץ גַּם־עַל־יָד
תַּעֲבֹר־כּוֹס תִּשְׁכְּרִי וְתִתְעַרִּי: תַּם-
עוֹנֶה בַת־צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתָהּ
פֶּקֶד עוֹנֶה בַת־אֱדוֹם גָּלָה עַל-
חַטָּאתֶיהָ:

אתה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב כְּסֹאֲךָ
לְדוֹר וָדוֹר: לָמָּה לְנֹצֵחַ תִּשְׁכַּחַנוּ
תַּעֲזֹבֵנוּ לָאָרֶץ יָמִים: הִשִּׁיבֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשׁוּבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ
כְּקֶדֶם: כִּי אִם אֲמָ מָאֵס מְאֹסָתָנוּ
קִצַּפְתָּ עָלֵינוּ עַד עַד־מָאֵד:

אֵין מִנַּחֵם לִי כָל־אֵיבִי שָׁמְעוּ רַעְתִּי
שָׁשׂוּ כִּי אֶתָּה עֲשִׂיתָ הַבָּאָת יוֹם-
קָרְאתָ וַיהוָה כָּמֶנִי: תָּבֹא כָל־רַעְתָּם
לְפָנַי וְעוֹלָל לָמוּ כְּאֲשֶׁר עוֹלָלָתָ
לִי עַל כָּל־פְּשָׁעַי כִּי־רַבּוֹת אֲנֻחֲתִי
וּלְבִי רָגִי:

איכה יָעִיב בָּאֶפֶז | אֲדֹנִי אֶת־בַּת-
צִיּוֹן הַשְּׁלִידָה מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תַּפְאֲרַת
יִשְׂרָאֵל וְלֹא־זָכַר הַדָּם־דִּגְלוֹ בְּיוֹם
אָפֶז: בִּלְעַד אֲדֹנִי וְלֹא חָמַל אֶת כָּל-
נְאוֹת יַעֲקֹב הֵרֵס בַּעֲבֻרָתוֹ מִבְּצָרֵי
בַת־יְהוּדָה הִגִּיעַ לָאָרֶץ חָלָל
מִמְּלָכָה וְשָׁרִיָּה: גִּדַּע בְּחֶרֶב־אֵף
כָּל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל הִשִּׁיב אַחֲזֹר יָמֵינוּ
מִפָּנֵי אוֹיֵב וַיִּבְעַר בַּיַּעֲקֹב כְּאֵשׁ
לְהִבָּה אֶכְלָה סָבִיב:

רָאָה יְהוָה וַתִּבְיֹטָה לָמִי עוֹלָלָתָ
כֹּחַ אִם־תֹּאכְלֶנָּה נָשִׁים פָּרִים עֲלֵלִי
טַפְלִים אִם־יִהְיֶה בְּמִקְדָּשׁ אֲדֹנִי
כֶּהֱן וְנָבִיא: שָׁכְבוּ לָאָרֶץ חוּצוֹת
נָעַר וְזָקֵן בְּתוּלָתִי וּבַחוּרֵי גִפְלוֹ
בְּחֶרֶב הִרְגָּתָ בְּיוֹם אֶפֶז טִבְחָתָ לֹא
חִמְלָתָ: תִּקְרָא כְּיוֹם מוֹעֵד מְגוּרֵי
מִסְכִּיב וְלֹא הָיָה בְּיוֹם אֶף־יְהוָה

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה וְנָשׁוּבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

איכה	אמ	ער	אמעך	דנא
------	----	----	------	-----

"בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ" (שיר השירים ד, ז). הַשְׂכִּינָה - יָפָה, שְׂרוּצָה לֹזֶמֶר שֶׁהִיא בְּסֹדֶר נָכוֹן - מַה שִׁיּוֹתֵר טוֹב אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת. וּמִשָּׁם אֶהְבֶּתָה שֶׁהֵם עֲנִינִים עֹמְדִים מִמֶּשׁ לְפִי דֶרֶךְ הַטּוֹב, וְלֹא בְּעֵינֵי הַסֵּטְרָא אַחֲרָא. וְאִם נִמְאַסָּה - לֹא מִפְּנֵי שֶׁחֹסֵר שׁוֹם דָּבָר, אֲלֹא הֵב"ה נֹתֵן מְקוֹם לְקַצֹּף, וְהַעֲלִים הָאֶהְבָּה - אֲבָל לֹא שֶׁחֹסֶרָה. וְלָכֵן אִם מְעוֹרֵר הָאֶהְבָּה - כָּל הַחֲלָקִים יִחְזְרוּ. וְלָכֵן, "בְּלֶדְךָ יָפָה", וְאֵין לְמֵאוֹס בְּשׁוֹם חֶלֶק.

קהלת

דְּבָרֵי קְהֵלֶת בֶּן־דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: הִבֵּל הַבָּלִים אָמַר קְהֵלֶת הִבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הִבֵּל: מַה־יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שִׁיעֵמָל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: וְיִתֵּר מִהֶמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין קֶץ וְלֹהֵג הַרְבֵּה יִגְעַת בְּשָׁר: סוּף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת־מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם: כִּי אֵת אֵת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נַעֲלָם אִם־טוֹב וְאִם רָע:

קהלת	את	ומ	אתומ	דיאנ
------	----	----	------	------

"בְּלֶדְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ" (שיר השירים ד, ז). הַשְׂכִּינָה הִיא הַגִּלְגָּל שֶׁכָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם נִטְבָּעוּ בָּהּ, וְלִעוֹלָם הַכֹּל יָבִיא בְּדִין, לְדַעַת שֶׁכָּל מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה - יוֹתֵר טוֹב מִזֶּה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִיּוֹת.

אסתר

וַיְהִי בַּיּוֹם אַחֲשֵׁרֹשׁ הָיָה אַחֲשֵׁרֹשׁ הַמֶּלֶךְ מִתְּדִי וְעַד־כּוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: בַּיּוֹמִים הָהֵם כִּשְׁבָּתוֹ הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹשׁ עַל כִּפְסָא מְלָכוֹתוֹ אֲשֶׁר

בְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה: בְּשִׁנְתָּ שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עֲשֵׂה מִשְׁתָּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו תִּילֹ
פָּרֶס וּמְרֵי הַפָּרִתָּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו:

וַיֵּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אֶחָשׁוּרוֹשׁ מִסַּעֲלֵה־הָאָרֶץ וְאֵי תַיִם: וְכָל־מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּנְבוֹרָתוֹ
וּפְרָשֵׁת גְּדֵלָת מָרְדֳּכָי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ הִלּוּא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפָרֶס: כִּיוֹן מָרְדֳּכָי מִי תִּיהְיֶה מִשְׁנֵה לְמֶלֶךְ אֶחָשׁוּרוֹשׁ
וְגִדּוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוֹי לָרֶב אֶחָיו דָּרָשׁ טוֹב לַעֲמּוֹ וְדָבָר שְׁלוֹם לְכָל לָל -
זָרְעוֹ:

אֶסְתֵּר	מִי	לָל	מִלָּל	דִּינָא
----------	-----	-----	--------	---------

"בְּלֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ" (שיר השירים ד, ז). בְּשַׁעֲה שְׁהִשְׁכִּינָה בְּגָלוֹת - שְׂאִין
זוּג לַמַּעֲלָה - הַב"ה מִיַּחְדָּה בְּאִיזָה צָדִיק לְמַטָּה, וְסוּדוֹ מָרְדֳּכָי. וְאִזּוֹ כָּל פָּגֶם שְׁהִיָּה
רוּצָה הַשָּׁר לַעֲשׂוֹת - מָרְדֳּכָי מִתְקַן, בְּסוּד, "טוֹבֵלֶת וְיוֹשֶׁבֶת" (מגילה יג, ב). וְלָכֵן,
"בְּלֶךְ יָפָה" וְכו'.

יהושע

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עַבְדֵּי יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוֹן מִשְׁרַת מֹשֶׁה
לֵאמֹר: מֹשֶׁה עַבְדִּי מָת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אֶתָּה וְכָל־הָעָם
הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ
כַּף־רַגְלָכֶם בּוֹ לָכֶם נִתְּנוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוֹן עַבְדֵּי יְהוָה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִי
שָׁנִים: וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּנִבְלוֹ נִחְלָתוֹ בְּתַמְנַת־סָרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן
לְהַר־גִּעֵשׁ: וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
הָאָרִיכוּ יָמִים אַחֲרָיו יְהוֹשֻׁעַ וְאֲשֶׁר יָדְעוּ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה
לְיִשְׂרָאֵל: וְאֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הָעֵלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם קָבְרוּ בְּשֶׁכֶם
בְּחִלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חַמּוֹר אֲבִי־שָׁכֶם בְּמֵאָה קִשְׁיָטָה

וַיְהִי לַבְּנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה: וְאַלְעָזָר בֶּן בִּנְיָמִן אֶחָד מֵת וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס בֶּנוֹ אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ בְּהָר בָּר אֶפְרַיִם:

יְהוֹשֻׁעַ	בִּנְיָ	בָּר	בְּנִבְרָ	דַּאֲנִי
------------	---------	------	-----------	----------

"כִּלְדָּי יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). הַכַּח שֶׁל מִשָּׁה נִיתָן לַיהוֹשֻׁעַ, וְהַכַּח שֶׁל אֶחָד בְּאַלְעָזָר. אַחֵר כִּדָּ פִנְחָס כָּלֵל שְׁנֵיהֶם, וּבִכְח זֶה תִּיקֹן כָּל יִשְׂרָאֵל. שְׁהָרִי בְשָׁעָה שְׁמָתוֹ אֵלֶּה הַשְּׁנַיִם, לֹא הָיָה מִי שְׁיָכוֹל לְתַקֵּן יִשְׂרָאֵל - אִם לֹא הָיָה הוּא. וְזֶהוּ שֶׁקִּבְּרוּהוּ בְּגִבְעַת פִּנְחָס וְהוּא בְּהָר אֶפְרַיִם. וְעַל יְדֵי כִדָּ - "כִּלְדָּי יָפָה רַעֲיָתִי", שֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא חֲשָׁבָה חֵס וְשָׁלוֹם לְהַפְרִיד וְלֹא יִכְלָה.

שפטים

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּיהוָה לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֵם בּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הַנֶּגֶה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אֲחִיו עֲלֶה אִתִּי בְּנִגְלָמָה וְנִלְחַמְהָ בַּכְּנַעֲנִי וְהִלַּכְתִּי גַם־אֲנִי אִתָּךְ בְּנוֹרָלָךְ וַיִּלָּךְ אֹתוֹ שִׁמְעוֹן:

וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי בְנִימִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים לְמִסְפָּרָם מִן־הַמְּחַלְלוֹת אֲשֶׁר נָזְלוּ וַיִּלְכּוּ וַיִּשׁוּבוּ אֶל־נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת־הָעָרִים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם: וַיִּתְּחַלְכוּ מִשָּׁם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא אִישׁ לְשִׁבְטוֹ וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּצְאוּ מִשָּׁם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ:

בְּיָמִים הָהֵם הָמָּ אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו בֶּן יַעֲשֶׂה:

שפטים	הָמָ	בּו	הַמְּבּו	דַּאֲנִי
-------	------	-----	----------	----------

"כִּלְדָּי יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). כָּאֵן סוּד גָּדוֹל וְדַאֲנִי, הַשְׂכִּינָה הִיא שׁוֹרֵשׁ יִשְׂרָאֵל, וּמִמֶּנָּה הַהֲנַהֲגָה בְּסוּד מַלְכוּת. אֲבָל בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן נִתְקַנּוּ תִּיקוּנֵי־גְדוֹלִים, אִזְּ הַב"ה - "אִישׁ הִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה", נָתַן הַכְּנָה לְהַבִּיא סוּף הַכַּל לְתִּיקוּן

שלם - לא לפי ההנהגת המלכות, שלא היה אפשר להביא זה מפני הבחירה. ואז נתקן, שהב"ה יעשה מה שרוצה, להכריח התיקון, וזהו, "כלך יפה רעיתי ומום אין בך", לא תערוכות היה, אלא אדרבא תיקון גדול, ולא מום כלל:

שמואל

ויהי איש אחד מן־הַרְמְתִים צופים מתר אפרים ושמוֹ אֶלְקָנָה בן־יִרְחֵם בן־אֵלִיהוּא בן־תָּחוּ בן־צֹנָה אפרתי: ולו שתי נשים שם אחת חַנָּה ושם השנית פְּנִינָה ויהי לפנֵיהֶם ילדים ולחַנָּה אין ילדים: ועלה האיש והוא מעירו מימים ומימָה להשתחוֹת ולזבֹּחַ ליהוָה צבָאוֹת בְּשֵׁלָה ושם שני בני־עֲלִי חֲפָנִי ופְנִחָס כֹּהֲנִים ליהוָה:

ויאמר אֲרֹנָה אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ יִרְצֶךָ: ויאמר הַמֶּלֶךְ אֶל־אֲרֹנָה לֹא כִי־קִנֹּו אֶקְנֶה מֵאוֹתֶךָ בְּמַחִיר וְלֹא אֶעֱלֶה לִיהוָה אֱלֹהֵי עֲלֹת חֲנָם ויִקֶּן דָּגֵד אֶת־הַגֶּרֶן וְאֶת־הַבֶּקֶר בַּכֶּסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים: ויבֹן שָׁם שָׁמַר דָּגֵד מִזִּבְחֵ לַיהוָה נִעַל עֲלֹת וּשְׁלָמִים נִעֲתַר יְהוָה לָאָרֶץ וַתַּעֲצֹר הַמִּגְפָּה מֵעַל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:

שמואל	שָׁמַר	מֶלֶךְ	שָׁמַר מֶלֶךְ	ניאר
-------	--------	--------	---------------	------

"כלך יפה רעיתי ומום אין בך" (שיר השירים ד, ז). ודאי במלכות בית דוד תלה הב"ה תיקון השכינה. והוא שורש - שידע הב"ה שהוא היותר נתקן והגון לזה. ועל כן, "כלך יפה" ודאי, כי נתיחדה במי שהיה מוכן לזה ודאי. בשעה שבנה דוד המזבח והעלה עולות, מיד הארץ מצאה חן לפני הב"ה, ובכחה נעצרה המגפה, שאין מי שיוכל לתקן תיקון זה כמוהו, שאין שום פגם יכול להעביר תיקונו, וזה סוד, "לא אחלל בריתי" וכו' (תהלים פט, לה).

מלכים

והַמֶּלֶךְ דָּוִד יָקֻן בָּא בַּיָּמִים וַיִּכְסְהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יָחֵם לוֹ: וַיֹּאמְרוּ לוֹ עַבְדָּיו
יִבְקְשׁוּ לֵאדֹנֵי הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְּתוּלָה וְעַמֻּדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּהֲיִי לוֹ סִכְנָת
וְשִׁכְבָּה בְּחִיקָה וְחֵם לֵאדֹנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיִּבְקְשׁוּ נַעֲרָה יָפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲבִישָׁג הַשְּׁוֹנִמִית וַיָּבֵאוּ אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ:

וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טָבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־כֶּסְאוֹ מֵעַל כֶּסֶּא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבִבְלָ:
וַשָּׂא אֶת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לִפְנֵי כָל־יָמֵי חַיָּיו: וְאַרְחָתוֹ אַרְחַת
אֶת תָּמִיד נִתְּנָה־לוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יָנוֹם בְּיוֹמוֹ כָּל יָמֵי יָי חַיָּו:

מְלָכִים	אֶת	יָי	אֶתִּי	נִירָא
----------	-----	-----	--------	--------

"כִּלְאוֹ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּד" (שיר השירים ד, ז). הַשְּׂכִינָה הַיָּא "אַרְוַחַת תָּמִיד", כִּי יֵשׁ
יָפִים שְׁבִאִיזָה זְמַן יִשְׁתַּנָּה יוֹפִיָם, זֹה נִקְרָא מוֹם, כִּי הוּא מִפְּנֵי שֵׁשׁ אִיזָה דְּבַר
שְׂאִינוֹ כָּל כָּד חֲזָק. אֲבָל הַשְּׂכִינָה - תִּקּוּנִיהָ עוֹמְדִים תָּמִיד, יַעַן כָּל תִּקּוּנִיהָ חֲזָקִים.

ישעיהו

חֲזוֹן יִשְׁעִיָהוּ בֶן־אֲמֹזָן אֲשֶׁר חָזָה עַל־יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם בִּימֵי עֲזִיָהוּ יוֹתָם אָחִיו
יַחֲזִקְיָהוּ מֶלֶכִּי יְהוּדָה: שָׁמַעַו שָׁמַיִם וַתֹּאזְנִי אָרֶץ כִּי יִהְיֶה דְבַר בָּנִים גְּבֻלָּתִי
וְרוֹמְמָתִי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי: יָדַע שׁוֹר קִנְהוֹ וַחֲמוֹר אֲבוֹס בַּעֲלָיו יִשְׂרָאֵל לֹא
יָדַע עָמִי לֹא הִתְבּוֹנֵן:

כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִתְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ הִתְדָּשָׁה אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לִפְנֵי
נְאֻם־יְהוָה בֶּן יַעֲמֹד זֶרַעְכֶם וְשִׁמְכֶם: וְהָיָה מִדִּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת
בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָל־בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֹר יְהוָה: וַיִּצְאוּ וַרְאוּ וַיִּן בַּפִּנְיָ
הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכָּבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן
לְכָל לָל־בָּשָׂר:

ישעיהו	וּ	לָל	וּלָל	נאדי
--------	----	-----	-------	------

"כִּלְדָּי יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). הַשְּׁבַח שֶׁל הַשְּׂכִינָה - "כִּי בִשֶׁת עֲלוֹמִיךָ תִּשְׁכַּחֲתִי" (ישעיהו נד, ד), שָׁאִין בִּשֶׁת כָּלָל. וְזֶה כִּי בְּאַמֶּת לֹא הָיָה שׁוּם פָּגָם. וְלִהְרָאוֹת זֶה הַתִּיקוֹן, יִהְיֶה זֶה "וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ" וְכו', שָׁאֵם לֹא כֵן, מֶה תּוֹעֵלֶת בְּזֶה? אֵלֹא לְהוֹדִיעַ שָׁאִין בִּשֶׁת לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם. כִּי אֵין לֹמֵר, "טוֹל קוֹרָה מִבֵּין עֵינֶיךָ" (ב"ב טו, ע"ב) אֵלֹא וְדֹאִי, "וּמוֹם אֵין בָּךְ". כִּי לִלּוּט נֶאֱמַר "אַל תִּבְטֵיט אַחֲרֶיךָ" (בראשית יט, יז), אֲבָל כָּאֵן "וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ".

יִרְמְיָהוּ

דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶן-חֶלְקִיָּהוּ מִן-הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנֻתוֹת בְּאַרְץ בְּנִימָן: אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר-יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן-אֲמֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ: וַיְהִי בִימֵי יְהוֹשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד-תֵּתֵם עֲשָׂתִי עֲשֶׂרֶה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן-יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד-גָּלוֹת יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי: וַיְהִי דְּבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בְּטָרִם אֲצַרְךָ בְּבִטָּן יַדְעֲתִיךָ וּבְטָרִם תֵּצֵא מִרְחֶם הַקֹּדֶשְׁתִּיךָ נָבִיא לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ:

וַיְהִי בְּשָׁלְשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוֹת יְהוֹיָכָן מֶלֶךְ-יְהוּדָה בְּשָׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֲנִיל מְרֹדֶךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בְּשָׁנַת מַלְכוּתוֹ אֶת-רֹאשׁ יְהוֹיָכָן מֶלֶךְ-יְהוּדָה וַיֵּצֵא אֹתוֹ מִבֵּית הַכְּלֹא: וַיְדַבֵּר אֹתוֹ טִבּוֹת וַיִּתֵּן אֶת-כֶּסְאוֹ מִמַּעַל לְכֶסֶּא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּבָבֶל: וְשָׁנָה אֶת בְּגָדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם לִפְנֵי תֹמִיד כָּל-יְמֵי חַיָּו: וְאַרְחָתּוֹ אֲרַחֲתָ אֶת תֹּמִיד נִתְּנָה-לּוֹ:

מֵאַת מֶלֶךְ-בָּבֶל דְּבַר-יָוִם בְּיוֹמוֹ עַד-יָוִם מוֹתוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו:

יִרְמְיָהוּ	אֶת	יִי	אֶתִּי	נֶאֱדִיר
-------------	-----	-----	--------	----------

"בְּלֹד יָפָה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּד" (שיר השירים ד, ז). בְּשִׁעָה שֶׁהִשְׂכִּינָה הִיא בְּתוֹךְ הַקָּלִי, בָּהֶם סְדָרִים עֲלִיוֹנִים הִיא מְסֻדָּרָת. שְׁאֵף עַל פִּי שֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא הִיא חֲצוּפָה, אֵינָם פּוֹגְמִים בָּהּ כָּלֵל, אֲלֵא אֲדַרְבָּא, הִיא מְכּוּבָדָת בִּינִיָּהֶם, וְלֹא קִבְּלָה שׁוּם פָּגַם - לֹא שׁוּם בִּיזְיוֹן. וְאֵף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל הָיוּ גּוֹרָמִים לָהּ פָּגָמִים, בְּכַח סְדָרִים הָעֲלִיוֹנִים הוֹצֵרָךְ מֵלֹאד רַע לַעֲנוֹת אָמֵן בְּעַל כְּרַחוּ, וְלֹא נִרְאָה פָּגַם וְדַמְיוֹן וְדָאִי. וּמָה שֶׁמְחַצִּיפִים, הִיא קוֹדֵם שְׁמִיָּעִים לָהּ, וְזֶה וְדָאִי שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִגִּיחַ לָהֶם, אֲבָל בְּתַבּוּנָה, שְׁלֹא הִגִּיעַ פָּגַם. וְזֶהוּ, "תָּנוּ לָהּ מִפְּרִי יְדֶיהָ" וְדָאִי, וְאֶפִּילוּ מִלֹּד בְּבֵל מְכִיר אוֹתָהּ וְנוֹתֵן אוֹתָהּ, כְּשֵׁישׁ מִי שְׂזוּכָה לָהּ בִּישְׂרָאֵל, "אֲרוּחַת תְּמִיד" וְדָאִי.

יחזקאל

כִּכְרֵ הַנֵּל עָלָה וְנִצְצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל: וַיְהִי אָדָם מִתַּחַת כְּנַפֵּיהֶם עַל אֲרֻבַּעַת רַבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם וּכְנַפֵּיהֶם לְאֲרֻבַּעַתָּם: חִבְּרַת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ כְּנַפֵּיהֶם לֹא־יִסְבּוּ בְּלִכְתָּן אִישׁ אֶל־עֶבֶר פָּנָיו יִלְכוּ: וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פָּנֵי אָדָם וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל־תִּמְנִין לְאֲרֻבַּעַתָּם וּפְנֵי־שׁוּר מִהַשְׂמָאוֹל לְאֲרֻבַּעַתָּן וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאֲרֻבַּעַתָּן: וּפְנֵיהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרָדוֹת מִלְמַעְלָה לְאִישׁ שְׁתֵּים חִבְּרוֹת אִישׁ וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת אֶת גּוֹיֵתֵיהֶנָּה: וְאִישׁ אֶל־עֶבֶר פָּנָיו יִלְכוּ אֶל אֲשֶׁר יִתְּיָה־שְׁמָה הָרוּחַ לִלְכֹת יִלְכוּ לֹא יִסְבּוּ בְּלִכְתָּן: וּדְמוֹת הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהֶם כְּנַחֲלֵי־אֵשׁ בְּעֵרוֹת כְּמִרְאָה הַלְפָדִים הִיא

וַיְהִיו בְּשָׁלָשִׁים שָׁנָה בְּרַב־יָעִי בְּחִמְשָׁה לַחֲדָשׁ וְאֲנִי בְּתוֹךְ־הַגּוֹלָה עַל־נְהַר־כְּבָר נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאִרְאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים: בְּחִמְשָׁה לַחֲדָשׁ הִיא הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַגְּלוּת הַמֶּלֶךְ יוֹיָכִין: הַיּוֹם הַיּוֹם דְּבִרְיָהֶּנָּה אֶל־יִחְזִקְאֵל בֶּן־בוֹנִי חִכֵּתָן בְּאַרְץ כַּשְׂדִּים עַל־נְהַר־כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יְדִי־הַיְּהוָה: וְאִרְאָ וְהִנֵּה רִיחַ סַעְרָה בָּאָה מִן־הַצָּפוֹן עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנִגְהָ לּוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין חֲחֻשְׁמֵל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: וּמִתּוֹכָהּ דְּמוֹת אֲרֻבַּע חַיּוֹת וְזֶה מֵרְאִיָּהֶן דְּמוֹת אָדָם לְהִנָּה: וְאֲרֻבַּעַת פָּנִים לְאַחַת וְאֲרֻבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם: וּרְגְלֵיהֶם רְגְלֵי יִשְׂרָאֵל וְכַר רְגְלֵיהֶם

מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיִּוֹת וְנִגְהָ לְאֵשׁ
וּמִן־הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרֶקַע: וְהַחַיִּוֹת
רְצוּא וְשׁוֹב כְּמִרְאֵה הַבְּזֻק: וְאֵרָא
הַחַיִּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצֵן
אֶצֶל הַחַיִּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו: מִרְאֵה
הָאוֹפָנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ
וּדְמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן וּמִרְאֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּאֶשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפֵן
בְּתוֹךְ הָאוֹפֵן: עַל־אַרְבַּעַת
רַבְעֵיהֶן בְּלֻכָתָם יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ
בְּלֻכָתָן: וְנִבְיָהֶן וְנִבְיָה לָהֶם וּיִרְאֶה
לָהֶם וְנִבְתָּם מְלֶאֶת עֵינֵיהֶם סָבִיב
לְאַרְבַּעַתָּן: וּבְלֻכַת הַחַיִּוֹת יִלְכוּ
הָאוֹפָנִים אֶצְלָם וּבִהַנְשֵׂא הַחַיִּוֹת
מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים: עַל
אֶשֶׁר יִהְיֶה־שָׁם הָרוּחַ לְלָכֶת יִלְכוּ
שָׁמָּה הָרוּחַ לְלָכֶת וְהָאוֹפָנִים
יִנְשְׂאוּ לַעֲמָתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בְּאוֹפָנִים: בְּלֻכָתָם יִלְכוּ וּבַעֲמָדָם
יַעֲמְדוּ וּבִהַנְשֵׂאִים מֵעַל הָאָרֶץ
יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לַעֲמָתָם כִּי רוּחַ
הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים: וּדְמוּת עַל־רֵאשֵׁי
הַחַיָּה רָקִיעַ כְּעֵין תִּקְרַח הַנוֹרָא
נָטוּי עַל־רֵאשֵׁיהֶם מְלֻמְעָלָה:
וְתַחַת הָרָקִיעַ כְּנִפְיָהֶם יִשְׁרוּת
אֵשָׁה אֶל־אַחֻתָּהּ לְאִישׁ שְׁתֵּים
מִכִּסּוֹת לְהִנָּה וּלְאִישׁ שְׁתֵּים
מִכִּסּוֹת לְהִנָּה אֵת נְוִיתֵיהֶם:

וְאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל כְּנִפְיָהֶם כְּקוֹל
מֵים רַבִּים כְּקוֹל־שֹׁדֵי בְּלֻכָתָם
קוֹל הַמְּלָאָה כְּקוֹל מַחְנֶה בַּעֲמָדָם
תַּרְפִּינָה כְּנִפְיָהֶן: וְיִהְיֶה־קוֹל מֵעַל
לָרָקִיעַ אֶשֶׁר עַל־רֵאשֵׁים בַּעֲמָדָם
תַּרְפִּינָה כְּנִפְיָהֶן: וּמֵמַעַל לָרָקִיעַ
אֶשֶׁר עַל־רֵאשֵׁים כְּמִרְאֵה אֶבֶן־
סַפִּיר דְּמוּת כֶּסֶא וְעַל דְּמוּת
הַכֶּסֶא דְּמוּת כְּמִרְאֵה אֶדָם עָלָיו
מְלֻמְעָלָה: וְאֵרָא כְּעֵין חֲשַׁמֵּל
כְּמִרְאֵה־אֵשׁ בֵּית־לֵה סָבִיב
מִמִּרְאֵה מִתְּנָיו וּלְמַעַלָּה וּמִמִּרְאֵה
מִתְּנָיו וּלְמַטָּה רֵאשִׁית כְּמִרְאֵה־אֵשׁ
וְנִגְהָ לוֹ סָבִיב: כְּמִרְאֵה תִקְשֶׁת
אֶשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵנָן בְּיוֹם הַנֶּשֶׁם כֵּן
מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה
דְּמוּת כְּבוֹד־יְהוָה וְאֵרָא וְאֶפֶל
עַל־פָּנָיו וְאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר:

וְתִשְׁאַנֵּי רוּחַ וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל
הָעֵשׂ גָּדוֹל בְּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה
מִמְּקוֹמוֹ: וְקוֹלוֹ כְּנִפְיָ הַחַיִּוֹת
מִשִּׁיקוֹת אֵשָׁה אֶל־אַחֻתָּהּ וְקוֹל
הָאוֹפָנִים לַעֲמָתָם וְקוֹל הָעֵשׂ
גָּדוֹל:

וּפֶאֶת־נִגְבָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת
אַלְפִים מִדָּה וּשְׁעָרִים שְׁלֹשָׁה שְׁעַר
שְׁמֹעוֹן אֶחָד שְׁעַר יִשְׁשֹׁכָר אֶחָד

שֶׁעַר זְבוּלָן אֶחָד: פֶּאֶת־יָמֹה חֲמֹשׁ אֶחָד שֶׁעַר נִפְתָּלִי אֶחָד:
מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים שַׁעֲרֵיהֶם סָבִיב שְׁמֹנֶה שָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף
שְׁלֹשָׁה שַׁעַר גָּד אֶחָד שֶׁעַר אֲשֶׁר וְשֵׁם־הָעִיר מִיּוֹם יְהוָה יְהִי שְׁמָה:

יחזקאל	שה	יה	שהיה	נדיא
--------	----	----	------	------

"בְּלֶךְד יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). בְּשָׁעָה שֶׁהַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת עַל מְכוֹנוֹתֶיהָ, כָּל בְּנִינְיָה וְתַקּוּנֶיהָ מְאִירִים בְּסוֹד שֵׁם יְהוָה ב"ה, וְזֶה, "בְּלֶךְד יָפָה רַעֲיָתִי" - כֵּלָה נִתְקַנְתָּ בְּסוֹד זֶה שֶׁהוּא עֵיקַר הַיּוֹפִי.

תרי עשר

הושע

דִּבְרַת־יְהוָה אֲשֶׁר הָיָה אֶל־הוֹשֵׁעַ בֶּן־בָּאֲלִי בִימֵי עֲזִיָּה יוֹתֵם אָחִיו יִחְזַקְיָה מַלְכֵי יְהוּדָה וּבִימֵי יִרְבֵּעָם בֶּן־יֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: תַּחֲלֹת דִּבְרַת־יְהוָה בְּהוֹשֵׁעַ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הוֹשֵׁעַ לֵךְ קַח־לָךְ אִשָּׁת וְנָנִים וְיִלְדֵי וְנָנִים כִּי־זֶה תִּזְנֶה הָאָרֶץ מֵאַחֲרֵי יְהוָה: וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח אֶת־נָמֶר בַּת־דְּבָלָיִם וַתַּהַר וַתֵּלֶד־לּוֹ בֵּן:

יֵשְׁבוּ יִשְׁבֵי בְצֻלּוֹ יַחֲיוּ דָגָן וַיִּפְרְחוּ כַגֶּפֶן זָכְרוּ כִּי־נֵן לְבָנוֹן: אֶפְרָיִם מֵה־לִּי עוֹד לְעַצְבִּים אֲנִי עֲנִיתִי וְאֲשׁוּרְנִי אֲנִי כְּבָרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פָרִיָה נִמְצָא: מִי חָכֵם וַיִּבֶן אֱלֹהִים נִבּוֹן וַיַּדְעֵם כִּי־יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי יְהוָה וְצַדִּיקִים יִלְכּוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָּם:

יואל

דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יוֹאֵל בֶּן־פֶּתוּאֵל: שְׁמַעוּ־זאת הַזְקֵנִים וְהַאֲזִינוּ כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַחַיִּיתָה זאת בַּיּמֵיכֶם וְאִם בַּיּמֵי אֲבוֹתֵיכֶם: עָלֶיהָ לְבַנְיָכֶם סִפְרוּ וּבַנְיָכֶם לְבַנְיָהֶם וּבַנְיָהֶם לְדֹר וָדֹר אַחֵר:

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹטְפוּ הַהָרִים עָסִים וְהַנִּבְעוֹת תִּלְכְּנָה חֵלֶב וְכָל־אֲפִיקֵי יְהוּדָה יִלְכוּ מֵיָם וּמַעַיִן מִבַּיִת יְהוָה יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת־נַחַל הַשָּׁטִיִּם: מִצְרִיִּם לְשִׁמְמָה תִּהְיֶה וְאֲדוֹם לְמִדְבָּר שְׁמָמָה תִּהְיֶה מִחֲמַס בְּנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ דָם־נָקִיָּא בָּאֲרָצִים: וְיְהוּדָה לַעֲזָלָם תִּשָּׁב וִירוּשָׁלַם לְדֹר וָדֹר: וְנָקִיתִי דָמָם לֹא־נָקִיתִי וְיְהוָה שִׁכּוֹן בְּצִיּוֹן:

עמוס

דְּבַר־יְהוָה עָמוֹס אֲשֶׁר־הָיָה בְּנִקְדָּה מִתְקוּעַ אֲשֶׁר חִזָּה עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא: מִלֶּךְ־יְהוּדָה וּבַיּוֹם הַהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׁנֵתִים לִפְנֵי הַרְעָשׁ: וַיֹּאמֶר וַיְהִי מִצִּיּוֹן יִשְׁאָג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קוֹלוֹ וְאָבְלוּ נְאוֹת הָרָעִים וַיִּבֶשׁ רֹאשׁ הַכְּרָמִל: כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי דְמָשֶׁק וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ עַל־דְּוָשֶׁם בַּחֲרָצוֹת הַכְּרָזָל אֶת־הַגִּלְעָד:

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֵם־יְהוָה וְנָגַשׁ חֹרֶשׁ בַּקֶּצֶר וְדִרְחַף עֲנָבִים בַּמִּשְׁךְ הַזֶּרַע וְהִטְיִפוּ הַהָרִים עָסִים וְכָל־הַנִּבְעוֹת תִּתְמוּגְגְנָה: וְשִׁבְתִּי אֶת־שִׁבּוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנָיו עָרִים נִשְׁמֹת וַיֵּשְׁבוּ וַיִּטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת־יַיִנָּם וַעֲשׂוּ גִזְוֹת וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִיָהֶם: וַיִּטְעוּ עֵתִים עַל־אֲדָמָתָם וְלֹא יִגְתְּשׁוּ עוֹד מֵעַל אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ:

עובדיה

חֲזוֹן עֲבַדְיָה כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה לְאֲדוֹם שְׁמוּעָה שְׁמַעְנוּ מֵאֵת יְהוָה וְצִיר בְּגוֹיִם שִׁלַּח קוֹמוֹ וְנִקְוָמָה עָלֶיהָ לְמַלְחָמָה: הִנֵּה קָטָן נִתְתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְּךָ מֵאֵד: זָרוֹן לִפְנֵי הַשִּׁיָּאָף שִׁכְנִי בְּחַגְוִי־סֹלֶע מְרוֹם שִׁבְתּוֹ אָמַר בְּלִבּוֹ מִי יוֹרֵדְנִי אֶרֶץ:

וירשו הנגב את-תר עשו והשפלה את-פלשתים וירשו את-שדה אפרים
ואת שדה שמרון ובנימן את-הגלעד: ונגלת תחלה־הזה לבני ישראל אשר-
בנענים עד-צרפת ונגלת ירושלים אשר בספרד ירשו את ערי הנגב: ועלו
מושעים בתר ציון לשפט את-תר עשו והיתה ליהודה המלוכה:

יונה

ויהי דבר-יהוה אל-יונה בן-אמתי לאמר: קום לך אל-גינת העיר
הגדולה וקרא עליה כיעלתה רעתם לפני: ויגם יונה לברכ תרשישה
מלפני יהוה וירד יפו וימצא אונה | באה תרשיש ויתן שכרה ויגרד בה
לבוא עמהם תרשישה מלפני יהוה:

ויאמר אלהים אל-יונה התייב תרה-לך על-הקיקיון ויאמר התייב תרה-
לי עד-מות: ויאמר יהוה אתה חסת על-הקיקיון אשר לא-עמלת בו ולא
גדלתו שבן-לילה הנה ובן-לילה אבד: ואני לא אחוס על-גינת העיר
הגדולה אשר ישבה הרבה משתים-עשרה רבו אדם אשר לא-ידע בין-
מינו לשמאלו ובהמה רבה:

מיכה

דבר-יהוה | אשר הזה אל-מיכה המרשתי בימי יותם אחי יחזקיה מלכי
יהודה אשר-חנה על-שמרון וירושלים: שמעו עמים כלם הקשיבי ארץ
ומלאה ויהי אדני יהוה בכם לעד אדני מהיכל קדשו: כיהנה יהוה יצא
ממקומו וירד ודרך על-במתי ארץ:

מי-אל כמוה נשא עון ועבר על-פשע לשארית נחלתו לא-החזיק לעד אפו
כי-חפץ חסד הוא: ישוב ירחמנו יכבש עונותינו ותשליך במצלות ים כל-
חטאותם: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר-נשבעת לאבותינו מימי
קדם:

נחום

משא נִינְוָה סֵפֶר חֲזוֹן נחום הָאֱלֹקְשִׁי: אֵל קִנּוּא וְנִקְם יְהוָה נִקְם יְהוָה וּבָעַל חֲמָה נִקְם יְהוָה לְעֻלּוֹ וְנוֹטָר הוּא לְאִיֻּבּוֹ: יְהוָה אֶרֶץ אֲפִים וְגִדְל־כֶּחַ וְנִקְה לֹא יִנְקָה יְהוָה בְּסוּפָה וּבִשְׁעָרָה דְּרַכּוֹ וְעָנן אֲבָק רִגְלָיו:

מִנְזֻלָּיָהּ כְּאַרְבֶּה וְשִׁפְסָרֶיהָ כְּנֹיב גְּבִי הַחוּגִים בְּגִדְרוֹת בְּנוֹם קָרָה שְׁמֶשׁ זֶרְחָה וְנוֹדָד וְלֹא-נֹדַע מְקוֹמוֹ אִים: נִמּוּ רַעִיָה מְלֶךְ אֲשׁוּר יִשְׁכְּנוּ אֲדִירָיָה נִפְשׁוּ עִמָּה עַל-הַהָרִים וְאִין מְקַבֵּץ: אִין-כֶּתֶה לְשִׁבְרָה נִחְלָה מִכְתָּה כָּל־ שְׁמַעֲי שְׁמַעֲהָ תִקְעוּ כַף עָלֶיהָ כִּי עַל-מִי לֹא-עֲבָרָה רַעְתָּה תָּמִיד:

חבקוק

הַרְרִי-עַד שְׁחוּ גִבְעוֹת עוֹלָם
תְּלִיכוֹת עוֹלָם לֹ: תַחַת אֲנִי רְאִיתִי
אֲחֲלִי כוֹשֵׁן יִרְגָּזוּן יִרְעוֹת אֶרֶץ
מִדְּגִן:

הַבְּנֵהרִים חָרָה יְהוָה אִם בְּנֵהרִים
אֲפֶה אִם-בֵּינִים עֲבָרְתָהּ כִּי תִרְכַּב
עַל-סוּסֶיהָ מִרְכַּבְתֶּיהָ יִשׁוּעָה:
עֲרִיגָה תַעוֹר קִשְׁתָּהּ שְׁבָעוֹת מִשׁוֹת
אָמַר סֵלָה נִהְרוֹת תִּבְקַע-אֶרֶץ:
רְאוּךָ יַחֲלִילוּ הָרִים גִּרֵם מִים עָבַר
נָתַן תְּהוֹם קוֹלּוֹ רוֹם יִדְּיָהוּ נִשָּׂא:
שְׁמֶשׁ יִרְחַם עָמַד וְזָבַח לְאוֹר חֲצִיָּה
יַחֲלִיכוּ לְנֶגַה בֶּרֶק חֲנִיתָהּ: בְּזַעַם
תִּצְעַד-אֶרֶץ בְּאֵף תִּדְּוֹשׁ גּוֹיִם:
יִצְאָתָּ לַיִּשָּׁע עִמָּה לַיִּשָּׁע אֶת-
מִשִּׁיחָהּ מִחֲצָתָה רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע
עָרוֹת יִסּוֹד עַד-צִוָּאר סֵלָה:

הַמִּשָּׂא אֲשֶׁר חִזָּה חֲבַקּוּק הַנְּבִיא:
עַד-אֲנֶה יְהוָה שׁוֹעֲתִי וְלֹא תִשְׁמַע
אֲזַעֵק אֵלָיָה חֲמָס וְלֹא תוֹשִׁיעַ: לִמָּה
תִּרְאֵנִי אֲנִי וְעַמִּל תִּבְיֹשׁ וְשָׂד וְחֲמָס
לְנִגְדִי וַיְהִי רִיב וּמִדּוֹן יִשָּׂא:

וַיְהִינֵה בְּהִיכַל קָדְשׁוֹ חֵס מִפְּנֵי כָל-
הָאֶרֶץ: תִּפְלָה לַחֲבַקּוּק הַנְּבִיא עַל
שְׁנִינּוֹת: יְהוָה שְׁמַעֲתִי שְׁמַעֲהָ
יִרְאָתִי יְהוָה פָּעַלָהּ בְּקֶרֶב שָׁנִים
חֲלִיָּהוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים תוֹדִיעַ בְּרָגְזוֹ
רַחֵם תִּזְכּוֹר: אֵלּוֹת מִתִּמְנָן יָבוֹא
וְקָדוֹשׁ מִהֶרֶץ-פֶּאֶרָן סֵלָה כֶּסֶה
שָׁמַיִם הוֹדִוּ וַתְּהַלְתּוּ מְלֹאָה הָאֶרֶץ:
וְנִמְחָה כְּאוֹר תִּהְיֶה קֶרְנִים מִיָּדוֹ לֹ
וְשֵׁם חֲבִיזוֹן עִזָּה: לְפָנָיו יִלְךְ הַדָּבָר
וַיֵּצֵא רֶשֶׁף לְרִגְלָיו: עָמַדוּ וַיִּמְדָּד
אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְּפָצְצוּ

נִקְבַּת בְּמִטְוִי רֹאשׁ פָּרְזוֹ יִסְעָרוּ
לַחֲפִיצָנִי עַל־צַתָּם כְּמוֹ־לֹאֲכַל עָנִי
בַּמֶּסֶתֶר: דִּרְכָּת בָּיִם סוֹסֶיךָ חֲמֹר
מִיָּם רַבִּים: שְׁמַעְתִּיו וַתִּרְגֶּז בְּטֹנִי
לְקוֹל' צָלְלוּ שִׁפְתֵי יָבוֹא רֶקֶב
בַּעֲצָמִי וַתַּחֲתִי אֲרָגוּ אֲשֶׁר אֲנִי
לְיוֹם צָרָה לַעֲלֹת לַעֵם יְגוֹדְנוּ:

כִּי־תֵאָנֶה לֹא־תִפְרָח וְאִין יָבוֹל'
בַּנִּפְנִים כַּחַשׁ מַעֲשֵׂה־זֵוֹת וּשְׁדָמוֹת
לֹא־עָשָׂה אֲכַל גֹּזֵר מִמְּכַלָּה צֹאן
וְאִין בָּקָר בָּרִפְתִּים: וְאִנִּי בִיהוֹה
אֶעֱלוֹזָה אֲגִילָה בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: יֵהוּה
אֲדַנִּי חִילִי וַיִּשֶׁם רַגְלִי כְּאֵילֹת וְעַל
בְּמוֹתַי יִדְרֹכֵנִי לְמִנְצָת בְּגִינוֹתַי:

צפניה

דְּבַר־יְהוֹהָה | אֲשֶׁר הָיָה אֶל־צַפְנִיָּה בֶן־בוּשִׁי בֶן־נְדָלְיָה בֶן־אֲמַרְיָה בֶן־
חֻזַּקְיָה בִּימֵי יְאֹשִׁיָּהוּ בֶן־אֲמֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה: אָסַף אָסַף כָּל מַעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
נְאֻם־יְהוֹהָה: אָסַף אָדָם וּבִהְמָה אָסַף עוֹף־הַשָּׁמַיִם וְדָגֵי הַיָּם וְהַמְּכַשְׁלוֹת אֶת־
הַרְשָׁעִים וְהַכֹּרֶתִי אֶת־הָאָדָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוֹהָה:

נוֹגֵי מִמּוֹעֵד אֶסְבֹּתִי מִמָּוֶד הָיוּ מִשְׁאֵת עָלֶיהָ חֲרָפָה: הִנְנִי עֹשֶׂה אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂיךָ
בְּעֵת הַהִיא וְהוֹשַׁעְתִּי אֶת־הַצֹּלֵעָה וְהַנִּדְחָה אֶקְבֹּץ וּשְׁמוֹתֵי לַתְּהִלָּה וּלְשֵׁם
בְּכָל־הָאָרֶץ בְּשִׁתָּם: בְּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבְעֵת קִבְצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֶּן
אֶתְכֶם לְשֵׁם וּלְתִהְלָה בְּכָל־עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אֲמַר
יְהוֹהָה:

חגי

בְּשִׁנַּת שְׁתַּיִם לְהִרְגוֹשׁ הַמֶּלֶךְ בַּחֲדָשׁ הַשָּׁשִׁי בְּיוֹם אַחֵד לַחֲדָשׁ הַזֶּה דְּבַר־
יְהוֹהָה בְּיַד־חֲנַי הַנָּבִיא אֶל־זֶרְבָבֶל בֶּן־שַׁאֲלִימְאֵל פֶּתַח יְהוּדָה וְאֶל־יְהוֹשֻׁעַ
בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לֵאמֹר: כֹּה אָמַר יְהוֹה צְבָאוֹת לֵאמֹר הָעַם הַזֶּה
אֲמַלְדוּ לֹא עֲתִידָא עֲתִידָא יְהוֹה לְהַבְנוֹת: וְיִהְיֶה דְּבַר־יְהוֹה בְּיַד־חֲנַי הַנָּבִיא
לֵאמֹר:

אָמַר אֶל־זֶרְבָבֶל פַּחַת־יְהוּדָה לֵאמֹר אֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ:
וְהַפַּכְתִּי כִסֵּא מַמְלָכוֹת וְהַשְׁמַדְתִּי חֹזֶק מַמְלָכוֹת הַגּוֹיִם וְהַפַּכְתִּי מִרְכָּבָה
וְרִכְבִּיָּה וְנִרְדּוּ סוּסִים וְרִכְבֵּיהֶם אִישׁ בַּחֶרֶב אָחָיו: בְּיוֹם הַהוּא נֹאס־יְהוָה
צְבָאוֹת אֶקְחָה זֶרְבָבֶל בֶּן־שָׁאֲלִימָאֵל עַבְדִּי נֹאס־יְהוָה וְשִׁמְתִּיךָ כַּחוֹתָם כִּי־
בָּךְ בָּחַרְתִּי נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת:

זכריה

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַשָּׁנָה שְׁתִּיתִּים לַדְּרוֹשׁ הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זִכְרְיָה בֶּן־
בִּרְכִיָּה בֶּן־עֲדוֹ הַנָּבִיא לֵאמֹר: קִצְרָה יְהוָה עַל־אֲבוֹתֵיכֶם קִצְרָה: וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ אֵלַי נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת וְאָשׁוּב אֲלֵיכֶם
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:

זֹאת תִּהְיֶה חֲטָאת מִצְרַיִם וְחֲטָאת כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לַחַג אֶת־חַג
הַסִּפּוֹת: בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה עַל־מִצְעָלוֹת הַסּוֹס קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיָה הַסִּירוֹת
בְּבֵית יְהוָה כַּמִּזְרָקִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְהָיָה כָל־סִיר בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה
קֹדֶשׁ לַיהוָה צְבָאוֹת וְכָאוּ כָל־הַנְּבָחִים וְלִקְחוּ מֵהֶם וּבִשְׁלוּ בָהֶם וְלֹא־יִהְיֶה
כִּנְעָנִי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת בְּיוֹם הַהוּא:

מלאכי

מִשָּׂא דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל בְּיַד מַלְאָכָיו: אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר יְהוָה
וְאָמַרְתֶּם בְּמַה אֶהְבֵּתָנוּ הֲלוֹא־אֶח עָשׂוּ לְהַעֲקֹב נֹאס־יְהוָה וְאֶהֱבֵךְ אֶת־יַעֲקֹב:
וְאֶת־עָשׂוּ שְׂנֵאתִי וְאֲשִׁים אֶת־הָרִיו שְׁמָמָה וְאֶת־נַחֲלָתוֹ לַתְּנוֹת מִדְבָּר:

זָכְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בַּחֶרֶב עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל חֲקִים
וּמִשְׁפָּטִים: הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל
וְהַנּוֹרָא: וְהָשִׁיב לִב לִב־אֲבוֹת עַל־בָּנִים וְלִב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם פֶּן־אָבּוֹא

וְהַפִּיתִי אֶת־הָאָרֶץ הַזֶּה חֶרֶם: הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלִיָּה הַנָּבִיא
לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא:

מלאכי	לב	הז	לבהז	נראי
-------	----	----	------	------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). וְדַאי בְּסוּף הַכֹּל, "וְחָשַׁב מִחֻשְׁבוֹת לְבַלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ" (שמואל ב' יד, יד) וְכו', כִּי אִם הָיָה אֵיזָה נִשְׁמָה נִדְחָה, הָיָה פּוֹגֵם בְּדַמוֹת הָעֲלִיוֹן, אֲבָל לֹא כִּמוֹ כֹּךְ יִהְיֶה, אֵלָּא, "כִּלְדָּ יִפָּה" וְגו'.

תהלים

א. אֲשֶׁר־יֵאָשֶׁר וְאֵשׁ אֲשֶׁרוֹ לֹא הָלַךְ
בַּעֲצַת רָשָׁעִים וּבִדְרֹךְ חָטָאִים לֹא
עָמַד וּבִמְוֹשֵׁב לָצִים לֹא יָשָׁב: כִּי
אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ
יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלָח: וְהָיָה כַּעַץ
שֶׁתּוֹלַע עַל-פָּלְגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרְיוֹ
יִתֵּן בַּעֲתוֹ וְעָלָהוּ לֹא-יִבּוֹל וְכֹל
אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: לֹא-כֵן
הָרָשָׁעִים כִּי אִם-כִּמְצֹץ אֲשֶׁר-תִּדְבְּנוּ
רוּחַ: עַל-כֵּן ׀ לֹא-יָקֻמוּ רָשָׁעִים
בַּמִּשְׁפָּט וְחָטָאִים בַּעֲרַת צַדִּיקִים:
כִּי-יִדְרֹעַ יִהְיֶה דֶרֶךְ צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ
רָשָׁעִים תֵּאבֵד:

ב. לָמָּה רָגִשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יִהְיוּ-
רִיק: יִתְנַצְּבוּ ׀ מִלְכֵי-אֶרֶץ וְרוֹזְנִים
נֹסְדֵי-יָחַד עַל-יְהוָה וְעַל-מְשִׁיחוֹ:
גִּנְתָּקָה אֶת-קוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנִשְׁלִיכָה
מִמֶּנּוּ עֲבָתֵימוֹ: יוֹשֵׁב בִּשְׁמַיִם יִשְׁחַק
אֲדֹנָי יִלְעֹג-לָמוֹ: אִזְּ יִדְבֹּר אֱלִימוֹ
בְּאָפוֹ וּבְחִרְוֹנוֹ יִבְחַלְמוֹ: וְאֹנִי

נִסְכַּתִּי מִלְכֵי עַל-צִיּוֹן הִר-קֹדֶשׁ:
אֶסְפָּרָה אֶל חֵק, יִהְיֶה אִמֹּר אֵלַי
בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ: שְׁאֵל
מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתְךָ וְאַחֲזִיתִךָ
אֶפְסִי-אֶרֶץ: תִּרְעַם בְּשֹׁכֵט בְּרִזָּל
כִּכְלִי יוֹצֵר תִּנְפָצֵם: וְעַתָּה מַלְכִּים
הַשְׁכִּילוּ הִנֵּסְרוּ שְׁפָטִי אֶרֶץ: עֲבְדוּ
אֶת-יְהוָה בִּירָאָה וְגִילוּ בִרְעָה:
נִשְׁקוּ-בָר פֶּן-יִגְאָף ׀ וְתֵאבְדוּ דֶרֶךְ
כִּי-יִבְעַר כַּמַּעַט אָפוֹ אֲשֶׁר־יִכְלֹ-
חוֹסֵי כּוֹ:

ג. מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבִרְחוֹ מִפָּנָי ׀
אֲבִשְׁלוֹם בְּנֵי: יִהְיֶה מְה־רַבּוֹ צָרִי
רַבִּים קָמִים עָלַי: רַבִּים אֲמָרִים
לְנַפְשִׁי, אֵין יִשׁוּעָתָה לֹא בְּאֱלֹהִים
סִלָּה: וְאַתָּה יְהוָה מִגֵּן בַּעֲדִי
כְּבוֹדִי וּמָרִים רֹאשִׁי: קוֹלִי אֶל-
יְהוָה אֶקְרָא וְיַעֲנֵנִי מִהֵרָ קִדְּשׁוּ
סִלָּה: אֲנִי שֹׁכֵבִתִּי וְאִישְׁנָה,
הַקִּיצוֹתִי כִּי יִהְיֶה יִסְמְכֵנִי: לֹא-

אִירָא מְרַבּוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב
שְׁתוּ עָלַי: קוֹמָה יְהוָה | הוֹשִׁיעֵנִי
אֱלֹהֵי בֵּיהֶכְלִית אֶת־כָּל־אֵיבִי לְחֵי
שְׁנֵי רָשָׁעִים שֶׁבָרַת: לִיהוָה
חִישׁוּעָה עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה:

סח. לַמִּנְצָח לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר:
יָקוֹם אֱלֹהִים יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיִּנָּסוּ
מִשְׁנָאֵיו מִפָּנָיו: כַּהֲנִדָּף עֶשֶׂן תִּהְדָּף
כַּהֲמָס דּוֹנָג מִפָּנֵי־אֵשׁ וַאֲבָדוּ
רָשָׁעִים מִפָּנֵי אֱלֹהִים: וְצַדִּיקִים
יִשְׁמְחוּ יַעֲלִצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׁיִשׁוּ
בְּשִׂמְחָה: שִׁירוּ | לְאֱלֹהִים זִמְרוּ
שְׁמוֹ סִלּוּ לְרַכֵּב בַּעֲרֻבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעֲלִזּוּ לִפְנָיו: אֵבִי יִתּוּמִים וְדָגִן
אֶלְמָנוֹת אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קִדְּשׁוּ:
אֱלֹהִים | מוֹשִׁיב יְחִידִים | בְּיָתָהּ
מוֹצִיא אֲסִירִים בְּקוֹשְׁרוֹת אֶף
סוֹדְרִים שְׁכֵנוֹ צַחֲיָהּ: אֱלֹהִים
בְּצִאתָהּ לִפְנֵי עַמּוֹ בַּצַּעֲדָה
בִּישִׁימוֹן סֵלָה: אֶרֶץ רַעֲשָׁה | אֶף־
שָׁמַיִם גִּטְפוּ מִפָּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי
מִפָּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: גִּשְׁם
גְּדֻבוֹת תִּגְיַף אֱלֹהִים נִחְלָתָהּ
וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנֵנָתָה: חֲתִתָּהּ יִשְׁבּוּ־
בָּהּ תִּכְוֶן בְּשׁוֹבְתָהּ לַעֲנֵי אֱלֹהִים:
אֲדֹנִי יִתָּן־אֲמַר הִמְבֹּשְׁרוֹת צָבָא
רַב: מַלְכֵי צָבָאוֹת יִדְּרוֹן יִדְּרוֹן
וְנִתְּ־בֵית תַּחֲלֵק שְׁלָל: אִם־

תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שְׁפָתַיִם כְּנָפֵי יוֹנָה
נִחַפָּה בְּכֶסֶף וַאֲבֵרוֹתֶיהָ בִּירְקָרֶק
חֲרוּץ: בְּפָרֶשׁ שְׁנֵי מַלְכִּים בָּהּ
תִּשְׁלַג בְּצִלְמוֹן: תִּרְ־אֱלֹהִים תִּרְ־
בְּשָׁן תִּרְ גְּבָנִים תִּרְ־בְּשָׁן: לָמָּה |
תִּרְצִדּוֹן תִּרִים גְּבָנִים הִחֵר חֲמַד
אֱלֹהִים לִשְׁבָתוֹ אֶף־יְהוָה יִשְׁכֵּן
לְנִצָּח: רַכֵּב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי
שִׁנְאָן אֲדֹנֵי כָּם סִינֵי בְּקֶדֶשׁ: עֲלִיתָ
לְמִרוֹם | שְׁבִית שְׁבִי לְקַחַת מִתְּנוֹת
בְּאֶדְם וְאֶף סוֹדְרִים לִשְׁכֵּן | זֶה
אֱלֹהִים: בְּרוּךְ אֲדֹנֵי יוֹם | יוֹם
יַעֲמֹס־לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סֵלָה:
הָאֵל | לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְלִיהוָה
אֲדֹנֵי לְמֹנֹת תִּצְאוֹת: אֶף־אֱלֹהִים
יִמְחֹץ רֹאשׁ אוֹיְבָיו קִדְּדָה שַׁעַר
מִתְּחִלָּה בְּאַשְׁמִי: אֲמַר אֲדֹנֵי מִבְּשָׁן
אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמַּצְלוֹת יָם: לְמַעַן |
תִּמְחֹץ רִגְלָהּ בָּהֶם לִשׁוֹן כְּלָבִיָּהּ
מֵאוֹיְבִים מִנְהוּ: רְאוּ תְּלִיכוֹתֶיהָ
אֱלֹהִים תְּלִיכוֹת אֵלֵי מַלְכֵי בְּקֶדֶשׁ:
קִדְּמוּ שָׂרִים אַחֵר נִגְנִים בְּתוֹךְ
עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: בְּמִקְהִלוֹת בְּרֻכּוֹ
אֱלֹהִים אֲדֹנֵי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: שֵׁם
בְּנִימָן | צִעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה
רִגְמָתָם שָׂרֵי זָבִלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי:
צִוָּה אֱלֹהֵיהָ עֲנָה עֲנָה אֱלֹהִים זֹו
פָּעֵלֶת לָנוּ: מְהִיכְלָהּ עַל־יְרוּשָׁלַם

ג. תִּלְלוּהָ | תִּלְלוּ-אֱל בְּקִדְשׁוֹ
תִּלְלוּהוּ בְּרָקִיעַ עֲזוֹ: תִּלְלוּהוּ
בְּנִבְרֹתָיו תִּלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ:
תִּלְלוּהוּ בְּתַקְע שׁוֹפָר תִּלְלוּהוּ
בְּנִבְל וְכִנּוֹר: תִּלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחֲוֹל
תִּלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנְבִּ: תִּלְלוּהוּ
בְּצִלְצָלִי-שִׁמְעַ תִּלְלוּהוּ בְּצִלְצָלִי
תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה הִיא תִּתְחַלֵּל
יְהָ יְהָ תִּלְלוּ-יְהָ:

לֵךְ יוֹבִילוּ מַלְכִּים שִׁי: וְעַר חֲנִית
קִנָּה עֶרְת אֲבִירִים | בְּעִלֵּי עַמִּים
מִתְרַפֵּס בְּרִצִּי-כֶסֶף בְּזָר עַמִּים
קָרְבוֹת יִחַפְצוּ: יֵאָתִיו חֲשֻׁמִּים מִנִּי
מִצָּרִים כּוֹש תְּרִיץ יָדָיו לֹאֲלֹהִים:
מִמַּלְכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֹאֲלֹהִים
וְזָמְרוּ אֲדָנִי סֵלָה: לָרֹכֵב בְּשַׁמִּי
שְׁמִי-קָדֵם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֲזוֹ:
תִּנּוּ עֲזוֹ לֹאֲלֹהִים עַל-יִשְׂרָאֵל גְּאוּתוֹ
יְעֲזֹר בְּשִׁחָקִים: נִזְרָא אֱלֹהִים
מִמֶּקֶד שִׁיד אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נָתַן | עֲזוֹ
וְתַעֲצָמוֹת לָעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

תהלים	הָהָ	יְהָ	הִתְהִיָּה	יֵאֲדָנָה
-------	------	------	------------	-----------

"בְּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). שְׁלִימוֹת הַשְּׂכִינָה - בְּנִשְׁמַת מְלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהִיא בַת יְחִידָה. אֵלָּא שְׂכָדִי לְהַשְׁתַּלֵּם, צָרִיד שִׁיְהִיו מִתְחַבְּרוֹת בָּהּ כָּל
שָׂאָר הַנְּשֻׁמוֹת, וְנַעֲשׂוֹת כָּלֶם אַחַת בָּהּ, וְאֵז הַשְּׂכִינָה מְאִירָה בְּתִיקוֹן גְּדוֹל, כִּי הִיא
'כְּלָה', וְאֵז, "בְּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי" וְאֵין נִשְׂאָר שׁוֹם מוֹם, כִּי בְּכַח הָעֲרֻבוֹת - אֶחָד מִתְקַן
בְּעֵבֹר הָאֲחֵר, וְנִמְצָא הַכֹּל מִתּוֹקֵן.

משלי

מִשְׁלֵי שְׁלֵמָה בֶן-דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: לְרַעַת חֲכָמָה וּמוֹסָר לְהַכִּין אִמְרֵי
בִּינָה: לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל צָדֵק וּמִשְׁפָּט וּמִשְׁרִים:

אֲשֶׁת-חַיִּל מִי יִמָּצָא וְרַחֵק מִפְּגִינִים מְכָרָה: בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלָל לֹא
יִחָסֵר: גְּמֻלָּתוֹ טוֹב וְלֹא-רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ: הִרְשָׁה צָמֹר וּפְשָׁתִים וְתַעֲשׂ

בַּתְּפִיץ כַּפִּיהָ: הָיְתָה כְּאֵנִיּוֹת סוֹחֵר מְמַרְחֵק תָּבִיא לַחֲמָה: וַתִּקֶּם אֶבְעוֹד
לִילָה וַתִּתֵּן טַרְף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲרֹתֶיהָ: זִמְמָה שָׂדֶה וַתִּקְחֶהּ מִפְּרֵי כַּפִּיהָ
נִטְעָה כָרֶם: חָגְרָה בְּעוֹז מְתַנֶּיָּה וַתֵּאֱמָץ זְרוּעֹתֶיהָ: טָעָמָה כִּי־טוֹב סִחְרָה
לֹא־יִכְבֶּה בַלִּילָה גֵּרָה: יָדֶיהָ שָׁלְחָה בְּפִישׁוֹר וְכַפִּיהָ תִּמְכּוּ פָלֶךְ: בָּפָה
פָּרָשָׁה לְעֵנִי וַיִּדְּיָה שָׁלְחָה לְאַבְיוֹן: לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל־בֵּיתָהּ
לִבְשׁ שָׁנִים: מִרְבָּדִים עָשְׂתָה־לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה: נֹדַע בְּשָׁעֲרִים בַּעֲלָהּ
בְּשִׁבְתּוֹ עַם־זִקְנֵי־אַרְץ: סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר נְחָזֹר נִתְּנָה לְכַנְעֲנִי: עִזּוֹתֶהָ
לְבוּשָׁה וַתִּשְׁחַק לַיּוֹם אַחֲרוֹן: פִּיהָ פָּתַחָה בַּחֲכָמָה וַתּוֹרֵת חֹסֵד עַל־לְשׁוֹנָה:
צוּפִיהָ תְּלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל: קָמוּ בְנֵיהָ וַיֵּאֲשְׁרוּהָ בַּעֲלָהּ
וַיַּתְּלֶלָה: רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ תֵּיל וְאֵת עֲלִית עַל־כְּלָנָה: שָׁקַר חֲחֹן וַתִּבֹּל תִּיפִי
אִשָּׁה יִרְאֵת־יְהוָה הִיא תִתְחַלֵּל: תִּנּוּ־לָהּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ וַיַּתְּלֶלָהּ

בְּשָׁעֲרִים בַּמָּעֲשִׂיהָ:

מְשָׁלִי	לָהּ	בַּמָּ	לְהַבָּ	יֶאֱנֶד
----------	------	--------	---------	---------

"כִּלְדָּ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). כָּמָה תִּיקוּנִים תִּיקְנָה הַשְׂכִּינָה
בְּגִלוֹת, וְהִבִּיֵּאָה כָּמָה מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶל עֲבוּדְתָּהּ, וְאֵין שׁוּם דְּבַר בְּלֹא עֵתוֹ,
אֶלֹא הַכֹּל מִתּוֹקֵן בְּתִיקוּן גָּמוּר. וְהַהֲשַׁפְעָה הַבָּאָה לָהּ מִמָּה שְׁהוֹסִיפָה הִיא - זֶהוּ
עִקָּר הַשְּׂבִיחַ, וְהַהֲשַׁפְעָה עִקָּרָה תִּקְרָא עַל שֵׁם זֶה, וְזֶהוּ, "כִּלְדָּ יָפָה" וְכו' שֶׁאֵין
שׁוּם תִּיקוּן שְׂאִינוֹ שָׁלֵם לְגַמְרִי.

אִיּוֹב

אִישׁ הָיָה בְּאַרְץ־עוֹץ אִיּוֹב שָׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַזֶּה וַיִּרְא וַיֵּרָא אֱלֹהִים
וְסָר מֵרַע: וַיִּגְדְּלוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת: וַיְהִי מִקְּדָהּ שֶׁבִעַת אֲלֵפִי־
צֶאֱן וְשְׁלֹשֶׁת אֲלֵפִי גְמָלִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת צֶמֶד־בָּקָר וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת

וַעֲבָדָה רַבָּה מְאֹד וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָדוֹל מִכָּל־בְּנֵי־קָדָם: וַהֲלָכוּ בָנָיו וְעָשׂוּ מִשְׁתָּהּ בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ וְשָׁלְחוּ וַקְרָאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחֵיהֶם לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם:

וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יָפוֹת כְּבָנוֹת אֵיזֹב בְּכָל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵיהֶם: וַיְהִי אֵיזֹב אַחֲרֵי־זֹאת מֵאָה וָאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֵּרָאָה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֵי בָנָיו אַרְבָּעָה דִּרוֹת: וַיָּמָת אֵיזֹב אֶבֶן זָקֵן וּשְׁבַע יָמִים:

אֵיזֹב	אֶבֶן	יָמִים	אֲבִיבֵי	יָדְנָא
--------	-------	--------	----------	---------

"כִּלְדָּה יָפָה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ" (שיר השירים ד, 1). אֵיזֹב, סוּד יִשְׂרָאֵל אַחֵר הַגָּלוּת. וְזֶה כִּי הַשְׁמַחָה תִּהְיֶה שְׁלִימָה בְּלֹא עֲצָבוֹן מִזְכָּר הַגָּלוּת כָּלֵל, וְזֶהוּ, "וּמוֹם אֵין בָּהּ", שֶׁהָעֶצֶב לֹא יוֹלִיד חֲשָׁד. וְכֵן הַדְּבָרִים עוֹלִים לְאֵלֶּף הַשְּׁבִיעִי בַּהֲכָנָה שְׁלִימָה בְּלִי שׁוּם חֲסָרוֹן כָּלֵל, כִּי לְפִי הַהֲכָנָה כָּדָּה יִהְיֶה הַתִּיקוּן.

דניאל

בַּשָּׁנָה שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַיִּצַּר עָלֶיהָ: וַיִּתֵּן אֶדְנִי בִידּוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצֵת כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְבִיאֵם אֶרֶץ־שׁוּנָר בֵּית אֱלֹהֵיו וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצָר אֱלֹהֵיו: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַשְׁפַּנּוֹ רֵב סָרִיסָיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזֵּרַע הַמְּלוּכָה וּמִן־הַכַּהֲנָתִים:

וּמִעַתָּה הוֹסֵר הַתַּמִּיד וְלִתֵּת שְׁקוּץ שְׁמֵם יָמִים אֶלֶף מָאתָיו וְתַשְׁעִים: אֲשֶׁרִי הַמַּחֲכָה וַיִּגִּיעַ לְיָמִים אֶלֶף שָׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה: וְאַתָּה לֵךְ לְכֹךְ לִקְץ וְתִנּוּחַ וְתַעֲמֹד לְגִדְלָה לְקַץ לְכֹךְ הַיָּמִין:

רְנִיאל	לֶכְ	לָצֹ	לְכַלֵּצַ	יֵדֵאנ
---------	------	------	-----------	--------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). בְּזִמְנָן יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל אֲזִי יִרְאֶה שְׂכָל מִי שֶׁנִּדְבַּק אֶל הַשְּׂכִינָה בְּדַאִי שְׁנֻצוֹל, שֶׁהִיא תַתְּחִזֵּק עַל יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ הַזִּמְנָן וְתַצִּילֵם בָּלָם, בְּסוֹד, "וְעַמְדָּ בָלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ" (ישעיהו ס, כא). וְזֶהוּ, "לֵךְ לִקְצֹ" (דניאל יב, יג) - בְּהַתְּדַבְּקוֹת הַשְּׂכִינָה, וּבִכְחַזָּהּ, "וְתִנְנוּחַ", וְזֶהוּ, "כִּלְדָּ יִפָּה רַעֲיָתִי" וְכו'.

עזרא ונחמיה

וּבִשְׁנַת אֶחָת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרְס לְכָלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי יְרֻמְיָה הַעֵיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כְּרֹשׁ מֶלֶךְ־פָּרְס וַיַּעֲבֵר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לְאֹמֶר: כֹּה אָמַר כְּרֹשׁ מֶלֶךְ פָּרְס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ גָּתוּן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא־פָקֵד עָלַי לִבְנוֹת־לּוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי־בָכֶם מְכַל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהֵיוֹ עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:

שְׁלוֹם אֲמַרְתָּה יוֹסֵף: מִבְּנֵי נָבוֹ וַיַּעֲיָל מִתַּתְּחֵה זָבֻד וְכִינָא וְנָדִי וַיּוֹאֵל בְּנֵיהֶם: כָּל־אֵלֶּה נִשְׂאוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת וַיֵּשׁ מֵהֶם נָשִׁים וַיְשִׁימוּ בָנִים:

דְּבַרִּי נַחֲמִיָּה בֶן־חַכְלִיָּה וַיְהִי בַחֲדָשׁ־כֶּסֶלֹ שְׁנַת עֶשְׂרִים וָאֲנִי תָהִיתִי בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה: וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאֵתִי הוּא וָאֲנָשִׁים מִיהוּדָה וָאֲשָׂאֵלֶם עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר־נִשְׂאָרוּ מִן־הַשְּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלַם: וַיֹּאמְרוּ לִי הַנְּשֹׂאִים אֲשֶׁר־נִשְׂאָרוּ מִן־הַשְּׁבִי שָׁם בְּמַדִּינָה בְּרַעָה גְדֻלָּה וּבְחִרְפָּה וְחֹמֶת יְרוּשָׁלַם מִפְּרֻצֹת וּשְׁעָרֶיהָ נִצְתּוּ בָאֵשׁ:

זָכַרְתָּ לָהֶם אֱלֹהֵי עַל גִּאֲלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית הַכְּהֻנָּה וְחִלּוּיָם: וְשִׁתְּרָתִים מִכְּלִי־נֶכֶד וָאֲעִמִּידָה מִשְׁמְרוֹת לַכְּהֻנִּים וְלַלְוִיִּם אִישׁ בְּמִלְאכָתוֹ: וְלִקְרָבָן

הֵמָּה הַעֲצִים בְּעֵתִים מְזֻמָּנוֹת וְלַכְּפוּרִים זָכַרְתָּ־לִי אֱלֹהֵי אֲלִי לְטוֹבָה:

נִזְמָנָה	הַבִּי	אֵי	הַמָּאִי	יֵנָד
-----------	--------	-----	----------	-------

"כִּלְדָּ יִפָּה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). סוד זה, "אֵת הַכֹּל עֲשֵׂה יִפָּה בַּעֲתוֹ" (קהלת ג, יא), שְׁמָה שֶׁהוּא בְּסוּד הַשְּׂכִינָה וְדַאי מַצְלִיחַ, וְזֶה סוּד, "יִוְדְעִי בִינָה לַעֲתִים" (דה"י א' יב, לג), וְלָכֵן "בַּעֲתִים מִזְמָנוֹת" (נחמיה ג, לא), "כִּלְדָּ יִפָּה" וְדַאי, "וּמוֹם אֵין בָּךְ" - שְׂאִי אֶפְשָׁר שְׁלֹא יַצְלִיחַ.

דברי הימים

אָדָם שֶׁת אָנוּשׁ: קִינָן מִהֲלָלָא יֵרֵד: חֲנוּךְ מִתּוֹשְׁלַח לְמָדָ:

וַיָּמָת בְּשִׁיבָה טוֹכָה שְׁבַע יָמִים עֲשֵׂר וּכְבוֹד וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בְּנוֹ תַחֲתָיו:
וְדַבְּרִי דְיִיד הַמְּלֹךְ הָרָאשִׁנִּים וְהָאֲחֵרִים הֵנָּה כְּתוּבִים עַל־דְּבָרֵי שְׁמוּאֵל
הָרִאָה וְעַל־דְּבָרֵי נְתָן הַנָּבִיא וְעַל־דְּבָרֵי גֵד הַחֹזֶה: עִם כָּל־מַלְכוּתוֹ
וּבְנוֹתָו וְהַעֲתִים אֲשֶׁר עָבְרוּ עָלָיו וְעַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרְצוֹת:
וַיִּתְחַזֵּק שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִד עַל־מַלְכוּתוֹ וַיַּהֲרֹה אֱלֹהִיו עִמּוֹ וַיַּנְדִּלְהוּ לְמַעַלָּה:
וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לְכָל־יִשְׂרָאֵל לְשָׂרֵי הָאֱלֹפִים וְהַמָּאוֹת וְלַשֹּׁפְטִים וְלְכָל נָשִׂיא
לְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי הָאֲבֹת: וַיֵּלְכוּ שְׁלֹמֹה וְכָל־הַקָּהָל עִמּוֹ לַבָּמָה אֲשֶׁר
בְּנֻבְעֹן כִּי־שָׁם הָיָה אֹהֶל מוֹעֵד הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה מִשָּׁה עֶבֶד־יְהוָה
בַּמִּדְבָּר:

לְמַלְאוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד־רִצְתָהּ הָאָרֶץ אֶת־שִׁבְתוֹתֶיהָ כָּל־יָמָיו
הַשְּׁמָה שְׁבָתָה לְמַלְאוֹת שְׁבָעִים שָׁנָה: וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס
לְכָלוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ הַעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס
וַיַּעֲבֵר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וּגְם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר אֱלֹהֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־
פָּרַס כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי תְשֻׁמוֹת וְהוּא־פָקֵד עָלַי
לְבָנוֹת־לִּי בֵּית בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה מִי־בְכֶם מְכַל־עִמּוֹ יְהוָה אֱלֹהֵיו

עִמּוֹ עַן וַיַּעַל:

דְּבָרֵי הַיָּמִים	אֶרְ	עוּ	אֶרְעוּ	יָרָא
--------------------	------	-----	---------	-------

"כִּלְדָּ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ" (שיר השירים ד, ז). הִנֵּה פָּרַס הוּא הָעוֹמֵד לְהוֹצִיא הַשָּׂרִים מִיַּד הַס"מ לְפִי הַסְדָּרִים שֶׁהָקִים, וְלִהְיוֹת מִיָּד לְפִי סֵדֶר הָעֲלִיזוֹן, בְּסוֹד, "יַעֲב גְּבֻלַּת עַמִּים לְמַסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים לב, ח), וְזֶהוּ סֵדֶר נִכּוֹן - שְׂאִין בְּסוֹד בְּלִבּוֹל כְּמוֹ סֵדֶר הַסְטָרָא אַחֲרָא "צִלְמוֹת וְלֹא סְדָרִים" (איוב י, כב).

תם ונשלם סדר כ"ד קישוטי כלה.

עתה משנשלמו, טוב לכוון בסוף הלימוד בכל הכ"ד שמות:

שְׂמוּאֵל	שָׁמ	מֶל	שְׁמֶמֶל	נִיאֵר
מְלָכִים	אֶת	יִי	אֶתִּי	נִירָא
יִשְׁעִיהוּ	וּו	לֶל	וּלֶל	נִאֵרִי
יִרְמְיָהוּ	אֶת	יִי	אֶתִּי	נִאִיד
יְחֻזְקָאֵל	שָׁה	יָה	שְׁהִיָּה	נִרְיָא
מִלְאָכִי	לֶב	הָצ	לִבְהָצ	נִרְאִי
תְּהִלִּים	הָה	יָה	הָהִיָּה	יֵאֵרֵנ
מִשְׁלִי	לָה	בֶּמ	לִבְהֶמ	יֵאֵנֵר
אִיּוֹב	אֶב	וְע	אֶבּוֹעַ	יֵרְנָא
דְּנִיָּאֵל	לֶכ	לָצ	לִכְלָצ	יֵרָאֵנ
עֲזָרָא וְנָחִי	הֶמ	אִי	הֶמָּאִי	יֵנָאֵר
רַבִּיָּה	אֶר	עוּ	אֶרְעוּ	יֵרָאֵא

בְּרֵאשִׁית	יָפ	בֶּנ	יָפְבֶּנ	אֵרְנִי
שְׁמוֹת	עֵנ	בָּל	עֵנְבָל	אֵרְנִי
וַיִּקְרָא	הֶת	בֶּר	הֶתְבֶּר	אֵנִיד
בְּמִדְבָּר	הֶת	יָנ	הֶתִּיָּנ	אֵנִירִי
דְּבָרִים	הֶד	כָּל	הֶדְכָּל	אֵירְנִי
שְׁחָ"ש	רִי	הִי	רִיָּהִי	אֵיֵנֵר
רוֹת	הֶד	אֶת	הֶדָּאֶת	רֵנִיא
אִיכָה	אֶמ	עֵד	אֶמְעֵד	רֵנִאִי
קִהְלֵת	אֶת	וּמ	אֶתּוּמ	רֵיאֵנ
אֶסְתֵּר	מִי	לָל	מִיָּלֶל	רֵיאֵנ
יְהוֹשֻׁעַ	בֶּנ	בֶּר	בֶּנְבֶּר	רֵאֵנִי
שְׁפָטִים	הֶמ	בּוּ	הֶמְבּוּ	רֵאֵנִי

וכן הורה הרמח"ל הקדוש זי"ע:

"וקודם מוסף יכוין כל הכ"ד קישוטי כלה כמו בלילה" (קיצור הכוונות, שבועות עמ' קא).

אֲדָרָא רַבָּא קְדִישָׁא.

תַּנְיָא, אַתְּמַנּוּ חֲבֵרֵיִיא קַמִּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאַשְׁתַּכְּחוּ, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, וְרַבִּי אָבָא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי בֶר יַעֲקֹב, וְרַבִּי יִצְחָק, וְרַבִּי חֲזַקְיָה בֶר רַב, וְרַבִּי חֲזַקְיָא, וְרַבִּי יוֹסִי, וְרַבִּי יִיסָא. יְדִין יְהִיבּוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאַצְבָּעוֹן וְקָפוּ לְעִילָא. וְעָאלוּ בַּחֲקָלָא בֵּינֵי אֵילָנִי וַיִּתְּבוּ. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְצָלִי צְלוּתִיהּ, יְתִיב בְּגוּוּיָהּ וְאָמַר, כָּל חַד יִשְׁוִי יָדָי בְּתוֹקָפִי. שׁוּוּ יְדִיָּהוּ, וְנָסִיב לוֹן פֶּתַח וְאָמַר "אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה תוֹעֵבַת יְהוָה מַעֲשֶׂה יְדֵי חָרֶשׁ וְשֵׁם בִּסְתֵר וְעָנּוּ כָּל הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן" (דברים כז, טו).

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לִיהוָה" (תהלים קיט, קכו), אָמְרֵי עַתָּה לַעֲשׂוֹת לִיהוָה. מִשׁוּם דִּהֲפֵרוּ תוֹרְתָךְ. מֵאֵי "הֲפֵרוּ תוֹרְתָךְ" (שם), תוֹרָה דְּלַעֲיָלָא. דָּאִיהִי מִתְּבַטְּלָא אִי לָא יִתְעַבִּיד בְּתַקּוּנֵי ["נ"א שְׁמָא] דָּא. וְלַעֲתִיק יוֹמִין אֲתָמַר. כְּתִיב "אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךְ" (דברים לג, כט). וְכְתִיב, "מִי כְמוֹכָה בָּאֵלִים יְהוָה" (שמות טו, יא).

קָרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ, אוֹתִיבִיהּ קַמִּיהּ, וְלְרַבִּי אָבָא מִסְטָרָא אַחֲרָא, וְאָמַר אֲנִן כָּלְלָא דְכוּלָּא. עַד הִשְׁתָּא אַתְתָּקְנוּ קִיָּמִין. אֲשֶׁתִּיקוּ, שְׁמַעוּ קָלָא,

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֲבֵרֵיִיא, עַד אֵימַת נִיתִיב בְּקִיָּמָא דְּחַד סַמְכָא. כְּתִיב "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לִיהוָה הֲפֵרוּ תוֹרְתָךְ" (תהלים קיט, קכו). יוֹמִין וְעִירִין, וּמֵאֵרִי דְּחוּבָא דְּחִיק. כְּרוּזָא קֵאֲרִי כָּל יוֹמָא, וּמִחְצָדִי חֲקָלָא וְעִירִין אֵינּוּן. וְאֵינְהוּ בְּשׁוּלִי ["נ"א בְּשׁוּרִי"] כְּרָמָא. לָא אֲשַׁחֲחֵן, וְלָא יַדְעִין, לָאֵן אַתְרֵי אֲזִלִין כְּמָה דִּיאֹת. אַתְתְּכְּנִישׁוּ חֲבֵרֵיִיא לְבִי אֲדָרָא, מְלוּבָשִׁין שְׂרִיָּין סִיפֵי וְרוּמְחֵי בִידִיכוֹן, אֲזִדְרוּ בְּתַקּוּנִיכוֹן. בְּעִיטָא, בְּחֻכְמָתָא. בְּסוּכְלָתְנֵנוּ. בְּדַעְתָּא. בְּחִיזוֹ. בִּידִין. בְּרַגְלִין ["נ"א בְּחִילָא דִּידִין וְרַגְלִין]. אֲמַלְכוּ צְלִיכוֹן לְמָאן ["נ"א לְמַלְכָּא] דְּבִרְשׁוּתִיהּ חַיִּי וּמוֹתָא. לְמַגְזֵר מְלִין דְּקָשׁוּט. מְלִין דְּקָדִישִׁי צְלִינִין צִיִּיתִי לְהוּ, וְחֻדָּאן לְמַשְׁמַע לְהוּ, וְלְמַנְדַּע לְהוּ.

יְתִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבִכְהּ, וְאָמַר וּוי אִי גְלִינָא, וּוי אִי לָא גְלִינָא. חֲבֵרֵיִיא דִּהוּהּ תַּמָּן אֲשֶׁתִּיקוּ. קָם רַבִּי אָבָא וְאָמַר לִיהּ, אִי נִיחָא קַמִּיהּ דְּמַר לְגַלְיָא, הָא כְּתִיב "סוּד יְהוָה לִירֵאִיו" (תהלים כה, יד), וְהָא חֲבֵרֵיִיא אֵלִין דְּחִלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינּוּן, וְכִבְר עָאלוּ בְּאֲדָרָא דְּבִי מִשְׁכָּנָא, מְנַהֵן עָאלוּ, מְנַהֵן נִפְקוּ.

רזין דרזינא דעתיק יומין, דלא
אתמסראן אפילו למלאכין עלאין על
אחת כמה וכמה. אמר רבי שמעון,
לשמיא לא אימא דיציתון [נ"א דיציתון],
לארעא לא אימא דתשמע, דהא אנן
קיומי עלמין.

תנא רזי דרזין, כד פתח רבי שמעון
ברזי דרזין, אזדעזע אתרא, וחברין
אתחלחלו. גלי ברזא ופתח ואמר,
כתיב "ואלה המלכים אשר מלכו
בארץ אדום לפני מלך מלך" (בראשית
לז, לא) וגו'. זכאין אתון צדיקיא,
דאתגלי לכון רזי דרזין דאורייתא,
דלא אתגליין לקדישי עליונים, מאן
ישגח בהאי, ומאן יזכה בהאי, דהוא
סהדותא על מהימנותא [דמהימנותא]
דכלא. [דנהיר למאתאן ושבעין עלמין
ומניה נהיר אורייתא דנהירין ביה צדיקיא
לעלמא דאתי. דהא הוא דכתיב "וארח
צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום"
(משלי ד, יח). מן ההוא אורחא מתפרשן
לשית מאה ותליסר אורחי דפליג בזעיר
אנפין דכתיב "כל ארחות יהוה חסד ואמת
לנצרי בריתו" (תהלים כה, י) וגו'] צלותא
ברעוא יהא, דלא יתחשב לחובא
לגלאה דא.

ומה יימרון חבריא, דהאי קרא קשיא
הוא, דהא לא הוה ליה למכתב הכי,
דהא חזינון כמה מלכים הוו, עד דלא
ייתון בני ישראל, ועד לא יהי מלכא

וארכובתן דא לדא נקשן. מאי קלא.
קלא דכנופיא עלאה דמתכנפי.

חדי רבי שמעון ואמר, "יהוה שמעתי
שמעך יראתי" (חבקוק ג, ב). [אמר] התם
יאות הוה למהוי דחיל. אנן
בחביבותא תלייא מלתא, דכתיב,
"ואהבת את יהוה אלהיך" (דברים ו, ה),
וכתיב "מאהבת יהוה אתכם" (דברים ז, ו),
וכתיב "אהבתי אתכם" (מלאכי א, ב)
וגו'.

רבי שמעון פתח ואמר, "הולך רכיל
מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר"
(משלי יא, ג). הולך רכיל, האי קרא
קשיא, [פיו דאתמר רכיל אמאי הולך]
איש רכיל מפעי ליה למימר, מאן
הולך. אלא מאן דלא אתיישב
ברוחיה, ולא הוי מהימנא, ההיא מלה
דשמע, אזיל בגוויה כחזירא במיא,
עד דרמי ליה לבר. מאי טעמא. משום
דלית רוחיה רוחא דקיומא. אבל מאן
דרוחיה רוחא דקיומא, ביה כתיב,
ונאמן רוח מכסה דבר. ונאמן רוח,
קיומא דרוחא. [כמו "ותקעתי יתד במקום
נאמן" (ישעיהו כב, כג)] ברוחא תלייא
[נ"א ברזא] מלתא. וכתיב, "אל תמן את
פיד לחטיא את בשרך" (קהלת ה, ח).

ולית עלמא מתקיימא אלא ברזא. וכי
אי במלי עלמא אצטריך רזא. במלין

אתתקן ולא דינע ליה משום דהוא עתיק
דעתיקין] [אבל בתקונני ידיע] כחד סבא
דסבין, עתיק מעתיקין, טמיר
מטמירין, ובתיקונני ידיע ולא ידיע.
מארי דחנור כסו [נ"א בסומק], וחיזו
בוסיטא [נ"א בוצינא] דאנפוי [נ"א
באנפוי], יתיב על כורסייא דשביבין,
לאכפייא לון.

ארבע מאה אלפי עלמין, אתפשט
חוורא דגולגלתא דרישוי. ומנהירו
דהאי חיורא, ירתי צדיקייא לעלמא
דאתי, ד' מאה עלמין, הדא הוא
דכתיב, "ארבע מאות שקל כסף עבר
לסחר" (בראשית כג, טז).

בגולגלתא יתבין, [בכל יומא] תליסר
[נ"א תריסר] אלפי רבוא עלמין, דנטלין
עלוי רגלין, וסמכין עלוי. ומהאי
גולגלתא נטיף טלא, לההוא דלבר,
ומלייא לרישיה בכל יומא, דכתיב,
"שראשי נמלא טל" (שיר השירים ה, ב).

ומההוא טלא דאנער מרישיה, ההוא
דאיהו לבר, יתערון מתייא לעלמא
דאתי. דכתיב [שראשי נמלא טל] (שיר
השירים ה, ב), מלאתי טל לא כתיב, אלא
נמלא] דכתיב "כי טל אורת טלד"
(ישעיהו כד, יט), אורות נהורא דחוורתא
דעתיקא. ומההוא טלא, מתקיימין
קדישי עליונין. והוא מנא דטחנין

לבני ישראל ומה אתחזי הכא, ובדא
אתערו חברייא. אלא רוא דרזין הוא,
דלא יכלין בני נשא למנדע
ולאשתמודע ולמרחש בדעתייהו
בהאי.

תאנא, עתיקא דעתיקין, טמירא
דטמירין, עד לא זמין תקונני [דמלכא],
ועטורי עטורין, שירותא וסיומא לא
הוה. והוה מגליף ומשער ביה. ופרס
קמיה חד פרסא, ובה גליף ושיער
מלכין.

ותקונני לא אתקיימו, הדא הוא
דכתיב ואלה המלכים אשר מלכו
בארץ אדום לפני מלך מלך לבני
ישראל. מלכא קדמא, לבני ישראל
קדמא. וכלהו דגליפו [ולא אתקיימו]
בשמהן אתקרון. ולא אתקיימו, עד
דאנח להו, ואצנע להו, ולבתר זמנא
הוא אסתלק [נ"א הוה מסתכל] בההוא
פרסא, ואתתקן בתקונני. ותאנא, כד
סליק ברעותא, למברי אורייתא
טמירא תרי אלפי שנין, ואפקה, מיד
אמרה קמיה, מאן דבעי לאתקנא
ולמעבד יתקן בקדמיתא תקונני.

תאנא בצניעותא דספרא, עתיקא
דעתיקין, סתרא דסתרין טמיר
דטמירין, אתתקן ואודמן, [פלומר
אשתכח ולא אשכח, לא אשכח ממש, אבל

רישיה. ומהאי לשאר גולגלתין
דלתתא, דלית לון חושבנא. וכל
גולגלתא יהבין אגר חוורתא [נ"א
אוראותא] לעתיק יומין. כד עאלין
בחושבנא תחות שרביטא. ולקביל
דא, בקע לגולגולת לתתא, כד עאלין
בחושבנא.

בחללא דגולגלתא, קרומא דאורא
דחכמתא עלאה סתימאה דלא פסק.
והאי לא שכית, ולא אתפתח. והאי
קרומא אתחפייא על מוחא דאיהו
חכמתא סתימאה. ובגיני כף אתכסיא
[נ"א ובגין דאתכסיא] האי חכמתא
בההוא קרומא, דלא אתפתחא. [נ"א
בגין דא אקרי חכמתא סתימאה]. והאי
מוחא, דאיהו האי חכמתא סתימאה.
שקיט ואשתכיך באתריה, כחמר טב
על דורדייה, והיינו דאמרי סבא
דעתוי סתים, ומוחיה סתים ושכיך.

והאי קרומא אתפסק מזעיר אפין,
ובגיני כף מוחיה אתפשט ונפיק
לתלתין ותריין שבילין, הדא הוא
דכתיב, "ונהר יצא מעדן" (בראשית ב, ח).
מאי טעמא. משום דקרומא אתפסק,
דלא מחפיא על מוחא. [ועל כל פנים
קרומא פסיק לתתא] והיינו דתנינן
ברישומי אתון, ת"ו רשים רישומא
לעתיק יומין דלית דכוותיה. [דביה

לצדיקייא לעלמא דאתי. ונטיף ההוא
טלא לחקלא דתפוחין קדישין. הדא
הוא דכתיב, "ותעל שכבת הטל והנה
על פני המדבר דק מחספס" (שמות טז,
יד). וחיזו ההוא טלא חוור. כהאי גוונא
דאבנין דבדולחא, דאתחזייא כל
גוונין בגווה. הדא הוא דכתיב, "ועינו
כעין הבדלח" (במדבר יא, ז).

האי גולגלתא. חוורא דיליה, אנהיר
לתליסר עיבר גליפין בסחרנוי,
לארבע עיבר בסטרא חד, ולארבע
עיבר בסטרא דא, בסטרא דאנפוי,
ולארבע עיבר בסטרא דא, לסטרא
דאחורא, וחד לעילא דגולגלתא.
[כלומר לסטרא דלעילא].

ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי, לתלת
מאה ושבעין רבוא עלמין. וההוא
אתקרי ארך אפים. [כלומר אורכא
דאנפיו] והאי עתיקא דעתיקין אתקרי
אריכא דאנפיו. וההוא דלבר אתקרי
זעיר אנפיו. לקבליה דעתיקא סבא,
קדש קדשים דקדשיא. וזעיר אנפיו
כד אסתפל להאי, כלא [נ"א טלא]
דלתתא אתתקן, ואנפוי מתפשטין
ואריכין בההוא זמנא, אבל לא כל
שעתא כמה דעתיקא.

ומהאי גולגלתא, נפיק חד עיבר חוור
לגולגלתא דזעיר אנפיו, לתקנא

תִּלְיָא תַּמִּים דְּעוֹת, שְׁלִים מְכַל סְטְרוֹי וְסִתִּים,
וְשָׂכִיד וְשָׁקִיט כְּחֶמֶר טֹב עַל דּוֹרְדֵּיהִי.

תִּאֲנָא, בְּגוּלְגַּלְתָּא דְּרִישָׁא, תִּלְיִין אֶלְף
אֶלְפִין רַבּוּא, וְשִׁבְעַת אֶלְפִין, וְחֲמִשׁ
מָאָה קוּצִי דְּשַׁעְרֵי, חֲנוּר וְנָקִי, כְּהֵא
עֲמָרָא כַּד אֵיהּ נָקִי, דְּלֹא אֶסְתַּבַּד דָּא
בְּדָא. דְּלֹא לֹאחֻזָּא עֲרַבּוּבִיה
בְּתִקּוּנֵיהּ. אֵלֹא כֹּלָא עַל בּוֹרֵייהּ, דְּלֹא
נָפִיק נִימָא מְנִימָא, וְשַׁעְרָא מְשַׁעְרָא.
וְכָל קוּצָא וְקוּצָא, אִית בֵּיה אַרְבַּע
מָאָה וְעֶשְׂרִי נִימֵי דְּשַׁעְרֵי, כְּחוּשְׁבֹן
קְדוֹ"שׁ. וְכָל נִימָא וְנִימָא לְהִיט
בְּאַרְבַּע מָאָה וְעֶשְׂרִי עֲלָמִין. וְכָל עֲלָמָא
וְעֲלָמָא סִתִּים וְגִנְזִין, וְלִית דִּידַע לֹון,
בַּר אֵיהּ. וְלְהִיט לְשִׁבְעַ [נ"א לְאַרְבַּע]
מָאָה וְעֶשְׂרִי עֵיבֵר.

וּבְכָל נִימָא וְנִימָא, אִית מְבוּעַ דְּנֶפֶק
מִמוּחָא סְתִימָאָה, [דְּבַתְר כּוּתְלָא] וְנִהִיר
וְנִגִיד בְּהֵוָה נִימָא, לְנִימִין דְּזַעִיר
אַנְפִּין. וּמֵהֵא מִתְקֵן [נ"א מִתְּוֵן] מוּחִיהּ.
וּכְדִין, נִגִיד הֵוָה מוּחָא, לְתִלְתִין
וְתִרִין שְׁבִילִין.

וְכָל קוּצָא וְקוּצָא מִתְלַחֲטֵן, וְתִלְיִין.
מִתְתַּקֵּן בְּתִקּוּנָא יָאָה, בְּתִקּוּנָא
שְׁפִירָא. מִחְפִּין עַל גּוּלְגַּלְתָּא.
מִתְתַּקֵּי קוּצִי דְּנִימִין, מֵהֵא סְטְרָא,
וּמֵהֵא סְטְרָא, עַל גּוּלְגַּלְתָּא. וְתִאֲנָא,
כָּל נִימָא וְנִימָא, אֶקְרִי [נ"א אֵיהּ]

מְשִׁיכָא דְּמְבוּעָא [נ"א מְמְבוּעִין] [נ"א וְאִינּוֹן
מְבוּעִין] סְתִימִין, דְּנֶפֶקִין מִמוּחָא
סְתִימָאָה.

וְתִאֲנָא, מְשַׁעְרוֹי דְּבַר נֶשׁ, אֲשֶׁתְּמוּדַע
מֵאִי הוּא, אִי דִינָא אִי רַחֲמֵי. מִכַּד
עֲבִרִין עֲלוֹי אַרְבַּעִין שָׁנִין. וְאַפִּילוּ כַּד
אֵיהּ עוֹלָם, בְּשַׁעְרִיה בְּתִקּוּנִיהּ [נ"א
בְּדִיקּוּנִיהּ] [נ"א בְּדִיקּוּנִיהּ] וּבְגִבְיֵי עֵינוֹי.

קוּצִין דְּשַׁעְרֵי, תִּלְיִין בְּתִקּוּנֵיהּ נֶקֶד
כְּעֶמֶר נָקָא עַד כְּתָפוֹי. עַד כְּתָפוֹי
סְלָקָא דְּעֵתָהּ. אֵלֹא עַד רִישֵׁי דְּכְתָפוֹי,
דְּלֹא אֲתַחְזִי קוּדְלָא. מְשׁוּם דְּכְתִיב,
"כִּי פָנוּ אֵלַי עֶרְף וְלֹא פָנִים" (ירמיהו ב'
כו'). וְשַׁעְרָא סְלִיק אֲבַתְרוֹי דְּאוּדְנִין,
דְּלֹא לְחַפְיָא עֲלוֹי, דְּכְתִיב לְהִיט
אֲזַנֵּיהּ פְּקוּחוֹת.

שַׁעְרָא דְּנֶפֶק מִבְּתֵר אוּדְנוֹי, כּוּלִּיה
בְּשָׁקוּלָא. לֹא נָפִיק דָּא מִן דָּא, תְּקוּנָא
שְׁלִים. תְּקוּנָא יָאָה. תְּקוּנָא שְׁפִירָא.
תֵּאִיב לְמַחֲמֵי. תֵּאִיבָתָא וְחֲדוּתָא
דְּצַדִּיקֵיָא, דְּאִינּוֹן בּוֹזֵעִר אֲנָפִין,
לְמַחֲמֵי וּלְאַתְדַּבְּקָא בְּתִקּוּנֵיהּ. דְּעֵתִיקָא
סְתִימָאָה דְּכֹלָא.

י"ג נִימִין דְּשַׁעְרִין, קִימֵי מֵהֵא
סְטְרָא, וּמֵהֵא סְטְרָא דְּגוּלְגַּלְתָּא,
לְקַבִּיל אֲנָפוֹי. וּבְאִינּוֹן שְׁרִיין שַׁעְרֵי
לְאַתְפִּלְגָּא. לִית שְׁמָאֵלָא בְּהֵא עֵתִיקָא
סְתִימָאָה, כֹּלָא יְמִינָא. אֲתַחְזִי וְלֹא

גְּלוּיֵיא דְכָל רִישָׁא וְגוּלְגֻלְתָּא,
דְּמִתְכַּסְיָא בְּאַרְבַּע מָאָה וְעֶשְׂרִין [נ"א]
וְעֶשְׂרָה עֲלָמִין.

וְכַד אֲתַגְלִיא, אֲתַקְבֵּל צְלוֹתְהוֹן
דִּישְׂרָאֵל. אִימְתִּי אֲתַגְלִיא. שְׁתִּיק רַבִּי
שְׁמַעוֹן. שְׁאֵל תְּנִינּוֹת אִימְתִּי. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה,
אִימְתִּי אֲתַגְלִיא. אָמַר לִיה בְּשַׁעְתָּא
דְּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּשַׁבְּתָא. אָמַר לִיה
מַאי טַעְמָא. אָמַר לִיה, מְשׁוּם דְּהוּא
שַׁעְתָּא בְּיוֹמֵי דְּחוֹל, תְּלִיא דִּינָא לְתַתָּא
בְּזַעֲרֵי אַנְפִּין.

וּבְשַׁבְּתָא אֲתַגְלִיא מִצְחָא דְּאַתְקָרִי
רְצוֹן. בְּהוּא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכִיד רּוּגְזָא.
וְאֲשַׁתְּכַח רְעוּא, וּמִתְקַבֵּל צְלוֹתָא.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, "וְאֲנִי תַפְלִיתִי לָךְ
יְהוָה עַת רְצוֹן" (תהלים סט, יד). וְעַת רְצוֹן
מַעֲתִיק יוֹמִין, לְגַלְאָה מִצְחָא. וּבְגִין כּוּ
אֲתַתְּקוֹן הָאֵי קְרָא, לְמִימְרִיה בְּצְלוֹתָא
דְּמִנְחָה בְּשַׁבְּתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, בְּרִיד בְּרִי לַעֲתִיק
יוֹמִין, רְעוּא דְּמִצְחָא תִשְׁכַּח בְּשַׁעְתָּא
דְּתַצְטְרִיד לִיה.

תָּא חֲזִי, בְּשָׂאֵר [נ"א בְּשַׁעְתָּא] דְּלִתְתָּא,
כַּד אֲתַגְלִי מִצְחָא אֲשַׁתְּכַח חוּצָפָא,
הָדָא הוּא דְּכְתִיב [תָּא חֲזִי בְּשָׂאֵר דְּלִתְתָּא
כַּד אֲתַגְלִי מִצְחָא דִּינָא אֲתַעַר וְאֲשַׁתְּכַח
וְאֲתַעֲבִיד מִצְחָא דְּאֲשַׁחְזוּתָא לְחִיבִי עֲלָמָא
לְאִינוֹן דְּלֹא מִתְכַּסְיָא בְּעוֹבְדֵיהּ כְּמָה דָּאֵת

אֲתַחֲזִי. סְתִים וְלֹא סְתִים. וְהָאֵי
בְּתַקּוּנָהּ, כָּל שְׁכָן בֵּיה.

וְעַל הָאֵי, תְּאִיבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְצִרְפָּא
בְּלִבְהוֹן, דְּכְתִיב, "הִישׁ יְהוָה בְּקִרְבְּנוּ
אִם אֵין" (שמות יז, ז). בֵּין זַעֲרֵי אַנְפִּין
דְּאַקְרִי יְהוָה, וּבֵין אֲרִיד אַנְפִּין דְּאַקְרִי
אֵין. אֲמַאי אֲתַעֲנִשׁוּ. מְשׁוּם דְּלֹא
עֲבָדוּ בְּחִבְיּוּתָא, אֶלָּא בְּנִסְיוֹנָא.
דְּכְתִיב, "וְעַל נִסְתָּם אֵת יְהוָה לֵאמֹר
הִישׁ יְהוָה בְּקִרְבְּנוּ אִם אֵין" (שמות יז, ז).

בְּפִלְגוּתָא דְּשַׁעֲרִי, אָזִיל חַד אֲרַחָא
דְּנִהִיר לְמֵאֲתָן וְשַׁבְּעִין עֲלָמִין. וּמִנִּיה
נִהִיר אֲרַחָא דְּזַעֲרֵי אַנְפִּין, דְּנִהִירִין בֵּיה
צְדִיקֵיא לְעֲלָמָא דָּאֲתִי. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, "וְאֶרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם" (משלי ד, יח).
וּמֵן הָהוּא אֲרַחָא אֲתַפְרָשָׁא לְשִׁית
מָאָה וּתְלִיסַר אוֹרְחִין דְּאוֹרֵייתָא,
דְּפִלִּיג בְּזַעֲרֵי אַנְפִּין. דְּכְתִיב בֵּיה "כָּל
אֲרַחוֹת יְהוָה חֹסֵד וְאַמֶּת" (תהלים כה, י).
וְגו'.

מִצְחָא דְּגִלְגֻלְתָּא רְעוּא דְּרַעְוִין,
רְעוּתָא דְּזַעֲרֵי אַנְפִּין לְקַבְּלִי הָהוּא
רְעוּתָא [נ"א מִצְחָא דְּגוּלְגֻלְתָּא, רְצוֹן אַקְרִי.
דְּהָא רְעוּא דְּרַעְוִין אֲתַגְלִי בְּהוּא מִצְחָא
לְקַבֵּל דָּא לְתַתָּא. כְּתִיב] דְּכְתִיב "וְהָיָה עַל
מִצְחוֹ תְּמִיד לְרְצוֹן" (שמות כה, לה) וְגו'
וְהָהוּא מִצְחָא דְּאַקְרִי רְצוֹן, הוּא

כת, כג). אֱלֹהִים הָבִין דְּרָכָה, דָּא עֲדָן
דְּלִתְמָא, דִּידַע זְעִיר אֲנָפִין. וְהוּא יָדַע
אֶת מְקוֹמָהּ, דָּא עֲדָן דְּלַעֲיָלָא, דִּידַע
עֵתִיק יוֹמִין, סְתִימָא דְּכָלָא.

עֵינֵי דְרִישָׁא חוּרָא, מְשִׁתַּנִּין מְשָׂא
עֵינִין, לִית כְּסוּתָא עַל עֵינָא. וְלִית
גְּבִינִין עַל עֵינָא. מְאִי טַעְמָא. דְּכָתִיב
"הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל" (תהלים קכא, ד). יִשְׂרָאֵל
דְּלַעֲיָלָא. וְכָתִיב "אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת"
(ירמיהו לב, טו). וְתֵאֵנָּה, כָּל מָה דְּאִתִּי
בְּרַחֲמֵי, לִית כְּסוּתָא עַל עֵינָא, וְלִית
גְּבִינִין עַל עֵינָא. כָּל שְׁכָן רִישָׁא
חוּרָא, דְּלֹא בְּעָא מִידֵי. [נ"א גְּטִירוֹן].

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא לְמָא
הֵיא רְמִיזָא. אֲמַר לִיה לְנוֹנִי יִמָּא,
דְּלִית כְּסוּתָא עַל עֵינָא, וְלִית גְּבִינִין
עַל עֵינָא, וְלֹא נִימִין, וְלֹא בְּעִין
נְטוּרָא עַל עֵינָא. כָּל שְׁכָן עֵתִיקָא
דְּעֵתִיקָא, דְּלֹא בְּעִי נְטוּרָא. וְכָל שְׁכָן
דְּאִתּוּ מְשִׁגָּח לְכָלָא, וְכָלָא מִתְּזַן בִּיה
וְלֹא נָאִים. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, "הִנֵּה לֹא
יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל" (תהלים
קכא, ד). יִשְׂרָאֵל דְּלַעֲיָלָא.

כָּתִיב "הִנֵּה עֵין יְהוָה אֵל יִרְאִיו" (תהלים
לג, יח). וְכָתִיב "עֵינֵי יְהוָה הִמָּה
מְשׁוּטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ" (זכריה ד, ט). לֹא
קִשְׁיָא, הָא בְּזְעִיר אֲנָפִין. הָא בְּאִרְיָא

אֲמַר] הָדָא הוּא דְּכָתִיב "וַיִּמָּצָא אִשָּׁה
זוֹנָה הִיָּה לָךְ מֵאֲנַת הַכֶּלֶם" (ירמיהו ג, ג).
וְהָכָא כֹּד אֲתַגְּלִי מְצָחָא, תִּיּוּבְתָא [נ"א
חֲבִיבוּתָא] וְרַעְוָא שְׁלִים אֲשִׁתְּכָת, וְכָל
רוֹגְזִין אֲשִׁתְּכֹכוּ וּמִתְּכַפִּיין קָמִיָּה.

מִהָּאֵי מְצָחָא [נ"א דְּלִתְמָא], נְהִרִין אַרְבַּע
מָאָה בְּתֵי דִינִין. כֹּד אֲתַגְּלִיָּא הָאֵי עֵת
רַצוֹן, כְּלָהוּ מְשִׁתְּכִין קָמִיָּה, הָדָא הוּא
דְּכָתִיב, "דִּינָא יִתֵּב" (דניאל ז, ט). [כְּלוּמַר
יִתֵּב בְּאִתְרֵיהּ וְדִינָא לֹא אֲתַעְבִּיד] וְתֵאֵנָּה,
שְׁעָרָא לֹא קָאִים בְּהָאֵי אֲתֵר, מְשׁוּם
דְּמִתְּגַלִּיָּא, וְלֹא אֲתַכְּסִיָּא. אֲתַגְּלִיָּא,
דִּיסְתְּכִלוֹן מְאִרֵי דְּדִינָא, וְיִשְׁתְּכִכוֹן.
וְלֹא יִתְעַבִּידוּ.

תֵּאֵנָּה, הָאֵי מְצָחָא אֲתַפְּשֵׁט בְּמֵאֲתָן
וְשִׁבְעִין אֲלָפִין נְהִרִין דְּבוּצִינִין [נ"א
דְּנִהֲרִין] מְעַדָן עֲלָאָה. דְּתֵנָּה, אִית עֲדָן
דְּנִהֲרִי לְעֲדָן. עֲדָן עֲלָאָה לֹא אֲתַגְּלִיָּא,
וְהוּא סְתִים בְּסִתִּמָּא וְלֹא מִתְּפָרְשָׁא
לְאַרְחִין כְּדָקְאֲמָרָן. וְהָאֵי עֲדָן דְּלִתְמָא,
מִתְּפָרֵשׁ בְּשִׁבְלִי, לְתַלְתִּין וְתָרִין
[עֵיבֵר] שְׁבִילִין.

וְאִף עַל גַּב דְּמִתְּפָרֵשׁ הָאֵי עֲדָן
בְּשִׁבְלִי, לִית דִּידַע לִיה, בֵּר הָאֵי
זְעִיר אֲנָפִין. וְעֲדָן דְּלַעֲיָלָא, לִית דִּידַע
לִיה, וְלֹא שְׁבִילִי, בֵּר הָהוּא אֲרִיף
אֲנָפִין. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, "אֱלֹהִים
הָבִין דְּרָכָה וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ" (איוב

כמאן דאסחי גופיה בבוסמין טבין,
 ובריחין, על מה דהוּ עָלוּי בַקְדְּמִיתָא.
 חוּרָא תַנְיִנָא, נְחִית, וְסָלִיק, וְנִהִיר
 לְתַלְתָּ בּוֹצִינִי, דְּלִסְטֵר יְמִינָא. וְלִהְטִין
 וְאִסְחִין בְּהַאי חוּרָא, כְּמֵאן דְּאִסְחִי
 בְּבוֹסְמִין טְבִין וְבְרִיחִין, עַל מַה דְּהוּ
 עָלוּי בַקְדְּמִיתָא.

חוּרָא תְּלִיתָא, נְהִיר וְסָלִיק וְנִחִית,
 וְנִפִּיק נְהִירוֹ דְּחוּרָא, דְּלָגוּ לָגוּ מִן
 מוּחָא, וּבִטֵּשׁ בְּשַׁעְרָא אוּכְמָא כַּד
 אֶצְטְרִיךְ, וּבְרִישָׁא וּבְמוּחָא דְרִישָׁא.
 וְנִהִיר לְתַלְתָּ כְּתָרִין דְּאֶשְׁתְּאֲרוּ, כְּמַה
 דְּאֶצְטְרִיךְ לְגַלְאָה - אִי נִיחָא קָמִי
 עֵתִיק סְתִימָא דְכָלָא.

וְתֵאנָא לֹא סְתִים הָאִי עֵינָא. וְאִינּוֹן
 תְּרִין, וּמִתְחַוּוֹרִין [נ"א וְאֶתְחַוּוֹרִין] לְחַד.
 כָּלָא הוּא יְמִינָא, לֹא הָוִי [נ"א לִית בֵּיה]
 שְׁמָאֲלָא. לֹא נָאִים וְלֹא אֲדָמִיךְ, וְלֹא
 בְּעִי נְטִירוּתָא, לִית מֵאן דְּאֶגִּין עָלֶיהָ
 - הוּא אֶגִּין עַל כָּלָא, וְהוּא אֲשַׁגַּח עַל
 כָּלָא, וּמֵאֲשַׁגְחוּתָא דְהָאִי עֵינָא מִתְזַנֵּן
 כְּלָהוּ.

תֵּאנָא, אִי עֵינָא דָּא אֲסִתִּים רְגַעָא
 חֲדָא, לֹא יְכַלִּין לְקִימָא כְּלָהוּ. בְּגִין
 כַּד אֶקְרִי עֵינָא פְּקִיחָא, עֵינָא עֲלָאָה,
 עֵינָא קִדִּישָׁא, עֵינָא דְאֲשַׁגְחוּתָא, עֵינָא
 דְּלֹא אֲדָמִיךְ וְלֹא נָאִים, עֵינָא דְהוּא
 נְטוּרָא דְכָלָא, עֵינָא דְהוּא קִיּוּמָא

אֲנָפִין. וְעַם כָּל דָּא תְּרִי עֵינִין אִינּוֹן
 וְאֶתְחַוּוֹרִי [נ"א וְאֶתְחַוּוֹרִין] לְחַד, עֵינָא
 דְּאִהִי חוּרָא בְּגוּ חוּרָא וְחוּרָא דְכָלִיל כָּל
 חוּרָא.

חוּרָא קְדָמָאָה, נְהִיר וְסָלִיק, וְנִחִית
 לְאִסְתְּכָלָא [נ"א לְאִתְכָּלָא], דְּצִרִיר
 בְּצִרִירָא. תֵּאנָא, בִּטֵּשׁ הָאִי חוּרָא,
 וְאֲדָלִיק ג' בּוֹצִינִי, דְּאֶקְרוּן, הוּד,
 וְהֶדֶר, וְחֲדוּהָ, וְלִהְטִין בְּחֲדוּתָא
 בְּשְׁלִימוּתָא.

חוּרָא תַנְיִנָא, נְהִיר, וְסָלִיק וְנִחִית,
 וּבִטֵּשׁ וְאִפִּיק [נ"א וְאֲדָלִיק] ג' בּוֹצִינִין
 אֲחֲרָנִין, דְּאֶקְרוּן נְצַח וְחֶסֶד וְתַפְאָרֶת,
 וְלִהְטִין בְּשְׁלִימוּתָא בְּחֲדוּתָא.

חוּרָא תְּלִיתָא, לְהִיט וְנִהִיר, וְנִחִית
 וְסָלִיק, וְנִפִּיק מִסְתִּימוּתָא דְמוּחָא,
 וּבִטֵּשׁ בְּבוֹצִינָא אֲמַצְעִיתָא שְׁבִיעָאָה.
 וְאִפִּיק אֲרַחָא לְמוּחָא תַתָּא, [נ"א וְאִפִּיק
 אֲרַחָא לְלִבָּא תַתָּא] וּמִתְלַהֲטִין כְּלָהוּ
 בּוֹצִינִין דְּלִתְתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 יְאוֹת הוּא, וְעֵתִיק יוֹמִין יִפְקַח עֵינָא דָּא
 עֲלָהּ, בְּשַׁעְתָּא דְּתַצְטְרִיךְ לֵיהּ.

תֵּאנָא חוּרָא בְּגוּ חוּרָא. וְחוּרָא דְכָלִיל
 כָּל חוּרָא.

חוּרָא קְדָמָאָה, נְהִיר, וְסָלִיק, וְנִחִית
 לְתַתָּא [נ"א לְתַלְתָּ] בּוֹצִינִי דְלִסְטֵר
 שְׁמָאֲלָא, וְלִהְטִין וְאִסְחִין בְּהַאי חוּרָא,

אֵל יִרְאִי, עֵינָא דִלְעִילָא. לֹא זָכוּ, עֵינֵי יְהוָה הֵמָּה מְשׁוּטָטוֹת, עֵינָא דִלְתַּמָּא.

דְּתַנְיָא, מִפְּנֵי מַה זָכָה יוֹסֵף דִּלָּא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִישָׁא, מִפְּנֵי שְׁזָכָה לְאַשְׁתַּגָּחָא בְּעֵינָא טָבָא עֵילָאָה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, "בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין" (בראשית מט, כב), אֲמָאֵי הוּא בֶּן פֹּרֶת, עָלֵי עֵין, כְּלוּמַר עַל סִבַּת עֵין דְּאַשְׁתַּגָּח בֵּיה. וְכָתִיב טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, מֵאֵי טַעְמָא, כִּי נָתַן מִלְחָמוֹ לְדָל, מֵאֵי טַעְמָא אֲקָרִי חַד, תָּא חֲזִי, בְּעֵינֵין דְּתַתָּאָה אִית עֵינָא יְמִינָא, וְאִית עֵינָא דְשְׁמַאלָא, וְאִינוּן תְּרֵי, בְּתַרֵּי גֻוּוּנִי, אֲבָל הָכָא, לִית עֵינָא שְׁמַאלָא, וְתַרוּוִייהוּ בְּדֶרְגָּא חַד סְלָקִי, וְכָלָא יְמִינָא, וּבְגִינֵי כֶּךָ, עֵינָא חַד, וְלֹא תְרִין.

וְתַנְיָא, עֵינָא דָּא, דְּהוּא עֵינָא דְּאַשְׁגַּחוּתָא. פְּקִיחָא תְדִיר, חֵיִיכָא תְדִיר, וְחֻדָּאָת [נ"א וְחֻזָּא] תְדִיר, דִּלָּא הוּי הָכִי לְתַתָּאָה, דְּכִלְיָן בְּסוּמְקָא וּבְאֹפְקָא וּבְחֻוּרָא, בְּתֵלַת גֻּוּוּנִי, וְלֹא הוּי תְדִיר פְּקִיחָא דְלִית גְּבַהֲנָא סוּטְרָא [נ"א כּוּלֵי גְבִינֵי סוּדְרָא] [נ"א דְלִיה עֵינִיה בְּגִבְינֵי דְמִכְסָּאן] עַל עֵינָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, "עוֹרָה לָמָּה תִישֹׁן אֲדֹנָי" (תהלים מז, כד). "פִּקֹּחַ יְהוָה עֵינֶיךָ" (מלכים ב' יט,

טז). כֹּד אַתְּפָקָה, אִית לְמָאן דְּאַתְּפָקָה לְטָב, וְלְמָאן דִּלָּא אַתְּפָקָה לְטָב. וּוִי לְמָאן דְּאַתְּפָקָה וְעֵינָא אַתְּעָרַב

דְּכָלָא, וְעַל הָאֵי כְּתִיב "טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ" (משלי כב, ט), אֵל תִּקְרִי יְבוֹרֵךְ אֱלָא יְבוֹרֵךְ, דְּהָאֵי אַתְּקָרִי טוֹב עֵין, וּמִנִּיהּ מְבָרֵךְ לְכָלָא.

וְתַנְיָא, לִית נְהִירוֹ לְעֵינָא תַתָּאָה, לְאַסְתַּחָּא מְאֻדְמִימוּתָא מְאֻכְמִימוּתָא בַּר כֹּד חֲזִי [נ"א אַתְּחִיז] [נ"א אַתְּסַחִי] מְהָאֵי נְהוּרָא חֲנוּרָא דְעֵינָא עֲלָאָה דְּאַקָרִי טוֹב עֵין, וְלִית דִּידְעָ כֹּד נְהִיר עֵינָא עֲלָאָה דָּא קְדִישָׁא וְאַסְחִי לְעֵינָא תַתָּאָה דָּא, בַּר אִיהוּ.

וּזְמִינִין צְדִיקֵיָא, זָכָאֵי עֲלִיוֹנִין, לְמַחְמִי דָּא בְּרוּחָא דְחֻכְמָתָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב, "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ" (ישעיהו נב, ח). אִימְתִי, בְּשׁוּב יְהוָה צִיוֹן, וְכָתִיב "אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין נִרְאָה אֹתָהּ יְהוָה" (במדבר יד, יד). וְאַלְמָלָא עֵינָא טָבָא עֲלָאָה, דְּאַשְׁגַּח וְאַסְחִי לְעֵינָא תַתָּאָה, לֹא יָכִיל עֲלָמָא לְמִיקָם רַגְעָא חֻדָּא.

תַּנְיָא בְּצַנִיעוּתָא דְסַפְרָא, אֲשַׁגְחוּתָא דְעֵינָא תַתָּאָה, כֹּד אֲשַׁגַּח נְהִירוֹ עֲלָאָה בֵּיה, וְעֵייל הָהוּא נְהִירוֹ דְעֲלָאָה בְּתַתָּאָה. דְּמִנִּיהּ נְהִיר כָּלָא הָדָא הוּא דְכָתִיב אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין נִרְאָה אֹתָהּ יְהוָה.

כְּתִיב "הִנֵּה עֵין יְהוָה אֵל יִרְאִי" (תהלים לג, יח). וְכָתִיב "עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוּטָטִים בְּכָל הָאָרֶץ" (זכריה ד, י). זָכוּ, עֵינֵי יְהוָה

יְתִיב עַל הָאֵי פְּרָסְיָא, לֹא יָכִיל
לְאַתְקִימָא עֲלֵמָא, מְקַמִּי הָהוּא
פּוֹרְסִיָּא. כֹּד יְתִיב עֲתִיק יוֹמִין עָלֶיהָ
לְכַפֵּיָּא [נ"א אֲתַכְפִּיָּא] לְהָהוּא פּוֹרְסִיָּא,
וּמֵאֵן דְּרָכִיב שְׁלִיט. בְּעִידָנָא דְנָטִיל
מֵהָאֵי פְּרָסְיָא, וְיְתִיב עַל פּוֹרְסִיָּא
אַחְרָא, פּוֹרְסִיָּא קִדְמָאָה רְמִי, דְּלֹא
שְׁלֵטָא אֱלֹא אִיהוּ דְרָכִיב בֵּיהָ עֲתִיק
יוֹמִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יְהוּדָה,
יִתְתֶּקֶן אַרְחָךְ, וְיִיתִי בְּךָ מַעֲתִיק יוֹמִין.

וְתֵא חֲזִי כְּתִיב "אֲנִי יְהוָה רֹאשׁוֹן וְאַתָּה
אַחֲרָנִים אֲנִי הוּא" (ישעיהו מא, ד). כִּלְא
הוּא, וְהוּא סְתִים מְכָל סְטֵרִין. [בְּהַאִין]
חֻטְמָא. תֵּאנָא, בְּחֻטְמָא אֲשַׁתְּמוּדַע
פְּרָצוּפָא.

וְתֵא חֲזִי מַה בֵּין עֲתִיקָא, לְזַעִיר אֲנָפִין.
דָּא מְאִרִּיהָ דְחֻטְמָא מִחַד נֻקְבָּא חֲיִין,
וּמִחַד נֻקְבָּא חֲיִין דְחִיִּין. הָאֵי חֻטְמָא.
הוּא פְּרֻדְשָׁקָא, דְּבִיהָ נָשִׁיב רוּחָא
דְחִיִּי, לְזַעִיר אֲנָפִין. וְקִרְיָנָן לִיהָ
סְלִיחָה. וְהוּא נַחַת רוּחָא, אֲתַבְּסָמוּתָא
דְרוּחָא.

דְרוּחָא דְנָפִיק [מִהָּכָא] מֵאִינוֹן נֻקְבִי,
חַד רוּחָא נָפִיק לְזַעִיר אֲנָפִין. לְאַתְעָרָא
[נ"א חֲיִין מְכָל סְטֵרִין, חִירוֹ מְכָל סְטֵרִין, חֲיִין
דְחִיִּין] לִיהָ בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן. וְחַד רוּחָא
דְחִיִּי, דְּבִיהָ זְמִין לְזִמְנָא לְבִרְיָה דְדוּד,
לְמַנְדַּע חֲכָמָתָא. וּמֵהָהוּא נֻקְבָּא,

בְּסוּמְקָא, וְסוּמְקָא אֲתַחֲזִי לְקַבְלִיהָ,
וּמְכַסֵּיָּא עֵינָא - מֵאֵן יִשְׁתַּזִּיב מִנֶּיהָ,
אַבְל עֲתִיק יוֹמִין, טְבָא דְעֵינָא, חוּר
בְּגוֹ חוּר, חוּר דְכָלִּיל כָּל חוּרִי,
זַכָּאָה חוּלְקִיהָ, לְמֵאֵן דִּישְׁגַּח עֲלוּיָהָ,
חַד חוּר מִנֶּיהָ, וְעַל דָּא וְדָאֵי כְּתִיב
טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, וְכְתִיב "בֵּית
יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכֶה בְּאוּרֵי יְהוָה" (ישעיהו ב,
ה).

תֵּאנָא, [עַם כָּל דָּא] שְׁמִיהָ דְעֲתִיקָא
סְתִים מְכָלָא, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ בְּאוּרִיָּתָא,
כִּרְ מִן אֲתֵר חַד, דְּאוּמִי זַעִיר אֲנָפִין
לְאַבְרָהָם, דְּכְתִיב, "בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נֶאֱמַר
יְהוָה" (בראשית כב, טז). נֶאֱמַר דְּזַעִיר אֲנָפִין.
וְכְתִיב, "בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל" (בראשית מח,
כ), יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיֵלָא. וְכְתִיב "יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפָּאֵר" (ישעיהו מט, ג),
לְיִשְׂרָאֵל קְאָמַר דָּא. וְתִנְיִן עֲתִיק יוֹמִין
אָמַר וְהָאֵי וְהָאֵי שְׁפִיר.

תֵּנָּא, כְּתִיב "חֲזֶה הָיִיתָ עַד דִּי כְּרִסוֹן
רְמִי וְעֲתִיק יוֹמִין יְתִב" (דניאל ז, ט).
כְּרִסוֹן רְמִי מֵאֵן הוּא. אָמַר לְרַבִּי
יְהוּדָה, קוּם בְּקִיּוּמָךְ וְאַתְקִין פְּרָסְיָא
דָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב "כְּרִסְיָה
שְׁבָבִין דִּי נוֹר" (דניאל ז, ט), "וְעֲתִיק
יוֹמִין יְתִב" (דניאל ז, ט) עַל הָאֵי פְּרָסְיָא,
מֵאִי טַעְמָא, דְתֵנָּא אֵי עֲתִיק יוֹמִין לֹא

הָא שְׁבַעָה. כְּמָה דְּאִתְמַר, [ג' רוחי אינון
דְּכָלִיל ג' אַחֲרֵינִין] אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן,
רוּחָךְ יִנּוּחַ לְעִלְמָא דְּאִתִּי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב "כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה
מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ" (יחזקאל לו, ט)
וְגו', וְכִי אַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא, מֵאֵי
עֲבָדֵי הָכָא, אֵלָא אַרְבַּע רוּחֵי יִתְעֲרוֹן,
ג' אֵינוֹן, וְרוּחָא דְּעִתִּיקָא סְתִימָא
אַרְבַּע, וְהָכִי הוּו, דְּכַד יַפּוֹק דָּא, נִפְקִין
עֲמִיָּה תִלְתָּא, דְּכָלִיל בְּגוּ תִלְתָּא
אַחֲרֵינִין.

וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא חַד
רוּחָא דְּכָלִיל מִכְּלָהוּ, דְּכְתִיב מֵאַרְבַּע
רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ. אַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי
לֹא כְּתִיב כָּאן, אֵלָא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת
בָּאֵי. וּבִיּוֹמֵי דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, לֹא
יִצְטָרְכוּן לְמִילָּהּ חַד לְחַד, דְּהָא רוּחָא
דְּלָהוֹן דְּכָלִיל מִכָּל רוּחִין יוֹדִיעַ כָּלָא,
חֲכָמָה וּבִינָה עֲצָה וּגְבוּרָה [רוּחַ] דַּעַת
וְיִרְאַת יְהוָה, מְשׁוּם רוּחָא דְּכָלִילָא
מִכָּל רוּחֵי, בְּגִין כִּךְ כְּתִיב, מֵאַרְבַּע
רוּחוֹת, דְּאֵינוֹן אַרְבַּע דְּכָלִיל בְּשִׁבְעָה
דְּרָגִין עֲלָאִין דְּאִמְרוּ. וְתֵאנָא, דְּכָלָהוּ
כָּלִיל בְּהָאֵי רוּחָא דְּעִתִּיקָא דְּעִתִּיקוֹן,
דְּנִפִּיק מִמוּחָא סְתִימָאָה לְנוֹקְבָא
דְּחוּטָמָא.

וְתָא חֲזִי, מַה בֵּין חוּטָמָא לְחוּטָמָא.
חוּטָמָא דְּעִתִּיק יוֹמִין חִיִּין מִכָּל סְטְרוֹי.

אִתְעַר וְנִפִּיק רוּחָא מִמוּחָא סְתִימָאָה,
וְזִמִּין לְאַשְׁרָאָה עַל מִלְכָּא מְשִׁיחָא,
דְּכְתִיב, "וַיִּנְחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ
חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ
דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה" (ישעיהו יא, ב). הָא
הָכָא ד' רוּחִין, וְהָא רוּחָא חֲדָא
אַמְרִינֵן, אֲמָאֵי תִלְת. קוּם רַבִּי יוֹסִי
בְּקִיּוּמָךְ.

קָם רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר. בִּיּוֹמֵי דְּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא, לֹא יִמְרוֹן חַד לְחַד, אֲלִיָּהּ לִי
חֲכָמָתָא, דְּכְתִיב, "וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד
אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ" וְגו', "כִּי כוֹלֵם יִדְעוּ
אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָם" (ירמיהו לא,
ג). וּבְהָהוּא זְמַנָּא, יִתְעַר עִתִּיק יוֹמִין,
רוּחָא דְּנִפִּיק מִמוּחָא סְתִימָאָה דְּכָלָא,
וְכַד יִשְׁלוּף דָּא, כָּל רוּחִין דְּלִתְמָא
יִתְעֲרוֹן עֲמִיָּה. וּמֵאֵן אֵינוֹן, אֵינוֹן [תְּרִין]
כְּתָרִין קְדִישִׁין דְּזַעִיר אַנְפִּין, וְאֵינוֹן
שִׁיתָא רוּחִין אַחֲרֵינִין, ג' רוּחִין דְּכָלִיל
תִּלְת אַחֲרֵינִין, דִּיהִבִּי [ג' דְּהִכִּי] אֵינוֹן
[ג' אֵינוֹן] שִׁיתָא רוּחִין, ג' רוּחִין אֵינוֹן
דְּכָלִיל תִּלְת אַחֲרֵינִין דְּכְתִיב "רוּחַ חֲכָמָה
וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת
וְיִרְאַת יְהוָה" (ישעיהו יא, ב).

דְּתִנִּינֵן, כְּתִיב "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
יְהוָה" (דברי הימים א' כט, כג). וְכְתִיב "שֵׁשׁ
מַעֲלוֹת לְכִסֵּה" (מלכים א' י, ט). וּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא זְמִין לְמִיתָב בְּשִׁבְעָה. שִׁיתָא
אֵינוֹן וְרוּחָא דְּעִתִּיק יוֹמִין דְּעִלְיָהוּ,

נביאה וקדישא דיקרב למחמי ליה,
דיקנא דהיא תלייא בשערוי עד
טבורא דלבא, חורא כתלגא יקירא
דיקירין, טמירא דטמירין, מהימנותא
דמהימנותא דכלא.

תאנא, בצניעותא דספרא, דהאי
דיקנא מהימנותא דכלא, נפיק
מאודנז, ונחית סוחרניה דפומא
קדישא, ונחית וסליק ונחית
בתקרובתא [סגין] דבוסמא טבא,
חורא דיקירא [נ"א דבדיקניה]. ונחית
[נ"א חורא יקירא דדיקניה נחית] בשקולא,
ונחית עד טבורא. הוא דיקנא יקירא,
מהימנא שלימא, דנגדין ביה י"ג
נביעין, מבויעין דמשח רבות טבא,
בתליסר תקונין מתתקנא.

תקונא קדמאה. מתתקון שער
מלעילא, ושאר מההוא תקונא דשער
רישיה, דסליק בתקוני ליעילא
מאודנז, ונחית מקמי פתחא דאודנז,
בחד חוטא בשקולא טבא, עד רישא
דפומא.

תקונא תניינא. מתתקון שער מרישא
דפומא, [וסליק] עד רישא אחרא
דפומא, בתקונא שקיל.

תקונא תליתאה. מאמצעיתא דתחות
[נ"א דהאי] חוטמא, מתחות תרין
נוקבין, נפיק חד אורחא, ושער

חוטמא דזעיר אנפין, כתיב, "עלה
עשן באפו ואש מפיו תאכל" (שמואל ב'
כב, ט) וגו'. עלה עשן באפו, ומההוא
עשן דליק נור, כד סליק תננא לבתר.
"גחלים בערו ממנו" (שמואל ב' כב, ט).
מהו ממנו, מאותו עשן. מההוא
חוטמא, מההוא אשא.

תאנא, כד הוה רב המנונא סבא בעי
לצלאה צלותיה, אמר לבעל החוטם
אני מתפלל, לבעל החוטם אני מתחנן.
והיינו דכתיב, "ותהלתי אחטם לך"
(ישעיהו מז, ט), האי קרא לעתיק יומין
אמרו.

תאנא, אורכא דחוטמא, תלת מאה
ושבעין וחמש עלמין אתמליין מן
ההוא חוטמא, וכלהו מתדבקין בזעיר
אנפין. האי תושבחתא דתקונא
דחוטמא הוא. וכל תקוני דעתיק יומין,
אתחזון ולא אתחזון, אתחזון למארי
מדין, ולא אתחזון לכלא.

פתח רבי שמעון ואמר, ווי מאן
דאזשיט ידוי בדיקנא יקירא עלאה,
דסבא קדישא, טמירא וסתימא דכלא
[נ"א טמיר וסתימא מכלא] דיקנא דההיא
תושבחתא. דיקנא דסתימא ויקיר מכל
תקוני, דיקנא דלא ידעין עלאין
ותמאין. דיקנא דהיא תושבחתא דכל
תושבחי, דיקנא דלא הוי בר נש

בשקולא, [דתליין] ולא נפקי דא מן דא.

תקונא עשיראה. [מתערבין] נחתין שערי תחות דיקנא. ונחפין בגרונא תחות דיקנא.

תקונא חד סר. דלא נפקין נימא מן נימא, ומתשערין בשיעורא שלים.

תקונא תריסר. דלא תליין שערי על פומא, ופומא אתפני מכל סטרוי. ויאן שערי סחור סחור ליה.

תקונא תליסר. דתליין שערין בתחות דיקנא, מכאן ומכאן, ביקרא יאה, ביקרא שפירא. מחפין עד טבורא. לא אתחזי [נ"א לאתחזאה] מכל אנפי תקרובא דבוסמא, בר אינון תפוחין שפירין תוורין, דמפקין חיון לעלמא, ומחזין חדו לזעיר אנפין.

בתליסר תקונין אליו, נגדין ונפקין תליסר מבויעין דמשח רבות, ונגדין לכל אינון דלתתא. ונהרין בההוא משחא, ומשיחין מההוא משחא, דבתליסר תקונין אליו. בתליסר תקונין אליו אתרשים דיקנא יקירא, סתימאה דכלא, דעתיק דעתיקין. מתרי תפוחין שפירין דאנפוי, נהירין אנפוי דזעיר אנפין, וכל חיוור [נ"א חיוור] ושושן דאשתכחן לתתא, נהירין

אתפסק בההוא ארתא, ומליא מהאי גיסא, ומהאי גיסא שערא, בתקונא שלים, סותרניה דההוא אורתא.

תקונא רביעאה. מתתקן שערא [ונחית] תחות פומא, מרישא חדא לרישא חדא, בתקונא שלים.

תקונא חמישאה. תחות פומא נפיק ארתא אחרא, בשקולא דארתא דלעילא, ואליו תרין ארחין רשימין על פומא, מכאן מכאן.

תקונא שתיתאה. מתתקן שערא, וסליק ונפיק מלרע לעיל לרישא דפומא. וחפי תקרובתא דבוסמא טבא, עד רישא דפומא דלעילא. ונחית שערא לרישא דפתחא דאורתא תתאה דפומא.

תקונא שביעאה. פסיק שערא, ואתחזון תרין תפוחין, בתקרובתא דבוסמא טבא, שפירין ויאן למחזי, בגניהון אתקיים עלמא, הדא הוא דכתיב, "באור פני מלך חיים" (משלי

טז, טו).

תקונא תמינאה. נפיק חד חוטא דשערי סותרני דדיקנא, ותליין בשקולא עד טבורא.

תקונא תשיעאה. מתערי ומתערבין שערי דיקנא, עם אינון שערי דתליין

לְחִבְרָתָהּ. וְשָׂאֲרוּ נִימִין דְּדִיקְנָא
לְאַתְקָנָא, מִתְקוּנָא דְשַׁעַר רִישָׁא.

הָכָא אֵית לְאַסְתְּכָלָא, אִי כָל נִימִין
דְשַׁעַר רִישָׁא, וְנִימִין דְּדִיקְנָא יִקְרָא
עֲלָאָה, בְּחַד נִימָא אֲתַכְּלֹל, [נ"א בְּחַד
מִתְקָלָא אֲתַקְלֹן] אַמְאִי אֵלִין אַרִיכִין,
וְאֵלִין לֹא אַרִיכִין. אַמְאִי נִימִין דְּדִיקְנָא
לֹא אַרִיכִין כּוּלֵי הָאִי, וְקִשְׁיִין, וְאֵלִין
דְּרִישָׁא לֹא קִשְׁיִין, אֱלָא שְׁעִיעִין.

אֱלָא, כָּל נִימִין שְׁקִילִין דְּרִישָׁא
וְדִיקְנָא. דְּרִישָׁא אַרִיכִין עַל כְּתָפִין,
לְמִיגַד לְרִישָׁא [ד"א מְרִישָׁא] דְּזַעִיר
אַנְפִּין, מִהֵהוּא מְשִׁיכָא דְמוּחָא, לְמוּחָא
דִּילֵיהּ. וּבְגִינִי כֹף לֹא הוּוּ קִשְׁיִין. וְעַל
דָּא אֲתַחְזוֹן לְמַהוּי רְכִיכִי.

תְּאֵנָא, מְאִי דְכְתִיב, "חֲכָמוֹת בְּחוּץ
תִּרְנָה" (משלי א, כ). וּלְבִסּוּף כְּתִיב,
בְּרַחוּבוֹת תִּתֵּן קוּלָּהּ. הָאִי קָרָא לֹא
רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלֹא סִיפִיָּה רִישִׁיָּה.
אֱלָא חֲכָמוֹת בְּחוּץ תִּרְנָה, כַּד נִגִּיד
מְמוּחָא סְתִימָאָה דְאַרְיָה אַנְפִּין, לְמוּחָא
דְזַעִיר אַנְפִּין, בְּאִינוֹן נִימִין. כְּאֵלוּ
מִתְחַבְּרָאן לְבֵר, תִּרְיִן מוּחִין, וְאֲתַעְבִּיד
חַד מוּחָא, בְּגִין דְלִית קִיּוּמָא לְמוּחָא
תַּתָּאָה, אֱלָא בְּקִיּוּמָא דְמוּחָא עֲלָאָה.
וְכַד נִגִּיד מַהֲאִי לְהָאִי, כְּתִיב תִּתֵּן
קוּלָּהּ חַד.

וּמִתְלַהֲטִין מִהֵהוּא נְהוּרָא דְלַעֲיִלָּא.
תְּקוּנִין תְּלִיסֵר אֵלִין, אֲשַׁתְּכַחוּ
בְּדִיקְנָא, וּבְשְׁלִימוֹת דִּיקְנָא בְּתְקוּנוֹי,
אֲתַקְרִי בֵּר נֶשׁ נְאֻמָּן. דְּכָל דְּחָמִי
דִּיקְנִיָּה, תְּלִי בִּיה מְהִימְנוּתָא.

תְּאֵנָא בְּצִנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, תְּלִיסֵר
תְּקוּנִין אֵלִין דְּתַלְיִין בְּדִיקְנָא יִקְרָא,
בְּשְׁבִיעָאָה [מְנַהֵן] מִשְׁתַּכְּחִי בְּעֲלָמָא,
וּמִתְפַּתְחִי בְּתִלְסֵר תְּרַעֲי דְרַחְמִי. וּמֵאֵן
דְּאוּשִׁיט יְדִיה לְאוּמָאָה, כְּמֵאֵן דְּאוּמִי
בְּתִלְסֵר תְּקוּנוֹי דִּיקְנָא. הָאִי בְּאַרְיָה
אַנְפִּין. בְּזַעִיר אַנְפִּין בְּכַמָּה. אָמַר לְרַבִּי
יֶצְחָק, קוּם בְּקִיּוּמָךְ, וְסֻלְסַל בְּסֻלְסָלָא
דְּתְקוּנָא דְמִלְכָּא [נ"א בְּדִיקְנָא] קְדִישָׁא
הֵיאֵךְ יִתְתַּקְנוּן.

קָם רַבִּי יֶצְחָק, פִּתַּח וְאָמַר, "מִי אֵל
כְּמוֹךְ נִשְׂא עוֹן" (מיכה ז, יח) וְגו', "יִשׁוּב
יִרְחַמְנוּ" (מיכה ז, יט) וְגו', "תִּתֵּן אֱמֶת
לְיַעֲקֹב" (מיכה ז, כ) וְגו'. תְּאֵנָא, תְּלִיסֵר
מְכִילִין אֲתַחְזוֹן הָכָא, וְכֻלְהוּ נְפֻקִין
מִתְלִיסֵר מְבוּעִין דְּמִשַּׁח רַבּוּת דְּתִקְוִינוּי
דִּיקְנָא קְדִישָׁא, עֲתִיקָא דְעֲתִיקִין,
טְמִירָא דְטְמִירִין. תְּנָא, תְּקוּנָא דְדִיקְנָא
טְמִיר וְסְתִים, טְמִיר וְלֹא טְמִיר, סְתִים
וְלֹא סְתִים, בְּתְקוּנוֹי יְדִיעַ וְלֹא יְדִיעַ.

תְּקוּנָא קְדָמָאָה. הָא תְּנִינוּ, דְּכָל שְׁעָרָא
וְשַׁעְרָא וְכָל נִימָא וְנִימָא לֹא מִתְדַבְּקָא

דאָתחסינו לתתא והכי תנינא מקמי אודנוי
שריין שצרי משום דבלחודדיהו אינון ולא
אתערבו באחרניו].

ואי תימא דלית אחרנין כוותייהו. לא.
דתניא תליסר מכילן דרחמי מעתיקא
קדישא, מי אל כמוד, חד. נושא צון,
תרי. ועובר על פשע, תלת. לשארית
נחלתו, ארבע. לא החזיק לעד אפו,
חמש. כי חפץ חסד הוא, שית. ישוב
ירחמנו, שבעה. יכבדו צונותינו,
תמניא. ותשליך במצולות ים כל
חטאתם, תשעה. תתן אמת לעקב,
עשרה. חסד לאברהם, חד סר. אשר
נשבעת לאבותינו, תריסר. מימי קדם,
תליסר. לקביל דא, אל רחום וחנן
וגו', ואינון לתתא.

ואי תימא, משה איף לא אמר אלן
עלאין. אלא, משה לא אצטריך, אלא
לאתר דדינא אשתכת, ובאתר דדינא
אשתכת, לא בעי הכי למימר. ומשה
לא אמר, אלא בעידנא דישאל
חאבו, ודינא הוה תלייא, ובגיני כף
לא אמר משה, אלא באתר דדינא
אשתכת. אבל בהאי אתר, סדורא
דשבחא דעתיק יומין מסדר נביאה.

ואינון תליסר תקונין דדיקנא עלאה
קדישא, טמירא דטמירין, תקיפין
לתברא ולאכפייא כל גזרי דינין. מאן

ובגין דנגיד ממוחא למוחא באינון
נימין [פאלו מתחבראן לבר תרין מוחין
ואתעביד חד מוחא באינון נימין] אינון לא
אשתכחו קשישין. מאי טעמא. משום
דאי אשתכחו קשישין, לא נגיד
חקמתא למוחא בהון. בגיני כף, לית
חקמתא נפקא מבר נש דאיהו קשישא
[נ"א קשיא] ומארי דרוגזא, דכתיב,
"דברי חכמים בנחת נשמעים" (קהלת ט,
י). ומחכא אוליפנא, מאן דשערוי
דרישיה קשישין, לאו חקמתא
מתישבא עמיה.

ועל דא אינון אריכי, למיתי תועלתא
לכלא. מאי לכלא, למיעל על חוטא
דשדרה, דמתשקנין מן מוחא. ובגין
דא לא תלי שצרא דרישא על שצרא
דדיקנא, דשצרא דרישא תלי וסליק
על אודנין לאחורוי, ולא תלי על
דיקנא, משום דלא אצטריך
לאתערבא אלן באלין, דכלהו
מתפרשן בארחייהו.

תאנא, כלהו שצרי בין דרישא, בין
דדיקנא, כלהו חוריי פתלגא. ותאנא,
אינהו דדיקנא קשישאי כלהו. מאי
טעמא. משום דאינון תקיפא דתקיפין,
לאחסין [נ"א לאחטא] אינון י"ג מכילן,
מעתיק דעתיקין. והני מכילן מקמי
אודנוי שריין, והני מכילן סתימן
אינון. דלא יתערבון באחרנין. [נ"א

עֲזָקָא, דְּכָלִּיל כָּל עֲזָקִין. אֲוִרְפָּא דְּכָל
שְׁעָרָא, דְּנַחֲתִית מִקְמִי אֲוִדְנִי, לֹא הָוִי
אֲרִיכָא. וְלֹא אֶתְדַּבֵּק דָּא בְּדָא, וְלֹא
[נ"א דְּכָלִּיל] נַחֲתִין אֵלֶיךָ שְׁעָרִין. מִכַּד
נִגְדִּין אֶתְמַשְׁכֵּן [נ"א אֵלֶּא מִכַּד נַחֲתִין אֵלֶיךָ,
שְׁעָרִין, נִגְדִּין וְאֶתְמַשְׁכֵּן] וְתַלְיִין.

וְשִׁירֵיהֶוּתָא דְּתַקוּנָא קְדָמָאָה, תַּלְתִּין וְחַד
קוֹצִי שְׁקִילֵן, אֶתְמַשְׁכֵּן עַד רִישָׁא
דְּפּוּמָא. וְתַלַּת מָאָה וְתַשְׁעִין נִימִין
אֶשְׁתַּכְּחֵן בְּכָל קוֹצָא וְקוֹצָא.

תַּלְתִּין וְחַד קוֹצִי שְׁקִילִין, דְּהָווּ
בְּתַקוּנָא קְדָמָאָה תַּקִּיפִין, לֹא־כַפִּיָּא
לְתַתָּא, כְּחוֹשְׁבֵן א"ל. מָהוּ א"ל,
תַּקִּיף, יָכוֹל. וּבְכָל קוֹצָא וְקוֹצָא,
מִתְפָּרְשִׁין תַּלְתִּין וְחַד עֲלָמִין, תַּקִּיפִין,
שְׁלֵטִין לֹא־תַעֲיִינָא [נ"א לֹא־תַפְשֻׁטָּא] [נ"א
לֹא־כַפִּיָּא]. וְאֶתְפְּשֻׁטוּ ל"א בְּהָאִי סֵטֶר,
וְל"א בְּהָאִי סֵטֶר. וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא
מִנֵּיהּ, מִתְפָּרֵשׁ לְאַלְפָּה עֲלָמִין דְּכַסְפִּין
לְעִדּוּנָא רַבָּא, וְכָלֹא סְתִים בְּרִישָׁא
דְּדִיקְנָא, דְּכָלִּיל תַּקִּיפָא, וְכָלִּיל בְּהָאִי
א"ל. וְעַם כָּל דָּא, הָאִי א"ל אֶתְכַפִּיָּא
לְרַחְמִי, דְּרַחְמִי דַּעֲתִיק יוֹמִין, [אֶתְבַּסֵּם]
וְאֶתְכַלֵּל וְאֶתְפְּשֻׁט בֵּיהּ.

אֲמַאי עַד פּוּמָא, מְשׁוּם דְּכַתִּיב, "דִּינָא
יָתִב וְסַפְרִין" (דְּנִיאל ג' ט' וְגו'). מַאי דִּינָא
יָתִיב. יָתִיב לֹא־תַרְיָה דְּלֹא שְׁלֵטָא. הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב, "פֶּלֶא יוֹעֵץ א"ל גְּבוּר"

חֲמִי דִּיקְנָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, טְמִירָא
דְּטְמִירִין דְּלֹא אַכְסִיף [נ"א אֶתְכַפִּיָּא]
מִנֵּיהּ וּבִגִּין כֹּה, כָּל שְׁעָרֵי קְשִׁישִׁין,
וְתַקִּיפִין בְּתַקוּנִי. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי
הָא שְׁעָרֵי דְּלַתְתָּא, אֵינוֹן אוֹכְמִי, אֲמַאי
לֹא הָווּ דָּא כְּדָא. דְּתַנִּיא כְּתִיב,
"קוֹצוֹתָיו תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת כְּעוֹרֵב"
(שִׁיר הַשִּׁירִים ה', יא). וְכַתִּיב, "וְיִשְׁעֵר רֹאשֶׁהּ
כְּעֹמֶר נֶקֶא" (דְּנִיאל ז' ט'). לֹא קְשִׁיא, הָא
בְּדִיקְנָא עֲלָאָה, הָא בְּדִיקְנָא תַּתָּאָה.
וְעַל דָּא, כַּד אֶתִּיְהִיבִת אֲוִרִיָּתָא
לְיִשְׂרָאֵל, אֶתִּיְהִיבִת בְּאֵשׁ שְׁחֹרָה עַל
גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה. וְעַקְרָא דְּמָלָה, מְשׁוּם
דְּהָנִי שְׁעָרֵי מְמוּחָא אֶשְׁתַּכְּחוּ,
לֹא־תַמַּשְׁכָּא לְמוּחָא דְּלַתְתָּא, וְאֵינוֹן
לְעִילָא מִן דִּיקְנָא, דִּיקְנָא בְּלַחוּדִי
הוּא, וְכָל תַּקוּנִי בְּלַחוּדִיהוֹן אֶשְׁתַּכְּחוּ.
דִּיקְנָא בְּלַחוּדִי, וְשְׁעָרֵי בְּלַחוּדִיָּהוּ.

תַּקוּנָא קְדָמָאָה תַּקוּנָא דְּשָׂאֲרֵי מְרִישָׁא
דְּשְׁעָרֵי דְּרִישָׁא. וְתַנִּיא, כָּל תַּקוּנִי
דִּיקְנָא לֹא אֶשְׁתַּכְּחֵן אֵלֶּא [מְמוּחָא דְּלַבָּא]
מְמוּחָא דְּרִישָׁא, [נ"א מִתַּקִּינֵי דְּרִישָׁא],
וְהָכָא לֹא פְרִישׁ הָכִי, דְּהָא לֹא הָוִי
אֵלֶּא תַּקוּנָא דָּא, דְּנַחֲתִית מִן רִישָׁא
דְּשְׁעָרֵי דְּרִישָׁא, הָכִי אֶשְׁתַּכְּחֵן. (חֲסֵר
כָּאן).

וּמָהֵאִי דִּיקְנָא אֶשְׁתַּמוּדַע, כָּל מָה דְּהָוִי
בְּרִישָׁא, דְּאַלְפָּה עֲלָמִין דְּחַתִּימִין [נ"א
אַלְפָּה עֲלָמִין חַתִּימִין] בְּעֲזָקָא דְּדַכִּיא.

דלמתא מתאחדן מנהון. ובגין כך הני
תקונין, אינון תקונין דלמתא מנהון
מתאחדין.

תקוני דאתתקון, דאצטריף לאתברכא
מאן דבעי ברכה. דכל תקונין
דאתתקון בקבלהון, ברכאן משתכחין
למקבליהון ואתעביד מה דאתעביד,
כלא כליל בהני תקונין. כלא זקפן
לקבלי תקונין דמלכא תקופא,
עתיקא, סתימא דכלא. וכלהו
אתבסמן מתקונין אלין. [דמלכא עתיקא]

תאנא. אי עתיק דעתיקין קדישא
דקדישין, לא אתתקון באלין תקונין,
לא אשתכחו עלאין ותתאין, וכלא הוי
כלא הוי. ותניא, עד כמה זהירין אלין
[נ"א אתתקון באלין ל"ג] תקוני דדיקנא.
עד תליסר [דלמתא], וכל זמנא
דתליסר אלין משתכחין, וזהירין אלין
דלמתא. וכלא בחושבנא דאלין
תליסר, אשתכח דיקנא דמלכא
עתיקא יקירא מכלא, כלא בחד איהו
טמירא ויקירא.

ובגין דאיהו יקירא וטמירא מכלא,
לא אדפר ביה באתר דאורייתא [נ"א
לא אדפר באורייתא], ולא אתגלייא. ומה
דיקנא אתגלייא, דיקנא דכהנא רבא
עלאה. ומהאי דיקנא נחית לדיקנא
דכהנא רבא דלמתא. [מאי דיקנא דכהנא]

(ישעיהו ט, ה). א"ל דהוא גבור, ואתבסם
בדיקנא [נ"א בדיקנא] קדישא דעתיק
יומין. ורזא דכתיב, מי א"ל כמוך
בעתיק יומין אתמר, בתקונא קדמא
דדיקנא קדישא עלאה.

עלמא קדמא, דנפיק מתקונא
קדמא, שליט ונחית. וסליק לאלה
אלפין ורבוז רבון מארי תריסין.
ומניה מתאחדין, בקסטא בעזקא רבא.
עלמא תניינא. דנפיק מהאי תקונא.
שליט ונפיק, ונחית וסליק, לשבעה
וחמשין אלה דרגין, מארי דיבכא.
ומתאחדן מניה, לאכפייא בקודלא
בחיורא. [נ"א בחיורא].

עלמא תליתאה. דנפיק מהאי תקונא
שליט ונחית, וסליק לצ"ו אלפין
מארי דיללה, ומתאחדן מניה
כבוסיטא לקוסטירא [נ"א כבוסינא
לקוסרא], ומהאי תקונא, מתכפין
כלהו, ומתבסמן במרירא דדמעין,
דמתבסמין בימא רבא.

מאן חמי תקונא דא דדיקנא קדישא,
עלאה יקירא, דלא אכסיף מניה, מאן
חמי טמירותא [נ"א יקירותא] דקוצין
דשערי דתליין מהאי סבא, יתיב
בעיטרא דעטרין, עטרין דכל עטרין,
עטרין דלא אתפללו בעטרין, עטרין
דלא כשאר עטרין, עטרין - דעטרין

לַתֵּלֶת מָאָה וַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִין עֵיבֵר.
וְחֵד חֲשׂוֹף הָיָה אֶתְסַחֵי בַּהֲוֹא נְהוֹרָא,
כְּמֵאן דְּאֶתְסַחֵי בַּהֲוֹא נְהוֹרָא עֲמִיקָא,
דְּמִימֵי מִתְפַּלְגִין וְנִהְרִין, וְנִגְדִין לְכָל
עֵיבֵר מְמָה דְּעָלוּי. וְסָלִיק הָהוּא
נְהוֹרָא, בְּשִׁפְתָא דִּימָא עֲלָאָה עֲמִיקָא,
דְּכָל פִּתְחִין טְבִין וְיִקִּירִין, בַּהֲוֹא
פִּתְחָא אֶתְפִּתְחִין.

אַנָּא שְׂאִיל מֵהֶם [נ"א מהו], פִּשְׁרָא
דְּחִמִית, פִּתְחוּ וְאִמְרוּ, נוֹשֵׂא עוֹן
חֲמִיתָא. אִמְר, דָּא הוּא תְּקוּנָא תְּנִינָא.
יְתִיב. אִמְר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִידְנָא
אֶתְקִשֵׁר [נ"א אֶתְבַּסֵּם] עֲלֵמָא. בְּרִיךְ אַנְתָּ
רַבִּי חֲזַקְיָה, לְעִתִּיקָא דְּעִתִּיקוֹן.

אִמְר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלָהוּ בּוֹצִינִין
חֲבֵרִין, דְּאֶתִּין בְּהָאֵי עֲזָא קִדִּישָׁא,
אַסְהִדְנָא עָלֵי שְׁמִיָּא עֲלֵאִין דְּעֲלֵאִין,
וְאַרְעָא קִדִּישָׁא עֲלָאָה דְּעֲלָאָה. דְּאַנָּא
חֲמִי הִשְׁתָּא, מַה דְּלָא חֲמָא בְּרִנְשׁ,
מִיּוֹמָא דְּסָלִיק מִשָּׁה זְמַנָּא תְּנִינָא
לְטוֹרָא דְּסִינִי. דְּאַנָּא חֲמִינָא אֲנַפְּאִי
נְהִירִין, כְּנִהוֹרָא דְּשִׁמְשָׁא תְּקִיפָא,
דְּזִמִּין לְמִיפֵק בְּאַסּוּתָא לְעֲלֵמָא.
דְּכַתִּיב, "וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שְׁמֵשׁ
צִדְקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ" (מלאכי ג, כ). וְעוֹד
דְּאַנָּא יִדְעָנָא דְּאַנַּפְּאִי נְהִירִין, וּמִשָּׁה
לָא יָדַע וְלָא אֶסְתַּכֵּל, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, "וּמִשָּׁה לָא יָדַע כִּי קָרִן עוֹר
פְּנִיו" (שמות לד, כט).

רַבָּא] דִּיקְנָא דְּכִהְנָא רַבָּא בְּתַמְנִיא
תְּקוּנִין אֶתְתַּקֵּן. וּבְגִין כֶּף, תְּמַנִּיא
תְּקוּנִין לְכִהְנָא רַבָּא כַּד מִשְׁחָא נְחִית
עַל דְּקִנְיָה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, "כִּשְׁמֹן
הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן" (תהלים
קלג, ב) וְגו'. וּמִנָּא לֵן, דְּכַתִּיב "שִׁבְתָּ
אֲחִים גַּם יָחַד" (תהלים קלג, א). גַּם לְרַבּוֹת
כֹּהֵן גָּדוֹל דְּלִתְתָּא. דְּכָל זְמַנָּא דְּכִהְנָא
רַבָּא דְּלִתְתָּא, מִשְׁמֵשׁ בְּכִהוּנָא רַבָּא,
כְּכִיכּוֹל כֹּהֵן גָּדוֹל דְּלְעִילָא, מִשְׁמֵשׁ
בְּכִהוּנָא רַבָּא.

דָּא תְּקוּנָא חֵד, דְּדִיקְנָא דְּעִתִּיקָא
סְתִימָא דְּכָלָא. אִמְר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן,
יָאוּת אַנְתָּ רַבִּי יִצְחָק, לְמַחְמִי בִּיקִירָא
דְּתְּקוּנִי דְּדִיקְנָא, וְסַבֵּר אִפִּי דְּעִתִּיק
יּוֹמִין, עִתִּיקָא דְּעִתִּיקוֹן. וְכָאָה חוּלְקָה,
וְכָאָה חוּלְקִי עֲמִכּוֹן בְּעֲלֵמָא דְּאַתִּי.

תְּקוּנָא תְּנִינָא. מִתְתַּקֵּן שְׁעָרָא,
מִרִּישָׁא דְּפּוֹמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא
דְּפּוֹמָא, בְּתְּקוּנָא שְׁקִיל.

קוּם רַבִּי חֲזַקְיָה, וְקָאִים בְּקִיּוּמָךְ,
וְאִקִּיר יִקְרָא דְּתְּקוּנָא דָּא דְּדִיקְנָא
קִדִּישָׁא. קוּם רַבִּי חֲזַקְיָה, שְׂאִרִי וְאִמְר,
"אֲנִי לְדוּדִי וְעָלִי תְּשׁוּקָתוֹ" (שיר השירים
ג, יא) מִי גֵרָם שְׂאֵנִי לְדוּדִי. מִשּׁוּם דְּעָלִי
תְּשׁוּקָתוֹ.

מִסְתַּכֵּל הוֹינָא, וְאַרְוִי חֲמִית, נְהוֹרָא
יִקְרָא דְּבוֹצִינָא עֲלָאָה, נְהִיר וְסָלִיק

[תאנא] חס ושלום דאיהו אָמר על דא. אלא הכי תאנא, מה בין דבור לאמירה. אמירה הוא דלא בעי לארמא קלא. דבור, בעי לארמא קלא, ולאכרזא מלין, דכתיב, "וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר" (שמות כ, א). ותאנא, כל עלמא שמעו, ההוא דבור, וכל עלמא אודעזעו, ובגין כן כתיב "וידבר" ולא כתיב "ויאמר". אוף הכא כתיב "הנה לא ידעתי דבר" (ירמיהו א, ו), לאכרזא מלה ולאוכתא ברוח קדשא לעלמא.

אי הכי, הא כתיב "וידבר יהוה אל משה לאמר" (שמות ו, י). אלא, מאן הוא נביאה עלאה כמשה, דלא זכה בר נש כוותיה, דהוא שמע דבור בהכרזה ולא דחיל ולא אודעזע. ושאר נביאים אודעזעו אפילו באמירה, ודחלין בדחילו.

ותאנא, תקונא קדמא דדיקנא, ותניינא לאתבא [ב"א לאיתא] [ב"א לאקפא] לתליתאה, דכתיב, "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר" (איוב לג, כט). (תרין נוסחי) ותא חזי דתרין תקונין קדמאין למיתי לתליתאה חוו דהוא,

תקונא תליתאה. מאמצעיתא דתחות חוטמא, מתחות תרין נוקבין. נפיק חד

ועוד, דאנא חמי בעיני, תליסר מכילין גליפין קמאי, ונהירין כבוצינין, וכד אתפריש כל חד מניהו מפומיכון, אסתליק ואתתקון ואתעטר ואתטמר בטמירותא דתקוני דדיקנא, וכל אחרנין אשתארן. ובעוד דכל חד מתפרש בפומיכון, נהיר ואתעטר ויתב כמלכא בגו חיליה. וכד אסתיים לאתפרשא, סליק ואתעטר בעטרא קדישא, ואתתקון ואתטמר ויתב בתקוני דדיקנא קדישא, וכן לכל חד וחד. אודרוזו חברין קדישין, דהא כקיימא דא, לא יהא עד דייתי מלכא משיחא.

קום רבי חזקיה תניינות, ואוקיר תיקונא תליתאה, דדיקנא קדישא. תנא, עד לא קם רבי חזקיה, קלא נפק ואמר, אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות. אתרגיש רבי שמעון ואמר, ודאי כל חד וחד באתריה, ואנא, ורבי אלעזר ברי, ורבי אבא, נשתלים שלימתא עלאה.

קום רבי חייא. קם רבי חייא, פתח ואמר, "ואמר אהה אדני יהוה הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי" (ירמיהו א, ו). וכי ירמיה לא היה ידע למללא, והא כמה מלולין נפקי מפומי, עד לא אָמר דא, והוא אָמר מלה כדיבא, דכתיב "הנה לא ידעתי דבר". אלא

בַּהֲהוּא אֲרַחָא. הָתָם, "וְעֹבֵר יְהוָה
לִנְגָּף אֶת מִצְרַיִם" (שמות יב, כג). זָכָא
חֻלְקִיָּה דְמָאן דְּזָכִי לְהָאִי. וְדָא הוּא
תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה, [דְּאוּרְחָא] דְּדִיקְנָא
יְקִירָא קְדִישָׁא עֲלָאָה עֲתִיקָא דְעֲתִיקָי.
אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָא קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא יִסְגִּי לְאוֹטְבָא לָךְ, וַיְחִידִי לְאֶגְנָא
עֲלָךְ.

וְתֵאנָא, מַאי דְכָתִיב, "שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ
בִּיהוָה" (ישעיהו סא, י), בְּעֲתִיק יוֹמִין
אֲתָמַר, דָּהָא הוּא חֲדוּתָא דְכָלָא.
תֵּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְגְּלִי הָאִי אוּרְחָא
דְּדִיקְנָא דְעֲתִיק יוֹמִין. כְּלָהוּ מְאָרִי
דִּיבְכָא וִילָלָה, וּמְאָרִיָּהוּן דְּדִינָא
סְתִימִין וּשְׁתִּיקִין, וְלִית דִּיפְתַּח פְּטָרָא
לְאַבְאָשָׁא, מְשׁוּם דָּהָאִי אוּרְחָא
אַתְגְּלִיָּא לְתַקְנָא. וּמַהֲאִי, מָאן דְּאֶחִיד
[נ"א דְאַחִית] וְאַזְהַר [נ"א מְשׁוּם דָּהָאִי אוּרְחָא
סִימְנָא לְשְׁתִּיקוּתָא וּמַהֲאִי הוּא מָאן דְּאַחֲזִי
וְאַזְהַר] לְשְׁתַּקְּאָה, לְהָאִי אוּרְחָא רְשִׁים,
דְּהוּא סִימְנָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא.

תְּקוּנָא רַבִּיעָאָה, מִתְתַּקֵּן שְׁעָרָא [וְנִחִית]
תַּחוּת פּוּמָא, מְרִישָׁא חֲדָא לְרִישָׁא
חֲדָא. הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, "לְשֹׁאֲרִית
נִחַלְתוֹ" (מִכָּה ז, יח). כְּמָה דְאַתְּ אֲמַר
"וְנִשְׁאֲתָ תְּפִלָּה בְּעַד הַשְּׂאֲרִית
הַנִּמְצָאָה" (מְלָכִים ב' יט, ד). הַנִּמְצָאָה מִמֶּשׁ.
שְׂאֲרִית דְכָתִיב, "שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל לֹא
יַעֲשׂוּ עוֹלָה" (צְפַנְיָה ג, יג).

אֲרַחָא, וְשְׁעָרָא אֲפִסִּיק [נ"א אֲתַפְּסִיק]
בַּהֲהוּא אֲרַחָא. אֲמַאי אֲתַפְּסִיק, מְשׁוּם
[דְכָתִיב וְעֹבֵר עַל פְּשַׁע] דָּהָאִי אוּרְחָא
אַתְתַּקֵּן לְאַעֲבָרָא בֵּיהּ. וּבְגִין כֵּךְ, יְתִיב
תַּחוּת נּוֹקְבֵי חוּטְמָא הָאִי אוּרְחָא,
וְשְׁעָרָא לֹא אֲתַרְבִּי בַּהֲאִי אוּרְחָא,
מְשׁוּם [נ"א כּוּבֵשׁ עֲוֹנוֹת] דְכָתִיב וְעֹבֵר
עַל פְּשַׁע, לְמִיָּהּ אַעֲבָרָא עַד [נ"א עַל]
פּוּמָא קְדִישָׁא, דִּימָא סְלַחְתִּי. תֵּאנָא,
כְּמָה עֲרִיקְסָאוֹת מַחְכָּאן לְהַהוּא פּוּמָא,
וְלֹא אַתְגְּלִי לְחַד מְנִיָּהּ, דָּהָא אֲסִתְּלַק
וְאַתְעַטֵּר, יָדִיעַ וְלֹא יָדִיעַ.

תֵּאנָא, בְּצַנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, מַהוּ דְכָתִיב
"פְּשַׁע" (מִכָּה ז, יח), זָכוּ עוֹבְרֵי, לֹא זָכוּ
פְּשַׁע. [מַאי מְשַׁמַּע עוֹבֵר עַל פְּשַׁע, שְׁפַע
דְּאַקְדִּים שִׁין לִפְ"א, לֹא זָכוּ עוֹמְדִים וְלֹא עוֹבְרִי
[הָאִי] בְּזַעִיר אֲנַפִּין.

מַאי בֵּין הָאִי לְהָאִי. בְּזַעִיר אֲנַפִּין, כֵּד
נְחִית הַהוּא אֲרַחָא מִתַּחוּת נּוֹקְבֵי
חוּטְמוֹי, כְּתִיב, "וַיַּחַר אֵף יְהוָה בָּם
וַיִּלֶּךְ" (בְּמִדְבָּר יב, ט). מַאי וַיִּלֶּךְ, דְּנִפְּיָק
רוּחָא דְרוּגְזָא מְאִינֵן נּוֹקְבֵי, וּמָאן
דְּאַשְׁכַּח קַמִּיהּ, אֲזִיל וְלֹא אֲשַׁתְּכַח,
הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, "כִּי רוּחַ יְהוָה
נִשְׁבָּה בּוֹ" (ישעיהו מ, ז) וְאִינְנוּ [נ"א כִּי רוּחַ
עֲבָרָה בּוֹ וְאִינְנוּ]. בְּאַרְיָא אֲנַפִּין כְּתִיב,
"וְעֹבֵר עַל פְּשַׁע" (מִכָּה ז, יח). וְכְתִיב,
"וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֵם" (איוב לו, כא).
וְתֵאנָא, הֵכָּא כְּתִיב, עוֹבֵר עַל פְּשַׁע

תִּקְוָנָא, בְּכָל אֲתֵר דְּבִהֲאֵי עֲתִיקָא
טְמִירָא דְכָלָא אֲרַחָא אֲתַגְלִיָּא, טַב
לְכַלְהוּ דְלִתְמָא, דְּהָא אֲתַחְזִי עֵיטָא
לְמַעַבְד טַב לְכָלָא. מֵאן דְּסִתִּים וְלֹא
אֲתַגְלִיָּא, לִית עֵיטָא, וְלִית מֵאן דִּידַע
לִיה, אֱלֹא הוּא בְלַחְדוּי. כְּמָה דְעֵדָן
עֲלָא, לִית דִּידַע לִיה אֱלֹא הוּא
עֲתִיקָא דְעֲתִיקִי, וְעַל הָאֵי כְתִיב, "מֶה
גָּדְלוֹ מִעֲשֵׂיךָ יְיָ הוּהּ מְאֹד עֲמָקוֹ
מִחֲשַׁבְתֶּיךָ" (תהלים צב, ו). אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן יִתְמָקְנוֹן עוֹבְדֵךְ לְעֵלְמָא דְאַתִּי.
מַעַם עֲתִיקָא דְעֲתִיקִי.

תִּקְוָנָא שְׁתִּיתָא. מִתְתַּקֵּן שְׁעָרָא
וְסָלִיק מִלְרַע לְעֵילָא, וְחָפִי תְקֻרֻבְתָּא
דְּבוֹסְמָא טָבָא עַד רִישָׁא דְפּוֹמָא
דְלַעֲלִילָא. וְנַחֲתִי שְׁעָרָא [דְרִישָׁא]
לְרִישָׁא דְפִתְחָא דְאֲרַחָא תִתָּא
דְפּוֹמָא.

קוּם רַבִּי יִיסָא וְאַתְקִין תְּקוּנָא דָּא. קוּם
רַבִּי יִיסָא, פִּתַּח וְאָמַר, "וְחֹסְדֵי מֵאֲתָךְ
לֹא יִמּוּשׁ" (ישעיהו נד, י), וְכְתִיב "וְיִבְחָסְד
עוֹלָם רַחֲמֶיךָ" (ישעיהו נד, ח), הֲנִי קְרָאִי
קִשְׁיִין אֲהַדְדִּי.

וְלֹא אֶקְשׁוּ, דְתַנִּינוּ, אֵית חֶסֶד וְאֵית
חֶסֶד. אֵית חֶסֶד דְלָגָאוּ, וְאֵית חֶסֶד
דְלִבְרִי. חֶסֶד דְלָגָאוּ, הָא דְאֲמָרְן
דְעֲתִיקָא דְעֲתִיקִי, וְהוּא סְתִים בְּסִטְרָא
דָּא דְדִיקְנָא, דְאֶקְרִי פֶּאֶת הַזֶּקֶן. וְלֹא

תְּקוּנָא חֲמִישָׁא. נִפִּיק אֲרַחָא אֲחֵרָא
מִתַּחַת פּוֹמָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, "לֹא
הִחְזִיק לְעַד אָפוּ" (מִכָּה ז, יח). קוּם רַבִּי
יִוִּסִי. קוּם רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, "אֲשֶׁרִי
הָעָם שָׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיְהוּהּ
אֱלֹהֵיו" (תהלים קמד, טו). אֲשֶׁרִי הָעָם
שָׁכְכָה לוֹ, מֵהוּ שָׁכְכָה לוֹ, כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר "וְנַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה" (אסתר ז, י),
שְׂכִיךְ מִרוּגְזִיָּה.

דְּבֵר אֲחֵר, שְׂכִיךְ בְּרוּגְזִיָּה, הִדָּא הוּא
דְכְתִיב, "וְאִם כִּכָּה אֶת עֲשֵׂה לִי הֲרַגְנִי
נָא הֲרַג" (במדבר יא, טו). דָּא הוּא דִּינָא
דְדִינִי. אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיְהוּהּ אֱלֹהֵיו,
רַחֲמֵי דְרַחֲמֵי. דְּבֵר אֲחֵר, שָׁכְכָה, שְׁמָא
דְכָלִיל כָּל שְׁמָהּ, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
מַעַבְר רִוּגְזִיָּה, וְאִנַּח בִּיה לְזַעִיר אֲנַפִּין,
וּמַעַבִּיר עַל כָּל אֵינוֹן דְלִבְרִי.

דְתַנִּיָּא, אֲרַחָא, עֲלָא דְדִיקְנָא קְדִישָׁא,
[עֲלָא עֲתִיקָא דְעֲתִיקִי] דְאִיהוּ נַחֲתִי
[בְדִיקְנִיָּה] תַּחַת נִוְקְבִי דְחוּטְמָא
דְעֲתִיקִי. וְהָאֵי אֲרַחָא דְלִתְמָא, שְׁקִילֵן
אֵינוֹן בְּכָלָא. דָּא לְעֵילָא, וְדָא לְתִתָּא.
לְעֵילָא, "וְעֵבֶר עַל פֶּשַׁע" (מִכָּה ז, יח).
לְתִתָּא, "לֹא הִחְזִיק לְעַד אָפוּ" (מִכָּה ז,
יח). וְתַנִּינוּ, לֹא הִחְזִיק, דְלֹא אֵית אֲתֵר
לְמִיתָב, כְּמָה דְלַעֲלִילָא יְהִיב אֲתֵר
לְאֶעְבְּרָא, כִּךְ לְתִתָּא, יְהִיב אֲתֵר
לְאֶעְבְּרָא.

בְּעֵי בַר נֶשׁ לְחַבְּלָא הָאֵי סִטְרָא, מִשּׁוּם
הָאֵי חֲסֵד דְּלָגָא דְּעֵתִיק יוֹמִין. וּבְגִין
כֹּף, בִּכְהֵן דְּלִתְמָא כְּתִיב בֵּיה, "לֹא
יִקְרַח קִרְחָה בְּרֹאשׁם וּפֹאֵת זָקֻנָם לֹא
יִגְלַחוּ" (ויקרא כא, ה). מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין
דְּלֹא לְחַבְּלָא אוֹרְחוֹי דְּחֲסֵד דְּעֵתִיקָא,
דְּכֵהֵן מִסִּטְרָא דָּא קָא אָתִי.

וְתֵאנָא בְּצִנִּיעוּתָא דְּסִפְרָא, בְּכֹלָא
אֲצִטְרִיד חֲסֵד לְאַתְרַבָּאָה וּלְמַכְנֵי, וְלֹא
לְקַטְעָא לֵיה, וְלֹא אֲשַׁתְּצִי מַעְלָמָא.
וְהָאֵי דְכְּתִיב "וְחֲסֵדִי מֵאֵתֶר לֹא
יִמּוּשׁ" (ישעיהו נד, י), חֲסֵד דְּעֵתִיק יוֹמִין.
"וּבְחֲסֵד עוֹלָם" (ישעיהו נד, ח), חֲסֵד
דְּאֶקְרִי חֲסֵד עוֹלָם, וְהָאֵי הוּא אַחְרָא
דְּזַעִיר אֲנִפִּין, דְּכְּתִיב, "אֲמַרְתִּי עוֹלָם
חֲסֵד יִבְנֶה" (תהלים פט, ג).

וְהָאֵי חֲסֵד דְּעֵתִיק דְּעֵתִיקוֹן, הוּא חֲסֵד
דְּקִשּׁוּט. וְחֲסֵד דְּקִשּׁוּט לֹא בְּחֵיי גּוּפָא
אֲתַמַּר, אֲלֵא בְּחֵיי דְּנִשְׁמָתָא. וּבְגִין כֹּף
כְּתִיב, "כִּי חָפֵץ חֲסֵד הוּא" (מִכָּה ז, יח).
דָּא הוּא תְּקוּנָא שְׁתִּיתָאָה דְּדִיקְנָא
יִקְרִיא, דְּעֵתִיק דְּעֵתִיקִי.

תְּקוּנָא שְׁבִיעָאָה. פְּסִיק שְׁעָרָא,
וְאַתְחִזּוֹן ב' תְּפוּחִין בְּתַקְרוּבָתָא
דְּבוּסְמָא, שְׁפִירוֹן וְיָאֵן לְמַחְזִי.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, "כְּתוּבָה בְּעֵצִי
הִיעָר" (שיר השירים ב, ג) וְגו'. מַה תְּפוּחַ
זֶה כָּלִיל בְּתֵלֶת גּוּנִי, כֹּף קוּדְשָׁא

בְּרִיד הוּא, תְּרִין תְּפוּחִין כָּלִיל שִׁיתָא
גּוּנִי, וְתְרִין תְּפוּחִין אֵלִין, דְּאִינוּן
תְּקוּנָא שְׁבִיעָאָה, אִינוּן כָּלָלָא דְּכָל
שִׁיתָא תְּקוּנִין דְּאִמִּינָא, וּבְגִינִיהוֹן
אַתְקִיִּים "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים" (משלי
טז, טו).

וְתֵאנָא, מִהֲנֵי תְּפוּחִין נִפְקִין חַיִּין
לְעֵלְמָא, וּמַחְזִיין חִידוֹ לְזַעִיר אֲנִפִּין.
כְּתִיב "יָאֵר יְהוָה פְּנֵיו אֵלֶיךָ" (במדבר ו,
כה). וְכְּתִיב "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים"
(משלי טז, טו). בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ אֵלִין אִינוּן
תְּרִין תְּפוּחִין דְּתַקְרוּבָתָא דְּבוּסְמָא
דְּאִמִּינָא. יָאֵר יְהוָה פְּנֵיו אֵלֶיךָ, פְּנִים
דְּלִבְר, דְּכַד נְהָרִין מִתְּבַרְךְ עֲלָמָא.

וְתֵאנָא, כָּל זְמַן דְּהֲנֵי בּוֹצִינֵי דְּלִבְר
נְהִירִין, כָּל עֲלָמָא מִתְּבַרְךְ, וְלֹא
אֲשַׁתְּכַח רוּגְזָא בְּעֵלְמָא. וּמַה אֵי הֲנֵי
דְּלִבְר כֹּף תְּרִין תְּפוּחִין דְּנְהָרִין תְּדִירָא
דְּחִדָּאן תְּדִירָא עַל אַחַת כְּמָה וְכְּמָה.

תְּנִיָּא, כַּד אֲתַגְלִיין תְּרִין תְּפוּחִין אֵלִין,
אַתְחִזִּי זַעִיר אֲנִפִּין בְּחֻדּוּתָא. וְכָל
אִינוּן בּוֹצִינֵין דְּלִתְמָא, בְּחֻדּוּתָא. וְכָל
אִינוּן דְּלִתְמָא, נְהָרִין, וְכָל עֲלָמִין
חִדָּאן, וּשְׁלִימִין מְכַל שְׁלִימוּתָא. וְכֹלָא
חִדָּאן, וְנְהָרִין, וְכָל טִיבּוֹ לֹא פְּסִיק,
כְּלָהוּ אֲתַמְלִיין בְּשַׁעְתָּא חִדָּא, כְּלָהוּ
חִדָּאן בְּשַׁעְתָּא חִדָּא.

אינו, וספר תורה לקבליהו, נרתקו קדש, וההיכל קדש, והוא קדוש. והתורה נתנה בשלש קדושות, בשלש מעלות, בימים שלשה, שכינה בשלש, לוחות וארון והיכל, והפל בספר תורה תליא, ואיהו תליא במזל, וכתב "ומאות השמים אל תחתו" (ירמיהו י, ב). מאן דאיהו בקדושות הללו להוי תליא במזלא.

אלא הכי אוקימנא בספרא דצניעותא, האי חוטא יקירא קדישא, דכל שערי דדיקנא תליין ביה, אתקרי מזל. מאי טעמא, משום דכל קדשי קודשין דקודשאי, בהאי מזלא תליין. וספר תורה, אף על גב דאיהו קדוש לא חל עליה עשר קדושין עד דעייל להיכל. כיון דעייל להיכל, אתקרי קדוש בעשר קדושות. כגוונא דא דלא אתקרי היכל, אלא פד אתחברן עשר קדושות. ותאנא, הכל תלוי במזל, דאיהו האי חוטא יקירא קדישא, דכל שערי תליין ביה.

אמאי אקרי מזל. משום דמניה תליין מזלי, ומזלי מניה עלאין ותתאין. ובגין כך איהו תליא, וביה תליין כל מלי דעלמא עלאין ותתאין. ואפילו ספר תורה שבהיכל, דמתעטר בעשר קדושות, לא נפיק מכלליה עם שאר קדושין וכלהו תליין בהאי. ומאן

תא חזי, פנים דלבר, אית זמן דנהרין, ואית זמן דלא נהרין, ובגין כך פתיב, "יאר יהיה פניו אליך" (במדבר ו, כה). "יאר פניו אתנו סלה" (תהלים סז, ב). מכלל דלא הוי תדירא, אלא פד אתגליין תפוחין דלעילא.

תאנא, אלין תפוחין דסתימין, נהרין וחוורין תדירא. ומנהון נהרין לתלת מאה ושבעין עיבר. וכל שיתא תקונין קדמאין דבדיקנא ביה כלילן. הדא הוא דכתיב, "ישוב ירחמנו" (מכה ו, יט). ישוב, מכלל דזמנין טמירין, וזמנין אתגליין. הכא, הוא ישוב ירחמנו. ובהאי דלתתא, הוא ואמת. דא הוא תקונא שביעאה, דכליל שיתא, בתרין תפוחין דבעתיקא דעתיקין.

תקונא תמינאה. נפיק חד חוטא דשערי סוחרניה דדיקנא, ותליין בשקולא עד טבורא. קום אלעזר ברי, אתקין תקונא דא.

קם רבי אלעזר [בריה], פתח ואמר, הכל תלוי במזל, ואפילו ספר תורה שבהיכל. מלה דא אוקימנא בספרא דצניעותא, והכא אית לאסתכלא, וכי הכל תלוי במזל, ותנינו, ספר תורה קדש, ונרתקו קדש, וההיכל קדש. וכתב "וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש" (ישעיהו ו, ג), הא תלת

תקונא דתריסר. דלא תליין שערי על
פומא, ופומא אתפני מכל סטריין, ויאין
שערי סחור סחור ליה, בגין דלא
אשתכח טרחותא, כמה דאצטריף.

טרחותא במאי קא מיירי. דינא. באתר
[נ"א בתר] דינא טרחותא אשתכח. וכי
שערי דדיקנא טרחא אינון, או דינא
אינון, והא כלא רחמי אתחזון. אלא
דלא אתטרח בישובא [נ"א בנשיבא]
דרוחא דזעיר אנפין.

דתאנא מהאי פומא קדישא עלאה,
קדש קדשים, נשבא רוחא. מאי
רוחא, רוחא דאיתרק [נ"א דאתדבק]
ביה, דמתלבש ביה [נ"א דאתחמן
ומתלבש ביה] זעיר אנפין. ומהאי רוחא
מתלבשין כל אינון דלתתא. וכד
ההוא רוחא נפיק, אתפרש לתלתין
ושבעה אלף עיבר, ואתפשט [נ"א
ואתפרשא] כל חד בלחודי לאתריה,
וכל מאן דאתחזי לאתלבשא מניה
אתלבש. ועל דא שעריין לא אשתכחו
על פומא קדישא, משום דרוחיה
נפיק, ולא בעי מלה אחרא לאתערבא
ביה, ולקרבא בהדיה.

ודא הוא טמירותא דכלא, דלא
אתדבק לא לעילא ולא לתתא. והוא
סתים בסתימא דסתמיין דלא אתידע.
דא הוא דלא אתחמן, ולא הוה ביה

דחמי להאי תקונא, אתכבשן חוביהון
מקמיה ומתכפין, הדא הוא דכתיב,
"יכבש צונתינו" (מכה ז, ט). אמר ליה
רבי שמעון, בריך ברי לקודשא
דקדישין, עתיק מכלא.

תקונא תשיעאה. מתערבין שערי עם
אינון שערי דתליין, ולא נפקין דא מן
דא. קום רבי אבא, קום רבי אבא
ואמר, אלין [אינון] שערי דמתערבין
עם אינון דתליין, אקרון מצולות ים.
משום דנפקי ממותרי מוחא, ומהאי
אתרא רמיו, כל מארי דתבעין חובי
דבני נשא ומתכפין. אמר רבי
שמעון, בריך תהא לעתיק יומין.

תקונא עשיראה. נחתין שערי תחות
דיקנא, וחפין בגרונא תחות דיקנא.
קום רבי יהודה. קום רבי יהודה פתח
ואמר, "ובאו במערות צרים ובמחלות
עפר מפני פחד יהוה" (ישעיהו ב, יט) וגו'.
מפני פחד יהוה, הא אתידע דמאן
דאיהו לבר, פחד יהוה אתקרי. ומהדר
גאונו, אינון שערי דתחות דיקנא,
ואתקרון הדר גאונו, תרי. תקונא
עשיראה, "תמן אמת ליצקב" (מכה ז,
ס).

וחד סר, דלא נפקי נימא מן נימא,
חסד לאברהם.

אָשׁא עֲלָא דְאַסְחָר לֵן] וְהָא כָּל תְּקוּנָין
עֲלָאין [לְדִיקְנָא] דְּדִיקְנָא קְדִישָׁא
אֲתַתְּקֵנוּ, וְאֲתַעְטְרוּ וְאֲסַחְרוּ
לְדוּכְתִּיָּהּ.

וְהָא תְּקוּנָא דְתַלְסָר, הוּא תְּקוּנָא
יָאָה, דְּבִיה אַחֲדָן כְּלָא. כְּלָהוּ
מִתְּכַסְפִּין לְמִזְקָף רִישָׁא לְקַבְלִיהָ מִנִּיהָ
תְּלִיין כָּל אֵינֹן דְּבוּזְעִיר אֲנָפִין אַחֲדָן.
מִנִּיהָ תְּלִיין עֲלָאין וְתַמְאִין, וְכָל גְּנוּזִין
עֲלָאין וְתַמְאִין גְּנוּזִין בִּיה, וְבִיה
כְּלִילָן, וְאִיהוּ מְזֵלָא דְמִתְזַלִּי מִנִּיהָ
כְּלָא, דָּא הוּא תְּקוּנָא שְׁלִימָתָא,
דְּאֲשֻׁלִּים לְכָל תְּקוּנָין, דָּא אֲשֻׁלִּים
לְכָלָא.

תַּאנָּא, אֵלִין תְּקוּנָין אֲקָרוּן יְמֵי קָדֶם,
יוֹמִין קְדָמָאין דְּקִדְמָאִי. וְאֵינֹן
דְּאֲשֻׁתְּכַחוּ בְּזְעִיר אֲנָפִין, אֲקָרוּן "יְמֵי
עוֹלָם" (ישעיהו סג, ט). וְתַאנָּא, אֵלִין יְמֵי
קָדֶם, כְּלָהוּ מִתְּתַקְּנוּ בְּתְּקוּנָא דְּדִיקְנָא
דְּעִתִּיקָא דְּעִתִּיקִין, טְמִירָא דְּטְמִירִין
[כְּלִיל בְּהוּ]. וְהָא דְתַלְסָר כְּלִיל לְהוּן,
כְּמָה דְּאֲתַמֵּר. וְדָא יוֹמָא לָא אֲתַכְלִיל
בְּהִדְיָהּ, אֲלָא הוּא כְּלִיל כְּלָא.

וּבְהָהוּא זְמַנָּא דְּאֲתַעֵר עִתִּיק יוֹמִין
בְּתְּקוּנָין דְּלַעֲלָא, הָהוּא אֲתַקְרִי יוֹם
אַחַד, דְּבִיה זְמִין לְאוֹקִיר דִּיקְנָהּ, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, "יוֹם אֶחָד הוּא וְיֹדַע
לִיהוּ" (זכריה יד, ז). הוּא בְּלַחוּדוּי יִתִּיר

תְּקוּנָא. וּבְגִין כֵּךְ, רוּחַ דְּנִפְיק לְבָר [נ"א
דְּנִפְיק מִהוּא דְּלָבָר], וּמִתְּלַבְשִׁין בִּיה
נְבִיאִי מְהִימְנִי, אֲתַקְרִי פַּה יְהוּהָ. אָבֵל
בְּהָא עִתִּיקָא דְּעִתִּיקִין לָא אֲתַפְרֵשׁ,
וְלִית מָאן דִּידַע רוּחִיהָ בָּר אִיהוּ. וּבְגִין
כֵּךְ שְׁעָרֵי שְׁקִילִין סוּחְרָנָא דְּפוּמָא,
וּפוּמָא אֲתַפְּנִי מְכָל סְטֹרִי.

וּבְהָא אֲתַרְחִיצוּ אֲבַהֲתָנָא, לְאֲתַלְבָּשׁ
בְּהָא רוּחָא, דְּמִתְּפַשֵּׁט לְכְּמָה עֵיבָרִין,
בְּאַתָּר דְּכָל שְׁעָרֵי שְׁקִילִין בְּסוּחְרָנוּי.
[הָדָא הוּא דְכְּתִיב, "אֲשֹׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ"
(מִכָּה ז, כ)]. וְדָא הוּא תְּקוּנָא קְדִישָׁא
עֲלָא דְתַרְסִיסָר. דְּמַכָּאן אֲשֻׁתְּלָשְׁלוּ
תַּרְסִיסָר תַּחוּמִין לְעִילָא. תַּרְסִיסָר תַּחוּמִין
לְתַתָּא. תַּרְסִיסָר תַּחוּמִין לְתַרְסִיסָר שְׁבֻטִי
אֲבַהֲתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֲשֹׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ.

תְּקוּנָא דְתַלְסָר. תְּלִיין שְׁעָרֵי דְתַחֲתוֹת
דִּיקְנָא מַכָּאן וּמַכָּאן, בִּיקְרָא יָאָה,
וּבִיקְרָא שְׁפִירָא, וְחַפִּיין עַד טְבוּרָא
וְלָא אֲתַחֲזִיין מֵאֲנָפִי תְּקָרוּבָא
דְּבוּסְמָא, בָּר אֵינֹן תַּפּוּחִין שְׁפִירִין
חִוּורִין.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זָכָא חוּלְקִיָּה דְמָאן
דְּאֲשֻׁתְּכַח בְּהָא אֲדָרָא קְדִישָׁא עֲלָא
דָּאֲנָן בִּיה. זָכָא חוּלְקִיָּה בְּעֲלָמָא דִין,
וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. דָּאֲנָן יִתְבִּין בְּקִדּוּשָׁא
עֲלָא, אָשׁא עֲלָא אֲסַחֵר לֵן [נ"א בִין

וְלֹא שְׁכִיחַ, וְכָתִיב "אוֹדֶה עַל כִּי
נִזְרָאוֹת נִפְלִיתִי" (תהלים קלט, יד) וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֲבֵרִיא, כִּד
אֲתַפְּרִיס פְּרִיסָא דָא, דְּאִתּוֹן חֲמָאן
עַלְנָא, אָנָּא חֲמִינָא דְנַחְתּוּ כָּל תְּקוּנִין
בְּגוּוּה, וְנִהֲרִי בְּאַתֵּר דָּא. וְחַד
פְּרוּכְתָּא בּוֹצִינָא דְקוּדְשָׁא [נ"א בּוֹסִיטָא
דְקוּדְשָׁא] בְּרִיד הוּא, פְּרִיסָא בְּאַרְבַּע
סַמְכִין, לְאַרְבַּע עֵיבָר.

סַמְכָא חַד הוּא יְתִיב מִתַּמָּא לְעִילָא,
וְחַד מְגֻרּוּפִיא בִידִיה. וּבְמְגֻרּוּפִיא
אַרְבַּע מִפְתָּחִין, שְׁנִינָן [נ"א שְׁנִינִין] מִכָּל
סְטְרוֹי. וּמִתְאַחֲדוֹן בְּפִרְסָא, וְנַחְתִּין לָהּ
מְעִילָא לְתַמָּא. וְכֵן לְסַמְכָא תְּנִינָא,
וְתִלְתָּא וּרְבִיעָא. וּבִין סַמְכָא
לְסַמְכָא, אֲחִידוֹן תְּמַנִּסָּר רַגְלֵי דְסַמְכֵי
וּמִתְנַהֲרִין בְּבוֹצִינָא דְגְלִיפָא [בְּבוֹסִיטָא
דְגְלִיפִין] בְּהוּא פְּרִיסָא, וְכֵן לְאַרְבַּעַה
עֵיבָר.

וְחֲמִינָא אֲלִין תְּקוּנִין דְנַהֲרִין עָלֶהּ, וְהוּ
מַחְכָּאן מְלִי דְפּוּמָנָא, לְאַתְעֵטְרָא
וְלְאַסְתָּלְקָא כָּל חַד בְּאַתְרֵיהּ. וְכִד הוּ
מִתְתַּקֵּן מִפּוּמָנָא, כָּל חַד וְחַד סְלִיק
וְאַתְעֵטְר וְאַתְתַּקֵּן בְּהוּא תְּקוּנָא
דְאַתְתַּקֵּן הָכָא, מִכָּל [נ"א בְּהֵבֵל דְכָל]
פּוּמָא דְחַד מִינָן. וּבִשְׁעֵתָא דְחַד מִינָן
פִּתַּח פּוּמָא לְתַקְנָא בְּהוּא תְּקוּנָא,
הֵהוּא תְּקוּנָא הוּא יְתִיב וּמַחְכָּה לְמַלְה

מִכָּלָא, הוּא דְכָלִיל כָּלָא, הוּא דְאַתְקָרִי
בְּשֵׁמָא יְדִיעָא.

דְתַנִּינוּ, בְּאַתֵּר דְאִית יוֹם אִית לִילָה
דְלִית יוֹם בְּלֹא לִילָה. וּמִשּׁוּם דְהֵהוּא
זְמָנָא, זְמַן יְהֵא דִיקְרָא דְדִיקְנָא, וְהוּא
בְּלַחְדוּדֵי יִשְׁתַּכַּח. לֹא אֲתַקְרִי לֹא יוֹם
וְלֹא לִילָה. דְלִית יוֹם אֲקָרִי, אֲלֹא
מִסְטָרָא דִילָן. וְלִית לִילָה אֲקָרִי, אֲלֹא
מִסְטָרָא דִילָן. וּמִשּׁוּם דְהֵאִי תְּקוּנָא
כָּלִיל כָּלָא, לֹא אֲתִידַע וְלֹא אֲתַחֲזִי
מִנִּיה, וּמִנִּיה נְגִיד מִשְׁחָא דְרַבּוּתָא
לְתַלְסָר עֵיבָר מְבוּעִין. לְכָל אֵינוֹן
דְלִתְתָּא, דְנַהֲרִין בְּהוּא מִשְׁחָא
[אַתְתַּקְנִין].

בְּתַלְסָר תְּקוּנִין אֲלִין אֲתַתְקַנָּא דִיקְנָא
קְדִישָׁא עַלְמָא, וְאַלִין תְּקוּנִין דְבִהֵאִי
דִיקְנָא, מִתְתַּקֵּן וְנַחְתֵּן לְכֻמָּה עֵיבָר.
וְלֹא אֲתַחֲזוֹן הֵיךְ מִתְפַּשְׁטִין וְהֵיךְ
נַפְקִין, מִכָּלָא אֲסִתִּימוּ, וּמִכָּלָא
אֲתַטְמְרוּ. לִית דִּידַע אֲתֵר לְהֵאִי
עֲתִיקָא, בְּפִשְׁטוּתָא דְלַהוֹן כְּלַהוֹן
כְּלִילָן, כְּמָה דְאַתְמַר, אֲתִידַע וְלֹא
אֲתִידַע, טְמִיר וְלֹא טְמִיר, עָלִיה
אֲתַקְרִי, "אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי
לְאַחֵר לֹא אֶתָּן" (ישעיהו מב, ח). וְכָתִיב
"הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ" (תהלים ק, ג).
וְכָתִיב "וְעַתִּיק יוֹמִין יִתֵּב" (דניאל ז, ט).
בְּאַתְרֵיהּ יְתִיב וְלִית דִּידַע לִיה, יְתִיב

[נ"א ומשלפא] ביה רותא דטמירא דכל
טמירין, בגין למיתב על כורסייא,
דכתיב, "ועל דמות הכסא דמות
כמראה אדם עליו מלמעלה" (יחזקאל א,
כו). כמראה אדם, דכליל כל דיוקנין.
כמראה אדם, דכליל כל שמהן.
כמראה אדם, דביה סתימין כל עלמין
עלאין ותתאין, כמראה אדם, דכליל
כל רזין דאתמרו ואתתקנו עד דלא
אברי עלמא, ואף על גב דלא
אתקיימו.

תאנא בצניעותא דספרא, עתיקא
דעתיקין עד לא זמין תקונוי, באני
מלכין, כנס מלכין, [נ"א גליף מלכין]
ומשער מלכין, ולא הוו מתקיימי, עד
דדחי [נ"א דאנח] לון, ואצנע לון לבתר
זמנא, הדא הוא דכתיב, "ואלה
המלכים אשר מלכו בארץ אדום"
(בראשית לו, לא). בארץ אדום, באתר דכל
דינין מתקיימין תמן, וכלהו לא
אתקיימו.

עד דרישא תוורא עתיקא דעתיקין
אתתקנו. כד אתתקנו, תקין כל תקונין
דלתתא, תקין כל תקונין דעלאין
ותתאין. מכאן אוליפנא, כל רישא
דעמא, דלא אתתקנו הוא בקדמיתא,
לית עמא מתתקנא. ואי איהו מתתקנו,
כלהו מתתקנו. ואי איהו לא מתתקנו
בקדמיתא, לא יכלין עמא לאתתקנא.

דנפיק מפומיכון, וכדין סלקא
בדוכתיה ואתעטר.

וכל סמכין מכאן ומכאן, חדאן על
דשמעין מה דלא ידעו, וצייטין
לקליכון. כמה רתיכין קיימין הכא
בגניכון. זכאין אתון לעלמא דאתי,
דכלהו מלי דנפקי מפומיכון, כלהו
מלין קדישין. מלין כשרן דלא אסטאן
לימנא ולשמאלא.

קודשא בריך הוא חדי למשמע, וציית
להני מלי, עד דהוא אגמר [נ"א אגזר]
דינא, די לעלמא דאתי תימרון זמנא
אחרא כל הני מלי קדישין. עלייכו
כתיב, "וחכך כ״ן הטוב" וגו', "דובב
שפתי ישנים" (שיר השירים ז, ט). מא דובב
שפתי ישנים, דאפילו לעלמא דאתי
מרחשן שפוותיכו אורייתא קמיה.

השתא אתתקנו ואתכונוו דעתא,
למתקן תקוני דזעיר אנפין, היך
יתתקנו, והיך יתלבש בתקוני מתקוני
עתיק יומין, קדישא דקדישין, טמירא
דטמירין, טמירא מכלא, דהשתא
חובתא ותקמתא עלייכו, למגזר דינא
קושטא יאה ושפירא ולאיתקנא כל
תקונין על בורייה.

תקוני דזעיר אנפין, מתקוני דאריך
אנפין אתתקנו, ואתפשטו תקוני
מכאן ומכאן, כחיוז בר נש, למשלטא

אתבסמו, [נ"א מנהון אתבסמו ולא אתבסמו] ומנהון לא אתבסמו כלל.

ואי תימא והא כתיב וימת, וימת, דאתבטלו לגמרי, לאו הכי, אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמא דהוה ביה, קארי ביה מיתה. כמה דאת אמר, "וימת מלך מצרים" (שמות ב, כג), דנחת מדרגא קדמא דהוה קם ביה. וכיון דאתתקן אדם, אתקרון בשמהו אחרנין, ואתבסמו בקיומא ביה, וקיימין בדוכתיהו.

וכלהו אתקרון בשמהו אחרנין מן קדמאין, בר ההוא דכתיב ביה, "ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב" (בראשית לו, לט). מאי טעמא, משום דהני לא אתבטלו כשאר אחרנין, משום דהוה דכר ונוקבא, כהאי תמרא, דלא סלקא אלא דכר ונוקבא. ובגין כן השתא דאשתכחו דכר ונוקבא, לא כתיב בהו מיתה כאחרנין, ואתקיימו, אבל לא אתישבו, עד דאתתקן דיוקנא דאדם, וכיון דאתתקן דיוקנא דאדם, אתחזרו ואתקיימו בקיומא אחרא, ואתישבו.

תאנא, כד סליק ברעותא דרישא חזורא, למעבד יקרא ליקריה, תקין וזמין ואפיק מבוצינא דקרדינותא, חד ניצוצא, [נשב ביה, אתמקר [נ"א אתתקן]

מנלן, מעתיק יומין. דעד לא אתתקן הוא בתקונו, לא אתתקנו כל אינון דבעו לאתתקנא, וכלהו עלמין אתחרבו, הדא הוא דכתיב, "וימלך באדום בלע בן בעור" (בראשית לו, לב), וימלך באדום, רזא חזא [נ"א יקירא] הוא, אתר דכל דינין מתקטרין תמן, ותליין, מתמן.

בלע בן בעור, תאנא, הוא גזרת דינא תקיפא דתקיפין, דבגיניה מתקטרין אלף אלפין מארי דיבבא ויללה. "ושם עירו דנהבה" (בראשית לו, לב). מאי דנהבה, כלומר דין הבה, כמה דאת אמר, "לעלוקה שתי בנות הב" (משלי ל, טו). כיון דסליק לאתישבא ביה, לא קאים, ולא הוה יכיל למיקם, וכלהו עלמין אתחרבו. מאי טעמא, משום דאדם לא אתתקן. דתקונא דאדם בדיוקניה, כליל כלא, ויכיל כלא לאתישבא ביה, ובגין דתקונא דאדם, לא אשתכח, לא יכילו למיקם ולאתישבא, ואתבטלו. ואתבטלו סלקא דעתך והא כלהו באדם אתכלילן, אלא אתבטלו ואסתלקו מההוא תקונא, עד דייטי תקונא [נ"א דיוקנא] דאדם. וכד אתא האי דיוקנא, אתגלפו [נ"א אתכללו] כלהו, ואתחזרו לקיומא אחרא. מנהון

[נ"א בגיניה]. דְּכָלִּיל כִּלְהוּ חַיּוּרֵי [וְכָלְהוּ חַיּוּרִין] אָבֵל כִּד אֲתִישְׁכּוּן בְּהָאֵי רִישָׁא דְזַעִיר אֲנָפִין, אֲתַחְזִי בֵּיה סוּמְקָא. כְּהָאֵי בְדוּלְחָא דְאִיהוּ חַיּוּר, וְאֲתַחְזִיִּיא גּוּנָא סוּמְקָא בְּגוּנָא חַיּוּרָא.

וּבְגִין כֹּךְ כְּתִיב, "וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמָה עָפָר יִקְצִצוּ אֵלֶּה לַחֲיֵי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם" (דְּנִיאל יב, ב). לַחֲיֵי עוֹלָם, בְּגִין דְּאֲתַחְזִיאוּ לְהֵהוּא חַיּוּרָא, דְּאֲתִי מְסֹטֵר דַּעֲתִיק יוֹמִין, אֲרִיכָא דְאֲנָפִין. לַחֲרָפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם, בְּגִין דְּאֲתַחְזִיאוּ לְהֵהוּא סוּמְקָא דְזַעִיר אֲנָפִין. וְכֹלָא כִּלְלִי בְּהֵהוּא טְלָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, "כִּי טַל אֹרֶת טֹלֶךְ" (יִשְׁעִיָּהוּ כו, ט). אֹרֶת, תְּרִין. וְהֵהוּא טְלָא דְנֻטִּיף, נְטִיף כֹּל יוֹמָא לְחַקְלָא דְתַפּוּחִים, כְּגוּנֵי חַיּוּרָא וְסוּמְקָא.

הָאֵי גוּלְגֻלְתָּא אֲנַהִיר בְּתֵרֵי גּוּנֵי, לְהָאֵי סֹטֵר וְלְהָאֵי סֹטֵר. וּמַהָאֵי אֹרִיא דְכִיָּא, אֲתַפְּשֵׁט מְגוּלְגֻלְתָּא לְאֲנָפִין לְמָאָה וְחַמְשִׁין רַבּוּא עֲלָמִין. וּבְגִין כֹּךְ אֲתַקְרִי זַעִיר אֲנָפִין. וּבִשְׁעָתָא דְאַצְטְרִיךְ, אֲתַפְּשֵׁטוּ אֲנָפִין וְאֲרִיכִין בְּהֵהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּאַשְׁגַּח בְּאֲנָפִין דַּעֲתִיקֵי דַּעֲתִיקוֹן, וְחַיִּים לְעֲלָמָא.

וּמַהָאֵי גוּלְגֻלְתָּא, נָפִיק חַד עֵיבֵר, לְכָל אֲיִנוֹן דְּלִתְמָא. וְיִהְיִין אֲגָר אֹרְאוּתָא, לַעֲתִיק יוֹמִין. כִּד עָאֲלִין בְּחוּשְׁבָּנָא,

וְסָלִיק רַעוּתִיהָ [וְאֲתַפְּשֵׁט לְתֵלֶת מָאָה וְשִׁבְעִין עֵיבֵר, וְנִיצוּצָא קָאִים, וְשִׁאֲרֵי נָפִיק אֹרִיא דְכִיָּא וּמַתְגֻּלְגָּלָא, נָשֵׁב בֵּיה אֲתַתְּקוֹן. וְנָפִיק חַד גוּלְגֻלְתָּא תַקִּיפָא, וְאֲתַפְּשֵׁט לְאַרְבַּע סְטָרִין.

וּבְהָאֵי אֹרִיא דְכִיָּא, אֲשַׁתְּאִיב נִיצוּצָא, וְאֲתַאֲחַד וְכָלִּיל [נ"א וְאֲתַכְלִיל] בֵּיה, בֵּיה סִלְקָא דַּעֲתָךְ, אֶלָּא אֲתַטְמֵר בֵּיה. וּבְגִין כֹּךְ, הָאֵי גוּלְגֻלְתָּא אֲתַפְּשֵׁט בְּסֹטְרוֹי, וְהָאֵי אֹרִיא הוּא טְמִיר דְטְמִירִין דַּעֲתִיק יוֹמִין, בְּרוּחָא דְגִנְזוּ.

בְּהָאֵי גוּלְגֻלְתָּא אֲתַפְּשֵׁטוּ אֶשָּׁא מְסֹטֵר חַד, וְאֹרִיא מְסֹטֵר חַד. וְאֹרִיא דְכִיָּא קָאִים עֲלֵיהָ מַהָאֵי סֹטֵר, וְאֶשָּׁא דְכִיָּא קָאִים מַהָאֵי סֹטֵר. מַאי אֶשָּׁא הָכָא, אֶלָּא לָאו הוּא אֶשָּׁא, אָבֵל בּוֹצִינָא דָא [נ"א נִיצוּצָא] דְּאֲתַכְלִיל בְּאֹרִיא דְכִיָּא, נַהִיר לְמָאתָן וְשִׁבְעִין עֲלָמִין, וְדִינָא מְסֹטְרוֹי אֲשַׁתְּכַח, וּבְגִין דָּא, הָאֵי גוּלְגֻלְתָּא, אֲתַקְרִי גוּלְגֻלְתָּא תַקִּיפָא.

בְּגוּלְגֻלְתָּא דָּא, יִתְבִּין תְּשַׁעָּה אֲלָפֵי רַבּוּא עֲלָמִין, דְּנֻטְלִין עֲלוּי וְסִמְכִין עֲלוּי, בְּהָאֵי גוּלְגֻלְתָּא, נְטִיף טְלָא מְרִישָׁא חַיּוּרָא, דְּאֲתַמְלִי מְנִיה תְּדִיר. וּמַהָאֵי טְלָא דְאַנְעֵר מְרִישִׁיה זְמִינִין מִיתֵיִיא לְאַחֲיִיא.

וְהוּא טְלָא דְאֲתַכְלִיל בְּתֵרֵי גּוּנֵי, מְסֹטְרָא דְרִישָׁא חַיּוּרָא, חַיּוּר בְּגוּוּיָה

חַלְלִיה [נ"א מְדוּרִיה] בֵּין הָאֵי חַלְלָא וּבֵין
הָאֵי חַלְלָא, וְאַתְּמַלְיִין מִתְרִין סְטָרִין.
כָּל אֵינוֹן אֲדָרִין, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
”וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ” (משלי כד, ד).
וְאַלִּין תְּלַת מִתְּפִשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא,
לְהָאֵי סְטָרָא וְלְהָאֵי סְטָרָא, וּבְאֵינוֹן
אֲחִיד כָּל גּוּפָא וְאֲחִיד בְּהוּ גּוּפָא מְכָל
סְטָרִין, וּבְכָל גּוּפָא אֲתַפְשֵׁטוֹן
וְאַשְׁתַּכְּחוּ.

תַּאנָּא, בְּגוּלְגַּלְתָּא דְרִישָׁא, תְּלִיִין אֶלְף
אֶלְפֵי רַבּוּא וְרַבּוּא רַבְּבָן קוּצֵי דְשַׁעְרֵי
אוּכְמָן, וּמִסְתַּבְּכִין דָּא בְּדָא, וּמִתְעַרְבִין
דָּא בְּדָא. וְלִית חוּשְׁבֵּנָא לְנִימִין דְּכָל
קוּצָא וְקוּצָא. דְּאֲחִידָן בֵּיה דְּכִיִּין
וּמִסְאָבָן - וּמִכָּאֵן אֲתַאחֲדוֹן טַעְמֵי
אוּרִייתָא, בְּדְכִיא, בְּמִסְאָבָא. בְּכָל
אֵינוֹן סְטָרִין דְּאֵינוֹן דְּכִיִּין, בְּכָל אֵינוֹן
סְטָרִין דְּאֵינוֹן מִסְאָבָן.

יְתִבִּין קוּצֵי מִסְתַּבְּכִין וְתַקִּיפִין. מִנְהוֹן
שְׁעִיעִין, וּמִנְהוֹן תַּקִּיפִין. וּבְכָל קוּצָא
וְקוּצָא, יְתִבִּין נִימִין תְּלִין עַל תְּלִין,
מִתְּלַהֲטוֹן וְתְּלִיִין כְּגִיבַר תַּקִּיף, מְאִרִי
נִצַּח קְרָבִין, בְּתַקּוּנָא יָאָה בְּתַקּוּנָא
שְׁפִירָא תַּקִּיפָא [בְּחֹר כְּאֲרִזִּים]. רַבְּרַבִּין
וְתַקִּיפִין. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ”בְּחֹר
כְּאֲרִזִּים” (שיר השירים ה, טו).

מִתְּתַקְּנִין קוּצִין דְּשַׁעְרֵי, וְתְּלִיִין תְּלִין
עַל תְּלִין, מִהָאֵי סְטָרָא לְהָאֵי סְטָרָא

תַּחוּת שְׂרִבִּיטָא. וְלִקְבִיל דָּא, ”בְּקַע
לְגַלְגַּלְתָּ” (שמות לח, כו) לְתַתָּא, כְּד
עָאֲלִין בְּחוּשְׁבֵּנָא. וְהָאֵי בְּקַע אֲגַר
אוּרָאוּתָא, אֲשַׁתְּכַח מְנִיה לְעַתִּיק יוֹמִין.

בְּחַלְלִיה דְּגוּלְגַּלְתָּא, [נ"א בְּגוּלְגַּלְתָּא]
דָּא ג' חַלְלִין אֲשַׁתְּכַחוּ, דְּשַׁרְיִיא מוּחָא
בְּהוּ, וְקְרוּמָא דְקִיק חַפִּיִיא עַלְיֵיהוּ,
אֲבָל לָא קְרוּמָא קְשִׁישָׁא סְתִימָא
כְּעַתִּיק יוֹמִין. וּבְגִין דָּא, הָאֵי מוּחָא
אֲתַפְשֵׁט וְנִהִיר [נ"א וְנִפִּיק] לְתַתְּלִין
וְתִרִין שְׁבִילִין, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
”וְנִהַר יֵצֵא מִעֵדֶן” (בראשית ב, ח).

וְתַאנָּא, בְּתַלַּת חַלְלִין דְּגוּלְגַּלְתָּא
מוּחָא שְׁרִיִיא, מִחַלְלָא חַד מִתְּבַקַּע [נ"א
וּמִתְּפִשֵׁט] חַד מִבוּעָא לְאַרְבַּע סְטָרִין,
וְנִפִּיק מִהֶהוּא מוּחָא דְשַׁרְיִיא בְּהָאֵי
חַלְלָא, תְּלַתִּין וְתִרִין שְׁבִילִין רוּחוֹן
דְּחִכְמָתָא.

מִחַלְלָא תְּנִינָא, מִתְּבַקַּע וּמִתְּפִשֵׁט חַד
מִבוּעָא אַחְרָא, וּמִתְּפַתְּחִין חַמְשִׁין
תְּרַעִין. מְאֲלִין חַמְשִׁין תְּרַעִין, אֲתַאחֲדוֹן
חַמְשִׁין יוֹמִין דְּאוּרִייתָא, חַמְשִׁין שְׁנִין
דְּיוּבָלָא, חַמְשִׁין אֶלְף דְּרִין, דְּזִמִּין
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְבָּא רוּחִיה
לֵיה, וְלְשַׁרְיִיא בֵּיה.

מִחַלְלָא תְּלִיתָאָה, נִפְקִין אֶלְף אֶלְפִין
אֲדָרִין וְאַכְסוּדְרָאִין, דְּדַעְתָּא שְׁרִיִיא
עַלְיֵיהוּ, וְדָרִי בְּהוּ. וְהָאֵי חַלְלָא שְׂרִי

אֶתְפָּרֶשֶׁן שִׁית מָאָה וּתְלִיסָר אַרְחִין,
דְּאֶתְפָּלְגוֹן בְּאַרְחִין דְּפִקוּדֵי דְּאוּרִיִּיתָא,
דְּכְתִיב, "כָּל אַרְחוֹת יְהוָה חֶסֶד וְאֶמֶת
לְנֹצֵרֵי בְרִיתוֹ וְעֲדֵתֵיו" (תהלים כה, י).

תָּנָא, בְּכָל קוּצָא וְקוּצָא, מֵתֹאחֲדוֹן אֶלְף
אַלְפִין מָאָרִי דִּיבְכָא וִילְלָה, דְּתַלְיִין
בְּכָל קוּצָא וְקוּצָא מְאִינוֹן תְּקִיפִין.
וּמְאִינוֹן שְׁעִיעִין מְאִרְיָהוֹן דְּמִתְקַלָּא,
[נ"א מְאִרְיָהוֹן דְּרַחֲמִימוּתָא וְאִיהוּ מִתְקַלָּא
בִּינְיָיָהוֹן] בְּגִין כֶּף אֵית יְמִינָא וְאֵית
שְׁמָאֲלָא.

מִצְחָא דְּגוּלְגֻלְתָּא. אֲשַׁגְחוּתָא
דְּאֲשַׁגְחוּתָא. וְלֹא מִתְגַּלְיָא, בַּר הָהוּא
זְמַנָּא, דְּצָרִיכִין חֵיבָא לְאֶתְפַּקְדָּא,
וְלַעֲיִינָא בְּעוֹבְדֵיהוֹן. וְתֹאנָא, כַּד
אֲתַגְלִיָּא הָאִי מִצְחָא, אֲתַעְרוּ כָּל
מְאִרְיָהוֹן דְּדִינָא, וְכָל עֲלָמָא בְּדִינָא
אֲתַמְסָר - בַּר הָהוּא שְׁעָתָא, כַּד סְלִיקוּ
צְלוֹתָהוֹן דִּישְׂרָאֵל לְקַמֵּי עֲתִיק יוֹמִין,
וּבְעֵי לְרַחֲמָא עַל בְּנוֹי, גְּלִי מִצְחָא
דְּרַעוּא דְּרַעוּין, וְנִהִיר בְּהָאִי דְּזַעִיר
אֲנַפִּין, וְאֲשַׁתְכִּיד דִּינָא.

בְּהָאִי מִצְחָא, נָפִיק חַד שְׁעָרָא,
דְּמִתְפָּשֵׁט בֵּיה מְמוּחָא דְּאֶפִּיק חֲמִשִּׁין
תַּרְעִין. וְכַד אֲתַפְּשֵׁט, אֲתַעְבִּיד מִצְחָא
דְּאֲשַׁגְחוּתָא, לְחֵיבֵי עֲלָמָא, לְאִינוֹן
דְּלֹא מִתְכַּסְפִּי בְּעוֹבְדֵיהוֹן, הִדָּא הוּא
דְּכְתִיב, "וַיִּמְצָא אִשָּׁה זֹנָה הָיָה לָּהּ
מֵאֲנֵת הַכֹּלִם" (ירמיהו ג, א).

עַל גּוּלְגֻלְתָּא. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב,
"קִנְצוֹתָיו תִּלְתְּלִים" (שיר השירים ה, יא).
וְתֹאנָא יְתָבִין תְּלִי תְלִין, מְשׁוּם
דְּמְשִׁיכִין מִמְּבוּעִין סְגִיָּאִין, דְּתִלְת
רַחֲטֵי מוּחָא. מִמְּבוּעָא חֲלָלָא חַד
דְּגוּלְגֻלְתָּא, אֲתַמְשְׁכֹן שְׁעָרֵי
בְּמְשִׁיכוּתָא, וּמִתְעַבְדִין תְּלִין דְּתַלְיִין
מִכְמָה מְבוּעִין, דְּאֲתַמְשְׁכֹן מֵהָאִי
חֲלָלָא. מִחֲלָלָא תְנִינָא, נָפִיק חֲמִשִּׁין
מְבוּעִין, וְאֲתַמְשְׁכֹן שְׁעָרֵי מְאִינוֹן
מְבוּעִין בְּמְשִׁיכוּתָא, וּמִתְעַבְדִין תְּלִין
דְּתַלְיִין וּמִתְעַרְבִין בְּקוּצִין אַחֲרִינִין.
מִחֲלָלָא תִּלְתָּא, נָפִיק אֶלְף אֶלְפִין
אַדְרִין וְאֶכְסֹדְרָאִין, וְאֲתַמְשְׁכֹן שְׁעָרֵי
בְּמְשִׁיכוּתָא מִכְלָהוֹ. [וּמִתְעַבְדִין תְּלִין עַל
תְּלִין וּמִתְעַרְבִין בְּקוּצִין אַחֲרִינִין] וּבְגִין כֶּף
אִינוֹן קוּצִין, תְּלִין עַל תְּלִין.

וְכִלְהוּ מְשִׁיכֹן דְּאֲתַמְשְׁכֹן מִתְלַת חֲלָלִין
דְּמוּחָא דְּגוּלְגֻלְתָּא. וְכָל אִינוֹן נִימִין
וְכָל אִינוֹן קוּצִי תְלִיִין וְחַפִּיִין לְסִטְרָא
דְּאוּדְנִין. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, "הִטָּה אֱלֹהֵי
אֲזָנָהּ וְשָׁמַע" (דניאל ט, יח). וּבְהָאִי תְלִין,
תְּלִיִין [נ"א וּבְהָאִי תְלִיִין] יְמִינָא וְשְׁמָאֲלָא,
נְהוּרָא וְחֲשׁוּכָא, רַחֲמֵי וְדִינָא. וְכָל
יְמִינָא וְשְׁמָאֲלָא תְּלִי בְּהָאִי, וְלֹא
בְּעִתִּיקָא.

בְּפִלְגוּתָא דְּשְׁעָרֵי, אֲתַחֲזִי חַד אוֹרְחָא
דְּקִיקָא, דְּמִתְאֲחֲדָא מֵהוּא אוֹרְחָא
דְּעִתִּיק יוֹמִין. וּמֵהוּא אוֹרְחָא,

ותניא, מאי דכתיב, "וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם" (שמואל א' טו, כט). האי רזא אוקימנא, כל ההוא נצח דאתפשט בגופא, זמנין דתלי על עלמא למידן, ותב ומתחרט ולא עביד דינא, אי תיבין. מאי טעמא, משום דקאי בדוכתא דאקרי אדם, ויכיל לאתחרטא, אבל אי באתר דאתקרי ראש, [בהאי מצחא] אתחזי ואתגלייא האי נצח, לאו הוא עידן ואתר לאתחרטא. מאי טעמא, משום דלא הוה מאתר דאקרי אדם, דהא לא אתגלי פרוצופא וחוטמא, אלא מצחא בלחודו. ובאתר דלא אשתכח פרוצופא, לא אקרי אדם. ובגין כך לא אדם הוא להנחם כנצח דבשאר תקוני גופא.

עינוי דרישא, משתניין משאר עיינין, שרקותא דבגבתא, דעל ריסי עיינין, מכחלן [דכל עיינין מכחלן] באופמתא, תליין תלין על תלין דשערי, ואינן תקונא דעל עיינין, ברישא דמצחא, ומתאחדן מתרווייהו שבע מאה אלפי מארי דאשגחותא. [דעל תריסי דעיינין] בכסותא דעיינין, להטין אלה וארבע מאה רבוא, דמתאחדן בגבינין דאינהו כסותא, ואשגחותא דעינא דעתיק

ותניא, שערא לא קאים בהאי אתר דמצחא, בגין דאתגלייא לאינן דחציפין בחובייהו. ובשעתא דמתער קודשא בריך הוא לאשתעשעא עם צדיקיא, נהירין אנפיה דעתיק יומין, באנפוי דזעיר אנפין, ומתגליא מצחיה, ונהיר להאי מצחא, וכדין אתקרי עת רצון. וכל שעתא ושעתא דדינא תלי, והאי מצחא דזעיר אנפין אתגלייא, אתגלייא מצחא דעתיקא דעתיקין, ואשתכיד דינא, ולא אתעביד.

תאנא, האי מצחא, אתפשט במאתן אלה סומקי דסומקי, דאתאחדן ביה, וכלילן ביה. וכד אתגלייא מצחא דזעיר אנפין, אית רשותא לכלהו לחרבא. וכד אתגלייא מצחא דרעוא דרעוין, דנהיר להאי מצחא, כדין כלהו משתככיין.

ותניא, עשרין וארבע בתי דינין משתכחין בהאי מצחא, וכלהו אקרון נצח [נ"א מצחא וכל חד אקרי נצח]. ובאתון רצופין [דאנפין] הוא מצח. ואית נצח דאינן נצחים, והיינו דתנן "נ[נ]צח נצחים" (ישעיהו לד, י). ואינן במצחא, ומתפשטן מנהון בגופא, באתרין ידיען.

דַּמְתָּגִלְיִין, נִפְקִין שְׁבַעַה עֵינִין
דַּאֲשַׁגְחוּתָא. דְּנִפְקִי מֵאוּכְמָא דְעֵינָא.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, "עַל אֲבָן אַחַת
שְׁבַעַה עֵינִים" (זכריה ג, ט). מֵאֵן אֲבָן
אַחַת, אוּכְמָתָא דְעֵינָא.

מְסוּמְקָא, נִפְקִין שְׁבַעַה רְהִיטִין,
דְּסִמְכִין [נ"א דסחרון] לְסִטְרָא שְׁמַאלָא,
וּמִתְלַהֲטִין בְּאִשָּׁא דְלִסְטְרָא צָפוֹן,
וּמִתְאַחֲדִין לְאַתְפְּשָׁטָא בְּעֵלְמָא, לְגַלְאָה
אַרְחִין דְּחִיבִיבָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
"שְׁבַעַה אֵלֶּה עֵינֵי יְהוָה הֵמָּה
מְשׁוּטָטִים בְּכָל הָאָרֶץ" (זכריה ד, י).

מִירוּקָא, נִפְקִין שְׁבַעַה טְהִירִין [נ"א
נְהִירִין] דְּקִטְרָא דְלִסְטְרָא [נ"א רְהִיטִין
דְּסַחְרוֹן לִסְטְרָא] דְּרוּמָא, וּמִתְאַחֲדִין
לְאַתְפְּשָׁטָא בְּעֵלְמָא, לְגַלְאָה אַרְחִין
וְעוּבְדִין דְּבִנֵּי נֶשָׂא, בֵּין טַב בֵּין בִּישׁ,
דְּכְתִיב, "כִּי עֵינָיו עַל דְּרָכֵי אִישׁ" (איוב
לד, כא) וְגו'.

וְכַד אֲתַסְחָאן בַּחוּרָא, מְשַׁתְּכִין כָּלֵהוּ
לְאַשְׁגַּחָא לְכָל מְאִירֵי קְשׁוּט, לְאוּטְבָא
עֵלְמָא בְּגִינְהוֹן. וְכָל אֲשַׁגְחוּתָא דְהָהוּא
בַּחוּרָא, הוּי לְטַב עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַשְׁגַּח
בְּסוּמְקָא לְמֵאֵן דְּעֶאקִין לֵהוּ, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, "רְאֵה רְאִיתִי" (שמות ג, יז). רְאֵה,
לְאוּטְבָא לֵוֹן, רְאִיתִי, לְנִקְמָא לֵוֹן,
מִדְּעֻקֵּין לֵוֹן, וּבְגִין כֹּךְ כְּתִיב, "עוֹרָה
לְמָה תִּשָּׁן אֲדֵנִי הַקִּיצָה אֶל תִּנּוּחַ

יִמִּין עֲלֵייהוּ. וּבְשַׁעֲתָא דְסִלְקִין אֵינִין
כְּסוּתָא, אֲתַחֲזִי כְּמֵאֵן דְּאַתְעֵר
מִשְׁנֵתִיה, וְאַתְפַּקְחוּ עֵינָיו, וְחֻמָּאן
לְעֵינָא פְּקִיחָא, וְאַתְסַחֵן בַּחַד חוּרָא
דְעֵינָא טָבָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
"רַחֲצוֹת בַּחֲלָב" (שיר השירים ה, יב). מֵאִי
בַּחֲלָב, בַּחוּרָא דְלְעִילָא קְדָמָא [נ"א
בַּחוּרָא קְדָמָא דְעֵינָא טָבָא]. וּבִהֲהִיא
שַׁעֲתָא אֲשַׁתְּכַח אֲשַׁגְחוּתָא דְרַחֲמִי.
[נ"א וּבְגִין כֹּךְ צְלוּתָא דְיִשְׂרָאֵל סִלְקָא בְּגִין
דִּיפַקְח עֵינָיו, וְיִתְסַחֵן בִּהֲהוּא חוּרָא].

וְעַל דָּא צְלִי דוּד, "עוֹרָה לְמָה תִּשָּׁן
אֲדֵנִי הַקִּיצָה" (תהלים מד, כד). דִּיפַקְח
עֵינָיו, וְיִתְסַחֵן בִּהֲהוּא חוּרָא. וְכָל
זִמְנָא דְעֵינָיו לָאו מִתְפַּקְחוּ, כָּל
מְאִרְיָהוּן דְּדִינִין, כְּפִיִּין לֵהוּ לְיִשְׂרָאֵל,
וְשָׂאָר עַמִּין שְׁלִטִין עֲלֵיהוּ. וּבְזִמְנָא
דִּיפַקְח עֵינָיו, יִתְסַחֵן בְּעֵינָא טָבָא,
וְרַחֲמֵי עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַסְתַּחֲר [נ"א
וְאַתְחַר] עֵינָא, וְעָבִיד נִוְקָמִין בְּשָׂאָר
עַמִּין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, "הַעֲרִירָה
וְהַקִּיצָה" (תהלים לה, כג). הַעֲרִירָה,
לְאַתְסַחָא בִּהֲהִיא חוּרָא. הַקִּיצָה,
לְמַעַבְד נִוְקָמִין לְאֵינִין דְּכְפִיִּין לוֹן.

עֵינָיו כֹּד אֲתַפַּקְחוּ, אֲתַחֲזוּן שְׁפִירִין
כְּהֵנִי יוֹנִים, בְּסוּמְקָא וְאוּכְמָא וִירוּקָא, חוּרָא
לָא אֲתַגְלִי, אֶלָּא בְּזִמְנָא דְאַסְתַּכַּל
בְּעֵינָא טָבָא, וּמִתְסַחָאן כָּל אֵינִין
גְּוֹנִין, בִּהֲהוּא חוּרָא. מְאִינִין גְּוֹנִין

לְנֶצַח" (תהלים מד, כד). עוֹרָה, וְהַקִּיצָה, תְּרִי אֲשַׁחֲוֶתָא, תְּרִי פְקִיחִין, תְּרִי טָב, רַחֲמֵי וְנוֹקְמִין.

גְּוֹנָא קִדְמָאָה, סוּמְקָא בְּגוֹ סוּמְקָא כְּלִיל וְסָתִים כָּל סוּמְקִין, מְקַמֵּיהָ לָא אֲתַחְזוּן, סוּחְרַנְיָה דְּהוּא סוּמְקָא, אֲסַחַר חַד חוּטָא אוּכְמָא, וְאַקִּיף לִיה.

גְּוֹנָא תְּנִינָא, אוּכְמָא כְּאַבְנָא חַד דְּנִפִּיק מִתְּהוּמָא, חַד זְמַן לְאַלְף שְׁנִים, בִּימָא רַבָּא. וְכַד נִפִּיק הָי אַבְנָא, אֲתִי רַגְשָׁא וְתַקְפָּא עַל יַמָּא. וְקָלִיָּה דִּימָא, וְגִלְגְּלוּהִי אֲזַלִּין, וְאַשְׁתַּמְעוּ לְנוּנָא רַבָּא דְּאַקְרִי לוּיְתוֹן, וְנִפִּיק מִתְּהוּמָא. וְהָי אַבְנָא מִתְּגִלְגְּלָא בְּתוּקְפָּא דִּימָא, וְנִפִּיק לְבַר, וְהָי אוּכְמָא דְּכָל אוּכְמִין סְתִימִין קָמִיה. [נ"א וְהָי אוּכְמוּהָ דְּכָל אוּרְחִין סְתִימִין קָמָה] וְכַד הָי אוּכְמוּתָא דְּעֵינָא אוּכְמָא, דְּכָלִיל וְסָתִים כָּל שְׁאָר אוּכְמִין, וְסוּחְרַנְיָה דְּהוּא אוּכְמָא, אֲסַחַר חַד חוּטָא סוּמְקָא, [נ"א לְסִטְרָא חַד] וְאַקִּיף לְהוּא אוּכְמָא.

גְּוֹנָא תְּלִיתָאָה. יְרוּקָא דִּירוּקִי, דְּכָלִיל וְסָתִים כָּל יְרוּקִין. וּבְסוּחְרַנְיָה דְּהוּא יְרוּקָא, אֲסַחְרוּ תְּרִין חוּטִין, חוּטָא סוּמְקָא לְסִטְרָא חַד, וְחַד חוּטָא אוּכְמָא לְסִטְרָא חַד, וְאַקִּיפִין לְהוּא יְרוּקָא.

וְכַד אֲסַתְּחַר [נ"א אֲתַגְלִי] חוּרָא, וְאַתְסַחֲחִי עֵינָא, כָּל אֵינּוֹן גְּוֹנִין לָא

מִשְׁתַּכְּחִין, וּמִשְׁתַּקְעִין לְתַתָּא [סוּמְקָא יְרוּקָא אוּכְמָא], וְלָא אֲתַחְזִי בַר הַהוּא חוּרָא, דְּנִהִיר מַעֲתִיק יוּמִין, וְנִהִירִין מִנִּיהָ כָּל אֵינּוֹן דְּלְתַתָּא.

[נ"א הוּא] וְלִית גְּוֹנָא אֲתַחְזִיָּא, בַּר הַהוּא חוּרָא בְּלַחְדוּדִי. וּבְגִין כַּךְ אֲסַתְּלִקוּ כָּל מְאֲרִיחוֹן דְּסוּמְקָא וְאוּכְמָא, דְּאֵינּוֹן תְּאוּמִין כְּתָדָא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב "שְׁנִיף כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן הָרְחֻצָּה שְׁכָלָם מִתְּאִימוֹת" (שיר השירים ד, ב). מֵאִי מִן הָרְחֻצָּה, מִהוּא אֲסַחֲוֶתָא דְּעֵינָא קִדְשָׁא עֲלָאָה. שְׁכָלָם מִתְּאִימוֹת, מִתְּעַרְבֹן דָּא בְּדָא, וְאַתְּדַבְּקוֹן דָּא בְּדָא. וְמָה דְּאָמַר שְׁנִיף כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת, וְאַתְּ אָמַרְתָּ שְׁכָלָם מִתְּאִימוֹת, כְּלוּמַר, חוּרָא דְּלִהוּן, כְּהוּא חוּרָא דְּעֵינִין, כַּד אֲתַסְּחָאן בְּחוּרְתָּא דְּעֵינָא עֲלָאָה.

וְדָא זְמִינִין לְמַנְדַּע צְדִיקִיָּא, לְמַחְזִי בְּרוּחָא דְּחֻכְמָתָא, כְּמָה דָּאָתָּא אָמַר "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ" (ישעיהו נב, ח). אֵימַתִּי "בְּשׁוּב יְהוָה צִיּוֹן" (שם). וְכָתִיב "אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין נִרְאָה אֶתָּה יְהוָה" (במדבר יד, יד), וְכִדִּין פְּקִיחוּתָא דְּעֵינִין לְטַב.

וְאִית פְּקִיחוּתָא דְּעֵינִין לְטַב. וְאִית פְּקִיחוּתָא דְּעֵינִין לְבִישׁ. כְּמָה דְּכָתִיב, "פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמְתִּינוּ" (דניאל ט, יח) וְדָא הָכָא לְטַב, וְלְבִישׁ. וְכָתִיב

בגין דאית בהו ימינא ושמאלא, דינא ורחמי. ולזמנא דאתי, ישתכח בה עינא חד דרחמי, עינא דעתיקא דעתיקין, הדא הוא דכתיב,

"וברחמים גדלים אקבצך" (ישעיהו נד, ז).

כיון דאמר רחמים, מהו גדולים, אלא אית רחמי, ואית רחמי. רחמי דעתיק דעתיקין, אינון אקרון רחמים גדולים. רחמי דזעיר אנפין, אקרון רחמים סתם. [מהנ"א הוא, משום דאית ביה ימינא ושמאלא, דינא ורחמי] ובגין כך וברחמים גדולים אקבצך, דעתיק יומין.

תאנא בהני עינין, בתרין גוונין מנייהו, בסומקא ואופמא, שראן תרין דמעין. וכד בעי קודשא דקודשין לרחמא על ישראל, אחית תרין דמעין, לאתבסמא בימא רבא. מאן ימא רבא, ימא דחכמתא עלאה. כלומר דיתסחון בנהרא [נ"א בחורא] במבוצא דנפיק מחכמתא רבא, ומרחם להו לישראל.

חוטמא. תאנא בצניעותא דספרא, חוטמא דזעיר אנפין. בחוטמא אשתמודע פרצופא. בהאי חוטמא אתפרשא מלה דכתיב, "עלה עשן באפו" (שמואל ב' כב, ט) וגו'. עלה עשן באפו, בהאי תננא, אתכללו אשא, וגחלי דנורא, דלית [נ"א בחוטמא

"עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן אהל בל יצען בל יסע יתדתי לנצח" (ישעיהו לג, כ) לנצח הא הכא לטב ולביש. דלא אתעביד דא בלא דא.

תנא בצניעותא דספרא, מהו "עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן" (ישעיהו לג, כ). וכי ירושלם נוה שאנן הוא, והא כתיב "צדק ילין בה" (ישעיהו א, כא). ובאתר דאשתכח צדק, לאו שקיט, ולא שאנן הוא. אלא עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן, נוה שאנן, לעתיק יומין אתמר, [דישגח באלין עינין] דההוא עינא שקיט ושאנן, עינא דרחמי, עינא דלא נטיל מאשגחותא דא, לאשגחותא אתרא. ובגין כך כתיב, עיניך תראינה חסר יו"ד, ולא עיניך. ומה דאמר ירושלם ולא ציון, הכי אצטריך, לאכפייא לדינא, דאשתכח בה ולרחמא עלה.

ותאנא, כתיב "עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב), [הדא הוא דכתיב צדק ילין בה דבה אשתכחו גורי דדינין יתיר מכל שאר אתרי] [נ"א דכתיב צדק ילין בה דבה אשתכחו גורי דדינין יתיר מכל שאר אתרי]. ותאנא, כתיב "עיני יהוה אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב) [השתא עיני יהוה אלהיך בה, וכדין פקחותא דעינין בה לטב ולביש,

וְכִלְהוּ גְבוּרָאן, שְׂרִיין לְנַחְתָּא
מְחוּטְמוֹי. וּמַהֲי תְלִיין, אֶלְף [אַלְפִין]
וְאַרְבַּע מֵאָה רְבּוּא, לְכָל חַד מְנִיָּהּ.
וּבַהֲי תִנְנָא דְאַפִּיק מְחוּטְמוֹי, תְלִיין
אֶלְף [אַלְפִין רְבּוּא] וְאַרְבַּע מֵאָה [וְחֻמְשׁ]
דְּסִטְר גְבוּרָה דָּא, וְכִלְהוּ גְבוּרָאן
תְלִיין מַהֲי חוּטְמָא, דְכְּתִיב, "דּוֹר
לְדּוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ" (תהלים קמ"ד, ד) וְגו'.
וְכַד שְׂאֲרֵי גְבוּרָה דָּא, כִּלְהוּ גְבוּרָאן
מִתְלַהֲטֵן וְשִׁטָּאן, [נ"א וְנַחְתִּין] עַד דְּנַחְתֵּן
לְלַהֵט הַחֲרִיב הַמִּתְהַפֵּכֵת.

כְּתִיב, "כִּי מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם
הַזֶּה" (בראשית י"ט, ג). וְכְּתִיב "לִפְנֵי שַׁחַת
יִהְיֶה אֶת סֹדֶם וְאֶת עֲמֹרָה" (בראשית י"ג,
י). וְכְּתִיב, "וַיִּהְיֶה הַמָּטִיר עַל סֹדֶם וְעַל
עֲמֹרָה" (בראשית י"ט, כד). אֲלֵא הֲכִי תֵּאֲנָא,
לֹא דִיין לְרַשָּׁעִים וְכו', אֲלֵא דְמַהֲפְכִי
מִדַּת רַחֲמִים לְמַדַּת הַדִּין.

וְהִיאֵךְ מַהֲפְכִי, וְהֵא כְּתִיב "אֲנִי יְהוָה
לֹא שֵׁנִיתִי" (מלאכי ג', ו). אֲלֵא בְּכָל זְמַנָּא
דְּעֵתִיק דְּעֵתִיק, רִישָׁא חֲוֹרָא,
[אַתְגְּלִיָּא] רַעּוּא דְרַעּוּין, אַתְגְּלִיין,
רַחֲמִין רַבְרְבִין אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּכָלֵא.
וּבְשַׁעֲתָא דְלֵא אַתְגְּלִיָּא, כָּל זְיִינִין [נ"א
דִּינִין] דְּזַעִיר אַנְפִּין זְמִינִין, וְכִבְיָכוֹל
רַחֲמֵי עֲבִיד דִּינָא, הֵהוּא עֵתִיקָא
דְּכָלֵא.

אֲשֶׁתְּמוּדַע פְּרָצוּפָא תֵּלֶת שְׁלֹהוּבִין מִתּוֹקְדִין
בְּנוֹקְבוֹי מַהֲי חוּטְמָא אַתְפִּשְׁטֵן תֵּלֶת גְּוֹנִי,
תִּנְנָא וְאַשָּׁא וְגַחְלֵי דְנוּרָא דְכְּתִיב, "עֲלֵה עֶשֶׂן
בְּאָפוֹ" (שמואל ב' כב, ט). וְלִית [תִּנְנָא
בְּלֵא אֲשָׁא, וְלֵא אֲשָׁא בְּלֵא תִנְנָא.
וְכִלְהוּ אֲסִתְּלִיקוּ [נ"א אַתְדְּלִיקוּ] וְנִפְקִין
מְחוּטְמוֹי.

וְתֵאֲנָא, כַּד אַתְחַבְרוּ תֵּלֶת אֲלִין,
דְּכִלְיִן בַּהֲי תִנְנָא, דְּנִפְיק מְחוּטְמָא,
אַתְקַמֵּט חוּטְמָא וְנָשִׁיב וְנִפְיק תִּנְנָא
אוּכְמָא וְסוּמְקָא, וּבִין תְּרִי [נ"א בְּתִרִי]
גְּוֹנֵי וְקִרִּינֵן לִיה, אִף וְחִימָה וּמִשְׁחִית.
וְאִי תִימָא אִף וְחִימָה כְּתִיב, "כִּי יִגְרָתִי
מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה" (דברים ט, ט), דְּאִינוּן
תִּנְנָא אוּכְמָא וְסוּמְקָא, מִשְׁחִית מְנָא
לָן. דְּכְּתִיב, "לִפְנֵי שַׁחַת יִהְיֶה אֶת סֹדֶם
וְאֶת עֲמֹרָה" (בראשית י"ג, י). שַׁחַת,
הַמִּשְׁחִית בְּנוּרָא דְלִיק מוֹקְדָא.

וְתֵאֲנָא, חֲמֵשׁ גְבוּרָאן אִינוּן בַּהֲי
זַעִיר אַנְפִּין, וְאַסְתְּלִיקוּ לְאַלְף וְאַרְבַּע
מֵאָה גְבוּרָאן, וּמִתְפִּשְׁטָאן בְּחוּטְמוֹי,
בְּפוּמָא, בְּדִרְעוּי, בִּידִין, בְּאַצְבָּעִין,
וּבְגִין כָּף כְּתִיב, "מִי יִמְלֹל גְבוּרוֹת
יְהוָה" (תהלים ק"ב, ב), כְּתִיב הַכָּא גְבוּרוֹת,
וְכְּתִיב הַתָּם, "לֵךְ יְהוָה הַגְדֵּלָה
וְהַגְבוּרָה" (דברי הימים א' כט, יא). אֲלֵא הֲכִי
תֵּאֲנָא, כַּד אַתְחַבְרָאן כִּלְהוּ גְבוּרָאן
כַּחְדָּא, אַתְקִרִי גְבוּרָה חֲדָא.

ובגין כך פסיק טעמא בגווייהו, דהשתא לא הוה איהו כדקדמיתא.

יעקב יעקב, בתראה שלים, קדמאה לא שלים, דהשתא אתבשר ביוסף, ושראת עליה שכינתא. ועוד, דהשתא אשתלים בארעא, אילנא קדישא כגוונא דלעילא, בתריסר תחומין, בשבעין ענפין, מה דלא הוה בקדמיתא. ובגין כך, בתראה שלים, קדמאה לא שלים, ופסיק טעמא בגווייהו. שמואל שמואל, טעמא פסיק בגויה, מאי טעמא. בתראה שלים, קדמאה לא שלים, דהשתא הוה נביאה, וקודם לכן לא הוה נביאה. אבל משה משה, לא אפסיק טעמא בגווייהו, דמיומא דאתיליד, שלים הוה. דכתיב, "ותרא אתו כי טוב הוא" (שמות ב, ב).

אוף הכא יהוה יהוה, פסיק טעמא בגווייהו, קדמאה שלים, בתראה שלים בכלהו. ומשה, באתר דינא אמר, לנחתא לון מעתיקא קדישא, רחמין לזעיר אנפין. דהכי תנינן, כמה חילא דמשה, דאחית מכילן דרחמי לתתא, וכד אתגלי עתיקא בזעיר אנפין, כלא ברחמי אתחזון, וחוטמא אשתכף, ואשא ותננא לא נפיק, כמה דאת אמר "ותהלתי אחטם לך" (ישעיהו

מח, ט).

דתניא, כד אתגלייא עתיקא דעתיקין, רעוא דרעוין, כללו בוציני דאתקרון בשמא דא נהירין. ורחמי אשתכחו בכלא. ובשעתא דלא אתגלי טמירא דטמירין, ולא אתנהרן אלן בוציני, מתערין דיני ואתעביד דינא. מאן גרים להאי דינא, רעוא דרעוין דלא אתגלי, ובגין כך מהפכין תיביא רחמי לדינא. ומה דאמר הכא, "מאת יהוה מן השמים" (בראשית יט, כד), בזעיר אנפין אתמר. ומשמע דכתיב "מן השמים" - אש ומים, רחמי ודינא. לאפקא מאן דלית ביה דינא כלל.

תננא, האי חוטמא זעיר. וכד שארי תננא לאפקא, נפיק בבחילו ואתעבד דינא. ומאן מעכב להאי חוטמא דלא יפיק תננא, חוטמא דעתיקא קדישא, דהוא אקרי ארף אפים מכלא.

והיינו רוא דתנינן, "יהוה יהוה" (שמות לד, ו) פסיק טעמא בגווייהו. בכלהו אתר דשמא אדכר תרי זמני, פסיק טעמא בגווייהו, כגון "אברהם אברהם" (בראשית כב, יא). "יעקב יעקב" (בראשית מז, ב). "שמואל שמואל" (שמואל א ג, י). כללו פסיק טעמא בגווייהו חוץ מ"משה משה" (שמות ג, ד), דלא פסיק טעמא בגווייהו. מאי טעמא, אברהם אברהם, בתראה שלים, קדמאה לא שלים, דהשתא שלים בעשר נסיוני,

רְשִׁימִין לְגָאוּ. כְּמָה דְעֵבִיד [נ"א דְבֹאֲרִין]
דְּרָגָא בְעֵקִימָא, [לְהָאִי וְלְהָאִי] מֵאִי
טַעֲמָא בְעֵקִימָא, [נ"א בְּגִין דִּיתַעֲכֹב קָלָא
לְאַעֲלָא בְּמוֹחָא וּבִיחִין בֵּיה מוֹחָא וְלֹא
בְּבִהִילִין] [בְּגִין לְמִשְׁמַע טַב וּבִישׁ]. וְתֵאֵנָּה,
מֵהָאִי עֵקִימָא דְבָגוּ אוּדְנִין, תְּלִיין כָּל
אִינוּן מֵאֲרִי דְגִדְפִין, דְּכְתִיב בְּהוּ, "כִּי
עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיד אֶת הַקּוֹל וּבַעַל
כְּנָפַיִם יִגִּיד דְּבָר" (קהלת י, ט).

בָּגוּ אוּדְנָא, נְטִיף מִתְּלַת חֲלָלִי דְּמוֹחָא,
לְהָאִי נֹקְבָא דְאוּדְנִין. וּמֵהָהוּא נְטִיפָא,
עֵייל קָלָא בְּהָהוּא עֵקִימָא, וְאַתְצִירִיף
בְּהָהוּא נְטִיפָא, בֵּין טַב וּבֵין בִּישׁ. טַב
דְּכְתִיב, "כִּי שִׁמַּע אֶל אֲבִיוָנִים יְהוָה"
(תהלים סט, לד). בִּישׁ דְּכְתִיב, "וַיִּשְׁמַע
יְהוָה וַיַּחַר אָפוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְהוָה"
(במדבר יא, א).

וְהָאִי אוּדְנָא סְתִים לְבַר, וְעֵקִימָא עֵייל
לְגוּ, לְהָהוּא נֹקְבָא דְנְטִיפָא מִן מוֹחָא,
בְּגִין לְמַכְנֵשׁ קָלָא לְגָאוּ, דְּלֹא יְפוּק
לְבַר, וַיְהִי נְטִיר וְסְתִים מְכָל סְטְרוֹי.
בְּגִין כִּךְ הוּא רָזָא. וְוִי לְהָהוּא דְמַגְלִי
רְזִין, דְּמֵאֵן דְּמַגְלִי רְזִין כְּאִילוּ אַכְחִישׁ
תְּקוּנָא דְלַעֲלִילָא. דְּאַתְתִּקֵּן לְמַכְנֵשׁ
רְזִין, וְלֹא יַפְקוֹן לְבַר.

תְּנִינָא, בְּשַׁעֲתָא דְצוּחוּחִין יִשְׂרָאֵל
בְּעֶאֱקָא, וְשַׁעֲרֵי מִתְגַּלְיִין מַעַל אוּדְנִין,
כְּדִין עֵייל קָלָא בְּאוּדְנִין, בְּהָהוּא

וְתֵאֵנָּה, בְּתֵרִין נֹקְבִין דְּחוּטְמָא, בְּחַד
נֹקְבָא נְפִיק תְּנַנָּא לְהִיט, וּמִשְׁתַּקְעָא
בְּנֹקְבָא דְתַחוּמָא רַבָּא. וּמַחַד נֹקְבָא,
נְפִיק אִשָּׁא דְאוּקִיד בְּשַׁלְהוּבוֹי,
וּמִתְלַהֲטָא [בְּאַרְבַּע אֲלָף] בְּאֲלָף וְאַרְבַּע
מֵאָה עֲלָמִין דְּבִסְטֵר שְׂמָאֲלָא. וּמֵאֵן
דְּגָרִים לְקֶרְבָּא בְּהָאִי, אֲקָרִי "אֵשׁ
יְהוָה" (מלכים א' יח, לח). אִשָּׁא דְאַכְלָא
וְאוּקִיד כָּל שָׂאֵר אִשִּׁין, וְהָאִי אִשָּׁא לֹא
אַתְבָּס, אֲלֹא בְּאִשָּׁא דְמַדְבְּחָא. וְהָאִי
תְּנַנָּא דְנְפִיק מִנֹּקְבָא אַחֲרָא, לֹא
אַתְבָּס אֲלֹא בְּתַנְנָא דְקֶרְבָּנָא.
[דְּמַדְבְּחָא].

וְכָלָא תְּלִינָא בְּחוּטְמָא, בְּגִין כִּךְ כְּתִיב,
"וַיַּחַר יְהוָה אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ" (בראשית ח,
כא). דְּכָלָא בְּחוּטְמָא תְּלִיין, לְאַרְחָא
הָאִי חוּטְמָא, בְּתַנְנָא, וְאִשָּׁא סוּמְקָא.
וּבְגִין כִּךְ אַתְקַבֵּל בְּרַעְוָא, וְהָאִי [הוּא]
דְּכְתִיב, "וַיַּחַר אֵף יְהוָה" (שמות ד, יד).
"וַיַּחַר אֵף יְהוָה" (דברים יא, יז). "וַיַּחַרְהָ
אִפִּי" (שמות כב, כג). "פֶּן יַחַרְהָ אֵף יְהוָה"
(דברים ו, טו). כָּלָא בּוֹעִיר אֲנַפִּין אַתְמַר,
וְלֹא בְּעַתִּיקָא.

תֵּאֵנָּה, כְּתִיב "הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזִנֶּךָ
וְשִׁמַּע" (דניאל ט, יח) הָאִי [נ"א תֵּאֵנָּה
בְּצִנְיַעוּתָא דְסִפְרָא דְרָגָא עֵמִיקָא לְמִשְׁמַע טַב
וּבִישׁ וְדָא אִיהוּ] אוּדְנָא דְאַתְעֵבִיד תַּחְתּוֹת
שַׁעֲרֵי. וְשַׁעֲרֵי תְּלִיין עֲלִיהָ. [וְאוּדְנָא הוּא
לְמִשְׁמַע] וְאוּדְנָא אַתְעֵבִיד בְּרִשּׁוּמֵי

חד, דנגיד ונפיק ואתפתח בההוא
 נוקבא דאודנא, דכתיב, "פי און מלין
 תבחן" (איוב לד, ג). וכתב "ובחן לבות
 וכליות" (תהלים ז, י). ומסטר
 דאתפשטותא דההוא חללא, דחמשין
 תרעין דאתפשטותא בגופא, באתר
 דלבא שארי, מתפשט ההוא חללא
 דחמשין תרעין, ואודנא קרי ביה
 בחינה, ובלבא קרי ביה בחינה, משום
 דמאתר חד מתפשטין. [נ"א בההוא נוקבא
 דאודנא ומסטר דאתפשטותא דההוא חללא
 דחמשין תרעין אתפשט בגופא באתר דלבא
 שארי, ועל דא באודנא קרי ביה בחינה,
 ובלבא קרי ביה בחינה, דכתיב "פי און מלין
 תבחן" (איוב לד, ג) וכתב "ובחן לבות
 וכליות" (תהלים ז, י) משום דמאתר חד
 מתפשטין].

תאנא בצניעותא דספרא, כמה
 דאודנא דא אבחין בין טב ובין ביש,
 כף כלא, דבזעיר אנפין אית סטרא
 דטב וביש, ימינא ושמאלא, רחמי
 ודינא. והאי אודנא כליל במוחא
 ומשום דאתכליל במוחא ובחללא חד.
 אתכליל בקלא דעיל ביה. ובאודנא
 קרי ביה שמיעה. ובשמיעה אתכליל
 בינה. "שמע", כלומר, 'הבן',
 אשתכח [נ"א ואסתכל] דכלא בחד
 מתקלא אתקל. ומלין אלין למאריהון
 דמארין אתיהבן, למשמע ולאסתכלא
 ולמנדע.

נוקבא דנטיף ממוחא, וכנש [ובטש]
 במוחא. ונפיק בנוקבי דחוטמא.
 ואתזער חוטמא, ואתחמם, [נ"א
 ואתקמט] ונפיק אשא ותננא מאינון
 נוקבין, ומתערין כל גבוראן, ועביד
 נוקמין.

ועד לא נפקין מאינון נוקבין אשא
 ותננא, סליק ההוא קלא לעילא,
 ובטש ברישא דמוחא [נ"א ברישא
 במוחא], ונגידין תרין דמעין מעינין,
 ונפק מנחירוי תננא ואשא, בההוא
 קלא דנגיד לון לבר, בההוא קלא
 דעיל באודנין, אתמשכאן ומתערין
 [נ"א מתערבין] כולי האי, בגין כף
 כתיב, "וישמע יהוה ויחר אפו ותבער
 בם אש יהוה" (במדבר יא, א). בההיא
 שמיצה דההוא קלא, אתער מוחא.
 [כלא].

תנא, כתיב "הטה אלהי אונד" (דניאל
 ט, יח), כלומר ארפין [נ"א אודנין]. שית
 מאה אלף רבוא אינון מאריהון
 דגדפין, דתליין באלין אודנין, וכלא
 אתקרון אונד יהוה. ומה דאתמר
 "הטה יהוה אונד" (מלכים ב' יט, טז), אונד
 בזעיר אנפין אתמר.

מסטר דחד חללא דמוחא תליין
 אודנין, ומחמשין תרעין דנפקין
 מההוא חללא, דא הוא [נ"א אית] תרעא

תא חזי, כתיב, "יהוה שמעתי שמעך יראתי" (חבקוק ג, ב) וגו', האי קרא אשתמודע, דכד נביאה קדישא, [נ"א מהימנא] שמע, ואסתפל וידע, וקאים על תקונין אלין, כתיב יראתי, תמן יאות הוא לדחלא ולאתבר קמיה, האי בזעיר אנפין אתמר.

כד אסתפל וידע מה כתיב, "יהוה פעלך בקרב שנים חייהו" (חבקוק ג, ב). האי לעתיק יומין אתמר, ובכל אתר דישתכח, "יהוה יהוה", ביו"ד ה"א תרי זמני, או באלף דל"ת, ויו"ד ה"א, חד לזעיר אנפין, וחד לעתיקא דעתיקין. ואף על גב דכלהו חד, וחד שמה אקרו.

ותנינן אימתי אקרי שם מלא, בזמנא דכתיב יהוה אלהים. דהאי הוא שם מלא דעתיק דכלא, ודזעיר אנפין. וכלא הוא שם מלא אקרי. ושאר לא אקרי שם מלא, כמה דאוקימנא, "ויטע יהוה אלהים" (בראשית ב, ח), שם מלא בנטיעות גנתא. ובכל אתר, יהוה אלהים, אתקריא שם מלא. "יהוה יהוה", כלא הוא בכללא, וההוא זמנא אתערון רחמין בכללא. "יהוה פעלך בקרב שנים חייהו" (חבקוק ג, ב), לעתיק יומין אתמר. מאן פעלך, זעיר אנפין, בקרב שנים, אינון שנים קדמוניות, דאקרון ימי קדם, ולא אקרון שנות

עולם. שנים קדמוניות אינון ימי קדם, שנות עולם אלין ימי עולם, והכא בקרב שנים. מאן שנים, שנים קדמוניות. חייהו למאן, חייהו לזעיר אנפין. דכל נהירו דיליה מאינון שנים קדמוניות אתקיימו, ובגין כך אמר חייהו. "ברגז רחם תזכור" (חבקוק ג, ב), לההוא חסד עלאה דעתיקא דעתיקין, דביה אתער רחמין לכלא, למאן דבעי לרחמא, ולמאן דיאות לרחמא.

תאנא, אמר רבי שמעון, אסהדנא עלי שמיא, ולכל אלין דעלנא קיימין, דחדאן מלין אלין, בכלהו עלמין, וחדאן בלבאי מלי, ובגו פרוכתא עלאה דפריסא עלנא, מתטמרין, וסלקין, וגניז להו עתיקא דכלא, גניז וסתים מפלא. וכד שרינא למללא, לא הוו ידעין חבריא, דכל הגי מלין קדישין מתערין הכא. וזכאה חולקיכון חבריא דהכא, וזכאה חולקי עמכון, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

פתח רבי שמעון ואמר, "ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם" (דברים ד, ד) וגו'. מאן עמא קדישא כישראל, דכתיב בהו "אשריך ישראל מי כמוך" (דברים לג, כט), דכתיב "מי כמוך באלים יהוה" (שמות טו, יא). משום דאתדבקוּתא דלהון הוא בשמא קדישא בעלמא דין, ובעלמא דאתי

עילאה בהאי דיקנא ומשתכחין ביה כ"ב תקונין ומניה נגדין כ"ב אתון דשמא קדישא.

ואם תאמר דיקנא לא אשתכח, ולא אמר שלמה אלא "לחיו" (שיר השירים ה, ג). [ולא קרי דיקנא] אלא הכי תאנא בצניעותא דספרא, כל מה דאטמר וגניז, ולא אדכר ולא אתגלייא. ההוא מלה הוי עלאה ויקרא מכלא, [משום] ובגין דא הוא סתים וגניז. ודיקנא משום דהוא שבחא ושלמותא, ויקירותא מפל פרוצופא, גנוזיה קרא, ולא אתגלייא.

ותאנא, האי דיקנא דאיהו שלימותא דפרצופא ושלירותא דזעיר אנפין, נפיק מאודנוי, ונחית וסליק וחפי בתקוובא דבוסמא. מאי תקוובא דבוסמא. כמה דאת אמר "לחיו כערוגת הבשם" (שיר השירים ה, ג) [ולא ערוגות]. בתשעה תקונין, אתתקון האי דיקנא דזעיר אנפין. בשערי [דיקנא] אוכמי, מתתקנא בתקונא שפיר. כגבר תקיף שפיר למחזי. דכתיב, "בחר כארזים" (שיר השירים ה, טו).

תקונא קדמאה. מתתקון שערא מלעילא, ונפיק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינותא, ונפיק מכללא דאורא דכיא, ובטש בתחות שערא דרישא,

יתיר מהכא. דהתם לא מתפרשן מניה, מההוא צורא דצירין ביה צדיקא, הדא הוא דכתיב "ואתם הדבקים ביהוה" (דברים ד, ד), ולא כתיב הדבקים ליהוה, אלא ביהוה ממש.

תאנא, כד נחית מן דיקנא יקרא עלאה, דעתיקא קדישא, סתים וטמיר מכלא, משחא דרבות קדישא, לדיקנא דזעיר אנפין. אתתקון דיקנא דיליה, בתשעה תקונין. ובשעתא דנהיר דיקנא יקרא דעתיקא דעתיקין, בהאי דיקנא דזעיר אנפין, נגדין תליסר מבויעין דמשחא עלאה, בהאי דיקנא, ומשתכחין ביה עשרין ותרין תקונין. ומניה נגדין עשרין ותרין אתון [נ"א דאורייתא] דשמא קדישא. [נ"א ובצלמא דאתי, משום דאתדבקותא דילהון הוא בשמא קדישא בצלמא דין ובצלמא דאתי יתיר מהכא. דהתם לא מתפרשין מההוא צורא דחיי דצירין ביה צדיקא, הדא הוא דכתיב "ואתם הדבקים ביהוה" (דברים ד, ד) ביהוה ממש, עליכו כתיב "אשריך ישראל מי כמוד עם נושע ביהוה" (דברים לג, כט) וכתיב "מי כמכה באלם יהוה" (שמות טו, יא), השתא אתכונו דעתא לאוקורי למלכא ולאוקיר יקרא דדיקנא קדישא דמלכא. תנא מתתקון דיקנא עלאה דיקנא קדישא בט' תקונין ודא איהו דיקנא דזעיר אנפין וכד נחית מן דיקנא יקרא עילאה דעתיקא קדישא בהאי דיקנא דזעיר אנפין נגדין י"ג מבויעין דמשחא

תקונא שְׁתִּיתָא. נִפְק שְׁעָרָא כְּחַד
חוּטָא בְּסַחְרִינְיָה דְּדִיקְנָא, וְתִלְיִין עַד
רִישָׁא דְּמַעוּי, וְלֹא נְחִית עַד טַבּוּרָא.

תקונא שְׁבִיעָא. דְּלֹא תִלְיִין שְׁעָרֵי עַל
פּוּמָא, וּפּוּמָא אֲתַפְּנִי מְכַל סְטֻרֵי.
וְיִתְבִּין שְׁעָרֵי בְּתִקּוּנָא סְחֹר סְחֹר
לִיה.

תקונא תְּמִינָא. דְּנַחְתִּין שְׁעָרֵי בְּתַחֲתוֹת
דִּיקְנָא, דְּמַחְפִּין קְדָלָא, דְּלֹא אֲתַחְזִיא,
כְּלָהוּ שְׁעָרֵי דְּקִיקִין, נִימִין עַל נִימִין,
מְלִיִין מְכַל סְטֻרֵי.

תקונא תְּשִׁיעָא. [מַתְעַרְבִין שְׁעָרֵי עִם
אִינוֹן] דְּמַתְחַבְּרִין [נִיא אֲתַמְשְׁקִין] שְׁעָרֵי
כְּלָהוּ בְּשִׁקּוּלָא מְעֻלִּיא, [נִיא מְלִיא] עַד
[נִיא עִם] אִינוֹן שְׁעָרֵי דְּתִלְיִין. כְּלָהוּ
בְּשִׁקּוּלָא שְׁפִיר, כְּחַד גִּיבְר תְּקִיר,
מְאָרֵי נֶצַח קְרִבִין.

בְּתַשְׁעָה תְּקוּנִין אֵלִין, נִגְדִין וְנִפְקִין ט'
מְבוּעִין דְּמִשַּׁח רְבוּת דְּלַעִילָא. וּמַהֲהוּ
מִשַּׁח רְבוּת, נִגְדִין לְכָל אִינוֹן דְּלַתְמָא.
ט' תְּקוּנִין אֵלִין אֲשַׁתְּכּוּ דְּדִיקְנָא דָּא,
וּבְשִׁלִּימוֹת תְּקוּנָא דְּדִיקְנָא דָּא, אֲתַקְרִי
[כֹּר נֶשׁ לְתַמָּא] גִּיבְר, תְּקִיר. דְּכָל מֵאן
דְּחָמִי דִּיקְנָא קִימָא בְּקִיּוּמִיהּ, תִּלְיָא
בֵּיה גְבוּרָה תְּקִיפָא. עַד כָּאן תְּקוּנָא
דְּדִיקְנָא עֲלָא דְּזַעִיר אֲנִפִין.

מִתַּחֲתוֹת קוֹצִין דְּעַל אוּדְנִין. וְנְחִית
מְקַמִּי פְתָחָא דְּאוּדְנִין נִימִי עַל נִימִי,
עַד רִישָׁא דְּפּוּמָא.

תקונא תְּנִינָא. נִפִּיק שְׁעָרָא, וְסִלִּיק
מִרִישָׁא דְּפּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא
דְּפְתָחָא דְּפּוּמָא. וְנְחִית מִתַּחֲתוֹת פּוּמָא,
עַד רִישָׁא אַחְרָא, נִימִין עַל נִימִין,
בְּתִקּוּנָא שְׁפִירָא.

תקונא תְּלִיתָא. מְאֻמְצָעִיתָא דְּתַחֲתוֹת
חוּטָמָא, מִתַּחֲתוֹת תְּרִין נִיבְרִין, נִפִּיק חַד
אַרְחָא, וְשְׁעָרִין זַעֲרִין תְּקִיפִין, מְלִיִין
לְהִהוּא אַרְחָא, וְשָׂאֵר שְׁעָרִין מְלִיִין
מְהֵא גִיסָא, וּמְהֵא גִיסָא, סוּחְרִינְיָה
דְּהִהוּא אַרְחָא. וְאַרְחָא לֹא אֲתַחְזִי
לְתַמָּא כָּלִל, אֲלֹא הִהוּא אַרְחָא
דְּלַעִילָא, דְּנְחִית עַד רִישָׁא דְּשִׁפּוּתוֹן,
וְתַמָּן שְׁקִיעָא הִהוּא אַרְחָא.

תקונא רְבִיעָא. נִפִּיק שְׁעָרָא,
וְאֲתַתְּקוֹן, וְסִלִּיק וְחָפִי בְּעַלְעוּי
דְּתַקְרוּבָא דְּבוּסְמָא.

תקונא חֲמִשָּׁא. פָּסִיק שְׁעָרָא,
וְאֲתַחְזִיִין תְּרִין תְּפּוּחִין מְכָאן וּמְכָאן,
סוּמְקוֹן כְּהֵא וְרָדָא סוּמְקָא. וּמַתְלַהֲטוֹן
בְּמֵאֲתוֹן וְשִׁבְעִין עֲלִמִין, דְּמַתְלַהֲטִין
מִתַּמָּן [נִיא מְהֵרָא].

בְּעוֹזְרִי, אֲרַבֵּעַ. טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוָה,
חֲמִשָּׁה. טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוָה, שִׁיתָא.
אָדָם תֵּלֵת, דְּכִתִּיב, יְהוָה לִי לֹא אִירָא
מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, חֵד. טוֹב לַחֲסוֹת
בִּיהוָה מִבְּטוֹחַ בְּאָדָם, תְּרִי. טוֹב
לַחֲסוֹת בִּיהוָה מִבְּטוֹחַ בְּנִדְיָבִים, תֵּלֵת.

וְתָא חֲזִי רִזָּא דְמַלְהָ, דְּבָכַל אֲתֵר
דְּאֲדָכֵר אָדָם הֵכָא, לֹא אֲדָכֵר אֱלָא
בְּשִׁמְא קְדִישָׁא. דְּהָכִי אֲתַחֲזִי. מִשּׁוּם
דְּלֹא אֲקָרִי [הוּא] אָדָם, אֱלָא בְּמָה
דְּאֲתַחֲזִי לִיה. וּמֵאִי אֲתַחֲזִי לִיה. שְׁמָא
קְדִישָׁא. דְּכִתִּיב, "וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם" (בראשית ב, ז), בְּשֵׁם מְלָא,
דְּהוּא יְהוָה אֱלֹהִים. כְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לִיה
וּבְגִין כִּדְ הֵכָא לֹא אֲדָכֵר אָדָם אֱלָא
בְּשִׁמְא קְדִישָׁא.

וְתָנָא, כְּתִיב "מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה
עָנְנִי בְּמִרְחָב יְהוָה" (תהלים קיח, ה), תְּרִי
זְמַנִּי יְיָהּ יְיָהּ, לְקַבִּיל תְּרִי עֲלֵעוּזִי,
דְּשַׁעְרֵי אֲתַחֲזִין בְּהוּ. וּמִדְּחֻמָּא דְּשַׁעְרֵי
אֲתַמְשַׁכָּאן וְתַלְיִין, שְׂאֵרִי וְאָמַר "יְהוָה
לִי לֹא אִירָא" (תהלים קיח, ו). "יְהוָה לִי
בְּעוֹזְרִי" (תהלים קיח, ז). בְּשִׁמְא דְּלֹא חֲסֵר.
בְּשִׁמְא דְּהוּא קְדִישָׁא. וּבְשִׁמְא דָּא
אֲדָכֵר אָדָם. וּמָה דְּאָמַר "מִה יַעֲשֶׂה לִי
אָדָם" (תהלים קיח, ח), הָכִי הוּא. דְּתָנָא כָּל
אֲיִנוֹן כְּתָרִין קְדִישִׁין דְּמַלְכָּא, כִּד
אֲתַתְּקֵן בְּתַקּוּנֵי. אֲתַקְרוּן אָדָם.
דְּיוֹקְנָא דְּכִלִּיל כְּלָא. וּמָה דְּמַשְׁלָפָא

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, קוּם
בְּרִי [קְדִישָׁא], סִלְסַל תְּקוּנָא
דְּדִיקְנָא [נ"א דְּמַלְכָּא] קְדִישָׁא, בְּתַקּוּנֵי
אֲלִין. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר, פִּתַּח וְאָמַר,
"מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה עָנְנִי בְּמִרְחָב
יְהוָה" (תהלים קיח, ה) וְגו'. עַד "מִבְּטוֹחַ
בְּנִדְיָבִים" (תהלים קיח, ט). תָּנָא, הֵכָא ט'
תְּקוּנִין דְּבִדְיקְנָא דָּא, לְהֵנִי תְּקוּנִין
אֲצִטְרִיד דּוּד מַלְכָּא, בְּגִין לְנִצְחָא
לְשָׂאֵר מַלְכִּין, וְלְשָׂאֵר עַמִּין.

תָּא חֲזִי, כִּיִּן דְּאָמַר הֵנִי ט' תְּקוּנִין,
לְבַתֵּר אָמַר "כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם
יְהוָה כִּי אֲמִילִם" (תהלים קיח, י). אָמַר, הֵנִי
תְּקוּנִין דְּאֲמִינָא, לְמֵאִי אֲצִטְרִיכְנָא.
מִשּׁוּם דְּכָל גּוֹיִם סִבְבוּנִי. וּבְתַקּוּנָא
דְּדִיקְנָא דָּא, ט' תְּקוּנִין, דְּאִינוֹן שֵׁם
יְהוָה, אֲשַׁצִּינוֹן מִן עֲלְמָא, הֵדָּא הוּא
דְּכִתִּיב "בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילִם" (תהלים
קיח, י).

וְתָנָא בְּצַנִּיעוּתָא דְּסַפְרָא, תְּשַׁעָּה
תְּקוּנִין אָמַר דּוּד הֵכָא, שִׁיתָא אֲיִנוֹן
בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, דְּשִׁית שְׁמָהּ הוּוּ,
וְתֵלֵת אָדָם. וְאִי תִימָא תְּרִין אֲיִנוֹן.
תֵּלֵתָא הוּוּ, דְּהָא נְדִיבִים בְּכִלֵּל אָדָם
הוּוּ.

תָּנָא שִׁיתָא שְׁמָהּ, דְּכִתִּיב, מִן הַמִּצָּר
קָרָאתִי יְהוָה. חֵד. עָנְנִי בְּמִרְחָב יְהוָה, תְּרִין.
יְהוָה לִי לֹא אִירָא, תֵּלֵת. יְהוָה לִי

תקונא דדיקנא דא קאמר. [רבי יהודה אמר] מן המצר קראתי יה, מאתר דשאר דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר דחיק, מקמי פתחא דאודנין מעילא, תחות שערי דרישא. ובגין כך אמר י"ה י"ה תרי זמני. ובאתר [ג"א ובתר] דאתפשט דיקנא, ונחית מאודניו, ושאר דאתפשטא, אמר יהוה לי לא אירא, דהוא אתר דלא דחיל [ג"א דחיק] וכל האי אצטריך וכו', [אדם אתקרי ועל אתפשטותא האי אצטריך] דוד לאכנע תחותיה מלכין ועמין, בגין יקרא דדיקנא דא.

ותאנא בצניעותא דספרא, כל מאן דחמי בחלמיה דדיקנא דבר נש עלאה אחיד בידיה, או דאוישט ידיה ליה. ינדע דשלים הוא עם עלאי, וארמיה תחותיה אינון דמצערין ליה.

תאנא, מתתקן דיקנא עלאה בתשעה תקונין, והוא דיקנא דזעיר אנפין, בט' תקונין מתתקן.

תקונא קדמאה. מתתקן שיערא מעילא, ונפיק מקמי פתחא דאודנין, מתחות קוצי דתליין על אודניו, ונחתין שערי, נימין על נימין, עד רישא דפומא. תאנא, כל אלן נימין דבדיקנא, תקיפין יתיר מכל נימין דקוצין דשערי דרישא, ושערי

בהו, אתקרי שמא קדישא. ותערא ומה דביה אתקרי יהו"ה, ואתקרי אדם, בכללא דתערא ומה דביה.

[ג"א ומה דאשתליה מתערא אתקרי שמא קדישא, תערא ומה דביה אתקרי יהו"ה אתקרי אדם בכללא דתערא, ומה דביה] ואלין תשעה תקונין דאמר דוד הכא, לאכנעא שנאוי בגין דמאן דאחיד דיקנא דמלכא, ואוקיר ליה ביקירו עלאה, כל מה דבעי מן מלכא. מלכא עביד בגיניה. מאי טעמא דיקנא ולא גופא, אלא גופא אזיל בתר דיקנא, ודיקנא לא אזיל בתר גופא.

[ג"א דדיקנא איהו עיקרא דכל גופא, וכל הדורא דגופא בתר דיקנא אזיל, וכלא בדיקנא תלייא] [ול"ג מן ודיקנא עד גופא].

ובתרי גוויי אתי האי חושבנא, חד כדקאמרן. תרין, מן המצר קראתי יה, חד. ענני במרחב יה, תרי. יהוה לי לא אירא, תלת. מה יעשה לי אדם, ארבע. יהוה לי בעוזרי, חמש. ואני אראה בשונאי, שיתא. טוב לחסות ביהוה, שבעה. מבטוח באדם, תמנייא. טוב לחסות ביהוה מבטוח בנדיבים, תשעה. [ג"א טוב לחסות ביהוה, מבטוח באדם. ז. טוב לחסות ביהוה, ח. מבטוח בנדיבים, ט].

מן המצר קראתי י"ה, מאי קא מירי, אלא דוד, כל מה דאמר הכא, על

דַּעֲתִיקוֹן, סְתִימָא דְסְתִימִין, לֹא
אֲשַׁתְּכָת, וְלֹא זְמִין חֲכֻמָּתָא דִּילִיָּה,
מְשׁוּם דְּאִית חֲכֻמָּתָא סְתִימָא דְכֻלָּא
וְלֹא אֲתַפְּרֹשׁ. וּבִגִּין דְּאֲתַחֲבְרוּ אַרְבַּעָה
מוֹחִין בְּהַאי זְעִיר אֲנַפִּין. אֲתַמְשְׁכֹן
אַרְבַּע מְבוּעִין מִנִּיהָ לְאַרְבַּע עֵיבָר,
וּמִתַּפְּרָשׁוֹן מִחַד מְבוּעָא, דְנַפִּיק מְכֻלָּהוּ.
וּבִגִּין כֹּף אֵינּוּן אַרְבַּע.

וְתַנְא, הַאי חֲכֻמָּתָא דְאֲתַכְלִילָא
בְּאַרְבַּע, אֲתַמְשְׁכָא בְּהַנִּי שְׁעָרִי,
דְּאֵינּוּן תַּלְיִין תַּלִּין עַל תַּלִּין. [נ"א הוּא]
וְכֻלָּהוּ קִשְׁיִין וְתַקִּיפִין, וְאֲתַמְשְׁכוּ
וּנְגִידוּ כָּל חַד לְסִטְרוֹי. וְאַלְף אֲלָפִין
וְרַבּוּא רַבְבֵּן תַּלְיִין, מִנִּיהוּ דְלִיתְהוֹן
בְּחוֹשְׁבָנָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
"קִצְצוּתוֹי תַּלְתְּלִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יא).

תַּלִּי תַּלִּים. וְכֻלָּהוּ קִשְׁיִין וְתַקִּיפִין
לְאַתְבַּר, כְּהַאי חֲלָמִישׁ תַּקִּית, וְכַהַאי
טַנְרָא דְאִיהִי תַקִּיפָא, עַד דְּעַבְדִּין
נוֹקְבִין וּמְבוּעִין מִתַּחוּת שְׁעָרָא, וּנְגִידִין
מְבוּעִין תַּקִּיפִין לְכָל עֵיבָר וְעֵיבָר לְכָל
סִטְר וְסִטְר. וּבִגִּין דְּהַנִּי שְׁעָרִי אוּכְמִי
וְחִשּׁוֹכֵן, כְּתִיב "מַגְלָה עֲמֻקּוֹת מִנִּי
חֶשֶׁךְ וַיֵּצֵא לְאוֹר צִלְמוֹת" (אֵיוב יב, כב).

וְתַנְא, הַנִּי שְׁעָרִי דְדִיקְנָא תַקִּיפִין
[בְּלַחוּדִין] מִשְׁאֵר שְׁעָרִי דְרִישָׁא, מְשׁוּם
דְּהַנִּי בְּלַחוּדִיָּהוּ מִתַּפְּרָשׁוֹן וּמִשְׁתַּכְּחוּ,
וְאֵינּוּן תַּקִּיפִין בְּאוֹרְחֵיהוּ. אֲמַאי
תַקִּיפִין, אִי תִימָא, מְשׁוּם דְכֻלָּהוּ דִּינָא,

דְרִישָׁא אַרִיכִין [וְכַפִּיִין], וְהַנִּי לֹא
אַרִיכִין, וְשְׁעָרִי דְרִישָׁא, מִנְהוֹן שְׁעִיעִי,
וּמִנְהוֹן קִשְׁיִין.

וּבְשַׁעֲתָא דְאֲתַמְשְׁכֹן שְׁעָרִי חוּוֹרִי
דַּעֲתִיק יוֹמִין לְשְׁעָרִי דְזְעִיר אֲנַפִּין,
כְּתִיב, "חֲכֻמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה" (מְשָׁלִי א,
ט). מַאי בַּחוּץ. בְּהַאי זְעִיר אֲנַפִּין.
דְּמִתַּחֲבָרֵן תְּרִי מוֹחִי.

תְּרִי מוֹחִי סִלְקָא דַּעֲתָה, אֱלֹא אִימָא
אַרְבַּע מוֹחִי, תַּלְת מוֹחִי דְהוּן בְּזְעִיר
אֲנַפִּין, וְאֲשַׁתְּכּוּ בְּתַלְת חֲלָלִי
דְּגוּלְגֻלְתָּא דְרִישָׁא. וְחַד מוֹחָא שְׁקִיט
עַל בּוֹרְיָיָה, דְכֻלִּיל כָּל תַּלְת מוֹחִי.
דְּאֲתַמְשְׁד מִנִּיהָ מְשִׁיכֹן כְּלִילוֹ, שְׁקִילוֹן
בְּשְׁעָרִי חוּוֹרִי. לְהַאי זְעִיר אֲנַפִּין
לְתַלְת מוֹחִי דְבִיָּה.

וּמִשְׁתַּכְּחוּן אַרְבַּע מוֹחִי בְּהַאי זְעִיר
אֲנַפִּין. בִּגִּין כֹּף אֲשַׁתְּלִימוּ אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת דְכְּתִיבִין בְּתַפִּילִין, דְּאֲתַכְלִיל
בְּהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא דַּעֲתִיק יוֹמִין,
עֲתִיקָא דַּעֲתִיקוֹן, וְזְעִיר אֲנַפִּין, דְּהַאי
הוּא שְׁלִימוֹתָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא. דְכְּתִיב,
"וַיֵּרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִהְיֶה
נִקְרָא עֲלִיד וַיֵּרָאוּ מִמֶּךָ" (דְּבָרִים כח, י).
שָׁם יִהְיֶה, שָׁם יִהְיֶה מִמֶּשׁ, דְּאֵינּוּן
אַרְבַּע רְהִיטִי בְּתִי דְתַפִּילִין.

וּבִגִּין כֹּף, "חֲכֻמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה" (מְשָׁלִי
א, ט). דְּהֵכָא מִשְׁתַּכְּחִין. דְּהַא עֲתִיקָא

(ח). ואלו אמת לא קאמר. משום דרזא דמלה, אינון תשעה מכילן דנהרין מעתיק יומין לזעיר אנפין. וכד אמר משה זמנא תניינא, תשעה תקונין אמר, ואינהו תקוני דיקנא דמשתכחי בזעיר אנפין, ונחתין מעתיק יומין ונהרין ביה. ובגין כך אמת תלייא בעתיקא, והשתא לא אמר משה ואמת.

תנא, שערי דרישא דזעיר אנפין, כלהו קשישי, תלין על תלין. ולא שעיעין. דהא חמינא דתלת מוחי בתלת חללי משתכחין ביה, ונהרין ממוחא סתימא. ומשום דמוחא דעתיק יומין, שקיט ושכיף פחמר טב על דודרדיה, שערוי כלהו שעיעין, ומשיחין במשחא טב. ובגין כך כתיב, "ראשה כעמר נקא" (דניאל ז, ט).

והאי דזעיר אנפין, קשישין ולא קשישין. דהא כלהו תליין ולא מתקמטי, ובגין כך חכמתא נגיד ונפיק, אבל לא חכמתא דחכמתא, דאיהי שכיכא ושקיטא, דהא תנינא דלית דידע מוחיה דעתיק יומין בר איהו, והאי דכתיב, "אלהים הבין דרכה והוא ידע את מקומה" (איוב כח, כג), בזעיר אנפין אתמר. אמר רבי שמעון, בריה ברי לקודשא בריה הוא, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

לאו הכי, דהא בתקונין אלין אשתכחו רחמי [ודינא], ובשעתא דנחתין תליסר מבועי נהרי דמשחא, אלין כלהו רחמי.

אלא תאנא, כל הני שערי דדיקנא, כלהו תקיפין. מאי טעמא, כל אינון דרחמי, בעיין למיהוי תקיפין לאכפייא לדינא. וכל אינון דאינהו דינא, הא תקיפין אינון. ובין כך ובין כך בעיין למיהוי תקיפין, מתרין סטרין. כד בעי עלמא רחמין, רחמי תקיפין ונצחין על דינא. וכד בעי דינא - דינא תקיף, ונצח על רחמי. ובגין כך בעיין למיהוי תקיפין מתרין סטרין, דכד בעו רחמי, שערי דאינון ברחמי קיימין ומתחזיא [נ"א ומתאחזין] דיקנא באינון שערי, וכלא הוו רחמי, וכד בעיין דינא, אתחזיין דיקנא באינון שערי, וכלא אתקיים בדיקנא.

וכד אתגלייא דיקנא קדישא חנורא, כל הני וכל הני מתנהרין ומתסחיין, כמאן דאתסחי בנהרא עמיקא ממה דהוה ביה, ואתקיימו כלהו ברחמי, ולית דינא אשתכח, וכל הני תשעה כד נהרין פחדא, כלהו אתסחיין ברחמי.

ובגין כך אמר משה זמנא אחרא, "יהוה ארך אפים ורב חסד" (במדבר יד,

ותניא, תלת מאה ושבועין וחמש
חסדים, כלילן בחדס דעתיק יומין,
וכלהו אקרוין חסדי קדמאי, דכתיב,
"איה חסדיה הראשנים" (תהלים פט, ג).
וכלהו כלילן בחדס דעתיקא קדישא,
סתימא דכלא. וחדס דזעיר אנפין
אקרי חסד עולם.

ובספרא דצניעותא, קרי ביה לחסד
קדמא דעתיק יומין רב חסד. ובזעיר
אנפין, חסד סתם. ובגין כך כתיב
הכא, "ורב חסד" (שמות לד, ו). וכתיב,
"נצר חסד לאלפים" (שמות לד, ז) סתם.
ואוקימנא, האי רב חסד, משה כלפי
חסד, לנהרא ליה, ולאדלקא בוציני.

דתאנא האי אורחא דנחית תחות תרין
נוקבין דחוטמא, ושערין זעירין מליין
להוא ארחא, לא אקרי ההוא ארחא
עובר על פשע, דלית אתר לאעברא
ליה בתרי גווי. חד משום שערי
דאשתכח בההוא ארחא, הוא אתר
קשיא לאעברא. וחד, משום דנחית
אעברא דההוא אורחא עד רישא
דפומא, ולא יתיר.

ועל דא כתיב, "שפתותיו שושנים"
(שיר השירים ה, ג), סומקין כורדא, נוטפות
מור עובר, סומקא תקיף, והאי אורחא
דקא, בתרי גווי לא [נ"א בתרי גווי
אגזים ולא] אתבסם, מכאן מאן דבצי

תקונא תניינא. נפיק שערא, וסליק
מרישא דפומא, עד רישא אחרא
דפתחא דפומא, ונחית מתחות פומא,
עד רישא אחרא, נימין על נימין,
בתקונא שפיר.

קום רבי אבא. קם רבי אבא, פתח
ואמר, כד תקונא דדיקנא דא מתתקן
בתקונא דמלכא, [נ"א בתיקוני מלכין]
[נ"א כד תקונא דא מתתקן בדיקנא דמלכא
אתחזי] כגבר תקיף שפיר למחזי, רב
ושליט, הדא הוא דכתיב, "גדול
אדונינו ורב כח" (תהלים קמו, ה). וכד
אתבסם בתקונא דיקנא יקירא
קדישא, וישגח ביה, אקרי בנהירו
דיליה, "אל רחום" (שמות לד, ו) וגו'.
והאי תקונא תניינא אתתקן, כד נהיר
בנהירו דעתיק יומין, אתקרי רב חסד.
וכד מסתכלי דא בדא, אתקרי
בתקונא אחרא ואמת. דהא נהירו
אנפיה, [נ"א דא נהירו דאנפין].

ותאנא, נושא עון אתקרי דא תקונא
תניינא, כגוונא דעתיקא קדישא. אבל
משום ההוא אורחא דנפיק, בתקונא
תליתאה תחות תרין נוקבין דחוטמא,
ושערין תקיפין זעירין מליין לההוא
אורחא, לא אתקרון הכא נושא עון
ועובר על פשע, ואתקיימו באתר
אחרא.

יאות אנת רבי אבא, לאתברכא
מעתיקא קדישא, דכל ברכאן נפקין
מניה.

תקונא חמישאה. פסיק שצרא,
ואתחזון תרין תפוחין מכאן ומכאן,
סומקן כהאי ורדא סומקא. ומתלהטן
במאתן ושבעין עלמין. הני תרי
תפוחין, כד נהרין [מתרין סטרי] מנהירו
דתרין תפוחין קדישין עלאין
דעתיקא, אתמשך סומקא, ואתי
חורא. כהאי כתיב, "יאר יהוה פניו
אליה ויחנך" (במדבר ו, כה). דכד נהרין
מתברך עלמא. ובשעתא דאתעבדו
סומקא, כתיב "ישא יהוה פניו אליה"
(במדבר ו, כו), כלומר יסתלק. ולא
ישתכח רוגזא בעלמא.

תאנא, כלהון נהורין דאתנהרין
מעתיקא קדישא, אתקרון חסדי
קדמאי. ובגין אינון, נהרין כל אינון
חסדי עולם.

תקונא שתיתאה. נפיק שצרא כחד
חוטא דשערי בסחרניה דדיקנא. [נ"א
ותליין עד רישא דמעזי ולא נחית עד טבורא.
תנא תקונא דא הוא דאקרי] פאת הוקן
ואיהו חד מחמש פאין, דתליין בחסד
[ויברחמי]. ולא אבעי לחבלא האי חסד,
כמה דאתמר. ובגין כה, "ולא תשחית
את פאת זקנה" (ויקרא יט, כז) כתיב.

לאגזמא, תרי זמני בטש בידיה כהאי
אורחא.

תקונא רביעאה נפיק שצרא ואתתקן,
וסליק וחפי בעלעזי, בתקרוכתא
דבוסמא. האי תקונא יאה ושפירא
לאתחזיא, הוד והדר הוא [נ"א הוד
עלאה]. ותניא, הוד עלאה, נפיק
ואתעטר ונגיד לאתאחדא [נ"א ליאה
דעלעין] בעלעזי, ואתקרי הוד זקן.
ומהאי הוד והדר, תליין אלן לבושי,
דאתלבש בהו, ואינון פורפירא יקירא
דמלכא. דכתיב, "הוד והדר לבשת"
(תהלים קד, א), תקונין דאתלבש בהו,
ואתתקן כהאי דיוקנא דאדם, יתיר
מכל דיוקנין.

ותאנא האי הוד, כד אתנהר בנהירו
דדיקנא עלאה, [נ"א דא] ואתפשט
בשאר תקונין נהירין, האי הוא נושא
עון מהאי גיסא, ועובר על פשע מהאי
גיסא. ובגין כה, "לחיו" (שיר השירים ה,
י) כתיב. ובצניעותא דספרא, אקרי
הוד והדר ותפארת. דהא תפארת הוא
עובר על פשע, שנאמר "ותפארתו
עבר על פשע" (משלי יט, יא). אבל האי
תפארת לא אוקימנא, אלא בתקונא
תשיעאה, כמה דאת אמר ו"תפארת
בחורים כחם" (משלי כ, כט), ותמן אקרי
תפארת. וכד אתתקל [נ"א אסתכל],
במתקלא חד סלקין. אמר רבי שמעון,

הָדָא הוּא דְכְתִיב, "אֶלֶף הַמִּגֵּן תְּלוּי עָלָיו כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבָרִים" (שיר השירים ד, ד). וְאֶלֶף הַמִּגֵּן רְזָא הוּא בְּצִנְיָעוּתָא דְסִפְרָא, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבָרִים דָּאִתּוּ מִסְטֵר גְּבוּרָה, חַד מְאִינוּן גְּבוּרָאן.

תְּקוּנָא תְּשִׁיעָאָה. דְּאִתְמַשְׁכֵּן [נ"א דְּמִתְחַבְּרֵן] שְׁעָרֵי בִשְׁקוּלָא מְלִיָּא, עִם אִינוּן שְׁעָרֵי דְתַלְיִין, כְּלָהוּ בִשְׁקוּלָא שְׁפִיר, כְּחַד גִּיבֵר תְּקִיר, מְאִרֵי נִצְחֹן קֶרְבִּיָּא. מְשֹׁם דְכְּלָהוּ שְׁעָרֵי אִתְמַשְׁכֵּן בְּתֵר אִינוּן דְתַלְיִין. וְכָלְלָא דְכְּלָהוּ בְּאִינוּן דְתַלְיִין. וְכָלְלָא אִתְמַשֵּׁךְ, (חֲסֵר כָּאן) וְעַל דָּא כְּתִיב, "תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כְּחֵם" (משלי כ, כט). וְנִרְאָה עַל הַיָּם כְּבַחוּר טוֹב] וְכְתִיב "בַּחוּר כְּאֲרֻזִּים" (שיר השירים ה, טו), כְּגִיבֵר עֶבֶד גְּבוּרָאן, וְדָא הוּא תִּפְאֶרֶת, חֵילָא וּגְבוּרָתָא וְרַחֲמֵי.

תְּנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כָּל הֵנִי תְּקוּנִין, וְכָל הֵנִי מְלִין, בְּעִינָא לְגַלְאָה לְמֵאֲרִיָּהוּן דְּאִתְקִלוּ בְּמִתְקָלָא, וְלֹא לְאִינוּן דְּלֹא עָאֲלוּ [נ"א דְּעָאֲלוּ וְלֹא נִפְקוּ] אֶלָּא לְאֵלִין דְּעָאֲלוּ וְנִפְקוּ, דְּכָל מָאן דְּעִיִּל וְלֹא נִפִּיק, טַב לִיהּ דְּלֹא אֲבִירֵי.

כָּלְלָא דְכָל מְלִין, עֲתִיקָא דְעֲתִיקוֹן וְזַעִיר אֲנַפִּין כָּלָא חַד. כָּלָא הוּא, כָּלָא הוּי, כָּלָא יְהֵא, לֹא יִשְׁתַּנִּי, וְלֹא מִשְׁתַּנִּי, וְלֹא שָׁנָא. אִתְמַשְׁקֵן בְּתְּקוּנִין אֵלִין. אֲשִׁתְּלִים דְּיוֹקְנָא דְכָלִיל כָּל

תְּקוּנָא שְׁבִיעָאָה. דְּלֹא תַלְיִין שְׁעָרָא עַל פּוּמָא, וּפּוּמָא אִתְפְּנִי מִכָּל סְטֹרִי, וְיִתְבִּין שְׁעָרֵין בְּתְּקוּנָא סְחוּר סְחוּר לִיהּ. קוּם רַבִּי יְהוּדָה. קָם רַבִּי יְהוּדָה, פִּתַּח וְאָמַר, "בְּגִזְרַת עִירִין פִּתְגָמָא" (דְּנִיָּאל ד, ד). כְּמָה אֶלֶף רַבְבֵּן מִתְנַשְׁבֵּן [נ"א מִתְשִׁבֵּן] וּמִתְקַיְיֵמֵן בְּהֵאִי פּוּמָא, וְתַלְיִין מְנִיָּה, וְכָלְהוּן אֲקִרוּן פֶּה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, "וַיְבָרֶחַ פִּיו כָּל צְבָאִם" (תְּהִלִּים לג, ו). וּמַהֲהוּא רוּחָא דְנִפִּיק מִפּוּמָא, מִתְלַבֶּשֶׁן כָּל אִינוּן דְלִבֵּר, תַלְיִין מְהֵאִי פּוּמָא. וּמַהֲאֵי פּוּמָא [נ"א רוּחָא] כֹּד אִתְפְּשֵׁט הָאִי רוּחָא, מִתְלַבֶּשֶׁן בִּיהּ כְּמָה נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, וְכָלְהוּ פֶּה יְהוּה אִתְקִרוּן. וּבְאִתְרֵי דְרוּחָא נִפִּיק, לֹא אִתְעַרְבָא מְלָה אַחֲרָא וְכָלְהוּ [פִּיּוּת] מִחֻכָּאן לְאִתְלַבֶּשֶׁא בְּהוּא רוּחָא דְנִפִּיק. וְהֵאִי תְּקוּנָא שְׁלִטָא עַל כְּלָהוּ שִׁיתָא. מְשֹׁם דְהִכָּא מִתְקַיְיֵמֵן כְּלָהוּ וּמִתְאַחֲדֵן. וּבְגִינֵי כֹד שְׁעָרוֹהִי שְׁקִילִין סוֹחֲרָנִיָּה דְפּוּמָא. וְאִתְפְּנִי מִכָּל סְטֹרִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיד אֲנִת לְעֲתִיקָא קְדִישָׁא.

תְּקוּנָא תְּמִינָאָה דְנַחֲתִין שְׁעָרֵי בְּתַחוּת דְּיוֹקְנָא, מִחֻפִּין קֹדְלָא דְלֹא אִתְחַזִּי. דְּתַנְיָא, אֵין לְמַעְלָה לֹא עֶרֶף וְלֹא עָפֹי, וּבְזִמְנָא דְאַגָּח [נ"א דְנִצְחָ] קֶרְבִּי אִתְחַזִּי, מְשֹׁם לְאַחֲזָאָה גְּבוּרָתָא, דְהֵא תַנְיִין, אֶלֶף עֲלָמִין אִתְאַחֲדִין מְנִיָּה,

דְּוִיָּצָר, דְּצָר צוֹרָה גּוֹ צוֹרָה. תְּקוּנָא
דְּשִׁמָּא שְׁלִים, יְהוּה אֱלֹהִים.

וּבִמָּה אֶתְכִלְלוּ. בְּדִיוּקָא עֲלָא דָא,
דְּאֶקְרִי אָדָם. דְּכִלִּיל דְּכָר וְנוֹקְבָא. וְעַל
דָּא כְּתִיב "אֶת הָאָדָם" (בראשית ב, ז)
דְּכִלִּיל דְּכָר וְנוֹקְבָא. "אֶת", לְאֶפְקָא
וְלִמְסָגִי זִינָא דְנִפְיָק מִנִּיהּ. [מְדַכֵּר
וְנוֹקְבָא]

"עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה" (בראשית ב, ז), דְּיוּקָא
בְּגוֹ דְּיוּקָא. "וַיִּפַּח בָּאָפִי נְשָׁמַת
חַיִּים" (שם), טְבַרְקָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא גּוֹ בְּגוֹ.
וְכָל דָּא לְמָה. בְּגִין לְאֶשְׁתַּלְפָּא
וְלַעֲיִילָא בֵּיהּ סְתִים דְּסִתִּימָא עֲלָא,
עַד סוּפָא דְּכָל סְתִימִין. [הָדָא הוּא דְּכְתִיב
"וַיִּפַּח בָּאָפִי נְשָׁמַת חַיִּים" (בראשית ב, ז)]
נְשִׁמָּתָא, דְּכָל חַיִּי דְּעִילָא וְתַמָּא תְּלִין
מִהֵיא נְשִׁמָּתָא, וּמִתְקִימִי בָּהּ.

"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (שם),
לְאַתְרָקָא, וְלַעֲיִילָא בְּתִקּוּנִין כְּגוּוּנָא
דָּא, וְלֹאֲשַׁלְפָּא לְהֵיא [נ"א מִהֵיא]
נְשִׁמָּתָא, מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא עַד סוּפָא
דְּכָל דְּרָגִין. בְּגִין דִּיהִי הָיָא נְשִׁמָּתָא
מִשְׁתַּכְחָא בְּכָלָא, וּמִתְפַּשְׁטָא בְּכָלָא,
וְלִמְהֵי כָלָא בִּיחּוּדָא חַד, וּמֵאֵן דְּפָסִיק
הָיָא יְחֻדָּא מִן עֲלָמָא, כִּמְאֵן דְּפָסִיק
נְשִׁמָּתָא דָּא, וּמַחֲזִי דְּאִית נְשִׁמָּתָא
אַחֲרָא, בַּר מֵהָא. וּבְגִין כֵּךְ, יִשְׁתַּצִּי
הוּא וְדוּכְרָנִיה מִן עֲלָמָא לְדָרִי דָּרִין.

דְּיוּקָנִין. דְּיוּקָא דְּכִלִּיל כָּל שְׁמָהּ,
דְּיוּקָא דְּאַתְחֲזִי בְּגוּוּנִי כְּהָא דְּיוּקָא
[נ"א בְּגוּוִיה כָּל דְּיוּקָנִין] לָאו הָאִי דְּיוּקָא
הָיָא, אֱלָא כְּעִין הָאִי דְּיוּקָא.

כַּד אֶתְחַבְּרָן עֶטְרִין וְכַתְרִין, כְּדִין הוּא
אֲשַׁלְמוּתָא דְּכָלָא. בְּגִין, דְּדִיוּקָא
דָּאָדָם, הָיָא דְּיוּקָא דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין
דְּאֶתְכִלְלוּ בֵּיהּ. וּבְגִין דְּהָאִי דְּיוּקָא
כְּלִיל עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֶתְקִין עֲתִיקָא
קְדִישָׁא תְּקוּנִי, וְתִקּוּנָא דְּזַעִיר אֲנִפִּין,
כְּהָא דְּיוּקָא וְתִקּוּנָא.

וְאִי תִימָא מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. כָּלָא
הוּא בְּמִתְקַלָּא חֲדָא, אֲבָל מְכָאן [נ"א
מִנָּן] אֶתְפָּרֶשֶׁן אֲרַחוּי. [נ"א אֶתְפָּשְׁטוּן רַחֲמִין]
וּמְכָאן [נ"א וּמִנָּן] אֶשְׁתַּכַּח דִּינָא,
וּמִסְטָרָא דִּילָן הוּא שְׁנִיין דָּא מִן דָּא,
וְרִזִּין אֵלִין לָא אֶתְמַסְרוּ, בַּר לְמַחְצָדִי
חֻקָּא קְדִישָׁא. וְכְתִיב "סוּד יְהוּה
לִירֵאִיו" (תהלים כה, יד).

כְּתִיב "וַיִּצָּר יְהוּה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם"
(בראשית ב, ז), בְּתַרִּי יוֹדִיין. אֲשַׁלִּים
תְּקוּנָא גּוֹ תְּקוּנָא, טְבַרְקָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא,
וְדָא הוּא וַיִּצָּר. תְּרִין יוֹדִין לְמָה, רְוָא
דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְרְוָא דְּזַעִיר אֲנִפִּין.
וַיִּצָּר, מֵאִי צָר, צָר צוֹרָה בְּגוֹ צוֹרָה.
[וְדָא הוּא וַיִּצָּר] וּמַהוּ צוֹרָה בְּגוֹ צוֹרָה.
תְּרִין שְׁמָהּ, דְּאַתְקְרִי שֵׁם מְלָא, יְהוּה
אֱלֹהִים. וְדָא הוּא רְוָא דְּתִרִין יוֹדִיין

רְבוּא מֵאֲרֵי דְרַחֲמֵי, וְאַתְקִרֹן בְּעֲלֵי
מִיעֵיין, דְּכְתִיב, "עַל כֵּן הָמוּ מֵעֵי לוֹ
רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נָאִם יְהוָה" (ירמיהו לא, יט).

תֵּאנָא, הָאֵי תַפְאֶרֶת, כְּלִיל בְּרַחֲמֵי,
וְכִלְיִל בְּדִינָא, וְאַתְפְּשֵׁט רַחֲמֵי
בְּדִכּוּרָא, וְאַתְעֵבֵר וְנָקִיב [נ"א וְנִהִיר]
לְסִטְרָא אַחְרָא, וְתִקִּין מִיעֵי דְנוּקְבָא,
וְאַתְתִּקְנֵנּוּ מְעָהא בְּסִטְרָא דְדִינָא.

תֵּאנָא, אַתְתִּקְנֵנּוּ דְכּוּרָא בְּסִטְרֵיהּ,
בְּמֵאֲתָן וּתְמַנְיָא וְאַרְבַּעִין תְּקוּנִין
דְּכִלְיָלָן בֵּיהּ, מְנַהֵן לְגוּ וּמְנַהֵן לְבַר,
מְנַהֵן רַחֲמֵי, וּמְנַהֵן דִּינָא. כְּלָהוּ
דְּדִינָא אַתְאֲחִדּוּ בְּדִינָא דְאַחֲזוּרִי,
דְּנוּקְבָא אַתְפְּשֵׁט תַּמָּן. וְאַתְאֲחִדּוּ
וְאַתְפְּשֵׁטוּ בְּסִטְרָהּ.

וְתֵאנָא, חֲמִשָּׁה עֲרִייתָא [נ"א תְּקוּנִין]
אַתְגַּלְיִין בֵּהּ, בְּסִטְרָא דְדִינִין חֲמִשָּׁה.
וְדִינִין חֲמִשָּׁה [נ"א בְּסִטְרָא דְדִינָא וְדִינָהא]
אַתְפְּשֵׁט בְּמֵאֲתָן וְאַרְבַּעִין וּתְמַנְיָא
אַרְחִין. וְהָכִי תֵאנָא, קוּל בְּאַשָּׁה עֲרוּהּ,
שַׁעַר בְּאַשָּׁה עֲרוּהּ, שׁוּק בְּאַשָּׁה עֲרוּהּ,
יָד בְּאַשָּׁה עֲרוּהּ, רֶגֶל בְּאַשָּׁה עֲרוּהּ,
דָּאָף עַל גַּב דְּתֵרִין אֵלִין לֹא שְׁנוּיָה
חִבְרָנָא, וְתֵרִין אֵלִין יִתִּיר מְעֵרוּהּ
אֵינּוּן.

וְתֵאנָא בְּצִנְיָעוּתָא דְסִפְרָא, אַתְפְּשֵׁט
דְּכּוּרָא וְאַתְתִּקְנֵנּוּ בְּתִקּוּנֵי, אַתְתִּקְנֵנּוּ
תְּקוּנָא דְכְסוּתָא דְכִיָּא. וְהָאֵי הוּיָא אִמָּה

בְּהָאֵי דִיּוּקְנָא דְאָדָם, שְׂאֲרֵי וְתִקִּין
כְּלָלָא דְכּוּרָא וְנוּקְבָא. כִּד אַתְתִּקְנֵנּוּ הָאֵי
דִיּוּקְנָא בְּתִקּוּנֵי, שְׂאֲרֵי מַחְדוּי, מִבֵּין
תֵּרִין דְרוּעִין. בְּאַתֵּר דְתִלְיִין שְׁעָרֵי
דְדִיּוּקְנָא, דְאַתְקִרֹן [נ"א דְאַתְקִרִי]
תַּפְאֶרֶת. וְאַתְפְּשֵׁט הָאֵי תַפְאֶרֶת, וְתִקִּין
תֵּרִין חֲדָין, וְאַשְׁתַּלִּיף לְאַחֲזוּרִי, וְעַבְד
גּוֹלְגֻלְתָּא דְנוּקְבָא. כְּלָא סְתִימָא מִכָּל
סִטְרוֹי. בְּשַׁעֲרָא בְּפִרְצוּפָא דְרִישָׁא,
וּבְכָלְלָא חֲדָא אַתְעֵבִידּוּ בְּהָאֵי
תַּפְאֶרֶת, וְאַקְרִי אָדָם דְכּוּרָא וְנוּקְבָא.
הָדָא הוּא דְכְתִיב, "כְּתַפְאֶרֶת אָדָם
לְשִׁבְתָּ בֵּית" (ישעיהו מד, יג).

כִּד אַתְבְּרִי פִרְצוּפָא דְרִישָׁא דְנוּקְבָא,
תְּלִיָּא חֲדָא קוּצָא דְשַׁעֲרֵי מְאַחֲזוּרִי
דְזַעִיר אַנְפִּין, וְתִלִּי עַד רִישָׁא דְנוּקְבָא,
וְאַתְעֲרוּ שַׁעֲרֵי בְּרִישָׁהּ, כְּלָהוּ סוּמְקֵי
דְכָלְלָן בְּגוּ גּוּוּנִי, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
"וְדָלַת רֹאשׁוֹ כְּאַרְגָּמָן" (שיר השירים ג, ו).
מַהוּ אַרְגָּמָן, גּוּוּנִי דְכָלְלָן בְּגוּ גּוּוּנִי.

תֵּאנָא, אַתְפְּשֵׁט הָאֵי תַפְאֶרֶת מִטְבוּרָא
דְלִבָּא, וְנָקִיב וְאַתְעֵבֵר בְּגִיסָא אַחְרָא,
וְתִקִּין פִּרְצוּפָא דְנוּקְבָא עַד טְבוּרָא.
וּמִטְבוּרָא שְׂאֲרֵי, וּבְטְבוּרָא שְׁלִים.

תו אַתְפְּשֵׁט הָאֵי תַפְאֶרֶת, וְאַתְקִין מִיעֵי
דְּכּוּרָא, וְעִיִּיל [וְאַתְתִּקְנֵנּוּ] בְּהָאֵי אַתֵּר
כָּל רַחֲמִין, וְכָל סִטְרָא דְרַחֲמֵי. וְתֵאנָא,
בְּהִנֵּי מִיעֵיין אַתְאֲחִדּוּ, שֵׁית מָאָה אֵלָף

דכלה, אַתָּר לֵאצְנֵעָא לְהוּא אַמָּה
דְּאֶקְרִי חֶסֶד, בְּגִין לְאַתְבָּסְמָא גְבוּרָה
דָּא דְכָלִיל חֲמֵשׁ גְבוּרָאן, בְּהַאי חֶסֶד
דְּכָלִיל בְּחֲמֵשׁ חֶסְדִּין. חֶסֶד יְמִינָא,
גְבוּרָא שְׁמָאֵלָא, אַתְבָּסְמָא דָּא בְדָא,
וְאֶקְרִי אָדָם, כָּלִיל מִתְרִין סְטָרִין. וּבְגִין
כֹּךְ, בְּכֻלְהוּ כְתָרִין אִיתֵי יְמִינָא
וּשְׁמָאֵלָא, דִּינָא וְרַחֲמִי.

תַּאנָּא, עַד לֹא זָמִין תְּקוּנָא דְמִלְכָּא,
עֲתִיקָא דְעֲתִיקִין, בְּנָה עֲלָמִין, וְאַתְקִין
תְּקוּנִין לְאַתְקִימָא. הֵהוּא נֻקְבָּא לֹא
אַתְבָּסְמָא, וְלֹא אַתְקִימוּ, עַד דְנִחִית
חֶסֶד עֲלָאָה וְאַתְקִימוּ, וְאַתְבָּסְמוּ
תְּקוּנֵי נֻקְבָּא, בְּהַאי אַמָּה דְאֶקְרִי חֶסֶד.
הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, "וְאַלֶּה הַמְּלָכִים
אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוֹם" (בראשית לו,
לא), אַתָּר דְכָל דִּינִין מִשְׁתַּכְּחִין תַּמָּן
[וְאֵינְנָן תְּקוּנֵי אַתְתָּא, אֲשֶׁר הָיוּ לֹא כְתִיב אֱלָא
אֲשֶׁר מָלְכוּ] וְלֹא אַתְבָּסְמוּ, עַד דְאַתְתַּקֵּן
כָּלָא, וְנִפְיָק הָאִי חֶסֶד, וְאַתְיִשְׁב
בְּפוּמָא דְאַמָּה. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
"וַיִּמָּת" "וַיִּמָּת", דְלֹא אַתְקִימוּ, וְלֹא
אַתְבָּסְמוּ, דִּינָא בְדִינָא.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי דִּינָא כְּלָהוּ, וְהָא
כְתִיב "וַיִּמָּלֶךְ תַּחֲתָיו שְׂאוֹל מִרְחֻבוֹת
הַנֶּהָר" (בראשית לו, לו), וְהָא לֹא אַתְחַזִּי
דִּינָא, דְתַנִּינָן רְחוּבוֹת הַנֶּהָר אִיהוּ
בִּינָה, דְמִינָה מִתְפַּתְּחִין חֲמִשִּׁין תַּרְעִין
דְנִהָרִין וּבּוֹצִינִין, לְשִׁית סְטָרֵי עֲלָמָא.

דְכָא, אֶרְכִיָּה דְהוּא אַמָּה, מְאָתָן
וְאַרְבַּעִין וְתַמְנֵי עֲלָמִין, וְכֻלְהוּ תַלְיִין
בְּפוּמָא דְאַמָּה, דְאַתְקִרִי יו"ד. וְכִיּוֹן
דְאַתְגְּלִיָּא יו"ד בְּפוּמִיָּה דְאַמָּה,
אַתְגְּלִי חֶסֶד עֲלָאָה. וְהָאִי אַמָּה חֶסֶד
הוּא דְאַתְקִרִי, וְתַלִּי [נ"א וְהָאִי חֶסֶד הוּא
תַלִּי] בְּהַאי פּוּם אַמָּה. וְלֹא אֶקְרִי חֶסֶד,
עַד דְאַתְגְּלִיָּא יו"ד דְפּוּם אַמָּה.

וְתַא חֲזִי, דְלֹא אַתְקִרִי אַבְרָהָם שְׁלִים
בְּהַאי חֶסֶד, עַד דְאַתְגְּלִיָּא יו"ד
דְאַמָּה. וְכִיּוֹן דְאַתְגְּלִי אֶקְרִי שְׁלִים,
הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, "הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה
תָמִים" (בראשית יז, א), תָּמִים מִמֶּשֶׁ.
וְכְתִיב "וְאַהֲרֵה תָמִים לוֹ וְאַשְׁתַּמְרָה
מִעוֹנָי" (שְׁמוּאֵל ב' כב, כד), מֵאִי קָא מִיִּירִי,
רִישָׁא וְסִיפָא, אֱלָא כָּל דְגְלִי הָאִי
יו"ד, וְאַסְתַּמַּר דְלֹא עֵיילָה לְיו"ד
בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, לִיהוִי שְׁלִים לְעֲלָמָא
דְאַתִּי, וְלַהּ צָרִיר בְּצוּרָא דְחִי. מֵאִי
בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, דְכְתִיב, "וְיַבְעֵל בַּת
אֵל יִכְר" (מִלְכֵי ב' יא), וּבְגִין כֹּךְ כְתִיב,
"וְאַהֲרֵה תָמִים לוֹ" (שְׁמוּאֵל ב' כב, כד),
דְכִיּוֹן דְהוּא תָּמִים בְּגִלְגִּיָּא דִּיּו"ד,
"וְאַשְׁתַּמְרָה מִעוֹנָי" (שְׁמוּאֵל ב' כב, כד).

וְכִיּוֹן דְאַתְפִּשֵׁט אַמָּה דָּא, אַתְפִּשֵׁט
סְטָר גְבוּרָה מְאִינֹן גְבוּרָאן [בְּשְׁמָאֵלָא]
דְנֻקְבָּא, וְאַשְׁתַּקַּע בְּנוֹקְבָא בְּאַתָּר חַד,
וְאַרְשָׁם בְּעִרְיָתָא, כְּסוּתָהּ דְכָל גּוּפָא
דְנֻקְבָּא. וּבְהוּא אַתָּר אֶקְרִי עָרוּה

דְּשִׁמָּא לָא. וּבְגִין כֶּךָ, דְּרוּעָא לָא כְּתִיב
אֶלָּא חַד. אֲבָל יְמִינָא, לָא כְּתִיב בִּיה
זְרוּעָ, אֶלָּא "יְמִינָהּ יְהוָה" (שמות טו, ו).
"יְמִין יְהוָה" (תהלים קיח, טו) אֲתִקְרִי,
בְּתֵלַת קְשָׁרִין דְּאַבְהָתָא דְאַחְסִינוּ
לְחִילְקִיהוֹן.

וְאִי תִימָא הָא בְּתֵלַת חֲלָלִין מוֹחָא
דְּגִילְגֵּלְתָא מְשַׁתְּכִין. תִּאנָא, כְּלָהוּ
תֵּלַת מִתְּפַשְׁטִין, וּמִתְקַשְׁרִין בְּכָל גּוּפָא,
וְכָל גּוּפָא אֲתִקְשָׁר בִּהְיִי תֵּלַת,
וּמִתְקַשְׁרִין בְּדְרוּעָא יְמִינָא, וּבְגִין כֶּךָ
תִּיאִיב דָּוִד וְאָמַר, "שֵׁב לִימִינִי" (תהלים
קי, א). מְשׁוּם דְּהוּא אֲתַחְבֵּר עֲמִהוֹן
דְּאַבְהָתָא, וְיִתִּיב תַּמָּן לְכוּרְסִיָּא
שְׁלִימָתָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב "אֲבָן מָאֲסוּ
הַבּוֹנִים" (תהלים קיח, כב) וְגו', מְשׁוּם
דִּיתִיב לִימִינָא, הֵינִי דְכְּתִיב, "וְתִנּוּחַ
וְתַעֲמִד לְגִרְלָהּ לְקִץ הַיָּמִין" (דניאל יב, יג),
כְּלֹמֶר, כִּמְאֵן דְּזִכִּי לְחִבִּיבוֹתָא
דְּמִלְכָּא. זִכָּאָה חוֹלְקִיָּה, דְּמֵאֵן דְּפָרִישׁ
מִלְכָּא יְמִינִיָּה, וְקִבִּיל לִיָּה תַּחוּת
יְמִינִיָּה.

וְהִיא יְמִינָא כִּד יִתִּיב, קְשָׁרִין
אֲתַפְּשִׁטוּ, וְדְרוּעָא לָא אוּשִׁיט יְדֵיה
[נ"א וְקְשָׁרִין לָא אֲתַפְּשִׁטוּ וְדְרוּעָא לָא אוּשִׁיט
יִתִּיב] בְּתֵלַת קְשָׁרִין דְּאֲמָרִין. וְכִד
מִתְעָרִין חִיבִיבֵיא, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּעֵלְמָא,
מִתְעָרִין תֵּלַת אַחְרָנִין, דְּאִינוּן דִּינָא
קְשִׁיא, וְאוּשִׁיט דְּרוּעָא וְכִד אוּשִׁיט

תִּאנָא, כְּלָהוּ דִּינָא, בְּר מִחַד דְּאֲתִקְיִים
בְּתִרָאָה, וְהִיא שְׂאוּל מִרְחוּבוֹת הַנֶּהָר,
דָּא הוּא חַד סְטִירָא, דְּאֲתַפְּשִׁט וְנִפְיָק
מִרְחוּבוֹת הַנֶּהָר.

וְכָלָהּ לָא אֲתִקְיִימוּ, לָא תִימָא
דְּאֲתַבְּטִלוּ, אֶלָּא דִּלָּא אֲתִקְיִימוּ בַּהֲהוּא
מַלְכוּ, [דְּבִסְטֵר נִזְקָבָא] עַד דְּאֲתַעֵר
וְאֲתַפְּשִׁט הִיא בְּתִרָאָה מְכָלָהּ, דְּכְּתִיב
"וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָר" (בראשית לו, לט).
מֵאִי הָדָר, חֲסֵד עֲלָאָה. וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ,
מֵאִי פְּעוּ, בְּהֵאִי פְּעִי בְּר נֶשׁ דְּזִכִּי
לְרוּחָא דְּקוּדְשָׁא "וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ
מְהִיטְבָּאֵל" (בראשית לו, לט), בְּכָאֵן
אֲתַבְּסִמוּ דָּא בְּדָא, וְאֲתִקְרִי אֲשֶׁתוֹ, מֵה
דִּלָּא כְּתִיב בְּכָלָהּ.

מְהִיטְבָּאֵל, אֲתַבְּסִמוּתָא דְּדָא בְּדָא.
"בֵּית מִטְרֵד", תְּקוּנִין דְּמִסְטֵר גְּבוּרָה.
"בֵּית מִי זְהָב" (בראשית לו, לט), אֲתַבְּסִמוּ
וְאֲתַכְּלִילוּ דָּא בְּדָא, "מִי זְהָב", רַחֲמֵי
וְדִינָא. כָּאֵן אֲתַדְּבִקוּ אֲתַתָּא בְּדְכוּרָא,
בְּסִטְרוֹ, אֲתַפְּרִשֵׁן בְּדְרוּעִין בְּשׁוּקִין.

דְּרוּעִין דְּדְכוּרָא, חַד יְמִינָא וְחַד
שְׁמָאֵלָא, דְּרוּעָא קְדָמָאָה [נ"א קְדִישָׁא]
תֵּלַת קְשָׁרִין אֲתִקְשָׁרוּ בִּיה, וְאֲתַכְּלִילוּ
ב' דְּרוּעִין. וְאֲתַכְּלִילוּ סִלְקָא דְּעֵתָהּ.
אֶלָּא תֵּלַת קְשָׁרִין בִּימִינָא, וְתֵּלַת
קְשָׁרִין בְּשְׁמָאֵלָא. תֵּלַת קְשָׁרִין
דִּימִינָא, אֲתַכְּלִילֵן בְּתֵלַת קְשָׁרִין

דרועא, יד ימינא הוא, אבל אתקרי
 "זרוע יהוה" (ישעיהו נא, ט), "וזרע
 הנטייה" (מלכים א' ח, מב)

[נ"א תלת קשרין אתקשרו ביה ואתכלילו
 תלת קשרין דימינא ותלת קשרין דשמאלא
 בג' קשרין דאבתא דאחסינו לחולקיהון. ואי
 תימא הא בתלת חללי מוחא דגולגלתא
 משתכחין. תאנא כולהו תלת מתפשטין
 ומתקשרין בכל גופא וכל גופא אתקשר בהני
 תלתא ומתקשרין בדרועא ימינא. והאי ימינא
 כד יתיב קשרין לא אתפשט, ודרועא לא
 אושט, ויתיב בתלת קשרין דאמרו. וכד
 תייבא מתערין, מתערין תלת אחרנין דאינון
 דינא קשיא ואושט דרועא ואתקרי זרוע
 יהוה, זרוע הנטייה]

בזמנא דתלת אלין אתכלילן בתלת
 אחרנין, אקרי כלא ימינא, ועביד
 דינא ברחמי, הדא הוא דכתיב,
 "ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה
 תרעץ אויב" (שמות טו, ו, בגין דמתערין
 רחמי בהו).

ותאנא, בהאי ימינא מתאחדן תלת
 מאה ושבעין אלף רבוא, דאקרון
 ימינא, ומאה ותמנין וחמשה אלף
 רבוא, מזרוע דאקרי זרוע יהוה. מהאי
 ומאה תלייא זרועא, והאי והאי אקרי
 תפארת, דכתיב, "מוליך לימין משה"
 (ישעיהו סג, יב), הא ימינא. זרוע, הא
 שמאלא דכתיב, "זרוע תפארתו"
 (שם), דא בדא.

ותאנא, בידא שמאלא, מתאחדן
 ארבע מאה וחמשין רבוא מארי
 תריסין, מתאחדן בכל אצבעא
 ואצבעא. ובכל אצבעא ואצבעא עשר
 אלפין מארי תריסין משתכחין. פוק
 וחשוב, כמה אינון דבידא. וההוא
 ימינא אקרי סיועא קדישא, דאתי
 מדרועא דימינא, מתלת קשרין. ואף
 על גב דאקרי יד - הוי סיועא דכתיב
 [ונכתוב] "והנה ידי עמד" (שמואל ב' ג, יב).
 ומתאחדן מהאי, אלף וארבע רבוא,
 ותמניא, וחמש מאה אלפין מאריהון
 דסיועין בכל עלמא, ואקרון יד יהוה
 עלאה, יד יהוה תמאה. ואף על גב
 דבכל אתר יד יהוה שמאלא - זכו
 ימין יהוה, אתכליל דא בדרועא, והוי
 סיועא, ואקרי ימין. ואי לאו - יד יהוה
 תמאה.

תאנא, כד מתערין דינין קשיין
 לאחתא בעלמא, הכא כתיב, "סוד
 יהוה ליראיו" (תהלים כה, יד). ותאנא
 בצניעותא דספרא, דכל דינין
 דמשתכחין מדכורא, תקיפין ברישא,
 ונייחין בסופא. וכל דינין דמשתכחין
 מנוקבא, נייחין ברישא, ותקיפין
 בסופא. ואלמלא דאתעבידו כחדא,
 לא יכלין עלמא למסבל, עד דעתיק
 דעתיקי סתימא דכלא, פריש דא מן
 דא, וחבר לון לאתבסמא כחדא.

כֹּף, אֲתַבְסְמוּ דִינִין דָּא בְּדָא, וְאַתְתִּקְנוּ
עַלְאִין וְתַתְאִין.

וְתֵאנָא בְּצִנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, בְּעָא
עֲתִיקָא קְדִישָׁא לְמַחְזִי, אִי אֲתַבְסְמוּ
דִינִין, וְאַתְדַּבְּקוּ תְרִין אֲלִין דָּא בְּדָא,
וְנַפְק מִסְטְרָא דְנוֹקְבָא דִינָא תְקִיפָא,
[וְדָלָא יְכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבֵּל] דְּכְתִיב, "וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר
וַתֵּלֶד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי" (בראשית ד,
א) וְגו', וְלֹא הָוָה יְכִיל עֲלֵמָא לְמַסְבֵּל,
מְשׁוּם דְלֹא אֲתַבְסְמַת, וְחֻוּיָא תְקִיפָא
אֲטִיל בַּה זִנְהָמָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, וּבִגִּין
כֹּף לֹא הָוָה יְכִיל לְאַתְבְּסְמָא. וְכַד נָפִיק
דָּא קַיִן מִסְטֵר דְנוֹקְבָא, נָפִיק תְקִיף
קְשִׁיָּא, תְקִיף בְּדִינוּי, קְשִׁיָּא בְּדִינוּי.
כִּיּוֹן דְנָפִיק אֲתַחְלָשֶׁת וְאַתְבְּסְמַת. בְּתַר
דָּא, אֲפִיקַת אַחְרָא בְּסִימָא יִתִּיר,
וְסָלִיק קְדָמָאָה דְהוּהָ תְקִיפָא קְשִׁיָּא,
וְכָל דִּינִין לֹא אֲתַעְרְבוּ [נ"א אֲתַעְרְבוּ]
קָמִיָּה [נ"א וְכָל דִּינִין אֲתַעְרוּ עִמָּיהָ].

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, "וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם
בְּשָׂדֶה" (בראשית ד, ח). בְּשָׂדֶה,
דְּאַשְׁתְּמוּדַע לְעֵילָא, בְּשָׂדֶה דְאַקְרִי
שָׂדֶה תְּפוּחִים. וְנִצַּח הָאִי דִינָא
לְאַחוּהִי, מְשׁוּם דְהוּהָ קְשִׁיָּא מְנִיָּה,
וְאַכְפִּיָּה וְאַטְמָרִיָּה תַּחוּתִּיהָ. עַד
דְּאַתְעַר בַּהָאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְאַעֲבִרִיָּה מְקַמִּיָּה, וְשִׁקְעִיָּה בְּנוֹקְבָא
דְתַהוּמָא רַבָּא. וְכָלִיל לְאַחוּי בְּשִׁקְוָעָא

וְכַד פְּרִישׁ לוֹן, אָפִיל דּוּרְמִיטָא לְזַעִיר
אַנְפִּין, וּפְרִישׁ לְנוֹקְבָא מְאַחֲרוּי
דְסְטְרוּי, וְאַתְקִין לָהּ כָּל תְּקוּנָהָא,
וְאַצְנָעָא לְיוֹמָא דִּילִיָּה, לְמִיתְהָא
לְדְכוּרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, "וַיִּפֹּל
יְהוָה אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן"
(בראשית ב, כא). מַהוּ וַיִּישָׁן, הָאִי הוּא
דְכְתִיב, "עֲוֹרָה לְמָה תִישָׁן אֲדָנִי"
(תהלים מד, כד). "וַיִּקַּח אַחַת מִצִּלְעֹתָיו"
(בראשית ב, כא), מֵאִי אַחַת, דָּא הִיא
נוֹקְבָא. כְּמָה דָּאֵת אֲמֵר, "אַחַת הִיא
יוֹנְתִי תַמְתִּי" (שיר השירים ג, ט), וְסָלֵקָא,
וְאַתְתִּקְנָא. וּבְאַתְרָהָא שְׁקִיעַ רַחֲמֵי
וְחֶסֶד, הָדָא הוּא דְכְתִיב, "וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר
תַּחְתָּנָה" (בראשית ב, כא), וְכְתִיב "וַיַּהֲרֹתִי
אֶת לֵב הָאָבִן מִבֶּשֶׂרְכֶם וְנִתְתִּי לָכֶם
לֵב בֶּשֶׁר" (יחזקאל לו, כו).

וּבְשַׁעְתָּא דְבְּעָא לְמִיעַל שְׁבַתָּא הָוָה
בְּרִי רוּחִין וְשִׁדְיִין וְעֲלֵעוּלִין, וְעַד לֹא
סִיִּים לוֹן, אֶתַת מְטְרוּנִיתָא בְּתַקּוּנָהָא,
וְיִתִּיבַת קָמִיָּה. בְּשַׁעְתָּא דִּיתִיבַת קָמִיָּה,
אַנַּח לוֹן לְאַיְנוֹן בְּרִיָּאָן, וְלֹא
אַשְׁתְּלִימוּ, כִּיּוֹן דְּמְטְרוּנִיתָא יִתְבַּת עִם
מְלָכָא, וְאַתְחַבְּרוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, מֵאֵן
יַעֲוֹל בִּינִיָּהּ, מֵאֵן הוּא דִּיקְרַב
בְּהַדִּיָּהּ. [בִּגִּין כֹּף סְתִימָא דְמָלְהָ עוֹנְתָן שֶׁל
תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים דִּידְעִין רְזָא דְנָא מְשַׁבַּת
לְשַׁבַּת]. וְכַד אֲתַחְבְּרוּ, אֲתַבְסְמוּ דָּא
בְּדָא, יוֹמָא דְכָלָא אֲתַבְסֵם בֵּיהּ. וּבִגִּין

אמר רבי שמעון, חמינא עלאין לתתא, ותתאין לעילא. עלאין לתתא, דיוקנא דאדם, דהוא תקוני עלאה, כלא דכלא דכלהו. [חסר].

תאנא, כתיב "וצדיק יסוד עולם" (משלי י, כה), דכליל שית בקרטופא כחדא והאי הוא דכתיב, "שוקיו צמודי שש" (שיר השירים ה, טו).

ותאנא בצניעותא דספרא, באדם אתכלילו כתרין עלאין, בכלל ובפרט. ובאדם אתכלילו כתרין תתאין, בפרט וכלל. כתרין עלאין בכלל, כמה דאתמר בדיוקנא דכל הני תיקונין [נ"א דיוקנין]. בפרט, באצבעין דידין, חמש כנגד חמש. כתרין תתאין, באצבעין דרגלין דאינון פרט וכלל. דהא גופא לא אתחזי בהדיהו דאינון לבר מגופא. ובגין כך לא הו' בגופא. דגופא אצדי מנייהו.

אי הכי, מאי "ועמדו רגלי ביום ההוא" (זכריה יד, ד). אלא רגלי דגופא, מאריהו דדינין [נ"א דמארין] למעבד נוקמין ואקרון בעלי רגלים, ומנהון תקיפין, ומתאחדן מאריהו דדינין די לתתא, בכתרין תתאין.

תאנא, כל אינון תקוני דלעילא, דבגופא קדישא, [בדכר ונוקבא] כלא דאדם, אתמשיך דא מן דא, ומתאחדן

דימא רבא, דמבסם דמעין עלאין. ומנהון נחתין נשמתין לעלמא, אינש לפום אורחוי.

ואף על גב דטמירין אינון. מתפשטין דא בדא, ואתעבידו גופא חד ומאהא גופא, נחתין נשמתהון דרשיעייא חייביא תקיפי רוחא מתרוויהון כחדא סלקא דעתה. אלא דא לסטרוי, ודא לסטרוי. זכאין אינון צדיקייא, דמשלפי נשמתהון מהאי גופא קדישא דאקרי אדם, דכליל כלא, אתר דעטרין וכתרין קדישין מתחבראן תמן, כצורא דאתקלא [נ"א דאתקלא].

זכאין אינון צדיקייא, [נ"א אתון חברייא] דכל הני מלין קדישין, דאתמרו ברוח קדישא עלאה, רוח דכל קדישין עלאין אתכללון ביה, אתגליין לכו. מלין דעלאין ותתאין צייתין להו, זכאין אתון מאריהו דמארין, מחצדי חקלא, דמלין אליו תנדעון ותסתכלון בהו, ותנדעון למאריכון אנפין באנפין, עינא בעינא. ובהני מלין תזכון לעלמא דאתי, הדא הוא דכתיב, "וידעת היום והשבת אל לבבך" (דברים יד, לט) וגו'. יהוה עתיק יומין - הוא האלהים. וכלא הוא חד, בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמיא.

דא בְּדֹא, וְאַשְׁקוֹן דָּא לְדֹא, כְּמָה
דְּאַתְמֶשֶׁף דְּמָא בְּקֻטְפִין דִּוְרִידִין לְדֹא
וְלְדֹא, לְהֵכָא וְלְהֵכָא, מֵאַתֵּר דָּא לְאַתֵּר
אַחֲרָא, וְאַיִנוֹן מִשְׁקִין [נ"א קִסְטִין]
דְּגוּפָא [נ"א לְגוּפָא]. אֲשֻׁקִין דָּא לְדֹא,
מִנְהֵרִין דָּא לְדֹא, עַד דְּאַנְהִירוּ כְּלָהוּ
עַלְמִין, וּמִתְבָּרְכָאן בְּגִינְהוֹן.

תַּאנָּא, כָּל אֵינוֹן כְּתָרִין דְּלֹא אֲתַכְּלָלוּ
בְּגוּפָא, כְּלָהוּ רְחִיקִין וּמִסְאָבִין,
וּמִסְאָבִין כָּל מֵאן דִּיקְרַב לְגִבְיָהוֹן,
לְמַנְדַּע מִנְהוֹן מְלִין. תַּאנָּא, מֵאִי
תִּיאֻבְתָּא דְּלָהוֹן לְגִבְי תְּלִמִּידִי חֲכָמִים,
אֶלֹא מְשׁוּם דְּחָמֵן בְּהוּ גוּפָא קִדִּישָׁא,
וְלֹאֲתַכְּלָלָא בְּהוּ בְּהוּא גוּפָא. וְכִי
תִּימָא, אִי הָכִי, הָא מְלֹאכִין קִדִּישִׁין
וְלִיתָהוֹן בְּכֻלָּלָא דְּגוּפָא. לֹא, דְּחַס
וְשְׁלוֹם אִי לִיהוּוֹן לְבַר מְכֻלָּלָא דְּגוּפָא
קִדִּישָׁא, לֹא הוּוּ קִדִּישִׁין וְלֹא מִתְקִיָּמִי.
וְכָתִיב "וּגְוִיָּתוֹ כְּתִרְשִׁישׁ" (דְּנִיָּאל י', ו').
וְכָתִיב "וַיַּבְתֵּם מֵלֶאֱתַע עֵינִים" (יחזקאל א,
יח). "וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל" (דְּנִיָּאל ט', כ"א).
כְּלָהוּ בְּכֻלָּלָא דְּאָדָם, בַּר מֵהֵנִי
דְּלִיתָהוֹן בְּכֻלָּלָא דְּגוּפָא, דְּאֵינוֹן
מִסְאָבִין, וּמִסְאָבִין כָּל מֵאן דִּיקְרַב
בְּהִדְיָהוּ.

וְתַאנָּא, כְּלָהוּ מְרוּחָא דְּשִׁמְעָלָא, דְּלֹא
אַתְבָּסָם בְּאָדָם מִשְׁתַּכְּחִין, וְנִפְקִי
מְכֻלָּלָא דְּגוּפָא קִדִּישָׁא, וְלֹא אֲתַדְּבָקוּ
בִּיה. וּבְגִין כֵּךְ כְּלָהוּ מִסְאָבִין וְאַלִּין

וְטָאסִין עֲלֵמָא, וְעִיָּלִין בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא, לְאַתְדְּבָקָא בְּהוּא
דִּינָא קְדַמָּאָה דְּאַקְרִי קוֹ, דְּנִפְיק בְּכֻלָּל
דְּגוּפָא דְּלִתְתָּא, וְשִׁאטִין וְטָאסִין כָּל
עֲלֵמָא, וּפְרָחוֹן וְלֹא מִתְדְּבָקָאן בְּכֻלָּלָא
דְּגוּפָא, וּבְגִינִי כֵּךְ אֵינוֹן לְבַר, מְכָל
מִשְׁרִין דְּלַעִילָא וְתַתָּא. מִסְאָבִין אֵינוֹן,
בְּהוּ כְּתִיב "מְחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבֹו"
(ויקרא יג, מד).

וּבְרוּחָא דְּאַקְרִי הֶבֶל, דְּאַתְבָּסָם יְתִיר
בְּכֻלָּלָא דְּגוּפָא קִדִּישָׁא. נִפְקִין אַחֲרָנִין
דְּמִבְּסָמֵן יְתִיר, וּמִתְדְּבָקֵן בְּגוּפָא, וְלֹא
מִתְדְּבָקֵן. כְּלָהוּ תְּלִין בְּאַוִּירָא וְנִפְקִין
מֵהֵאִי כְּלָלָא דְּאַלִּין מִסְאָבִין, וְשִׁמְעִין
מֵה דְּשִׁמְעִין מַעִילָא, וּמִנִּיהוּ יְדַעִי
לְתַתָּא דְּקַאמְרִי לְהוּ.

וְתַאנָּא בְּצִנִּיעִיּוּתָא דְּסַפְרָא, כִּין
דְּאַתְבָּסָמוּ לַעִילָא כְּלָלָא דְּאָדָם, גוּפָא
קִדִּישָׁא, דְּכַר וְנוֹקְבָא, אֲתַחֲבָרוּ וְזִמְנָא
תְּלִיתָאָה, וְנִפְקִי אֲתַבְּסָמוּתָא דְּכֻלָּא,
וְאַתְבָּסָמוּ עַלְמִין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין,
וּמִכָּאן אֲשִׁתְּכֻלָּל עֲלֵמָא דְּלַעִילָא
וְתַתָּא, מִסְטָרָא דְּגוּפָא קִדִּישָׁא.
וּמִתְחַבְּרוּ עַלְמִין, וּמִתְאַחֲדוּ דָּא בְּדָא,
וְאַתְעֵבִידוּ חַד גוּפָא. [וּבְגִין דְּכָלָהוּ חַד
גוּפָא, שְׂכִינְתָּא לַעִילָא, שְׂכִינְתָּא לְתַתָּא,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לַעִילָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְתַתָּא], וּמִשְׁלָפָא רוּחָא, וְעִיָּלָא בְּחַד
גוּפָא. וּבְכָלָהוּ לֹא אֲתַחֲזִי אֶלֹא חַד.

וְכָל דָּא מְדַאֲתַבְסָמַת בְּדְכוּרָא,
וְאִתְעַבִּיד כִּלְלָא דְאָדָם, וְדָא הוּא
כִּלְלָא דְמַהִימְנוּתָא. מַאי מַהִימְנוּתָא,
דְּבִגְוִיָּה אֲשֵׁתִּכַּח כָּל מַהִימְנוּתָא.

(שׁוּיָא פֶּרֶשֶׁת כִּי תִצָּא) וְתִאֲנָא, מֵאֵן דְּאִקְרִי
אָדָם, וְנִשְׁמַתָּא נִפְקַת מִנִּיהּ, וּמִית,
אֲסִיר לְמִיבַת לִיה בְּבֵיתָא, לְמַעַבְד
לִיה לִינָה עַל אֶרְעָא, מְשׁוּם יִקְרָא
דְּהָאִי גּוּפָא, דְּלֹא יִתְחַזִּי בֵּיה קִלְנָא,
דְּכְתִיב, "וְאָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין" (תְּהִלִּים
מֹט, יג), אָדָם דְּהוּא יִקָּר מִכָּל יִקְרָא, כָּל
יִלִּין. מַאי טַעְמָא, מְשׁוּם דְּאִי יַעֲבִדוּן
הֲכִי, "נִמְשָׁל כְּבַהֲמוֹת נִדְמוּ" (שֹׁם). מַה
בְּעִירִי לֹא הוּוּ בְּכִלְלָא דְאָדָם, וְלֹא
אִתְחַזִּי בְּהוּ רִוְחָא קֳדִישָׁא, אוּף הֲכָא
כְּבִעִירִי, גּוּפָא בְּלֹא רִוְחָא, וְהָאִי גּוּפָא,
דְּהוּא יִקְרָא דְכִלְלָא, לֹא יִתְחַזִּי בֵּיה
קִלְנָא.

וְתִאֲנָא בְּצִנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, כָּל מֵאֵן
דְּעַבִּיד לִינָה לְהָאִי גּוּפָא קֳדִישָׁא, בְּלֹא
רוּחָא, עַבִּיד פְּגִימוּתָא בְּגּוּפָא דְעֵלְמִין.
דְּהָא בְּגִין דָּא, לֹא עַבִּיד לִינָה בְּאַתְרָא
קֳדִישָׁא, בְּאַרְעָא דְצִדְק יִלִּין בְּה, [נ"א
לְכַתְרָא קֳדִישָׁא דְמִלְכָא בְּאַרְעָא דְכְתִיב "צִדְק
יִלִּין בְּה" (יִשְׁעִיהוּ א, כא)] מְשׁוּם דְּהָאִי
גּוּפָא יִקְרָא, אִתְקַרֵּי דִיוִקְנָא דְמִלְכָא.
וְאִי עַבִּיד בֵּיה לִינָה, הוּוּ כְּחֹד מִן
בְּעִירָא. [הָדָא הוּא דְכְתִיב, "נִמְשָׁל כְּבַהֲמוֹת
נִדְמוּ" (תְּהִלִּים מֹט, יג)]

"קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יִשְׁעִיהוּ ו, ג). דְּכִלְלָא
הוּא חַד גּוּפָא.

תִּאֲנָא, כִּינֹן דְּאִתְבְּסָמוּ דָּא בְּדָא, [כְּתִיב
"תּוֹרִי זָהָב נִעֲשֶׂה לָךְ עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף" (שִׁיר
הַשִּׁירִים א, יא)] אִתְקִשְׁרוּ דִּינָא וְרַחֲמִי.
[אִתְבְּסָמָא דִּינָא בְּרַחֲמִין] וְאִתְבְּסָמַת נוֹקְבָא
בְּדְכוּרָא. וּבִגְוִיָּה כֹךְ לֹא סִלְקָא דָּא
בְּלֹא דָּא, כְּהָאִי תִמְר, דְּלֹא סִלְקָא דָּא
בְּלֹא דָּא. וְעַל הָאִי תִנְיָנוּ, מֵאֵן דְּאִפִּיק
גְּרַמִּיה בְּהָאִי עֲלָמָא מִכִּלְלָא דְאָדָם,
לְבַתֵּר כֹּד נָפִיק מִהָאִי עֲלָמָא, לֹא עֵייל
בְּכִלְלָא דְאָדָם, דְּאִקְרִי גּוּפָא קֳדִישָׁא
אֱלֹא בְּאִינוֹן דְּלֹא אִקְרוּן אָדָם, וְנָפִיק
מִכִּלְלָא דְגּוּפָא.

תִּנְיָא, "תּוֹרִי זָהָב נִעֲשֶׂה לָךְ עִם
נִקְדוֹת הַכֶּסֶף" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יא),
דְּאִתְבְּסָמוּ דִּינָא בְּרַחֲמִי. וְלִית דִּינָא,
דְּלֹא הוּוּ בֵּיה רַחֲמִי. וְעַל הָאִי כְתִיב,
"נִאֻוּ לְחַיִּיךָ בְּתַרְסִים צֹאֲרָף בְּחִירוֹתִים"
(שִׁיר הַשִּׁירִים א, י). בְּתוֹרִים, כְּמוֹ דְּכְתִיב,
"תּוֹרִי זָהָב נִעֲשֶׂה לָךְ" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יא)
וְגו'. בְּחִירוֹתִים, כְּמָה דְכְתִיב, "עִם
נִקְדוֹת הַכֶּסֶף" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יא).
"צֹאֲרָף" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, י), בְּכִלְלָא
דְּנוֹקְבָא, דָּא מְטְרוֹנִיתָא אֲשֵׁתִּכַּח בִּי
מִקְדָּשָׁא דְלַעֲיִלָא, וִירוּשָׁלַם דְּלַתְמָא
[נ"א הוּא מִקְדָּשָׁא דְכִלְלָא] וּמִקְדָּשָׁא.

וַגּוֹ'. לֹא־פָקַד אָדָם דְּלַעֲלֹא. וְאִי תִימָא
אָדָם דְּלַתְמָא בְּלַחֲדוּדִי, לָאוּ לֹא־פָקַד
כָּלִל מְשׁוּם דְּלֹא קָאִים דָּא בְּלֹא דָּא.
וְאִלְמָלָא חֲכָמָה סְתִימָא דְּכָלָא, כָּלָא
אֲתַתְּקֵן כְּמִרְיָשָׁא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב,
"אֲנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה" (משלי ח, יב).
אַל תִּקְרִי שְׁכַנְתִּי, אֲלֵא שְׁכִינְתִּי [נ"א
שִׁיכְנַתִּי]. וְאִלְמָלָא הָאִי תְּקוּנָא דָּאָדָם,
לֹא קָאִים עֲלֵמָא. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב,
"יְהוָה בַּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ" (משלי ג, יט).
וְכְתִיב "וַיִּנָּח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה"
(בראשית ו, ח).

וְתֵאנָא, כְּלָהוּ מוֹחִי תְּלִיין בְּהָאִי מוֹחָא,
וְהַחֲכָמָה הוּא כָּלָלָא דְּכָלָא הוּא, וְדָא
חֲכָמָה סְתִימָא, דְּבָהּ אֲתַתְּקִיף וְאֲתַתְּקֵן
תְּקוּנָא דָּאָדָם, לֹא־תִיִּשְׁבָּא כָּלָא עַל
תְּקוּנָהּ, כָּל חַד בְּאַתְרִיהּ, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, "הַחֲכָמָה תַּעֲזוּ לַחֲכָם מַעֲשֶׂרָה
שְׁלִיטִים" (קהלת ג, יט), דְּאִינוּן תְּקוּנָא
שְׁלִימָא דָּאָדָם. וְאָדָם הוּא תְּקוּנָא
דְּלָגוּ, מְנִיָּה קָאִים רוּחָא. [הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, "כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיו וַיְהוֶה יִרְאֶה
לְלִבָּב" (שמואל א' טז, ז), דְּאִיהוּ בְּלָגוּ לָגוּ].
וּבְהָאִי תְּקוּנָא דָּאָדָם, אֲתַחֲזִי שְׁלִימוּתָא
מְהִימְנוּתָא דְּכָלָא, דְּקָאִים עַל
כוּרְסִיָּא, דְּכְתִיב, "דְּמוּת כְּמָרָאָה אָדָם
עָלְיוּ מִלְמַעְלָה" (יחזקאל א, כו). וְכְתִיב
"וְאָרוּ עִם עֲנָנֵי שְׁמִיָּא כְּכֹר אֲנֹשׁ אֶתְהּ
הוּא וְעַד עֲתִיק יוֹמִיָּא מָטָה וְקַדְמוּהִי

תֵּאנָא, "וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת
הָאָדָם" (בראשית ו, ב). [נ"א בְּנֵי הָאֱלֹהִים]
אִינוּן דְּאֲטֻמְרוּ, וְנִפְּלוּ בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא. אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, [הָאָדָם
הַיְדוּעַ]. וְכְתִיב "וַיִּלְדוּ לָהֶם הֵמָּה
הַגְּבֵרִים אֲשֶׁר מְעוֹלָם" (בראשית ו, ד)
וַגּוֹ'. מִתְּהוּא דְּאֲקָרִי עוֹלָם, כְּדַתְּנִין
יְמֵי עוֹלָם, "אֲנָשֵׁי הַשָּׁם" (שם), מְנַהוּן
נִפְקוּ רוּחִין וְשִׁדִּין לְעֲלֵמָא, לֹא־תַדְּבָקָא
בְּרִשְׁעִיָּא.

"הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ" (בראשית ו, ד),
לֹא־פָקַד אֲלִין אַחֲרֵינִין דְּלֹא הוּוּ בְּאֶרֶץ.
הַנְּפִלִים, עִז' א' וְעוֹז' ל' הוּוּ בְּאֶרֶץ.
בְּנֵי הָאֱלֹהִים לֹא הוּוּ בְּאֶרֶץ. וְרוּזָא הוּא
וְכָלָא אֲתַמֵּר.

כְּתִיב "וַיִּנָּחֻם יְהוָה כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם
בְּאֶרֶץ" (בראשית ו, ו), לֹא־פָקַד אָדָם
דְּלַעֲלֹא, דְּלֹא הָוִי בְּאֶרֶץ. וַיִּנָּחֻם יְהוָה
הָאִי בְּזַעִיר אֲנָפִין אֲתַמֵּר. "וַיִּתְּעַצֵּב אֵל
לְבוֹ" (שם), וַיִּתְּעַצֵּב לֹא נִאֲמַר, אֲלֵא
"וַיִּתְּעַצֵּב", אִיהוּ אֲתַתְּעַצֵּב, דְּבִיָּה
תְּלִיָּא מְלֵתָא, לֹא־פִיקִי מִמָּאן דְּלֹא
אֲתַתְּעַצֵּב. "אֵל לְבוֹ" (בראשית ו, ו), בְּלָבוּ
לֹא כְתִיב, אֲלֵא אֵל לְבוֹ. כְּמָאן
דְּאֲתַתְּעַצֵּב [וּמִקְבֵּל] לְמֵאֲרִיהּ, דְּאֲחִזִּי הָאִי
לְלָבָא דְּכָל לְבִין.

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר
בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (בראשית ו, ז)

דַּאתְגְּלִי עַל יִדְנָא מַה דְּלֹא אַתְגְּלִי
מִיּוֹמָא דְקָאִים מִשָּׁה עַל טוֹרָא דְסִינִי,
דְכְתִּיב, "וַיְהִי שֵׁם עִם יְהוָה אַרְבָּעִים
יּוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה" (שמות לד, כח) וְגו',
'מַה אָנָּה הָכָא, אִי בְגִין דָּא אַתְעֲנָשׁוּ.

שְׁמַע קָלָא, זַכָּאָה אַנְתָּ רַבִּי שְׁמַעוֹן,
זַכָּאָה חוּלְקוֹן וְחִבְרִיָּא, אֵלִין דְקִיָּמִין
בְּהֶדֶד, דְּהָא אַתְגְּלִי לְכוּן מַה דְּלֹא
אַתְגְּלִי לְכָל חֵילָא דְלַעֲיָלָא, אָבֵל תָּא
חֲזִי, דְּהָא כְּתִיב, "בְּבִכְרוֹ יִסְדְּנָה
וּבְצִעִירוֹ יִצִּיב דְּלִתְיָה" (ירושע ו, כו). וְכָל
שְׁכֵן דְּבִרְעוּ סְגִי וְתַקִּין, אַתְדַּבְּקוּ
נַפְשָׁתְהוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא דַּאתְנַסִּיבוּ,
זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן, דְּהָא בְּשְׁלִימוּתָא
אַסְתָּלְקוּ. [דְּלֹא הוּא כֵּן לְאִינוּן דְּהוּוּ קִמְיָהוּ,
אַמְאִי מִיתוּ].

תָּאנָא, בְּעוֹד דַּאתְגְּלִיין מְלִין,
אַתְרַגִּישׁוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין, [דְּאִינוּן
רְתִיכִין] וְקָלָא אַתְעַר בְּמֵאֲתָן וְחֻמְשִׁין
עֲלָמִין דְּהָא מְלִין עֲתִיקִין לְתַתָּא
אַתְגְּלִיין, וְעַד [נ"א וְעוֹד] דַּאֲלִין
מִתְבַּסְמִין נִשְׁמַתִּיהוּ בְּאִינוּן מְלִין,
נִפְקָא נִשְׁמַתִּיהוּ בְּנִשְׁקָה, וְאַתְקִשְׁרוּ
בְּהֵוָּא פֶּרְסָא, וְנִטְלִין לְהוּ מְלֹאכִי
עֲלָאִי, וְסִלְקִין לֹון לַעֲיָלָא. וְאַמְאִי
אַלִין, מִשּׁוּם דְּעָאלוּ וְלֹא נִפְקוּ זְמָנָא
אַחְרָא מִן קְדַמַּת דְּנָא, וְכִלְהוּ אַחֲרֵינִי
עָאלוּ וְנִפְקוּ.

הַקְּרִבוּהִי" (דניאל ז, יג). עַד כָּאן סְתִימָאן
מְלִין, וּבְרִירִין טַעֲמִין. זַכָּאָה חוּלְקִיה
דְּמָאן דִּידַע וַיִּשְׁגַּח בְּהוֹן, וְלֹא יִטְעִי
בְּהוֹן, דְּמְלִין אֵלִין לֹא אַתְיְהִיבוּ, אֵלָא
לְמֵאֲרִי מֵאֲרִין וּמְחַצְדִּי חֻקָּלָא, דְּעָאלוּ
וְנִפְקוּ, דְכְתִיב, "כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכִּי יְהוָה
וְצִדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם"
(ירושע יד, י).

תָּאנָא, בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָרִים קְלִיה
וְאָמַר, אִי בְּמִלִּין דִּילֹן, דַּאתְגְּלִיין הָכָא,
אַתְגְּנִיזוּ חִבְרִיָּא בְּאֶדְרָא דְעֲלָמָא
דַּאֲתִי, וְאַסְתָּלְקוּ מֵהָא עֲלָמָא, יָאוּת
וְשִׁפִּיר הוּא, בְּגִין דְּלֹא אַתְגְּלִיין לְחַד
מִבְּנֵי עֲלָמָא. הֶדֶר וְאָמַר, הֶדְרִי בִי,
דְּהָא גְּלִי קִמְיָה דְעֲתִיקָא דְעֲתִיקוֹן,
סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְּהָא לֹא לִיקְרָא
דִּילִי עֲבִידְנָא, וְלֹא לִיקְרָא דְבֵית אָבָא,
וְלֹא לִיקְרָא דְחִבְרִיָּא אֵלִין, אֵלָא בְּגִין
דְּלֹא יִטְעוֹן בְּאוֹרְחוֹ, וְלֹא יַעֲלוֹן
בְּכִסּוּפָא לְתַרְעִי פֶּלְטְרוֹי, וְלֹא יִמְחוּן
בִּידִידְהוֹן. זַכָּאָה חוּלְקִי עֲמֵהוֹן, לַעֲלָמָא
דַּאֲתִי.

תָּנָא, עַד לֹא נִפְקוּ חִבְרִיָּא מֵהֵוָּא
אַדְרָא, מִיתוּ רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יַעֲקֹב,
וְרַבִּי חֲזַקְיָה, וְרַבִּי יִיסָא. וְחֻמוֹ חִבְרִיָּא,
דְּהוּוּ נִטְלִין לֹון מְלֹאכִין קְדִישִׁין
בְּהֵוָּא פֶּרְסָא. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִלְּהָ,
וְאַשְׁתַּכְּכוּ. צוּת וְאָמַר, שְׁמָא חֶס
וְשְׁלוֹם גְּזַרְהָ אַתְגְּזֹר עֲלָנָא לְאַתְעֲנָשָׁא,

קיומא לשיתא, בר משביעא, דכלא תלי בשביעא. רבי יהודה קארי ליה שבת, דכלהו שיתא מניה מתברכין, דכתיב, "שבת קדש ליהוה" (שמות טז, כג), מה שבת ליהוה קדש, אוף רבי שמעון שבת ליהוה קדש.

אמר רבי שמעון, תוהנא על ההוא חגיר חרצן, מאריה דשערי, אמאי לא אשתכח בבי אדרא דילן, בזמנא דאתגליין מלין אלין קדישין. אדהכי, אתא אליהו, ותלת קטפורי נהירין באנפוי. אמר ליה רבי שמעון, מאי טעמא לא שכית מר בקרדוטא [נ"א בקרטמא] גליפא דמאריה, ביומא דהלולא.

אמר ליה, חייף רבי שבע יומין אתברירו קמיה קודשא בריך הוא, כל אינון דייטון וישתכחון עמיה, על לא עיילתון בבי אדרא דלכון, ובעינא לאשתכחא זמין קטיר בכתפוי [נ"א ואנא הוה ובעינא קמיה לאשתכחא זמין תמן, וכדון קטיר בכתפוי] ולא יכילנא, דההוא יומא שדרני קודשא בריך הוא, למעבד נסין לרב המנונא סבא וחברוי, דאתמסרו בארמונא [נ"א בקרוניא] דמלכא, וארחישנא להו בנסא, דרמינא להו כותלא דהיכלא דמלכא, ואתקטרו בקטרוי, דמיתו ארבעים וחמשה פרדשכי, ואפיקנא

אמר רבי שמעון, כמה זכאה חולקיהון דהני תלתא, וזכאה חולקנא לעלמא דאתי בגין דא. נפק קלא תגנינות ואמר, "ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום" (דברים ד, ד). קמו ואזלו. בכל אתר דהו מסתכלי סליק ריחין. אמר רבי שמעון שמע מניה, דעלמא מתברך בגינו, והו נהרין אנפוי דכלהו, ולא הו יכלין בני עלמא לאסתכלא בהו.

תאנא, עשרה עאלו, ושבעה נפקו, והוה חדי רבי שמעון, ורבי אבא עציב. יומא חד הוה יתיב רבי שמעון ורבי אבא עמיה, אמר רבי שמעון מלה, וחמו לאלין תלתא דהו מייתין להון מלאכין עלאין, ומחזיין להו גניזין ואדרין דלעילא, בגין יקרא דלהון, והו עיילי לון בטורי דאפרסמונא דכיא, נח דעמיה דרבי אבא.

תאנא, מההוא יומא לא אעזו חברייא מבי רבי שמעון. וכד הוה רבי שמעון מגלה רזין, לא משתכחין תמן אלא אינון. והוה קארי להו רבי שמעון, שבעה אנן עיני יהוה, דכתיב, "שבעה אלה עיני יהוה" (זכריה ד, י) ועלן אתמר. אמר רבי אבא, אנן שיתא בוציני, דנהראן משביעא. אנת הוא שביעא דכלא. דהא לית

יִרְחִי וּבְזִמְנֵי וְשַׁבְּתִי, יִתִּיר מִכָּל שָׂאָר יוֹמִין.

אָמַר לֵיהּ, וְאַף כָּל אֵינֹן דְּלִבְר, דְּכְתִיב, "וַיְהִי מִדֵּי חֹדֶשׁ בַּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ" (ישעיהו סו, כג) וְגו', אֵי אֵלִין אֲתִיין, כָּל שְׁכָן צְדִיקָיָא. מִדֵּי חֹדֶשׁ בַּחֲדָשׁוֹ, לְמָה, מְשׁוּם דְּמַתְעַטְרִי אֲבָהָתָא רְתִיכָא קֹדִישָׁא, וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ, דְּמַתְעַטְר שְׂבִיעָאָה דְּכָל אֵינֹן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּכְתִיב, "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי" (בראשית ב, ג) וְגו'.

וְאַנְתָּה הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂבִיעָאָה דְּשִׁיתָא, תְּהָא מַתְעַטְר וּמַתְקַדֵּשׁ יִתִּיר מִכָּלָא, וְתַלְתָּ עֲדוּנִין דְּמִשְׁתַּכְחִין בְּשְׂבִיעָאָה, זְמִינִין חֲבֵרִיָּא אֵלִין צְדִיקָיָא לְאַתְעֲדָנָא בְּגִינְךָ לְעֲלָמָא דְּאַתִּי, וְכְתִיב "וַיְקַרְאֵת לְשַׁבַּת עֲנָג לְקֹדֶשׁ יְהוָה מְכַבֵּד" (ישעיהו נח, יג). מֵאֵן הוּא קֹדֶשׁ יְהוָה, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּאֶקְרִי מְכּוּבָד בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

לְרַב הַמְנוּנָא וְחֲבֵרִי וְרַמִּינָא [נ"א] וְאוּלִיכְנָא לֹון לְבַקְעַת אוֹנוֹ, וְאַשְׁתְּזִיבוּ. וְזַמִּינָא קַמִּייהוּ נְהָמָא וּמִיָּיא, דְּלֹא אָכְלוּ תַלְתָּא יוֹמִין, וְכָל הַהוּא יוֹמָא לֹא בְדִילָנָא מְנִייהוּ.

וְכַד תִּבְנָא, אֲשַׁכְחָנָא פֶּרְסָא דְנִטְלוּ כָּל אֵינֹן סְמִכִין, וְתַלְתָּ מִן חֲבֵרִיָּא עֲלֵהּ, וְשִׁאִילָנָא לֹון. וְאַמְרוּ חוּלְקָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִהֲלוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֲבֵרִי. זַכָּאָה אֲנִת רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְזַכָּאָה חוּלְקָה, וְחוּלְקָא דְּאֵינֹן חֲבֵרִיָּא דִּיתְבִּין קוּמְךָ. כְּמָה דְּרַגִּין אֲתַתְּקִנוּ לְכוֹן לְעֲלָמָא דְּאַתִּי. כְּמָה בּוֹצִינִין דְּנַהוֹרִין זְמִינִין לְנַהֲרָא לְכוֹ.

וְתָא חֲזִי, יוֹמָא דִּין בְּגִינְךָ אַעֲטְרוּ חֲמִשִּׁין כְּתָרִין לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאֱזִיר חֲמוּץ. וְאַנָּה אֲזִילָנָא עֲמִיהּ בְּכָל אֵינֹן נְהָרֵי דְטוּרֵי דְאַפְרִסְמוּנָא דְכָּיָא, וְהוּא בְּרִיר דּוּכְתִּיָּה, וְאַתְתְּקִין. [נ"א] וְאַנָּה הָא חֲזִינָא דְּהָא בְּרִיר וְכו' אָמַר לֵיהּ, קְטוּרִין צְדִיקָיָא בְּקִרְטוּפָא דְעֵטְרִין, בְּרִישׁ

עַד כָּאן אֲדָרָא רַבָּא קֹדִישָׁא.

"בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן"

